ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 28 Οκτωβρίου 2026 • Ετος 12ο • Αρ. φύλλου 621* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | *www.kathimerini.com.cy* | *Τιμή: €2,00*

ΚΑΥΣΙΜΑ

ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΣΟΚ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Σελ. 10

ΕΥΡΩΠΗ

ΚΑΤΡΑΚΥΛΟΥΝ ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

Σελ. 11

Ανησυχία προκαλεί η αύξηση δαπανών

Μικρό το καμπανάκι, αλλά βγαίνουν στην επιφάνεια διαρθρωτικές αδυναμίες

Ενα διαχρονικά «κακό» δεύτερο τρίμηνο έφεραν αυτή τη φορά δαπάνες αυξημένες κατά 84 εκατ. ευρώ, έναντι εσόδων επίσης αυξημένων, αλλά κατά 69,1 εκατ. Τα προκαταρκτικά δημοσιονομικά αποτελέσματα του δευτέρου τριμήνου του 2026 καταδεικνύουν έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης που φτάνει τα 142,7 εκατ. ευρώ, αυξημένο σε σχέση με έλλειμμα 127,9 εκατ. στο αντίστοιχο διάστημα του 2025. Ναι μεν, δεν διαφαίνεται κάποιος δημοσιονομικός εκτροχιασμός, η οικονομία «τρέχει» με καλό ρυθμό, ωστόσο υπάρχουν διαρθρωτικές αδυναμίες που βγαίνουν στην επιφάνεια. Κατά την ενδιάμεση έκθεση του Δημοσιονομικού Συμβουλίου για το 2026, εξηγείται πως η αύξηση των εσόδων παρέμεινε θετική, αλλά επιβραδύνθηκε λόγω της αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού, της εξομάλυνσης της δραστηριότητας στις κατασκευές και στον τομέα των ακινήτων και των ελαφρύνσεων, στο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης. Το Συμβούλιο βλέπει στην ενδιάμεση έκθεσή του πως οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν, κυρίως, λόγω της επιτάχυνσης των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε., καθώς και των υψηλότερων δαπανών για μισθούς και κοινωνικές μεταβιβάσεις. **Σελ. 3**

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ – ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Αντί για Λεμεσό γλυκοκοιτάζουν τη Λευκωσία

Μεγάλες εταιρείες ψάχνουν στέγη στην πρωτεύουσα, στοχεύοντας να ξεφύγουν από την ακριβή Λεμεσό. Ξενοδόχοι, forex, εργολαπτικές εταιρείες, εταιρείες τηλεπικοινωνιών, εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και εταιρείες τεχνολογίας εξετάζουν ως διέξοδο τις προοπτικές της Λευκωσίας. **Σελ. 7**

ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Και τώρα η σειρά του Ναυτικού

Επεσαν οι υπογραφές με το Ισραήλ για το δεύτερο Πλοίο Ανοικτής Θαλάσσης (ΠΑΘ) που θα αναλάβει δράση το 2028. Αναμένεται και αναβάθμιση του οπλισμού που φέρει το πρώτο ΠΑΘ με συνολικό κόστος στα €150 εκατ. Τι οπλισμό θα φέρει το νέο ΠΑΘ και ποια είναι τα τεχνικά του χαρακτηριστικά. **Σελ. 4**

4% ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΚΕΠΠΑ

Ουραγός στην Ε.Ε. η Τουρκία, αλλά...

Τα ποσοστά ευθυγράμμισης της Τουρκίας με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική-Ασφάλεια Ε.Ε. έκλεισαν στο 3% το 2025 και κυμαίνονται στο 4% το 2026, αλλά οι Βρυξέλλες και οι εταίροι προκρίνουν μια ακόμη πιο ενισχυμένη στρατηγική συνεργασία με την Άγκυρα στους τομείς της Τελωνειακής Ένωσης και της ευρωπαϊκής αμυνας. **Σελ. 5**

Ερχονται νέες αυξήσεις στα καύσιμα

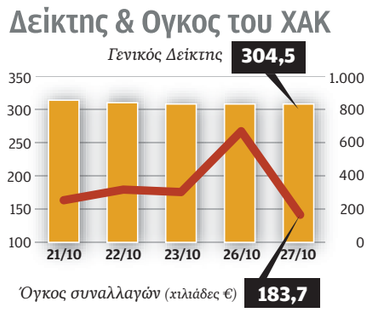
Σελ. 6

ΚΑΦΕΣ ΑΠΟ ΧΡΥΣΑΦΙ

Ανατιμήσεις τιμών από 5% έως και 11% σε έναν χρόνο

Από τον Σεπτέμβριο του 2025 έως τον Σεπτέμβριο του 2026, οι τιμές των προϊόντων καφέ αυξήθηκαν κατά 10,7%. Οι αυξήσεις καταγράφονται σε όλες τις δημοφιλείς μάρκες και όχι μόνο στην Κύπρο. Το φαινόμενο είναι παγκόσμιο λόγω κυρίως των καιρικών συνθηκών. **Σελ. 6**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

ΕΛΛΑΔΑ

Δύσκολα γεράματα για τους σημερινούς 50άρηδες

Οι σημερινοί σαραντάρηδες και πενηντάρηδες στην Ελλάδα (και όχι μόνον) θα έχουν να αντιμετωπίσουν μια διαφορετική πραγματικότητα, όταν σε μερικές δεκαετίες φτάσουν στα δικά τους γεράματα. Μια γενιά που γερνάει φτωχότερη σε σύγκριση με τους γονείς και τους παππούδες της, με λιγότερα παιδιά, στατιστικά «καταδικασμένη» να ζήσει και να αυτοσυντηρηθεί περισσότερο, θα πρέπει να στηριχθεί στους καρπούς των δικών της αποφάσεων. **Σελ. 16**

5 291296 000378

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / του Μιχαλη Περσιανη

Λογοδοσία, βλήματα στο Καλό Χωριό και ο γουμάς της γιαγιάς

Είσαι ο Πάλμας. Κάθεσαι στο γραφείο σου με τρεις συνεργάτες και συζητάς πιθανούς ρόλους της Κύπρου στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής άμυνας. Ασχολείσαι με τις νέες δομές, τις περιπλοκές που προκύπτουν από το ΝΑΤΟ, τις επιχειρησιακές δυνατότητες, και αναζητάς τρόπους να στείλεις κάτι παραπάνω από ταγματάρχη-λογιστή. Φωνάζεις τον Πιερή να σου εξηγήσει την οργανωτική δομή για να βοηθήσει να βρεις ακόμα κανένα ρόλο να στείλεις δεύτερο αξιωματικό – ξέρω 'γω, κανένα γιατρό, ΣΕΜετζή, κάτι. Διαφωνείς με τον συνεργάτη σου για την ανάπτυξη κυπριακής παρουσίας στην Εσθονία και μετά από αρκετή συζήτηση καλείτε τον πρέσβη στις Βρυξέλλες για να ξεκαθαρίσει κάποια σημεία που σχετίζονται με τις θέσεις που εξέφρασε προχτές η Ολλανδία. Πάνω που κοντεύεις να βρεις μια κάποια άκρη που να συμφωνεί και ο Κόμπος (αλλά και ο Μάκης), μπαίνει φουριόζος ο ανθυπασπιστής στο γραφείο σου για να σου πει πως ένας μηχανικός εσιάσιαρε στη Βάση με αποτέλεσμα να μην συνδέσει καλά την κάσια των ρουκετών στο ολοκαίνουργιο (στα νάιλα) ελικόπτερο και έπεσε η κάσια κάπου εις την Πάφο.

Τραβάς τα μαλλιά σου. Στα επόμενα πέντε λεπτά, τέσσερις γείτονες και δύο κόμματα θα απαιτήσουν την παραίτηση του Υπουργού. Δουλειά του, όμως, δεν είναι να κοτσάρει κάσιες ρουκετών στα ελικόπτερα. Δουλειά του είναι να φροντίζει, πρώτον, να φέρει τα ελικόπτερα, και δεύτερον, να δώσει στον Αρχηγό ό,τι αυτός χρειάζεται για την εκπαίδευση, τα πρωτόκολλα και την τήρησή τους.

Καμία ευθύνη δεν έχει ο Υπουργός αν ο επιλοχίας στη Βάση δεν έβαλε σωστά τη βάση στο ελικόπτερο. Όπως δεν είναι δουλειά του να μην κολλά το φορτηγό κάτω από τη γέφυρα στον αυτοκινητόδρομο (Αβέρωφ, ως Συγκοινωνιών), ή να μην δέρουν τους πολίτες οι «άδερτοι» αστυνομικοί (Δώρος Θεοδώρου, ξύλο στην Αρμενίας) ή και να μην κάνουν σεξ στα χωράφια. Δεν είναι ούτε ευθύνη του υπουργού Οικονομκών αν ο φόρος βάζει μέμο σε περιουσίες κατά λάθος («σύ σόρρυ, θα το σάσουμε σε τρεις εβδομάδες»). Παρομοίως δεν είναι δουλειά του Υπουργού να φροντίζει να μην του λέει ψέματα η υπεύθυνη της Πολιτικής Άμυνας σε σχέση με το ποσοστό του πληθυσμού που καλύπτουν τα καταφύγια (πρώτα, 50%, μετά 90%), περιλαμβάνοντας σε αυτά και τον γουμά της γιαγιάς της Αγαπητού. Είναι παράλογο, αντιπαραγωγικό και αντίθετο με τα συμφέροντα του τόπου, να θεωρούμε αυτές τις αστοχίες «πολιτικές» και να απαιτούμε πολιτική αντίδραση. Είναι πρωτίστως υπηρεσιακά και το πρόβλημα προκύπτει διότι δεν υπάρχει λογοδοσία σε υπηρεσιακό επίπεδο. Πρώτο, με όλα αυτά, και με άλλα –δρόμοι λάθος στον Ακάμα, κόστος που αυξάνεται στα έργα, λιμάνια στο Λιοπέτρι που δεν τελειώνουν ποτέ ή ρεύμα που σου κόβει η ΑΗΚ χωρίς διαφάνεια– δεν είναι δυνατόν να είναι άριστοι το 97% των πρώην συναδέλφων του γράφοντος. Αυτός που βάζει μέμο κατά λάθος δικαιούται να κάνει λάθος. Πρέπει όμως να το πληρώσει. Αυτός που υπέγραψε συμβόλαιο στο e-procurement, βάσει του οποίου αν παραγγείλεις υπολογιστή θα σου τον φέρουν σε έξι μήνες, δικαιούται να το κάνει. Αλλά πρέπει να πληρώσει το λάθος. Και, δεν γίνεται το Cy Alert να παίζει με καθυστέρηση έξι ώρες και ο υπεύθυνος να είναι άριστος.

Το πρόβλημα είναι υπηρεσιακό. Αυτό δεν σημαίνει πως δεν υπάρχουν πολιτικές ευθύνες – αντίθετα, οι ευθύνες είναι βαρύτατες και σοβαρές. Αλλά θα πρέπει να τεθούν στη σωστή τους βάση: Κύριε Υπουργέ, έχεις πρωτόκολλο και διαδικασία; Αν δεν είναι καλή, έλαβες μέτρα για να τα βελτιώσεις; Δεν δικαιούσαι να επικαλείσαι τις διαδικασίες ή τον κατακερματισμό της ευθύνης. Εκεί ακριβώς είναι η δική σου ευθύνη: Έβαλες πρωτόκολλα; Άλλαξες διαδικασίες; Και ακόμα, όταν γίνει το λάθος ή η παρατυπία, τι μέτρα λαμβάνεις; Εδραίωσες λογοδοσία, και δη στα διευθυντικά στελέχη του δημοσίου; Τους έπεψες να γίνουν λογιστές αντί διευθυντάδες όταν σε παραπλανήσουν;

Η πολιτική ευθύνη έχει να κάνει με την προετοιμασία του μηχανισμού, με τη μακροσκοπική, συστημική διόρθωση και με την αντιμετώπιση των δομικών αδυναμιών. Εκεί έχουμε αδυναμίες. Η στρατηγική-μακροπρόθεσμη σκέψη απουσιάζει σε οδυνηρά μεγάλο βαθμό από την κυπριακή πολιτική, κι αυτό ακριβώς είναι το μεγάλο μας πρόβλημα. Τα σωστά ερωτήματα για τον εκάστοτε υπουργό ή πολιτικό ηγέτη, είναι ακριβώς εκεί. Το περιστατικό είναι σύμπτωμα, κάποτε διαρθρωτικών αδυναμιών και κάποτε προσωπικής ανεπάρκειας σε επιχειρησιακό επίπεδο. Η πολιτική ευθύνη είναι βαρύτατη, αλλά αφορά στις πρώτες.

*Τα πιο πάνω σενάρια δεν είναι απαραίτητα πραγματικά.

ΕΥΡΩΠΗ

Η κρίση οδηγεί σε κρατικοποίηση κατοικιών

Η απουσία προσιτής στέγης εξελίσσεται σε έναν από τους μεγαλύτερους πονοκεφάλους για τα μεγάλα αστικά κέντρα της Ευρώπης, όπου οι διαδηλώσεις και η οργή των πολιτών πυροδοτούν έντονες πολιτικές αναταράξεις. Απέναντι στο πιεστικό πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης, το Βερολίνο και η Πράγα υιοθετούν αντίθετες στρατηγικές. Η γερμανική πρωτεύουσα προκρίνει τη μετωπική σύγκρουση με τους επιχειρηματικούς κολοσσούς μέσω κρατικοποιήσεων, την ώρα που η πρωτεύουσα της Τσεχίας ανοίγει την πόρτα σε ιδιωτικά κεφάλαια δισεκατομμυρίων. Στο Βερολίνο, η στεγαστική κρίση έχει προσλάβει διαστάσεις πολιτικής θύελλας. Την ώρα που η μητρόπολη των τεσσάρων εκατομμυρίων κατοίκων καταγράφει έλλειμμα περίπου 100.000 κατοικιών, τα κόμματα που διαπραγματεύονται τον σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού, προωθούν ένα πρωτοφανές σχέδιο μεταβίβασης δεκάδων χιλιάδων ακινήτων στο δημόσιο. Η πρόταση στοχεύει εταιρείες ακινήτων και προκαλεί αντιδράσεις. **Σελ. 11**

Οι άγνωστοι «Παίδες επί Κολωνώ»

Ο Αλκίνοος Ιωαννίδης μιλάει στην «Κ» για το μέχρι πρότινος ανέκδοτο έργο του Μάνου Χατζιδάκι

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΣΑΜΠΑΝΗ**

«Είναι δαίμονας και τρέχει μες στις ερημιές / και ο καθένας μας προσέχει τις κακοτοπιές / δες ξοπίσω του πώς φέρνει φλόγες και στρατούς / και πώς τους λαούς τούς σέρνει μπρος γονατιστούς...».

Με αυτούς τους στίχους και με μια ατμοσφαιρική και δυναμική μελωδία, ξεκινάει το ανέκδοτο –μέχρι πρότινος– τραγούδι «Ένα φάντασμα τη νύχτα», σε μουσική και στίχους Μάνου Χατζιδάκι. Το κομμάτι αποτελεί μέρος του έργου «Οι Παίδες επί Κολωνώ», που γράφτηκε την περίοδο 1977-1978, αλλά είχε μείνει ανολοκλήρωτο. Στη νέα έκδοση, την οποία επιμελήθηκε ο Γιώργος Χατζιδάκις και κυκλοφόρησε χθες –ανήμερα τα γενέθλια του συνθέτη–, περιλαμβάνονται συνολικά 13 τραγούδια. Εξι από αυτά είναι ανέκδοτα, ηχογραφημένα για πρώτη φορά στις αυθεντικές ενορχηστρώσεις του δημιουργού, με τη φωνή του Αλκίνοου Ιωαννίδη και τη συμμετοχή της Χορωδίας Δωματίου Αθηνών.

«Είναι μια σκηνική καντάτα, η οποία επρόκειτο να ανέβει ως οπτικοακουστικό δρώμενο στον Κολωνό. Υπήρξε όμως μια δυσκολία στη συνεννόηση με τον τότε δήμαρχο, ο οποίος τελικά το απέφυγε, ίσως γιατί το θεώρησε ιδιαίτερα τολμηρό. Ετσι το σχέδιο δεν πραγματοποιήθηκε, με τον συνθέτη να αφήνει το έργο, σχεδόν έτοιμο, στο συρτάρι», λέει στην «Κ» ο Αλκίνοος Ιωαννίδης.

Το έργο λειτουργεί πράγματι σαν μια μουσική παράσταση που ξετυλίγεται μπροστά μας, ζωντανεύοντας χαρακτήρες και εικόνες μέσα από τα τραγούδια, σε στίχους που υπογράφει τόσο ο ίδιος ο Μάνος Χατζιδάκις όσο και οι Νίκος Γκάτσος, Αγαθή Δημητρούκα, Μάνος Ελευθερίου και Μιχάλης Μπουρμπούλης.

Οπως σημειώνει ο συνθέτης στην παρτιτούρα, το έργο αποτελεί «μια σπουδή στο μάγκικο ύφος του '30», ενώ σύμφωνα με την Panik Oxygen, που το κυκλοφόρησε στις ψηφιακές πλατφόρμες και σε βινύλιο, ο Χατζιδάκις σε σημειώμά του, γραμμένο στις 4 και 5 Μαρτίου 1978, αναφέρει: «Οι "ΠΑΙΔΕΣ" παίζουν μέσα στη γοητεία των ημιτονίων και του αναμφισβήτητου στη λαϊκή μας μουσική διάλεκτο. Οι "ΠΑΙΔΕΣ" στον Κολωνό είναι τόσο λίγο παιδιά, χωρίς όμως να καταφέρουν να γίνουν άνδρες. "ΟΙ ΠΑΙΔΕΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ" συνθέτουν ελληνικές εικόνες του έρωτα, της αθλιότητας και της απελπισίας».

«Νομίζω ότι είναι ένας φόρος τιμής του Χατζιδάκι προς τον λαϊκό μας πολιτισμό. Δεν τον αντιγράφει ούτε τον ενσωματώνει αναφομοίωτο, αλλά τον περνάει μέσα από το δικό του φίλτρο, μετασχηματίζοντάς τον σε κάτι καινούργιο», αναφέρει ο ερμηνευτής.

«Ξέρουμε πολύ καλά τη σχέση του Χατζιδάκι με το ρεμπέτικο και την εκτίμηση που έτρεφε γι' αυτό. Αρκεί να θυμηθούμε την ιστορική διάλεξη "Ερμηνεία και θέσις του σύγχρονου λαϊκού τραγουδιού (ρεμπέτικο)", που έδωσε στις 31 Ιανουαρίου του 1949, στο Θέατρο Τέχνης. Ουσιαστικά, ήταν ένας τρόπος νομιμοποίησής του – καθώς μέχρι τότε ήταν απαγορευμένο από την Αριστερά και κυνηγημένο από την αστική τάξη», αναφέρει ο κ. Ιωαννίδης. Μας αφηγείται μάλιστα ότι την ημέρα της συγκεκριμένης ομιλίας ο συνθέτης είχε προσκαλέσει τον Μάρκο Βαμβακάρη για να τραγουδήσει στο τέλος, χωρίς να το έχει προαναγγείλει. «Η χωροφυλακή τότε είχε απαγορεύσει στον Βαμβακάρη να ανεβαίνει στην Αθήνα. Επρεπε να παραμένει εντός των ορίων του Πειραιά. Ο Χατζιδάκις χρειάστηκε να εξασφαλίσει ειδική άδεια για να τον φέρει στο θέατρο. Πριν ξεκινήσει η εκδήλωση, όλη η παρέα του συνθέτη ήταν μαζεμένη στο καμαρίνι και ανησυχούσε για το πώς θα τον αντιμετώπιζε το κοινό. Οταν ολοκληρώθηκε η ομιλία, λοιπόν, ο Βαμβακάρης πήρε το μπουζούκι του, ανέβηκε στη σκηνή, σήκωσε το χέρι και είπε: "Γεια σας, παίδες"», συμπληρώνει ο κ. Ιωαννίδης. Στη δισκογραφική διαδρομή του συνθέτη, οι «Παίδες επί Κολωνώ» (1977-1978) έρχονται μετά τον «Μεγάλο Ερωτικό» (1972) και τα «Παράλογα» (1976), ενώ προηγούνται της «Εποχής της Μελισσάνθης» (1980) και των υπόλοιπων έργων της δεκαετίας του '80 με τον έντονα αυτοβιογραφικό χαρακτήρα.

Τα 13 αυτά τραγούδια χαρτογραφούν στην ουσία το τοπίο ολόκληρης της Ελλάδας, επιστρατεύοντας εμβληματικές μορφές από όλο το φάσμα της Ιστορίας της, από την αρχαιότητα μέχρι το ρεμπέτικο, με αναφορές που εκτείνονται από τον Οιδίποδα έως τον Βασίλη Τσιτσάνη. Παράλληλα, το έργο, μέσα από τους στίχους του, αποτυπώνει τον μικρόκοσμο της ίδιας της περιοχής του Κολωνού, επικεντρώνοντας στις ιστορίες των απλών ανθρώπων της γειτονιάς. «Νομίζω ότι είναι ένας φόρος τιμής του Χατζιδάκι προς τον λαϊκό μας πολιτισμό. Δεν τον αντιγράφει ούτε τον ενσωματώνει αναφομοίωτο, αλλά τον περνάει μέσα από το δικό του φίλτρο, μετασχηματίζοντάς τον σε κάτι καινούργιο. Δεν επιδιώκει να γράψει λαϊκές επιτυχίες. Εμβαθύνει στον λαϊκό, αλλά και στον προσωπικό του μουσικό κόσμο, συνδυάζοντας αυτά τα δύο με μοναδικό και πρωτοφανή τρόπο», υπογραμμίζει ο Αλκίνοος Ιωαννίδης.

Μέσα στον κύκλο αυτόν συναντά καινούργιους για πρώτη φορά τα «Παίδες, οι εν τη ασφάλτω», «Επειδή ήμασταν πολλοί», «Ολοι οι αγγέλοι τ' ουρανού», τη χορωδιακή «Μετάβαση» και το «Στο σταυρό, στο σώμα εκείνο». Το έργο ολοκληρώνεται με κομμάτια που έχουν ηχογραφηθεί στο παρελθόν όπως, μεταξύ άλλων, τα «Βρέχει στο σιδεράδικο» και «Τα βράδια της Σαρακοστής».

Το ταξίδι στα ανέκδοτα έργα του μεγάλου συνθέτη δεν τελειώνει εδώ. Μετά τους «Παίδες επί Κολωνώ», προς τα τέλη του έτους, η Panik Oxygen αναμένεται να κυκλοφορήσει ακόμη ένα ανέκδοτο έργο του Μάνου Χατζιδάκι, με τίτλο «Κοινός βίος».

«Είναι μια σκηνική καντάτα», λέει ο Αλκίνοος Ιωαννίδης, «επρόκειτο να ανέβει ως οπτικοακουστικό δρώμενο στον Κολωνό. Υπήρξε όμως μια δυσκολία στη συνεννόηση με τον τότε δήμαρχο, ο οποίος τελικά το απέφυγε, ίσως γιατί το θεώρησε ιδιαίτερα τολμηρό. Ετσι το σχέδιο δεν πραγματοποιήθηκε, με τον Χατζιδάκι να αφήνει το έργο, σχεδόν έτοιμο, στο συρτάρι».

Το έργο γράφτηκε την περίοδο 1977-1978, αλλά είχε μείνει ανολοκλήρωτο. Η νέα έκδοση, την οποία επιμελήθηκε ο Γιώργος Χατζιδάκις, κυκλοφόρησε την προηγούμενη εβδομάδα, την ημέρα των γενεθλίων του συνθέτη.

Το «φαινόμενο» Ελίζαμπεθ Χολμς στα Οσκαρ;

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Θα μπορούσε ένα ντοκιμαντέρ να κερδίσει το Οσκαρ καλύτερης ταινίας στην τελετή απονομής της 15ης Μαρτίου; Το ερώτημα είναι κάπως προχωρημένο, αφού ουδέποτε στην ιστορία του θεσμού έχει συμβεί μια ταινία τεκμηρίωσης να είναι έστω υποψήφια στην κορυφαία κατηγορία. Ωστόσο φαίνεται ότι το «You Can See Everything» θα αλώσει τουλάχιστον αυτό το «κάστρο». Το τρίωρο ντοκιμαντέρ των Νέιθαν Φίλντερ και Λανς Οπενχάιμ με θέμα τη διαβόητη Ελίζαμπεθ Χολμς και την απίστευτη –αλλά αληθινή– υπόθεση Theranos έχει προκαλέσει κανονική φρενίτιδα στις ΗΠΑ, σημειώνοντας σχεδόν πρωτοφανείς, για το είδος, επιδόσεις στο box office. Συγκεκριμένα, κατά το δεύτερο Σαββατοκύριακο προβολής του, το φιλμ συγκέντρωσε περίπου 20 εκατ. δολάρια εισπράξεων, ποσό αυξημένο σε σχέση με την πρεμιέρα του, ενώ συνολικά έχει ξεπεράσει τα 45 εκατ. δολάρια, με κόστος παραγωγής μόλις 7 εκατ. δολ. Δεν είναι όμως μόνο το ταμείο, αλλά (κυρίως) ο «θόρυβος», που μπορεί να οδηγήσει στην οσκαρική δόξα. Από τις πιο έγκυρες ενημερωτικές πηγές του σινεμά, όπως το Variety και το Hollywood Reporter, μέχρι τα φόρουμ χρηστών και τα σόσιαλ μίντια, όλοι μιλούν για ένα «ντοκιμαντέρ που δεν είναι ακριβώς ντοκιμαντέρ», το οποίο παρουσιάζει από τη μία σοκαριστικές λεπτομέρειες γύρω από την πρωταγωνίστριά του και από την άλλη εμφανίζει την ηθοποιό (Αμάντα Σέιφριντ) που την υποδύθηκε στην προ μερικών ετών επιτυχημένη τηλεοπτική σειρά «The Dropout». Προφανώς η μετα-αφήγηση απογειώνεται και το κοινό βγαίνει από την αίθουσα κατά κανόνα ενθουσιασμένο, χαρίζοντας στην ταινία το υψηλότατο 9,3/10 στην πλατφόρμα αξιολόγησης IMDb.

Η Ελίζαμπεθ Χολμς στο τρίωρο ντοκιμαντέρ με θέμα το σκάνδαλο της Theranos.

Η Ελίζαμπεθ Χολμς πάντως δεν είναι η μόνη... αντιηρωίδα που διακρίνεται αυτόν τον καιρό στο box office. Το (τουλάχιστον) αντισυμβατικό, για τα μέτρα των κομίστικων κινηματογραφικών μεταφορών, «Clayface» της DC, άνοιξε με 24 εκατ. δολάρια εισπράξεων στις ΗΠΑ και συνολικά 43 εκατ. δολάρια παγκοσμίως, λανσάροντας επί της ουσίας έναν «κακό» από το σύμπαν του Μπάτμαν. Οι αριθμοί ίσως δεν μοιάζουν πολύ εντυπωσιακοί, ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη ότι η ταινία φέρει τον χαρακτηρισμό Rated-R (μόνο με συνοδεία ενηλίκου) δεν είναι καθόλου άσχημοι. Πόσο μάλλον που το φιλμ του Τζέιμς Γουάτκινς κόστισε μόλις 44 εκατ. δολάρια, σε αντιπαραβολή με τη σωρεία πανάκριβων κομίστικων περιπετειών οι οποίες αποτυγχάνουν ξανά και ξανά να φέρουν κέρδη στην αίθουσα. Φαίνεται πως οι αντιήρωες έχουν πέραση και... συμφέρουν.

Το πρωτόκολλο για τέλειους καλεσμένους

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Ούτε αδελφάκια, ούτε δώρα εκτός λίστας, ούτε ρούχα σε χρώμα διαφορετικό από το μπλε. Και, προς Θεού, κανένα παιδί να μην τρέχει μέσα στο σπίτι. Οσο για το τραγούδι των γενεθλίων, καλό θα ήταν οι μικροί καλεσμένοι να το έχουν προβάρει από πριν, ώστε να το πουν σωστά μπροστά στην κάμερα.

Αυτές ήταν μόνο μερικές από τις οδηγίες που περιελάμβανε η «πρόσκληση» σε πάρτι, η οποία είχε φθάσει στο inbox της ψυχολόγου - ψυχοθεραπεύτριας δρος Λίζας Βάρβογλη πριν από λίγα χρόνια, όταν ζούσε με την οικογένειά της στη Βοστώνη. Το μήνυμα είχε σταλεί από τη μητέρα ενός συμμαθητή των παιδιών της, μαθητή της Β΄ Δημοτικού, ενόψει του πάρτι γενεθλίων του. Οι γονείς καλούνταν να παραμείνουν καθ' όλη τη διάρκεια της γιορτής για να επιβλέπουν τα παιδιά τους, που επίσης έπρεπε να παραμείνουν όσο το δυνατόν περισσότερο στον κήπο. Ως εκ τούτου οι μητέρες παρακαλούνταν να αποφύγουν τα τακούνια, ώστε να μην καταστραφεί το γκαζόν. Σε περίπτωση διατροφικής αλλεργίας ή ανάγκης πρόσθετης υποστήριξης στη συμπεριφορά κάποιου παιδιού, οι οικοδεσπότες έπρεπε να ενημερωθούν εγκαίρως. Οσον αφορά τα δώρα, οι καλεσμένοι έπρεπε να επιλέξουν από την επισυναπτόμενη λίστα «για να αποφύγουμε τα διπλά δώρα». «Θα προτιμούσαμε να μην είναι μεταχειρισμένα», προσέθεταν.

Η δρ Λίζα Βάρβογλη μιλάει για το παιδικό πάρτι πίσω από τη viral πρόσκληση που κυκλοφόρησε στο Διαδίκτυο.

Οταν η κ. Βάρβογλη δημοσίευσε πριν από λίγες ημέρες την πρόσκληση στα κοινωνικά δίκτυα, η ανάρτηση έγινε viral. Ηταν αναμενόμενο. Οσο κι αν στην Ελλάδα έχουν... δυσκολέψει τα παιδικά πάρτι, η φιλοξενία παραμένει μια έννοια που υπερβαίνει τους κανόνες, τις προδιαγραφές και την ανάγκη του οικοδεσπότη να γίνουν όλα όπως τα έχει φανταστεί.

Η «Κ» βρήκε την κ. Βάρβογλη στη Βοστώνη, όπου ζει αυτό το διάστημα για εκπαιδευτικές υποχρεώσεις στο Χάρβαρντ. Οπως μας είπε, η πρόσκληση ήταν πέρα για πέρα αληθινή, αλλά για προφανείς λόγους είχε αλλοιώσει τα ονόματα και κάθε στοιχείο που θα μπορούσε να αποκαλύψει την ταυτότητα της οικογένειας. Είχε σχολιαστεί έντονα ανάμεσα στα γκρουπ των γονέων, αλλά οι περισσότεροι είχαν αντιδράσει θετικά, αφού τα παιδιά ήταν φίλοι και συμμαθητές. Οπως και η ίδια.

«Στην είσοδο υπήρχαν καρτελάκια για τους καλεσμένους, στο σπίτι έμπαινε αυστηρά ένας γονιός ανά παιδί», θυμάται. «Με το που έμπαινες, άφηνες το δώρο σου, το οποίο καταγραφόταν. Εμπαινε δηλαδή συγκεκριμένη ετικέτα με το όνομά σου απέξω, στην περίπτωση που δεν είχε μέσα κάρτα». Στη συνέχεια δίνονταν συγκεκριμένες οδηγίες για το πού θα κάθονταν οι γονείς, ώστε να μπορούν να επιβλέπουν τα παιδιά. «Μας είχε ζητηθεί να προσέχουμε τα παιδιά, μολονότι σε αυτή την ηλικία τα παιδιά προσέχουν μια χαρά τον εαυτό τους». Είχαν προβλεφθεί ακόμη και παντοφλίτσες για όποια μητέρα είχε ξεχαστεί και είχε εμφανιστεί με τακούνια.

«Η ατμόσφαιρα ήταν μαγκωμένη», περιγράφει η ίδια. «Δεν αισθανόσουν ότι βρισκόσουν σε μια γιορτή, όπου οι άνθρωποι είχαν έρθει να διασκεδάσουν. Ηταν σαν να βρισκόμασταν σε μια τάξη και έπρεπε να κάνουμε τα πράγματα σωστά». Ακόμη και οι επιλογές στο φαγητό ακολουθούσαν αυστηρούς κανόνες. Η ίδια θυμάται μια μητέρα που ζήτησε κρέμα για τον καφέ της και εισέπραξε την απάντηση ότι δεν υπήρχε λόγω των λιπαρών της, παρά μόνο γάλα σόγιας. «Ολα ήταν εξαιρετικά προσεγμένα, τίποτα δεν μπορούσε να είναι ανθυγιεινό», αναφέρει. Οπως λέει, το παιδί που γιόρταζε μπορούσε να φάει τούρτα μόνο μία φορά τον χρόνο: στα γενέθλιά του.

«Υπήρχε μια σχεδόν καταναγκαστική νότα στα πάντα. Τι θα φας, πόσο θα φας, όχι δεύτερο πιάτο, πώς θα κινηθείς, τι θα πεις. Για τη φωτογραφία και το βίντεο τα παιδιά τοποθετήθηκαν με σειρά ύψους και εγγύτητας στον εορτάζοντα. Υπήρχε έντονη ανάγκη για ομοιομορφία, τάξη, ευθυγράμμιση. Το αποτέλεσμα ήταν κάτι πολύ πλαστό, χωρίς αυθορμητισμό. Ακόμη και τα παιδιά το αντιλήφθηκαν. Στο τέλος ήταν όλοι εξαντλημένοι, γονείς και παιδιά. Ηταν σαν να είχαν περάσει άλλη μία μέρα στο σχολείο». Η ίδια διακρίνει στη συμπεριφορά της οικοδέσποινας χαρακτηριστικά υπερβολικής ανάγκης ελέγχου, «που δεν αφήνει κανένα περιθώριο στον αυθορμητισμό, στην παιδική αταξία, που δεν επιτρέπει στα παιδιά ακόμη και να τραγουδήσουν παράφωνα ένα τραγούδι ή να φορέσει το καθένα το χρώμα της επιλογής του, όλα όσα δηλαδή συνθέτουν την ομορφιά της ζωής».

Το περιστατικό ίσως είναι υπερβολικό, αλλά απηχεί τη σύγχρονη ανάγκη των γονέων να ελέγχουν τα πάντα. «Μερικές φορές οργανώνουμε εξαντλητικά τις λεπτομέρειες επειδή δυσκολευόμαστε να αντέξουμε το απρόβλεπτο ή την πιθανότητα κριτικής. Η πίεση να τα κάνουμε όλα σωστά ως γονείς μπορεί να δυναμώνει αυτή την ανάγκη. Η δυσκολία αρχίζει όταν, για να πρεμήσουμε εμείς, πρέπει όλοι γύρω μας να συμμορφωθούν. Εκεί αξίζει να αναρωτηθούμε "πόση οργάνωση μας βοηθάει και από ποιο σημείο αρχίζει να μας στερεί τη χαρά;"».

«Τι θα τη ρωτούσα»

Αν ήταν φίλη της, τι θα τη συμβούλευε η δρ Βάρβογλη; «Θα προσπαθούσα πρώτα να καταλάβω τι την πιέζει. Ποιο κομμάτι αυτής της γιορτής την αγχώνει περισσότερο; Τι θα τη βοηθούσε να τη χαρεί κι εκείνη; Στη συνέχεια θα συζητούσαμε ποιες οδηγίες διευκολύνουν τη φιλοξενία και ποιες ζητούν από τους καλεσμένους να προσαρμοστούν σε μια τέλεια εικόνα. Είναι εύλογο να γνωρίζεις τις αλλεργίες των παιδιών· η προέγκριση των ρούχων τους χρειάζεται περισσότερη σκέψη. Θα τη ρωτούσα "αν οι φωτογραφίες έβγαιναν ατελείς, αλλά το παιδί σου περνούσε υπέροχα, πώς θα ένιωθες για το πάρτι;"».

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • *Διευθυντής:* Θανασης Φωτιου • *Αρχισυντάκτης:* Κωστης Διογενους
Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • *Υπεύθυνος Ατελιέ:* Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2 & Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας • *Αναπληρωτής Διευθυντής:* Κωστης Φαφουτης • *Σύμβουλος έκδοσης:* Νοτης Παπαδοπουλος

Φώτα στραμμένα στην αύξηση των δαπανών

Διαχρονικά «κακό» το β' τρίμηνο και αναμένεται βελτίωση, αλλά υφίστανται διαρθρωτικές αδυναμίες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Τα προκαταρκτικά δημοσιονομικά αποτελέσματα για την περίοδο για το δεύτερο τρίμηνο του 2026 καταδεικνύουν έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης που φτάνει τα 142,7 εκατομμύρια ευρώ, αυξημένο σε σχέση με έλλειμμα 127,9 εκατομμυρίων ευρώ στο αντίστοιχο διάστημα του 2025. Παρά το ότι τα έσοδα για το δεύτερο τρίμηνο αυξήθηκαν κατά 69,1 εκατομμύρια ευρώ σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2025, αυξήθηκαν δυστυχώς και οι δαπάνες κατά 84 εκατομμύρια ευρώ. Διαχρονικά παρουσιάζεται «κακό» το β' τρίμηνο του έτους και αναμένεται σημαντική βελτίωση για το γ' τρίμηνο λόγω κυρίως των εσόδων από τον τουρισμό, αλλά βγαίνουν στην επιφάνεια κάποια δομικά προβλήματα τα οποία θα πρέπει κάποια στιγμή να αντιμετωπισθούν, πριν μεγαλώσουν περαιτέρω.

Σύμφωνα με τα δεδομένα που υπάρχουν ενώπιόν μας, δεν διαφαίνεται κάποιος δημοσιονομικός εκτροχιασμός καθώς τα οικονομικά μεγέθη στην παρούσα φάση είναι ισχυρά, ωστόσο είναι σαφές βάσει των στοιχείων ότι υπάρχει αδυναμία της Κεντρικής Κυβέρνησης να λειτουργήσει εντός του προϋπολογισμού της. Παραμένει, είτε οριακά πλεονασματική, παραδείγματος χάριν με 33,6 εκατ. το 2024 και 2,1 εκατ. ευρώ το 2025, είτε σημαντικά ελλειμματική, με 682 εκατ. ευρώ το 2021 και 611,4 εκατ. ευρώ το 2023. «Κρύβεται» ωστόσο πίσω από το πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης και τα μεγέθη του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Γίνεται ευκόλως αντιληπτό πως, εάν συνεχίζεται η αύξηση δαπανών ταχύτερα από την αύξηση εσόδων, μπορεί να τεθεί στο τραπέζι θέμα βιωσιμότητας. Η αύξηση των δαπανών όπως είναι στα διαθέσιμα δεδομένα της Στατιστικής Υπηρεσίας, καθοδηγείται στο εννιάμηνο από αγαθά και υπηρεσίες (34,6%), από τρέχουσες μεταβιβάσεις (12,3%) και τις πληρωμές των κοινωνικών ασφαλίσεων (7,2%) που αποτελούν το 87,3% της συνολικής αύξησης των δαπανών. Την ίδια ώρα, οι ημικρατικοί οργανισμοί φέρνουν επιδείνωση, με έλλειμμα 189,5 εκατ. ευρώ ώς τον Αύγουστο.

Γίνεται ευκόλως αντιληπτό πως, εάν συνεχίζεται η αύξηση δαπανών ταχύτερα από την αύξηση εσόδων, μπορεί να τεθεί στο τραπέζι θέμα βιωσιμότητας.

Όσον αφορά τα έσοδα στη γενική εικόνα, η σημαντική αύξηση του εταιρικού φόρου (272,0 εκατ. ευρώ) και ΦΠΑ κατά 300,5 εκατ. ευρώ (λόγω πληθωρισμού) αποτελούν το 93% της καθαρής αύξησης των εσόδων. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως οι κεφαλαιουχικές δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης είναι στα 45,2 εκατ. ευρώ, ενώ παράλληλα το χρέος στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει φτάσει σχεδόν στα 14 δισεκατομμύρια ευρώ.

Τι βλέπει το Συμβούλιο

Κατά την ενδιάμεση έκθεση του Δημοσιονομικού Συμβουλίου Κύπρου για το 2026, εξηγείται πως η αύξηση των εσόδων παρέμεινε θετική, αλλά επιβραδύνθηκε λόγω της αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού, της εξομάλυνσης της δραστηριότητας στις κατασκευές και στον τομέα των ακινήτων και των ελαφρύνσεων, στο πλαίσιο της φορολογικής μεταρρύθμισης. Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση Προόδου 2026, η φορολογική μεταρρύθμιση εκτιμάται

Αυξήθηκε το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης στο δεύτερο τρίμηνο από 127,9 εκατ. το 2025, στα 142,7 εκατ. το 2026.

ότι θα επιφέρει καθαρή μείωση των δημόσιων εσόδων κατά περίπου 284 εκατ. το 2026, ποσό που αντιστοιχεί σε περίπου 0,7% του ΑΕΠ. Παράλληλα, όπως αναφέρει το Συμβούλιο, η κοινωνική και αναδιανεμητική διάσταση της μεταρρύθμισης φαίνεται περιορισμένη, καθώς σημαντικό μέρος των φορολογικών ελαφρύνσεων δεν επικεντρώνεται στα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα, αλλά επεκτείνεται και σε νοικοκυριά μεσαίου και υψηλότερου εισοδήματος.

Την ίδια ώρα, το Συμβούλιο βλέπει στην ενδιάμεση έκθεσή του πως οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν, κυρίως, λόγω της επιτάχυνσης των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε., καθώς και των υψηλότερων δαπανών για μισθούς και κοινωνικές μεταβιβάσεις. Εκτιμά, ωστόσο, ότι η προβλεπόμενη υποχώρηση του δημοσιονομικού πλεονάσματος το 2026 δεν ανατρέπει τη συνολικά θετική δημοσιονομική θέση. Μεσοπρόθεσμα μετά το 2026, υπάρχει περιθώριο κατά το Δημοσιονομικό Συμβούλιο για σταδιακή και προσεκτικά βαθμονομημένη μείωση των πλεονασμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι ο διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος θα κατευθυνθεί σε παραγωγικές δημόσιες επενδύσεις και σε καλύτερα στοχευμένες κοινωνικές παρεμβάσεις, και όχι σε μισθολογικές δαπάνες και οριζόντιες και μόνιμες παροχές που αυξάνουν την ακαμψία των δημόσιων δαπανών.

Κατά γενική ομολογία, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο σημειώνει ότι, η γεωπολιτική αστάθεια στη Μέση Ανατολή εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό καθοδικό κίνδυνο για τις μακροοικονομικές προοπτικές της Κύπρου. Η υψηλή εξάρτηση από εισαγόμενη ενέργεια και ο ανοικτός χαρακτήρας της οικονομίας ενισχύουν την έκθεση σε ενδεχόμενη νέα κλιμάκωση, μέσω υψηλότερων τιμών ενέργειας και μεταφορών και ασθενέστερης εξωτερικής ζήτησης, με καθοδικούς κίνδυνους για την ανάπτυξη και ανοδικούς κινδύνους για τον πληθωρισμό. Περαιτέρω η ανοδική τάση των επιτοκίων των αμερικανικών ομολόγων ωθεί γενικότερα τα επιτόκια κρατικών ομολόγων προς τα πάνω και αποτελεί πρόσθετη πρόκληση.

Αναλυτικά τα έσοδα

Οι κοινωνικές εισφορές αυξήθηκαν κατά €81,1 εκατ. (+6,9%) και ανήλθαν στα €1.258,5 εκατ. σε σύγκριση με €1.177,4 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2025. Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών αυξήθηκαν κατά €94,8 εκατ. (+8,3%) και ανήλθαν στα €1.242,3 εκατ. σε σύγκριση με €1.147,5 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025, εκ των οποίων τα καθαρά έσοδα του ΦΠΑ (μετά την αφαίρεση των επιστροφών) αυξήθηκαν κατά €140,5 εκατ. (+19,0%) και ανήλθαν στα €879,4 εκατ. σε σύγκριση με €738,9 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025.

Αντιθέτως, οι κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις μειώθηκαν κατά €31,1 εκατ. (-26,2%) και περιορίστηκαν στα €87,6 εκατ. σε σύγκριση με €118,7 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Τα έσοδα από τη φορολογία στο εισόδημα και τον πλούτο μειώθηκαν κατά €7,7 εκατ. (-1,3%) και περιορίστηκαν στα €600,9 εκατ. σε σύγκριση με €608,6 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις επίσης μειώθηκαν κατά €32,2 εκατ. και περιορίστηκαν στα €108,5 εκατ. σε σύγκριση με €140,8 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2025. Τα έσοδα από παροχή αγαθών και υπηρεσιών μειώθηκαν κατά €12,2 εκατ. (-4,8%) και περιορίστηκαν στα €242,5 εκατ. σε σύγκριση με €254,7 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Το εισόδημα περιουσίας εισπρακτέο μειώθηκε κατά €23,6 εκατ. (-28,0%) και περιορίστηκε στα €60,7 εκατ. σε σύγκριση με €84,3 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025.

Αναλυτικά οι δαπάνες

Οι κοινωνικές παροχές αυξήθηκαν κατά €77,2 εκατ. (+5,3%) και ανήλθαν στα €1.540,9 εκατ. σε σύγκριση με €1.463,7 εκατ. το πρώτο τρίμηνο του 2025. Οι απολαβές προσωπικού (συμπεριλαμβανομένων τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών και συντάξεων δημοσίων υπαλλήλων) αυξήθηκαν κατά €39,0 εκατ. (+4,0%) και ανήλθαν στα €1.004,9 εκατ. σε σύγκριση με €965,9 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Η ενδιάμεση ανάλωση αυξήθηκε κατά €72,9 εκατ. (+20,2%) και ανήλθε στα €434,6 εκατ. σε σύγκριση με €361,7 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Το εισόδημα περιουσίας πληρωτέο αυξήθηκε κατά €12,0 εκατ. (+6,9%) και ανήλθε στα €184,9 εκατ. σε σύγκριση με €172,9 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025.

Αντιθέτως, ο λογαριασμός κεφαλαίου μειώθηκε κατά €99,4 εκατ. (-24,2%) και περιορίστηκε στα €310,9 εκατ. (€261,3 εκατ. κεφαλαιουχικές επενδύσεις και €49,6 εκατ. κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις) σε σύγκριση με €410,3 εκατ. (€263,4 εκατ. κεφαλαιουχικές επενδύσεις και €146,9 εκατ. κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις) το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Οι επιδοτήσεις μειώθηκαν κατά €9,1 εκατ. (-28,1%) και περιορίστηκαν στα €23,3 εκατ. σε σύγκριση με €32,4 εκατ. το δεύτερο τρίμηνο του 2025 και οι λοιπές τρέχουσες δαπάνες μειώθηκαν κατά €8,6 εκατ. (-3,4%) και περιορίστηκαν στα €244,2 εκατ. σε σύγκριση με €252,9 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025.

Με πλεόνασμα το 2025

Τα αποτελέσματα για το έτος 2025 κατέδειξαν δημοσιονομικό πλεόνασμα της τάξης των 1.360,2 εκατ. ευρώ, 3,6% στο ΑΕΠ και δημοσιονομικό χρέος ύψους 20.053,2 εκατ. ευρώ, ή 52,3% στο ΑΕΠ. Τα συνολικά έσοδα, κατά το έτος 2025 αυξήθηκαν κατά 1.139,8 εκατ. ευρώ (+7,7%) και ανήλθαν στα 15.895,2 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με 14.755,4 εκατ. ευρώ το έτος 2024. Οι συνολικές δαπάνες, κατά το έτος 2025 αυξήθηκαν κατά 1.224,6 εκατ. ευρώ (+9,2%) και ανήλθαν στα 14.535,0 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 13.310,4 εκατ. ευρώ το 2024.

GoGordian REAL ESTATE

gogordian.com | 77 77 56 56

The Art of the **SMART DEAL**

Τουριστικά τεμάχια στο Πισσούρι, Λεμεσός 44.683 m²
~~€2,264,000~~ €2,000,000

Εμπορικό οικόπεδο στον Άγιο Παύλο, Λευκωσία 716 m²
~~€420,000~~ €405,000

Εμπορικό οικόπεδο στην Αγλαντζιά, Λευκωσία 718 m²
~~€552,500~~ €470,000

Κτήριο μικτής χρήσης στην Κλήρου, Λευκωσία 2.087 m²
~~€900,000~~ €825,000

Μετά την παράδοση του πλοίου θα πραγματοποιηθεί αναβάθμιση του οπλισμού που φέρει το πρώτο ΠΑΘ «Αρχιπλοίαρχος Ανδρέας Ιωαννίδης». Το κόστος κατασκευής του δεύτερου πλοίου και η αναβάθμιση του πρώτου ανέρχονται στα €150 εκατ. ευρώ.

Το Ναυτικό πήρε σειρά στα εξοπλιστικά της Ε.Φ.

Επεσαν οι υπογραφές για απόκτηση δεύτερου πλοίου ανοικτής θαλάσσης, που αναμένεται να παραδοθεί στη Διοίκηση Ναυτικού το 2028

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η υπογραφή της συμφωνίας για απόκτηση δεύτερου πλοίου ανοικτής θαλάσσης (ΠΑΘ) δεν αποτελεί τίποτα περισσότερο από την υλοποίηση του αρχικού σχεδιασμού για ενίσχυση της Διοίκησης Ναυτικού της Εθνικής Φρουράς με νέες σύγχρονες μονάδες επιφανείας. Σχεδιασμός που εκπονήθηκε πριν από δέκα χρόνια περίπου και οδήγησε στην απόκτηση του πρώτου ΠΕΘ «Αρχιπλοίαρχος Ανδρέας Ιωαννίδης». Η απόφαση της Λευκωσίας να προχωρήσει στην αγορά και δεύτερου πλοίου ουσιαστικά τερματίζει τα δύσκολα χρόνια του κυπριακού Ναυτικού το οποίο παρέμενε στελεχωμένο με απηρχαιωμένα μέσα, τα οποία δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στο σημερινό περιβάλλον και στις ιδιαίτερα απαιτητικές ανάγκες έτσι όπως αυτές προκύπτουν από τους ενεργειακούς σχεδιασμούς εντός της ΑΟΖ, αλλά και τις δραστηριότητες της Εθνικής Φρουράς στην ευρύτερη περιοχή. Το νέο απόκτημα της Διοίκησης Ναυτικού θα ενισχύσει τις επιχειρησιακές δυνατότητες της Εθνικής Φρουράς εντός των θαλάσσιων περιοχών ευθύνης της Δημοκρατίας, οι οποίες σήμερα καλύπτονται κυρίως από το ΠΑΘ «Αρχιπλοίαρχος Ανδρέας Ιωαννίδης». Το πλοίο αναμένεται να παραδοθεί στη Διοίκηση Ναυτικού το 2028, μιας και ένα μέρος του έχει ήδη ναυπηγηθεί και σύμφωνα με τα όσα έχουν διαρρεύσει στην κυπριακή πρωτεύουσα θα φέρει εξοπλιστικά συστήματα με τα οποία δεν είναι εξοπλισμένο το «Αρχιπλοίαρχος Ανδρέας Ιωαννίδης». Αν και το κόστος αγοράς δεν ανακοινώθηκε, δημοσιεύματα από το Ισραήλ το ανεβάζουν στα €150 εκατ. πακέτο με την αναβάθμιση των εξοπλιστικών συστημάτων του ΠΑΘ «Αρχιπλοίαρχος Ανδρέας Ιωαννίδης» που θα γίνει σε δεύτερη φάση. Η οριστικοποίηση της νέας αγοράς ισχυροποιεί ακόμα περισσότερο τις σχέσεις Κύπρου-Ισραήλ στον τομέα των εξοπλιστικών, με την Κύπρο να παραμένει ο πρώτος πελάτης της στρατιωτικής βιομηχανίας του εβραϊκού κράτους.

> **Το νέο ΠΑΘ της Διοίκησης Ναυτικού της Εθνικής Φρουράς αναμένεται να παραδοθεί δυο χρόνια νωρίτερα μιας και το κύτος του πλοίου έχει ναυπηγηθεί ήδη.**

Η συμφωνία

Εν αντιθέσει με άλλα εξοπλιστικά προγράμματα τα οποία ενδιαφέρουν την Εθνική Φρουρά, όπως τα άρματα μάχης, όπου το Ισραήλ συνεχίζει το «εμπάργκο» εξαγωγών ένεκα του πολέμου με τη Χαμάς, στην περίπτωση του ΠΑΘ το γειτονικό κράτος έτρεξε τις σχετικές διαδικασίες σμικρύνοντας τον χρόνο παράδοσης τουλάχιστον κατά δυο χρόνια. Εξέλιξη που ικανοποίησε ΥΠΑΜ και ΓΕΕΦ, με τον Βασίλη Πάλμα να αναφέρει σε ανάρτησή του πως «η συμφωνία αυτή αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό βήμα για την ενίσχυση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων της Εθνικής Φρουράς και της ικανότητάς της να ανταποκρίνεται σε προκλήσεις που αφορούν στη θαλάσσια ασφάλεια». Με βάση τη συμφωνία το Ισραήλ θα προμηθεύσει την Κύπρο με ένα νέο περιπολικό σκάφος (Offshore Patrol Vessel) κατασκευασμένο από την εταιρεία Israel Shipyards, το οποίο θα είναι εξοπλισμένο με σειρά ναυτικών συστημάτων της εταιρείας Rafael. Παράλληλα, όπως ανακοινώθηκε και από ισραηλινής πλευράς, θα αναβαθμιστούν τα συστήματα που φέρει το ήδη υπάρχον περιπολικό σκάφος της Κύπρου, «Αρχιπλοίαρχος Ανδρέας Ιωαννίδης», το οποίο έχει επίσης κατασκευαστεί από την Israel Shipyards. «Η συμφωνία αυτή αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό βήμα για την ενίσχυση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων της Διοίκησης Ναυτικού της Κύπρου και της ικανότητάς της να ανταποκρίνεται σε προκλήσεις που αφορούν τη θαλάσσια ασφάλεια», αναφέρει το υπουργείο Άμυνας του Ισραήλ, προσθέτοντας ότι «το νέο πλοίο, σε συνδυασμό με το αναβαθμισμένο πλοίο "Ιωαννίδης", θα υποστηρίξει διευρυμένες αποστολές περιπολίας, επιτήρησης, καθώς και έρευνας και διάσωσης».

Τα όπλα του νέου ΠΑΘ

Το δεύτερο πλοίο ανοικτής θαλάσσης είναι κλάσης Saar 62 της Israel Shipyards. Σύμφωνα με πληροφορίες που έχουν διαρρεύσει, το νέο απόκτημα θα φέρει ένα σύγχρονο πακέτο εξοπλιστικών συστημάτων της ισραηλινής κατασκευάστριας εταιρείας Rafael και της αντιαεροπορικής συστοιχίας BARAK - MX. Η νέα μονάδα επιφανείας της Διοίκησης Ναυτικού σύμφωνα με σχετική βιβλιογραφία θα φέρει δύο ναυτικούς σταθμούς οπλισμού Typhoon, συστήματα ραντάρ, διοίκησης και ελέγχου. Συγκεκριμένα:

-Πρωραίο Πυροβόλο: Αυτόματο πυροβόλο 23mm ή τηλεχειριζόμενος σταθμός οπλισμού Rafael Typhoon 20mm/23mm/30mm.

-Σύστημα Πυραύλων Spike NLOS: Οκταπλός (8) εκτοξευτής κατευθυνόμενων πυραύλων μεγάλης εμβέλειας (Non-Line-Of-Sight).

-Αντιαεροπορικό Σύστημα C-Dome: Δεκαπλός (10) κάθετος εκτοξευτής (VLS) για εγγύς αντιαεροπορική και αντιπυραυλική άμυνα (ναυτική έκδοση του Iron Dome με βλήματα Tamir).

Τηλεχειριζόμενοι Σταθμοί Οπλισμού: Ελαφρύτερα τηλεχειριζόμενα πολυβόλεια/οπλισμοί για ασφάλεια και προστασία κοντινής εμβέλειας.

Τεχνικά χαρακτηριστικά

Όπως και το «Αρχιπλοίαρχος Ανδρέας Ιωαννίδης» το νέο πλοίο θα έχει τα ίδια χαρακτηριστικά μιας και πρόκειται για sister ship. Αναλυτικά θα είναι μήκους 62 μέτρων, πλάτους 7,6 μέτρων (έως 8 μέτρα ανάλογα με τα παρελκόμενα), βύθισμα 2,7 μέτρων και εκτόπισμα περίπου 450 τόνων. Αναπτύσσει ταχύτητα άνω των 32 κόμβων και η εμβέλεια (αυτονομία) είναι τα 2.500 ναυτικά μίλια. Το πλήρωμά του ανέρχεται στα 30 με 35 άτομα, φέρει 2 φουσκωτές λέμβους άμεσης επέμβασης, ενώ διαθέτει υποδομές για τη φιλοξενία και μεταφορά ολιγομελούς ομάδας βατραχανθρώπων (ΟΥΚ).

Πιο κοντά η έκδοση NAVTEX

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Πλησιάζει, όπως όλα δείχνουν, η ώρα για την επανεκκίνηση των ερευνών βυθού για το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου (Great Sea Interconnector - GSI), καθώς το πλοίο «Abeille Marengo», το οποίο έλαβε τη σχετική άδεια από τις ελληνικές αρχές, έπλεε ανοιχτά του Ηρακλείου Κρήτης. Παράλληλα, από το ίδιο λιμάνι απέπλεε και το «Kobi Ruegg» για τα ανοιχτά της Πάφου, όπου πρέπει να αρχίσουν, με καθυστέρηση, οι έρευνες για την πόντιση της οπτικής ίνας του έργου EMC, που αποτέλεσε τις προηγούμενες εβδομάδες αντικείμενο ανταλλαγής NAVTEX μεταξύ Αθηνών, Αγκυρας και Λευκωσίας.

Ενόψει αυτής της φάσης, είναι σημαντικές οι δηλώσεις που έκανε ο διευθύνων σύμβουλος της NEXANS Ζιλιέν Ιμπέρ την Παρασκευή που πέρασε σε αναλυτές τραπεζών και επενδυτικών οίκων, σχετικά με τη βιωσιμότητα του GSI. Ο κ. Ιμπέρ αφενός ανέφερε (μεταξύ πολλών άλλων) ότι υπάρχουν «σε εξέλιξη συζητήσεις στο πολιτικό επίπεδο», αφετέρου εκτίμησε ότι απαιτούνται μήνες για τις έρευνες βυθού από τη στιγμή που θα ξεκινήσει το έργο. Δεδομένης της κινητικότητας στο πεδίο, πάντως, θα φανεί σύντομα αν οι διαβουλεύσεις μεταξύ Παρισιού και Αγκυρας έχουν αποφέρει καρπούς ή έφτασαν σε αδιέξοδο.

Στο πεδίο του τουρκολιβυκού, η κυβέρνηση εξακολουθεί να κινείται με σκοπό να μεγιστοποιήσει τις πιθανές επιπτώσεις για την Αγκυρα. Βέβαια, στην Αθήνα προβληματίζονται με το γεγονός ότι η Αγκυρα επανήλθε με την «προσφορά» 15.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων ΑΟΖ, αν η Αίγυπτος αλλάξει πλευρά και οριοθετήσει με την Τουρκία. Αν και η εξέλιξη αυτή είναι δύσκολη στην παρούσα φάση, οι διαρκείς μετατοπίσεις στις ισορροπίες της Ανατολικής Μεσογείου δεν προσφέρουν κάποια μακροπρόθεσμη ασφάλεια σχετικά ακόμη και με κλεισμένες συμφωνίες.

Πάντως, ο απερχόμενος γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες, ο οποίος επισκέφθηκε το Κάιρο, έστειλε σαφές μήνυμα στήριξης στην ελληνοαιγυπτιακή συμφωνία και παράλληλα αποκήρυξης του τουρκολιβυκού μνημονίου. Το πρώτο ερώτημα που δέχθηκε στη μικρή συνέντευξή Τύπου που παραχώρησε στο Κάιρο περί της θέσεως του ΟΗΕ για τις «χώρες που παραβιάζουν το διεθνές δίκαιο σε σχέση με τις συμφωνίες στη θάλασσα», ο κ. Γκουτέρες απάντησε ως εξής: «Η θέση μας είναι πολύ σαφής: Οι παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου είναι απαράδεκτες. Και σε σχέση με το καθεστώς στη θάλασσα, υπάρχει μια Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS). Και ό,τι δεν είναι συμβατό με τη UNCLOS δεν πρέπει να γίνεται σεβαστό ή αποδεκτό. Και ως προς τις παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου ήμασταν πάντα πολύ σαφείς, πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι η ισχύς του δικαίου υπερέχει του δικαίου του ισχυροτέρου και είναι αυτό αληθές σε κάθε μία από τις καταστάσεις στις οποίες αναφερθήκατε (σ.σ. απευθυνόμενος στον δημοσιογράφο που τον ρώτησε).

Το πλοίο «Abeille Marengo», το οποίο έλαβε τη σχετική άδεια από τις ελληνικές αρχές, έπλεε ανοιχτά του Ηρακλείου Κρήτης. Παράλληλα, από το ίδιο λιμάνι απέπλεε και το «Kobi Ruegg» για τα ανοιχτά της Πάφου.

> **«Ο,τι δεν είναι συμβατό με το Δίκαιο της Θάλασσας δεν πρέπει να γίνεται αποδεκτό», δήλωσε ο Γκουτέρες.**

Οι δηλώσεις του κ. Γκουτέρες είναι, βέβαια, τυπικές ενός γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, ο οποίος λειτουργεί ως θεματοφύλακας του διεθνούς δικαίου και της UNCLOS, ωστόσο είναι καλοδεχούμενες στην παρούσα φάση από την Αθήνα, ειδικά καθώς έγιναν και μέσα στο Κάιρο, το οποίο πολιορκείται τόσο εντατικά από την Αγκυρα.

Η επικείμενη κατάθεση του νομοσχεδίου της «Γαλάζιας Πατρίδας» πριν από το τέλος του έτους, η εκκρεμότητα του GSI, αλλά και η συνολικότερη στάση της Αγκυρας προβληματίζουν την Αθήνα, καθώς καθίσταται σαφές ότι θα προκύπτουν μικρότερες ή μεγαλύτερες κρίσεις σε όλη τη διάρκεια της μακράς προεκλογικής περιόδου που διανύει η χώρα.

Η Αγκυρα προχωράει τη «Γαλάζια Πατρίδα»

Του ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ

Η τουρκική κυβέρνηση σχεδιάζει να φέρει στο κοινοβούλιο το νομοσχέδιο της «Γαλάζιας Πατρίδας», το νομοθετικό πλαίσιο για όλες τις θάλασσες στις οποίες έχει ακτές, με επίκεντρο το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Παράλληλα, ο πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν άφησε αιχμές για τη στάση απόρριψης του τουρκολιβυκού μνημονίου από την Ε.Ε. Ο κ. Ερντογάν είπε χαρακτηριστικά ότι οι αντιδράσεις της Ε.Ε. «στερούνται οποιασδήποτε νομικής βάσης», ενώ ανέφερε ότι η Τουρκία τάσσεται υπέρ της αντιμετώπισης των διαφορών με τα παράκτια κράτη με ειρηνικά μέσα και «δεν επιδιώκουμε να "βάλουμε γκολ" εις βάρος κανενός στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά μοναδικός μας στόχος είναι η προστασία των συμφερόντων μας».

Ως προς το νομοσχέδιο για τη «Γαλάζια Πατρίδα», το τηλεοπτικό δίκτυο Haberturk μεταδίδει ότι το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) βρίσκεται στο τελικό στάδιο της προετοιμασίας νομοσχεδίου που αποσκοπεί «στην προστασία των κυριαρχικών δικαιωμάτων και των εθνικών συμφερόντων της Τουρκίας στις θάλασσες». Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, η σύνταξη του νομοσχεδίου αναμένεται να γίνει τον Νοέμβριο, ενώ προβλέπεται να κατατεθεί στην τουρκική εθνοσυνέλευση πριν από το τέλος του έτους.

Πληροφορίες αναφέρουν ότι με το νομοσχέδιο θα καθοριστούν οι βασικοί κανόνες για την έκταση και την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών δικαιοδοσίας της Τουρκίας. Σύμφωνα με το Haberturk, «κάθε οικονομική, επιστημονική ή περιβαλλοντική δραστηριότητα που θα πραγματοποιείται εντός της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης της Τουρκίας θα υπόκειται σε άμεση άδεια της Αγκυρας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις. Τέλος, αναμένεται να συμπεριληφθούν διατάξεις σχετικά με τον νομικό ορισμό των βραχονησίδων, οι οποίες στον δημόσιο διάλογο χαρακτηρίζονται ως "γκρίζες ζώνες", με αναφορά στο Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας». Πολιτικοί αναλυτές αναφέρουν πως η διαρροή αυτή προς το τηλεοπτικό δίκτυο ενδεχομένως να έχει σχέση με την ανακοίνωση της επανέναρξης των συνομιλιών Ελλάδας - Αιγύπτου για τον καθορισμό των θαλάσσιων περιοχών ευθύνης στην Αν. Μεσόγειο. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, η σύνταξη του νομοσχεδίου αναμένεται να γίνει τον Νοέμβριο, ενώ προβλέπεται να κατατεθεί στην τουρκική εθνοσυνέλευση πριν από το τέλος του έτους.

Ο αναπληρωτής διοικητής του εθνικού στρατού της Λιβύης Σαντάμ Χαφτάρ (αριστερά) και ο υπουργός Αμυνας της Λιβύης Αμπντουλσαλάμ Ζουμπί (δεξιά) συναντήθηκαν στην Αγκυρα την Παρασκευή με τον υπουργό Αμυνας της Τουρκίας Γιασάρ Γκιουλέρ.

> **«Οι αντιδράσεις της Ε.Ε. για το τουρκολιβυκό μνημόνιο στερούνται βάσης», ανέφερε ο Ερντογάν.**

Ανοιγμα στην Αίγυπτο

Εν τω μεταξύ, ο υπουργός Αμυνας της Τουρκίας Γιασάρ Γκιουλέρ, στη συνέντευξή του στο τηλεοπτικό δίκτυο Star έκανε δημόσια πρόσκληση στην Αίγυπτο να υπογράψει συμφωνία ΑΟΖ με την Τουρκία παρά με την Ελλάδα. «Είμαστε έτοιμοι για να υπογράψουμε μια συμφωνία με την Αίγυπτο σχετικά με τον καθορισμό των θαλάσσιων ζωνών δικαιοδοσίας. Η πρότασή μας προς την Αίγυπτο είναι σαφής. Σε περίπτωση που η Αίγυπτος υπογράψει μια τέτοια συμφωνία με τη χώρα μας, θα διαθέτει περίπου 15.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα θαλάσσιας ζώνης δικαιοδοσίας παραπάνω σε σύγκριση με ενδεχόμενη συμφωνία που θα μπορούσε να συνάψει με την Ελλάδα», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Η τουρκική εφημερίδα Hurriyet αποκάλυψε πως ο υπουργός Αμυνας της Λιβύης, αντιστράτηγος Αμπντουλσαλάμ Ζουμπί, και ο αναπληρωτής διοικητής του Εθνικού Στρατού της Λιβύης, στρατηγός Σαντάμ Χαφτάρ, συναντήθηκαν στην Αγκυρα την περασμένη Παρασκευή με τον υπουργό Αμυνας της Τουρκίας Γιασάρ Γκιουλέρ. Στη συνάντηση συζητήθηκε η ενοποίηση του λιβυκού στρατού, η δημιουργία κοινής στρατιωτικής διοίκησης στη Σύρτη και η εφαρμογή του στρατιωτικού πλαισίου που αναπτύχθηκε με πρωτοβουλία των ΗΠΑ.

4% ευθυγράμμιση της Αγκυρας με την Εξωτερική Πολιτική-Ασφάλεια Ε.Ε.

Ουραγός η Τουρκία μεταξύ των υποψηφίων χωρών – Η Κομισιόν καταγράφει τα κενά, αλλά ανοίγει μεγάλη πόρτα στρατηγικής συνεργασίας

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Η Τουρκία ευθυγραμμίστηκε με την Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφάλειας της Ε.Ε. (ΚΕΠΠΑ) σε ποσοστό 3% στη διάρκεια του 2025 και 4% στη διάρκεια του 2026 (μέχρι 1η Σεπτεμβρίου), σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Ε.Ε., σε αντίθεση με το Μαυροβούνιο, την Αλβανία, τη Βοσνία Ερζεγοβίνη και τη Βόρεια Μακεδονία που έχουν ευθυγραμμιστεί απολύτως, 100%, με τις θέσεις και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διάρκεια των 20 τελευταίων μηνών και την Ουκρανία που καταγράφει «ποσοστά ευθυγράμμισης» 99%. Ωστόσο, παρά τα ποσοστά που τοποθετούν την Τουρκία στον πυθμένα της «κατάταξης» των υποψηφίων χωρών στα μείζονα ζητήματα ευθυγράμμισης με την Ε.Ε., σε επίπεδο ΚΕΠΠΑ, η Άγκυρα εξακολουθεί να απαιτεί από τις Βρυξέλλες να συντηρήσουν εν ζωή την ενταξιακή της προοπτική. Και οι Βρυξέλλες, υπό την καθοδήγηση ισχυρών κρατών-μελών, όπως η Γερμανία και η Ιταλία, αν και προσπερνούν την ενταξιακή προοπτική της Τουρκίας, φροντίζουν την ίδια ώρα να της χρυσώνουν επαρκώς το χάπι, δρομολογώντας «ενισχυμένη συνεργασία» και συνεπώς τεράστια οικονομικά οφέλη για το καθεστώς της Άγκυρας. Εν προκειμένω, η Ε.Ε. παραπέμπει σε μια «ενισχυμένη ευρωτουρκική συνεργασία» με βασικούς άξονες την «Τελωνειακή Ένωση και την αναβάθμισή της», στο πλαίσιο της οποίας καταγράφηκαν εμπορικές συναλλαγές ύψους 217,6 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2025 και εκτιμάται ότι θα προσεγγίσουν τα 500 δισεκατομμύρια ευρώ, ετησίως, σε περίπτωση υλοποίησης του υπό συζήτηση «εκμοντερνισμού» της. Ως επίσης, και τη συμμετοχή της Άγκυρας στη νέα αρχιτεκτονική άμυνας και ασφάλειας, προς το παρόν εμμέσως, στο πλαίσιο κοινοπραξιών ευρωπαϊκών και τουρκικών αμυντικών βιομηχανιών.

Τα ποσοστά 3-4% ευθυγράμμισης της Τουρκίας με την ΚΕΠΠΑ, καταδεικνύουν ότι η Άγκυρα εφαρμόζει αυτόνομη εξωτερική πολιτική, παρακάμπτοντας τα γεωπολιτικά συμφέροντα της Ε.Ε., η οποία ωστόσο δείχνει τάσεις εξάρτησης, προκρίνοντας ενισχυμένη στρατηγική συνεργασία με την Άγκυρα.

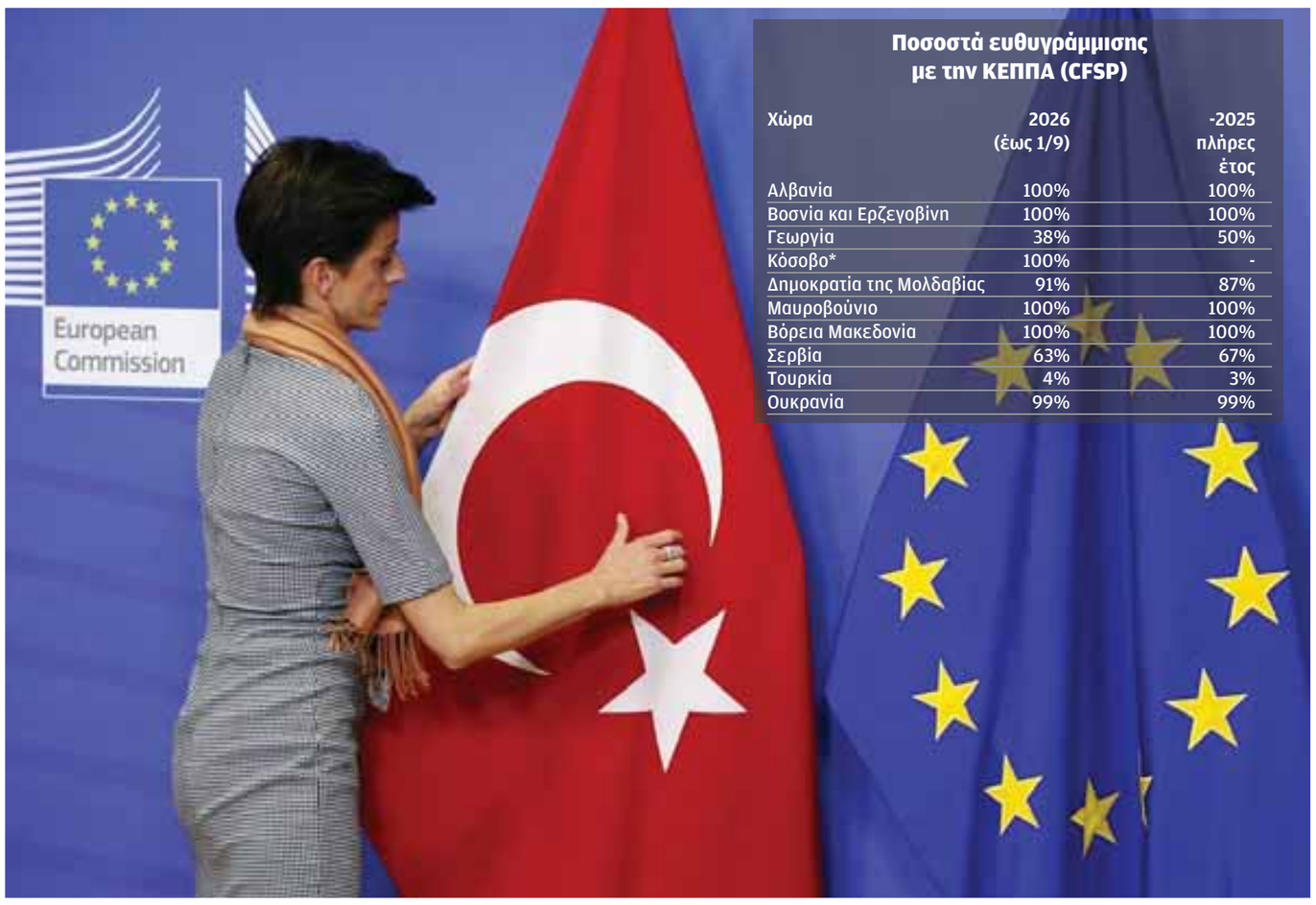
Ζητήματα που δεν έχουν διασυνδεθεί με την προοπτική επίλυσης του Κυπριακού, όπως άλλωστε προκύπτει και από τον διαφορετικό βηματισμό των πλείστων ευρωτουρκικών ντοσιέ, τα οποία προωθούνται αυτόνομα, ενώ αντίθετα, το κυπριακό πρόβλημα βρίσκεται σε τέλμα.

Επισήμως το δέλεαρ Ε.Ε.

Η ευρωπαϊκή θεώρηση σε σχέση με την ενίσχυση της ευρωτουρκικής στρατηγικής συνεργασίας, αντανακλάται μέσα από τις τοποθετήσεις της αρμόδιας επιτρόπου Διεύρυνσης, Μάρτα Κος, η οποία δήλωσε πριν από μερικές μέρες ότι το ευρωπαϊκό μπλοκ έχει ισχυρό ενδιαφέρον για την ανάπτυξη μιας σχέσης συνεργασίας και αμοιβαίου οφέλους με την Τουρκία υπό το πρίσμα των «νέων πραγματικοτήτων» στην Ευρώπη.

Η κα Κος δεν παρέλειψε να πει ότι οι ανησυχίες για τα δημοκρατικά πρότυπα παραμένουν και ότι «οι τελευταίες εξελίξεις που επηρεάζουν την ελευθερία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων και την τοπική αυτοδιοίκηση, διευρύνουν το χάσμα σε σχέση με τον στόχο της Τουρκίας να ενταχθεί στην Ε.Ε.», σημειώνοντας ότι η επικείμενη έκθεση της Κομισιόν για τη χώρα –που αναμένεται να εκδοθεί στις 4 Νοεμβρίου– θα αντικατοπτρίζει «τις σοβαρές ανησυχίες μας σε αυτούς τους τομείς» και «δεν θα διστάσει να δηλώσει τα γεγονότα δημόσια και ξεκάθαρα».

Ωστόσο, την ίδια ώρα, η επίτροπος Διεύρυνσης διαμήνυσε ότι οι συγκρούσεις στην περιοχή, ιδίως η επέκταση του πολέμου Ρωσίας-Ουκρανίας στη Μαύρη Θάλασσα, έδειξαν τη σημασία και την αναγκαιότητα της συνεργασίας με την Τουρκία, σημειώνοντας χαρακτηριστικά ότι «η σημασία της Τουρκίας σήμερα είναι σημαντικά υψηλότερη από ό,τι ήταν πριν από τέσσερα ή πέντε χρόνια». Επιχειρώντας να εστιάσει στο πεδίο μιας ενισχυμένης συνεργασίας –και όχι στην πλήρη ένταξη της Τουρκίας– η Μάρτα Κος αναφέρθηκε σε δύο «εν εξελίξει» άξονες συνεργασίας με την Τουρκία. Αφενός, σε μια «στοχευμένη επικαιροποίηση» της Τελωνειακής Ένωσης, που αποτελεί κόκκινο πανί για τη Λευκωσία και σε κάθε περίπτωση απαιτεί νομοθετική εναρμόνιση από την Άγκυρα. Και αφετέρου στις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες, όπως είπε, είναι σημαντικές για τον στόχο της Άγκυρας να ενταχθεί στους κανόνες του «Made in Europe».

Ποσοστά ευθυγράμμισης με την ΚΕΠΠΑ (CFSP)

Χώρα	2026 (έως 1/9)	-2025 πλήρες έτος
Αλβανία	100%	100%
Βοσνία και Ερζεγοβίνη	100%	100%
Γεωργία	38%	50%
Κόσοβο*	100%	-
Δημοκρατία της Μολδαβίας	91%	87%
Μαυροβούνιο	100%	100%
Βόρεια Μακεδονία	100%	100%
Σερβία	63%	67%
Τουρκία	4%	3%
Ουκρανία	99%	99%

Οι Βρυξέλλες, υπό την καθοδήγηση ισχυρών κρατών-μελών, όπως η Γερμανία και η Ιταλία, αν και προσπερνούν την ενταξιακή προοπτική της Τουρκίας, φροντίζουν την ίδια ώρα να της χρυσώνουν επαρκώς το χάπι, δρομολογώντας «ενισχυμένη συνεργασία» και τεράστια οικονομικά οφέλη για το καθεστώς της Άγκυρας.

Εξωτερική πολιτική α λα καρτ

Το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό ευθυγράμμισης της Τουρκίας Τουρκία (4% για το πρώτο οκτάμηνο 2026 και 3% για το σύνολο του 2025) αντανακλά τον βαθμό στον οποίο η Άγκυρα υιοθετεί και συντονίζεται με τις επίσημες αποφάσεις, τις δηλώσεις και τις κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας. Στην πραγματικότητα, το ποσοστό αυτό καταδεικνύει μια πλήρη σχεδόν απόκλιση της Τουρκίας από τη γεωπολιτική γραμμή της Ευρώπης, η οποία εφαρμόζει μια εξωτερική πολιτική α λα καρτ, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις θέσεις και τις αποφάσεις της Ε.Ε, με τι οποίες αρνείται να ευθυγραμμιστεί, αν και συνεχίζει να απαιτεί την πλήρη ένταξή της στην Ένωση.

Σε πρακτικό επίπεδο, η Τουρκία δεν εφαρμόζει τις ευρωπαϊκές κυρώσεις, κυρίως έναντι της Ρωσίας, ενώ ακολουθεί μια εντελώς αυτόνομη εξωτερική πολιτική, η οποία τείνει να βρίσκεται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα της Ε.Ε. και των κρατών-μελών της. Με επίκεντρο τα συμφέροντα της Κύπρου και της Ελλάδας, τα οποία η Άγκυρα θίγει με κάθε ευκαιρία, χωρίς καμιά στην πραγματικότητα συνέπεια, πέραν των φραστικών νουθεσιών των Βρυξελλών και της Ε.Ε., οι οποίες ωστόσο φραστικές υποδείξεις, καταγράφουν ανάλογα αρνητικά ποσοστά αποτελεσματικότητας, με αυτά που χαρακτηρίζουν τα επίπεδα ευθυγράμμισης της Ε.Ε., με την ΚΕΠΠΑ.

Πρωτοπόρος το Μαυροβούνιο

Στο Βερολίνο κυρίως επικρατεί η άποψη δρομολόγησης του κλεισίματος όλων των εναπομεινάντων διαπραγματευτικών κεφαλαίων του Μαυροβουνίου, μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. Η Γερμανία, που έχει σημαίνοντα λόγο στις αποφάσεις της Ε.Ε., εκλαμβάνει το Μαυροβούνιο ως «πρωτοπόρο» στην ενταξιακή διαδικασία, σε αντίθεση με την Αλβανία, η οποία βρισκόταν στην ίδια ακριβώς κατηγορία πέρυσι, αλλά εφέτος η εικόνα της έχει τρωθεί και αποδυναμωθεί, υπό το φως και των αρνητικών εξελίξεων που καταγράφονται στο εσωτερικό της χώρας.

Την ίδια ώρα, οι θεσμοί της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες και αρκετά κράτη-μέλη δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη στρατηγική σημασία της διεύρυνσης, η οποία πλέον δεν εκλαμβάνεται μόνον ως μια πολιτική μεταρρυθμίσεων, αλλά και ως μια γεωστρατηγική επένδυση στην ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα της ίδιας της Ε.Ε.

Αρκετά κράτη-μέλη σημειώνουν τη σημασία της Ουκρανίας στον τομέα της ασφάλειας, υπό το φως της επιχειρησιακής εμπειρίας που απέκτησε στον συνεχιζόμενο επιθετικό πόλεμο που προκάλεσε η Ρωσία, ενώ στην εξίσωση τοποθετείται και η Μολδαβία και κράτη των Δυτικών Βαλκανίων, με φόντο την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών.

Ουδόλως τυχαίως, στο πρόσφατο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, η ΕΥΕΔ διατύπωσε τρία ερωτήματα, στο πλαίσιο των οποίων σημείωσε μεταξύ άλλων ότι η διεύρυνση αποτελεί μια γεωστρατηγική επένδυση στην ευρωπαϊκή ειρήνη, ασφάλεια και σταθερότητα. Επεσήμανε, ακόμη, ότι οι υποψήφιες χώρες και οι εν δυνάμει υποψήφιες μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στην ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας της Ε.Ε.

Προειδοποίηση:
Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΠΟΨΗ Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ**

Το παράδοξο του ελλείμματος: Περισσότερος ΦΠΑ, λιγότερες επενδύσεις

Τα νούμερα της Στατιστικής Υπηρεσίας για το β΄ τρίμηνο δεν αφήνουν περιθώριο παρερμηνείας. Το έλλειμμα των €142,7 εκατ. δεν προέκυψε επειδή μειώθηκαν τα έσοδα του κράτους. Τουναντίον, εισέπραξε περισσότερα αλλά τα διαχειρίστηκε με λάθος τρόπο.

Κατά το β΄ τρίμηνο του 2026, τα καθαρά έσοδα από ΦΠΑ εκτινάχθηκαν κατά €140,5 εκατ. ή 19% και έφτασαν τα €879,4 εκατ. Αντίστοιχα, οι κοινωνικές εισφορές αυξήθηκαν κατά 6,9% και διαμορφώθηκαν στα €1.258,5 εκατ. Την ίδια ώρα, οι φόροι στο εισόδημα και τον πλούτο μειώθηκαν κατά €7,7 εκατ. ή 1,3% σε ετήσια βάση.

Η εικόνα λέει ξεκάθαρα ότι το κράτος φοροεισπράττει πολύ περισσότερα από την κατανάλωση παρά από την ανάπτυξη. Και εδώ ακριβώς είναι το πρόβλημα. Πρόκειται για ένα μοντέλο που φουσκώνει τα έσοδα λόγω της ακρίβειας που πληρώνει ο καταναλωτής στο ταμείο, ενώ η φορολογία του πραγματικού εισοδήματος υποχωρεί. Επιβεβαιώνεται δηλαδή αυτό που λέμε εδώ και χρόνια, ότι η Κύπρος στηρίζεται στην κατανάλωση και τον πληθωρισμό για να αναπτυχθεί και όχι στην παραγωγικότητα.

Και εφόσον οι δαπάνες –κυρίως ανελαστικές– «τρέχουν» πιο γρήγορα από τα έσοδα, το έλλειμμα ήταν θέμα χρόνου. Συγκεκριμένα, τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 2% στα €3,6 δισ., ενώ οι δαπάνες αυξήθηκαν κατά 2,3% στα €3,74 δισ. Με αποτέλεσμα το έλλειμμα τριμήνου να διευρυνθεί από το 0,3% στο 0,4% του ΑΕΠ, κατά €14,8 εκατ.

Η πραγματική εικόνα όμως φαίνεται όταν εξετάσουμε πού πάνε τα λεφτά. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες που είναι το μεγάλο ζητούμενο της κυπριακής οικονομίας, είναι σχεδόν €100 εκατ. λιγότερα (πτώση 24,2%). Οι δε ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου παρέμειναν ουσιαστικά στάσιμες (πτώση 0,8%). Την ίδια ώρα, οι τρέχουσες δαπάνες αυξήθηκαν κατά €183,3 εκατ. ή 5,6%, οι κοινωνικές παροχές κατά 5,3% και οι απολαβές προσωπικού έφτασαν το €1 δισ. (+4%). Πρόκειται δηλαδή για το πιο αντιαναπτυξιακό μείγμα στην πιο καθαρή του μορφή, με την κυβέρνηση να αναγκάζεται να ξοδεύει περισσότερα για να συντηρήσει το κράτος και να κόβει από τις επενδύσεις, στερώντας μελλοντική ανάπτυξη.

Δεν θα μπορούσαμε να μην σχολιάσουμε και την κατάρρευση όλων των άλλων πηγών εσόδων. Έχουμε και λέμε, τα λοιπά τρέχοντα έσοδα μειώθηκαν κατά 14,2%, το εισόδημα περιουσίας κατά 28%, οι τρέχουσες μεταβιβάσεις κατά 22,9% και οι κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις κατά 26,2%.

Αν συνθέσουμε όλα τα παραπάνω, η εικόνα γίνεται ανησυχητική αναλογιζόμενοι τις γεωπολιτικές εξελίξεις. Την ώρα που οι εταίροι μας επενδύουν συστηματικά σε υποδομές, αυξάνοντας ακόμα και το κρατικό τους χρέος για να χτίσουν ανθεκτικότητα, εμείς κάνουμε το αντίθετο. Καταναλώνουμε, αρνούμενοι να επενδύσουμε σε σημαντικά έργα υποδομής που θα θωρακίσουν τομείς όπως η ενέργεια, η διαχείριση των αποβλήτων, το κυκλοφοριακό, το στεγαστικό.

Τα στοιχεία του β΄ τριμήνου παραπέμπουν σε έλλειμμα της Κεντρικής Κυβέρνησης ύψους €462,6 εκατ., αυξημένο κατά €21,3 εκατ. σε σχέση με πέρσι. Αυτό σημαίνει ότι η δημοσιονομική διαχείριση δεν νοικοκυρεύει τα οικονομικά και το πρόβλημα θα φανεί αργότερα. Προς το παρόν, η εικόνα σώζεται μόνο επειδή το ΤΚΑ εμφανίζει πλεόνασμα και καλύπτει την τρύπα της κεντρικής διαχείρισης. Με άλλα λόγια, οι εισφορές των εργαζομένων καλύπτουν την αδυναμία του κράτους να ισοσκελίσει τον δικό του προϋπολογισμό.

Η συνολική αποτίμηση των στοιχείων που είδαν το φως της δημοσιότητας πρέπει να μας προβληματίσει. Ενώ η ακρίβεια επιτρέπει στην κυβέρνηση να εισπράττει σημαντικά αυξημένο ΦΠΑ, αυτό δεν μετατρέπεται σε παραγωγικές επενδύσεις καταλήγοντας σε σπατάλη. Σπατάλη σε αυξημένα τρέχοντα λειτουργικά έξοδα (+20,2%) και σε διογκωμένες τρέχουσες δαπάνες, αφήνοντας τις κεφαλαιουχικές δαπάνες μειωμένες κατά το 1/4.

Αναλυτικά, πόσο ακριβότερος έγινε ο καφές;

Καφές	Τιμή - Σεπ. 2025	Τιμή - Σεπ. 2026	Αύξηση
Charalambous Green 200g	€3,38	€3,74	+10,7%
Charalambous Green 500g	€8,58	€9,13	+6,4%
Laikon Gold 200g	€3,55	€3,81	+7,3%
Laikon Gold 500g	€8,82	€9,38	+6,3%
Celest Cafe 200g	€4,85	€5,29	+9,1%
Jacobs Eklectos 100g	€4,31	€4,49	+4,2%
Nescafé Azera Espresso 100g	€6,71	€7,16	+6,7%
Nescafé Classic Dec 100g	€5,11	€5,59	+9,4%
Nescafé Classic 100g	€4,30	€4,53	+5,3%
Nescafé Classic 200g	€6,40	€6,77	+5,8%
Nescafé Gold Blend 190g	€6,52	€7,08	+8,6%
Nescafé Gold Blend 95g	€4,19	€4,38	+4,5%

Χρυσό πληρώνουμε τον καφέ μας

Ανατιμήσεις τιμών από 5% έως και 11% μέσα σε έναν χρόνο, σε κυπριακό και στιγμιαίο καφέ

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Χρυσό στοιχίζει στους καταναλωτές ένα φλιτζάνι καφέ στην Κύπρο, με αυξήσεις τόσο στα προϊόντα κυπριακού όσο και στα προϊόντα στιγμιαίου καφέ να έχουν εκτοξευθεί μέσα σε έναν χρόνο. Οι ανατιμήσεις σε 12 συνολικά προϊόντα του καφέ, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Βασικών Καταναλωτικών Αγαθών της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή που υπάγεται στο υπουργείο Εμπορίου, ξεπέρασαν το 11% επιβαρύνοντας τον οικογενειακό προϋπολογισμό και την κατανάλωση. Σε μια περίοδο κατά την οποία τα νοικοκυριά καλούνται να διαχειριστούν πολλαπλές καθημερινές δαπάνες, οι αυξήσεις σε προϊόντα που αγοράζονται συχνά όπως είναι ο καφές μπορούν να επιβαρύνουν αισθητά τον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Πιο συγκεκριμένα, την ανιούσα πήραν οι τιμές σε 12 προϊόντα καφέ στην Κύπρο, τον φετινό Σεπτέμβριο σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα πέρσι, με τις ανατιμήσεις να κυμαίνονται από 4,2% έως 10,7%.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου, η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση καταγράφεται στον Charalambous Green των 200 γραμμαρίων, η τιμή του οποίου αυξήθηκε από €3,38 τον Σεπτέμβριο του 2025 σε €3,74 τον Σεπτέμβριο του 2026. Πρόκειται για αύξηση €0,36 ή 10,7% μέσα σε έναν χρόνο.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι οι τιμές κινήθηκαν προς τα πάνω σε όλες τις κατηγορίες προϊόντων που εξέτασε το Παρατηρητήριο Βασικών Καταναλωτικών Αγαθών του υπουργείου Εμπορίου.

Οι διεθνείς τιμές δεν κινούνται πάντοτε ανοδικά. Σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2026 οι τιμές της ποικιλίας Arabica υποχώρησαν σχεδόν κατά 7% και της Robusta κατά 9% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, καθώς βελτιώθηκαν οι προοπτικές της παγκόσμιας προσφοράς.

Σημαντικές αυξήσεις καταγράφονται και σε άλλα προϊόντα καφέ και δημοφιλείς μάρκες. Ειδικότερα, ο Nescafé Classic Dec των 100 γραμμαρίων αυξήθηκε από €5,11 σε €5,59, σημειώνοντας άνοδο 9,4%, ενώ ο Celest Cafe των 200 γραμμαρίων από €4,85 έφτασε τα €5,29, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 9,1%. Ο Nescafé Gold Blend των 190 γραμμαρίων ανατιμήθηκε κατά 8,6%, από €6,52 σε €7,08.

Αυξήσεις καταγράφονται επίσης στον Laikon Gold των 200 γραμμαρίων, από €3,55 σε €3,81 (+7,3%), στον Nescafé Azera Espresso των 100 γραμμαρίων, από €6,71 σε €7,16 (6,7%), καθώς και στις συσκευασίες των 500 γραμμαρίων του Charalambous Green και του Laikon Gold, με αυξήσεις 6,4% και 6,3% αντίστοιχα.

Ο Nescafé Classic των 200 γραμμαρίων αυξήθηκε από €6,40 σε €6,77 (5,8%), ενώ η συσκευασία των 100 γραμμαρίων από €4,30 σε €4,53 (5,3%). Ο Nescafé Gold Blend των 95 γραμμαρίων ανατιμήθηκε από €4,19 σε €4,38 (4,5%). Τη μικρότερη ποσοστιαία αύξηση παρουσιάζει ο Jacobs Eklektos των 100 γραμμαρίων, ο οποίος από €4,31 έφτασε τα €4,49, καταγράφοντας άνοδο 4,2% ετησίως.

Οι καταναλωτές

Οι αυξήσεις στις τιμές του καφέ έχουν άμεσο αντίκτυπο στους καταναλωτές, καθώς πρόκειται για προϊόν που αποτελεί μέρος της καθημερινότητας πολλών νοικοκυριών. Ακόμη και όταν η επιβάρυνση ανά συσκευασία φαίνεται σχετικά μικρή, η επαναλαμβανόμενη αγορά του προϊόντος αυξάνει τη συνολική δαπάνη σε βάθος χρόνου.

Για παράδειγμα, ένας καταναλωτής που αγοράζει μία συσκευασία Charalambous Green των 200 γραμμαρίων κάθε μήνα θα πληρώνει €4,32 περισσότερα σε ετήσια βάση, εφόσον η τιμή παραμείνει στα €3,74. Αντίστοιχα, η αγορά μίας συσκευασίας Nescafé Classic Dec των 100 γραμμαρίων κάθε μήνα συνεπάγεται επιπλέον ετήσια δαπάνη €5,76 σε σύγκριση με τις τιμές του Σεπτεμβρίου 2025.

Η επίδραση γίνεται μεγαλύτερη για οικογένειες με αυξημένη κατανάλωση ή για νοικοκυριά που αγοράζουν περισσότερες από μία συσκευασίες κάθε μήνα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι ανατιμήσεις προστίθενται στις υπόλοιπες δαπάνες για τρόφιμα και βασικά αγαθά, περιορίζοντας το διαθέσιμο εισόδημα.

Παράλληλα, οι διαφορές στις αυξήσεις μεταξύ των προϊόντων ενδέχεται να επηρεάσουν τις αγοραστικές επιλογές. Οι καταναλωτές μπορεί να στραφούν σε οικονομικότερες μάρκες, μεγαλύτερες συσκευασίες ή προσφορές των υπεραγορών, προκειμένου να περιορίσουν το κόστος. Ωστόσο, η επιλογή αυτή εξαρτάται από τις προτιμήσεις, την οικονομική δυνατότητα και τις πραγματικές τιμές ανά μονάδα προϊόντος. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου, εάν αγοραζόταν μία συσκευασία από καθένα από τα 12 προϊόντα, το συνολικό κόστος θα ανερχόταν σε €66,72 με τις τιμές του Σεπτεμβρίου 2025 και σε €71,35 με τις τιμές του Σεπτεμβρίου 2026. Η διαφορά ανέρχεται σε €4,63, δηλαδή περίπου 6,94% για το συγκεκριμένο καλάθι προϊόντων.

Παγκόσμιο φαινόμενο

Οι αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων καφέ δεν είναι μόνο κυπριακό φαινόμενο καθώς οι διεθνείς εξελίξεις φαίνεται να ασκούν πιέσεις στην αγορά καφέ παγκοσμίως. Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν την παγκόσμια αγορά καφέ είναι οι καιρικές συνθήκες στις βασικές χώρες παραγωγής, όπως η Βραζιλία και το Βιετνάμ. Η ξηρασία, οι υψηλές θερμοκρασίες και οι έντονες βροχοπτώσεις μπορούν να μειώσουν την παραγωγή, περιορίζοντας τη διαθέσιμη ποσότητα καφέ στην παγκόσμια αγορά.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), οι διεθνείς τιμές του καφέ αυξήθηκαν κατά 38,8% το 2024 σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 2023. Η εξέλιξη αυτή συνδέθηκε με προβλήματα στην παραγωγή και με τις πιέσεις στην παγκόσμια προσφορά.

Παράλληλα, το κόστος των θαλάσσιων μεταφορών, οι γεωπολιτικές αναταράξεις και οι διαταραχές στις εμπορικές διαδρομές μπορούν να αυξήσουν το κόστος εισαγωγής και διάθεσης του προϊόντος. Στην τελική τιμή προστίθενται επίσης οι δαπάνες για καβούρδισμα, συσκευασία, ενέργεια, εργασία και διανομή.

Ωστόσο, οι διεθνείς τιμές δεν κινούνται πάντοτε ανοδικά. Σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2026 οι τιμές της ποικιλίας Arabica υποχώρησαν σχεδόν κατά 7% και της Robusta κατά 9% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, καθώς βελτιώθηκαν οι προοπτικές της παγκόσμιας προσφοράς. Ως εκ τούτου, η υποχώρηση των διεθνών τιμών των κόκκων δεν μεταφράζεται υποχρεωτικά και άμεσα σε χαμηλότερες τιμές για τον καταναλωτή. Η επίδραση στις τιμές εξαρτάται από το πότε αγοράστηκαν οι πρώτες ύλες, τα αποθέματα των επιχειρήσεων, τα συμβόλαια προμήθειας και το κόστος σε κάθε στάδιο της εφοδιαστικής αλυσίδας. Επομένως μπορεί οι ανατιμήσεις στον καφέ να έχουν διεθνείς διαστάσεις, αλλά η τελική επιβάρυνση διαφέρει από αγορά σε αγορά.

Πρατηριούχοι: Ερχονται νέες αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων

Εάν οι διεθνείς τιμές πετρελαίου διατηρηθούν στα σημερινά επίπεδα για λίγες ακόμη ημέρες, οι αυξήσεις θεωρούνται αναπόφευκτες

Θα δούμε περαιτέρω αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων στην Κύπρο, αν οι διεθνείς τιμές πετρελαίου διατηρηθούν στα σημερινά επίπεδα για λίγες ακόμη ημέρες, δήλωσε ο πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Πρατηριούχων, Σάββας Προκοπίου.

Δυστυχώς δεν πήγαν τα πράγματα όπως θα θέλαμε καθώς οι διεθνείς τιμές καυσίμων διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα, πρόσθεσε.

Βάσει της εμπειρίας μας, συνέχισε, μετά τη μικρή μείωση που σημειώθηκε τις προηγούμενες ημέρες στις εγχώριες τιμές καυσίμων, αν μείνουν οι διεθνείς τιμές σε αυτά τα επίπεδα για ακόμη λίγες ημέρες, «δυστυχώς θα δούμε περαιτέρω αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων».

Ο κ. Προκοπίου, που μίλησε χθες στο ΚΥΠΕ, είπε ότι οι διεθνείς τιμές πετρελαίου έχουν σταθεροποιηθεί σε υψηλότερα επίπεδα από το προηγούμενο διάστημα και πρόσθεσε πως ενώ «το προηγούμενο δεκαπενθήμερο, βλέπαμε τις τιμές να ήταν κοντά στα 100 με 102 δολάρια, τώρα βλέπουμε ότι οι τιμές είναι γύρω στα 110 με 112 δολάρια».

«Αναμένουμε και ελπίζουμε σε θετική γεωπολιτική εξέλιξη ούτως ώστε να αποκλιμακωθεί αυτή η κατάσταση και να δούμε τις τιμές να πηγαίνουν προς τα κάτω», πρόσθεσε.

Αναφερόμενος σε πρωτοβουλία του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, βουλευτή του ΔΗΣΥ, Νίκου Γεωργίου, ο κ. Προκοπίου είπε ότι αυτή αφορά στο να γίνει νομοθεσία για το τι θα φαίνεται πάνω στην απόδειξη που εκδίδουν τα πρατήρια καυσίμων. «Εμείς επικροτούμε την κίνηση αυτή, αφού είναι κάτι το οποίο ζητούμε εδώ και πολύ καιρό», πρόσθεσε.

Ανέφερε, ωστόσο, ότι δεν νομίζει και δεν προβλέπει «να μπουν πάνω στην απόδειξη στοιχεία τα οποία θα φαίνεται ακριβώς πού πάνε τα λεφτά των καταναλωτών».

Μικρή η επιδότηση

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Πρατηριούχων ζήτησε από το κράτος και ειδικά από τον υπουργό Οικονομικών, «αν υπάρχει η δυνατότητα, να γίνουν επιπρόσθετες επιδοτήσεις στο πετρέλαιο θέρμανσης, γιατί κατ' εμάς είναι πολύ μικρή η βοήθεια, η οποία έχει ανακοινωθεί».

Επιπρόσθετα, ζήτησε επιδότηση των επαγγελμάτων, το οποίο βασικό τους έξοδο είναι τα καύσιμα, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται «πάρα πολύ» η λειτουργία της επιχείρησής τους.

Ο κ. Προκοπίου είπε ότι ο Σύνδεσμος αντιπροσωπεύει περίπου το 60% των πρατηρίων, ενώ το υπόλοιπο 40% ανήκει στις εταιρείες, οι οποίες «έχουν την οικονομική ευχέρεια να επωμίζονται οποιοδήποτε οικονομικό βάρος που προκύπτει τώρα με αυτή την κατάσταση, και στα ιδιωτικά πρατήρια, τα οποία λαμβάνουν υπερδιπλάσιες εκπτώσεις από μας και άρα είναι πιο βιώσιμα».

«Το τρομερά μεγάλο πρόβλημα είναι για μας τους πατροπαράδοτους πρατηριούχους που εδώ και δεκαετίες κρατούμε τον τομέα, τις εταιρείες μας και το κράτος μέσω των φορολογιών», πρόσθεσε.

Μικρή η επιδότηση για πετρέλαιο θέρμανσης, οι πρατηριούχοι ζητούν επιπρόσθετες επιδοτήσεις και ενίσχυση των επαγγελματιών του κλάδου.

Μόνο με θετική γεωπολιτική εξέλιξη θα αποκλιμακωθεί η κατάσταση και οι τιμές θα πάνε προς τα κάτω.

Ανέφερε ότι οι πρατηριούχοι μέλη του Συνδέσμου που ανέρχονται στο 60% των πρατηρίων, παγκυπρίως, «λαμβάνουμε μία έκπτωση της τάξης των 6 σεντ, είτε η τιμή είναι ένα 1,30 ευρώ, είτε είναι 2,30 ευρώ» και πρόσθεσε ότι «είναι πάρα πολύ δύσκολο για μας το θέμα της επιβίωσης».

Ο κ. Προκοπίου είπε ότι αν αυτή η αύξηση συνεχιστεί, τότε κάποιοι πρατηριούχοι μέλη του Συνδέσμου «δυστυχώς δεν θα μπορούν να παραγγέλνουν καύσιμα», λόγω της πολύ υψηλής τιμής, που καθιστά «ασύμφορο πλέον να εμπορεύονται τα καύσιμα», προσθέτοντας ότι αυτό έχει ήδη παρατηρηθεί σε κάποια πρατήρια άλλων χωρών.

Ανέφερε ότι δουλεύουν με ποσοστό κέρδους 2,9% και αν κάποιος τους πληρώσει με Visa card ή εταιρική Visa card, η αποκοπή είναι γύρω στο 1,7% με 1,85% «και αυτό κάνει το κόστος μας πάρα πολύ ψηλό».

Ο κ. Προκοπίου εξήγησε ότι η ποσόστωση της Visa card πάνω στις τιμές των καυσίμων είναι σταθερή και πρόσθεσε ότι όσο αυξάνονται οι τιμές των καυσίμων τόσο αυξάνεται το κόστος που καταβάλλουν για πληρωμές με Visa card, ιδιαίτερα με εταιρική Visa card. «Για εμάς είναι περισσότερα έξοδα όταν η τιμή των καυσίμων αυξάνεται χωρίς επιπρόσθετο έσοδο», πρόσθεσε.

Είπε ακόμη ότι με την αύξηση των διεθνών τιμών των καυσίμων «οι επιχειρήσεις μας χρειάζονται επιπρόσθετα κεφάλαιο για να έχεις αποθέματα καυσίμων στο πρατήριο, συν οι μηνιαίοι πελάτες από τους οποίους έχεις να λαμβάνεις μεγαλύτερο ποσό λόγω της αύξησης των τιμών, κατέληξε.

Γλυκοκοιτάζουν τη Λευκωσία οι επενδυτές

Μεγάλες εταιρείες ψάχνουν στέγη στην πρωτεύουσα, στόχος να ξεφύγουν από την ακριβή Λεμεσό

Ξενοδόχοι, forex, εργολαπτικές εταιρείες, εταιρείες τηλεπικοινωνιών, εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και εταιρείες τεχνολογίας εξετάζουν τις προοπτικές της Λευκωσίας.

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Στο απροχώρητο φαίνεται να οδηγείται η κατάσταση με το κόστος ζωής στη Λεμεσό, με τις πιέσεις να μην περιορίζονται πλέον στα νοικοκυριά και στους πολίτες, αλλά να επεκτείνονται και στον επιχειρηματικό κόσμο. Το αυξημένο κόστος στέγασης, οι υψηλές τιμές των ακινήτων και οι δαπάνες λειτουργίας μιας επιχείρησης δημιουργούν ένα ολοένα πιο απαιτητικό και ασφυκτικό περιβάλλον, τόσο για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις όσο και για τους επενδυτές που εξετάζουν την παρουσία τους στην πόλη.

Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές που μίλησαν στην «Κ», προβληματισμός και δυσαρέσκεια καταγράφονται τόσο μεταξύ των ντόπιων όσο και των ξένων επενδυτών, κυρίως σε σχέση με το ύψος των τιμών των ακινήτων και το συνολικό κόστος διαβίωσης στη Λεμεσό. Η κατάσταση, όπως αναφέρεται, επηρεάζει και τον προγραμματισμό των επιχειρήσεων, καθώς η εξασφάλιση επαγγελματικής στέγης, η προσέλκυση και διατήρηση προσωπικού, αλλά και η κάλυψη των καθημερινών λειτουργικών εξόδων απαιτούν ολοένα μεγαλύτερους οικονομικούς πόρους.

Το κόστος ζωής και η έλλειψη ακινήτων σπρώχνουν επενδυτές και επιχειρήσεις προς την πρωτεύουσα.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ορισμένοι επιχειρηματίες και επενδυτές οι οποίοι διατηρούν γραφεία στη Λεμεσό φέρονται να εξετάζουν σοβαρά το ενδεχόμενο μεταφοράς των γραφείων τους εκτός Λεμεσού, με τη Λευκωσία να αποτελεί μία από τις εναλλακτικές επιλογές. Παράλληλα, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, πραγματοποιούνται βολιδοσκοπήσεις και προς τη Λάρνακα, η οποία εξετάζεται ως πιθανός προορισμός για την εγκατάσταση ή τη μετεγκατάσταση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Αυτοί που το σκέφτονται

Όπως πληροφορούμαστε από επιχειρηματικούς κύκλους, οι επιχειρηματίες που βολιδοσκοπούν πρωτίστως τη Λευκωσία και μάλιστα το κέντρο της πόλης και δευτερευόντως τη Λάρνακα, δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, σκέψεις για μετεγκατάσταση στην πρωτεύουσα φαίνεται ότι κάνουν ξενοδόχοι, εταιρείες τεχνολογίας, forex και εταιρείες χρηματοοικονομικών, κατασκευαστικές και εργολαπτικές εταιρείες, εταιρείες τηλεπικοινωνιών, εταιρείες ανάπτυξης βιντεοπαιχνιδιών και φαρμακευτικές εταιρείες. Μάλιστα, όπως μας έχει αναφερθεί, ορισμένοι επιχειρηματίες έχουν προχωρήσει ήδη σε έρευνα αγοράς με επίκεντρο το κέντρο της πρωτεύουσας. Όπως επισημαίνουν εμπλεκόμενοι φορείς, οι επιχειρηματίες και οι επενδυτές στρέφουν πλέον το ενδιαφέρον τους στη Λευκωσία, όπου εντοπίζουν σαφώς πιο προσιτές τιμές τόσο για την εξασφάλιση επαγγελματικής στέγης όσο και για την κάλυψη των καθημερινών λειτουργικών τους εξόδων, σε σύγκριση με τη Λεμεσό, όπου το κόστος έχει καταστεί απαγορευτικό για πολλές επιχειρήσεις. Την ίδια ώρα, δυσαρέσκεια επικρατεί ανάμεσα στον επιχειρηματικό κόσμο και σε σχέση με το γεγονός ότι στη Λεμεσό δεν υπάρχουν πλέον αδιάθετα ακίνητα για μια εταιρεία η οποία επιδιώκει να επεκταθεί ή να αλλάξει στέγη. Υπό αυτές τις συνθήκες, η Λευκωσία και η Λάρνακα προβάλλουν ως εναλλακτικές επιλογές για επιχειρήσεις που αναζητούν πιο προσιτές λύσεις και μεγαλύτερη ευελιξία.

Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, δεν είναι η πρώτη φορά που επιχειρηματίες οι οποίοι δραστηριοποιούνται στη Λεμεσό εκφράζουν στους αρμόδιους επιχειρηματικούς φορείς την έντονη ανησυχία τους για την κατάσταση που διαμορφώνεται στην πόλη. Μάλιστα, έχουν επανειλημμένα ζητήσει την παρέμβασή τους, καλώντας τους να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να προωθήσουν μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που απειλούν την ανταγωνιστικότητα της Λεμεσού ως επιχειρηματικού προορισμού.

Η ανταγωνιστικότητα της Λεμεσού

Το συγκεκριμένο θέμα που έχει προκύψει στον επιχειρηματικό κόσμο αναδεικνύει ένα ευρύτερο ζήτημα για την ανταγωνιστικότητα της Λεμεσού ως επιχειρηματικού και επενδυτικού κέντρου. Η πόλη έχει προσελκύσει τα τελευταία χρόνια σημαντικό επιχειρηματικό ενδιαφέρον, ωστόσο το αυξανόμενο κόστος ακινήτων και διαβίωσης ενδέχεται να επηρεάζει πλέον τις αποφάσεις ορισμένων εταιρειών ως προς το πού θα διατηρήσουν ή θα επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους.

Για τις επιχειρήσεις, η επιλογή τοποθεσίας δεν εξαρτάται μόνο από την εμπορική δυναμική μιας πόλης, αλλά και από το συνολικό κόστος εγκατάστασης και λειτουργίας. Οι τιμές των γραφειακών χώρων, το κόστος στέγασης των εργαζομένων, η διαθεσιμότητα κατάλληλων υποδομών και η δυνατότητα προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού αποτελούν παράγοντες που συνυπολογίζονται όλο και περισσότερο στον επιχειρηματικό σχεδιασμό.

Η Λευκωσία και η Λάρνακα ενδέχεται, υπό προϋποθέσεις, να προσφέρουν εναλλακτικές λύσεις σε εταιρείες που επιδιώκουν να περιορίσουν τις δαπάνες τους ή να επαναξιολογήσουν τη χωροθέτηση των γραφείων τους. Ωστόσο, οι σχετικές αποφάσεις εξαρτώνται από τις ανάγκες κάθε επιχείρησης, την πρόσβαση σε πελάτες και συνεργάτες, το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό και το συνολικό κόστος λειτουργίας σε κάθε πόλη.

Το κατά πόσο οι προβληματισμοί των επιχειρηματιών και των επενδυτών θα οδηγήσουν τελικά σε ουσιαστικές μετακινήσεις επιχειρήσεων από τη μία πόλη στην άλλη θα εξαρτηθεί από το πόσο εύκολη και συμφέρουσα θα αποδειχθεί στην πράξη η μεταφορά της έδρας τους. Ωστόσο, δεν χωράει αμφισβήτηση ότι τόσο οι επενδυτικές αποφάσεις μεγάλων ξενοδοχειακών ομίλων να αναπτυχθούν στη Λευκωσία, όσο και οι επενδύσεις μεγάλου βελήνεκούς στη Λάρνακα έχουν στρέψει τα βλέμματα ολοένα και περισσότερων επιχειρηματιών και επενδυτών. Πάντως, καταδεικνύεται ότι πλέον τόσο το κόστος ζωής όσο και το ύψος των τιμών των ακινήτων δεν αποτελούν πλέον αποκλειστικά κοινωνικό ζήτημα, αλλά παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν και τον επενδυτικό και επιχειρηματικό χάρτη της Κύπρου.

Κρόνος: «Η μεγαλύτερη αξία για την Κύπρο είναι γεωπολιτική»

Η εμπορευματοποίηση του φυσικού αερίου από τον «Κρόνο» θα αφήσει περισσότερα έσοδα στους επενδυτές, σύμφωνα με τον Γιώργο Παπαναστασίου

Ο πρώην υπουργός Ενέργειας Γιώργος Παπαναστασίου, χαρακτήρισε εφικτό αλλά αισιόδοξο τον στόχο της έναρξης παραγωγής φυσικού αερίου το πρώτο εξάμηνο του 2028 μέσω του κοιτάσματος «Κρόνος». Σε χθεσινή παρέμβασή του, στον ΣΠΟΡ FM 95.00 και την εκπομπή «Διασπορά Ειδήσεων», ο κ. Παπαναστασίου ανέφερε πως, προς το τέλος του 2028 αποτελεί πιο ρεαλιστικό στόχο προκειμένου να αρχίσει η παραγωγή.

Με αφορμή την υπογραφή των συμβάσεων έως 1,8 δισ. δολαρίων για την κατασκευή και εγκατάσταση των υποδομών ανάπτυξης του κοιτάσματος φυσικού αερίου «Κρόνος» στο Τεμάχιο 6 της κυπριακής ΑΟΖ, ο πρώην υπουργός σημείωσε πως η εμπορευματοποίηση του φυσικού αερίου θα αφήσει περισσότερα έσοδα στους επενδυτές σε αντίθεση με την Κυπριακή Δημοκρατία. Όπως εξήγησε ο κ. Παπαναστασίου, η μεγαλύτερη αξία για την Κύπρο είναι η γεωπολιτική διάσταση, καθώς όπως εξήγησε η έναρξη εξαγωγών φυσικού αερίου από την κυπριακή ΑΟΖ, ενισχύει σημαντικά τη θέση της Κύπρου ως χώρας παραγωγής, ενώ παράλληλα αναδεικνύεται η Ανατολική Μεσόγειος ως μια πιθανή πηγή τροφοδοσίας της ευρωπαϊκής αγοράς.

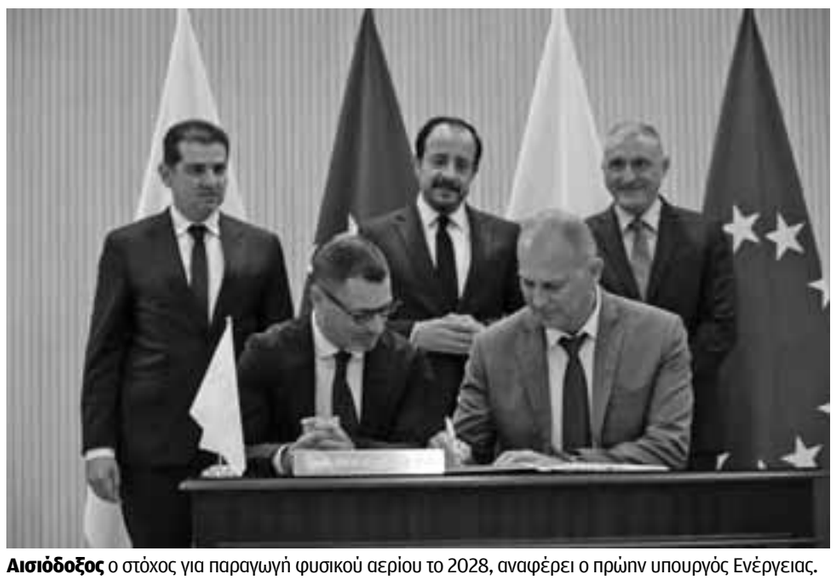
«Το ενδιαφέρον της Κύπρου σταματά στην είσοδο του τερματικού στην Νταμιέττα», στην Αίγυπτο, υποστηρίζει ο Τσαρλς Έλληνας.

Παράλληλα, εξήγησε ότι το κοίτασμα «Κρόνος» αναμένεται να αξιοποιηθεί νωρίτερα από το κοίτασμα «Αφροδίτη», παρά το γεγονός ότι το δεύτερο είχε εντοπιστεί το 2013, κυρίως επειδή το «Κρόνος» βρίσκεται κοντά σε υφιστάμενες αιγυπτιακές υποδομές, οι οποίες υπολειτουργούν.

Μείωση του ενεργειακού κόστους

Αναφερόμενος στην υπογραφή των συμβάσεων ο αναπληρωτής κυβερνητικός εκπρόσωπος, Γιάννης Αντωνίου, σημείωσε πως αυτή η εξέλιξη σηματοδοτεί την έναρξη των εργασιών στο πεδίο. Όπως εξήγησε, έχουν υπογραφεί οκτώ συμβάσεις από την κοινοπραξία Eni - TotalEnergie, που αφορούν τον σχεδιασμό, την προμήθεια και την κατασκευή των υποθαλάσσιων συστημάτων παραγωγής, την πλωτή μονάδα, τους υπεράκτιους και υποθαλάσσιους αγωγούς, τις υποθαλάσσιες καλωδιώσεις, τον χερσαίο αγωγό, καθώς και τις υπηρεσίες γεωτρύπανου και τους εύκαμπτους αγωγούς. Υπογράμμισε πως η συμφωνία αποτελεί μέρος του ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας που στόχο έχει τη μείωση του ενεργειακού κόστους για νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Παράλληλα, απάντησε για τα οικονομικά οφέλη που θα έχει η Δημοκρατία από το κοίτασμα, σημειώνοντας πως πρόκειται για μικρό κοίτασμα, ωστόσο, **σε αυτή τη φάση** δεν μπορούμε να μιλήσουμε για τα ακριβή οικονομικά δεδομένα. Όπως ανέφερε, τα πρώτα χρόνια η κοινοπραξία θα λαμβάνει από τα έσοδα προκειμένου να καλύψει την επένδυση και μέρος των χρημάτων θα λαμβάνει και η Κυπριακή Δημοκρατία.

Αισιόδοξος ο στόχος για παραγωγή φυσικού αερίου το 2028, αναφέρει ο πρώην υπουργός Ενέργειας.

Τσαρλς Έλληνας: Ιστορικές υπογραφές

Ιστορική εξέλιξη, χαρακτήρισε ο ειδικός σε θέματα ενέργειας, Χαράλαμπος (Τσαρλς) Έλληνας, τις συμβάσεις που υπέγραψε τη Δευτέρα στο Προεδρικό η ιταλική Eni για το κοίτασμα φυσικού αερίου «Κρόνος», αναφέροντας, ωστόσο, ότι είναι «πολύ χαμηλά τα οφέλη για την Κύπρο».

«Είναι σίγουρα κάτι ιστορικό» από την άποψη ότι θα προχωρήσουμε σε εξαγωγές φυσικού αερίου, δήλωσε στο ΚΥΠΕ ο κ. Έλληνας, κληθείς να σχολιάσει τις συμβάσεις, συνολικής αξίας 1,8 δισεκατομμυρίων δολαρίων, που υπέγραψε τη Δευτέρα στο Προεδρικό η ιταλική Eni για το κοίτασμα φυσικού αερίου «Κρόνος».

Ανέφερε, ωστόσο, ότι «εκεί σταματούν τα οφέλη» και πρόσθεσε πως «αν θέσουμε την ερώτηση τι είναι το όφελος για την κυπριακή πλευρά, δυστυχώς είναι πολύ χαμηλά τα οφέλη για την Κύπρο. Πρόσθεσε ότι έγιναν πάρα πολλές παραχωρήσεις στην Eni, ιδιαίτερα με τις ταρίφες για τη χρήση των υποδομών του αιγυπτιακού κοιτάσματος «Ζορ».

«Το ενδιαφέρον της Κύπρου σταματά στην είσοδο του τερματικού στην Νταμιέττα», στην Αίγυπτο, πρόσθεσε.

Ο κ. Έλληνας είπε ότι «η Κύπρος δεν έχει όφελος από την υγροποίηση και την πώληση του υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG)», προσθέτοντας ότι εδώ είναι τα μεγάλα κέρδη. «Το προστιθέμενο όφελος είναι από την πώληση του LNG», ανέφερε και πρόσθεσε πως «η Κύπρος δεν λαμβάνει μέρος» σε αυτό, αλλά «σταματά πριν μπει στο τερματικό» στην Αίγυπτο. Αναφορικά με συζητήσεις για γεωστρατηγικό έργο για την Κύπρο, ο κ. Έλληνας είπε ότι η Κύπρος δεν λαμβάνει μέρος στην πώληση του LNG, το οποίο «πηγαίνει εκεί που αποφασίζει η Eni».

Επιπλέον, ανέφερε ότι οι ποσότητες του κοιτάσματος είναι μικρές, με τις «εξαγωγές ίσως να είναι 4 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα τον χρόνο», προσθέτοντας ότι αυτή η ποσότητα για την Ευρώπη είναι λίγο περισσότερο από 1%. «Η Ευρώπη καίει κάθε χρόνο γύρω στα 340 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα», κατέληξε.

ΜΕ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΤΟ ΑΥΡΙΟ

ΚΥΡΙΑΚΗ 1/11

Κόκκινος συναγερμός για την ενέργεια

Στα 118 δολ./βαρέλι το Brent, ενώ στην εγχώρια χονδρική αγορά ρεύματος η MWh άγγιξε τα 259 ευρώ, ξυπνώντας μνήμες του 2022

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Σε κλοιό νέου ενεργειακού σοκ βρίσκονται νοικοκυριά και επιχειρήσεις, καθώς το ξέφρενο ράλι των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου συνεχίζεται με μεγαλύτερη ένταση, αναζωπυρώνοντας τους φόβους για βαθιά και παρατεταμένη κρίση. Με το Brent να ξεπερνά τα 118 δολάρια το βαρέλι, το φυσικό αέριο στον ευρωπαϊκό κόμβο TTF να κινείται πάνω από τα 96 ευρώ ανά μεγαβατώρα και τις χονδρεμπορικές τιμές ρεύματος να επιστρέφουν σε επίπεδα που παραπέμπουν στην κρίση του 2022, οι ενεργειακές αγορές εκπέμπουν ισχυρό σήμα κινδύνου, προμηνύοντας νέο κύμα ανατιμήσεων στο σύνολο της οικονομίας. Στο προσκήνιο επανέρχεται με ιδιαίτερη ένταση και το ζήτημα της ενεργειακής ασφάλειας της Ευρώπης, καθώς τα περιορισμένα αποθέματα φυσικού αερίου και ο κίνδυνος παρατεταμένων προβλημάτων στις εισαγωγές ενισχύουν τους φόβους για έναν χειμώνα υψηλού κόστους και αυξημένης ενεργειακής ανασφάλειας.

«Καμπανάκι» από ΙΕΑ

Τον κώδωνα του κινδύνου για παρατεταμένη ενεργειακή κρίση κρούει ο επικεφαλής του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (ΙΕΑ) Φατίχ Μπιρόλ, ο οποίος προειδοποιεί ότι η επιστροφή των αγορών στην προπολεμική κανονικότητα δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα, ούτε καν μέσα στο 2027. «Δεν βλέπω καμία αξιόπιστη προοπτική επιστροφής των αγορών, την επόμενη χρονιά, στο σημείο όπου βρίσκονταν πριν από την έναρξη του πολέμου», δήλωσε στο συνέδριο Singapore International Energy Week, καλώντας κυβερνήσεις και επιχειρήσεις να θέσουν την ενεργειακή ασφάλεια στην κορυφή των προτεραιοτήτων τους. Η σύγκρουση με το Ιράν έχει ήδη ανατρέψει τις αρχικές εκτιμήσεις για πλεόνασμα πετρελαίου το 2026, προκαλώντας σοβαρές διαταραχές στις διεθνείς ενεργειακές ροές. Οι επιθέσεις των Χούθι στη Σαουδική Αραβία και η συνεχιζόμενη γεωπολιτική αστάθεια τροφοδοτούν νέες ανατιμήσεις, με τις τιμές του αργού να κινούνται κοντά στα 120 δολάρια και τα διυλισμένα προϊόντα να δέχονται ακόμη ισχυρότερες πιέσεις. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η αγορά ντίζελ, καθώς η εποχική αύξηση της ζήτησης για μεταφορές και θέρμανση συμπίπτει με προγραμματισμένες εργασίες συντήρησης σε διυλιστήρια, δημιουργώντας πρόσθετους κινδύνους για την επάρκεια και το κόστος των καυσίμων κατά τους χειμερινούς μήνες.

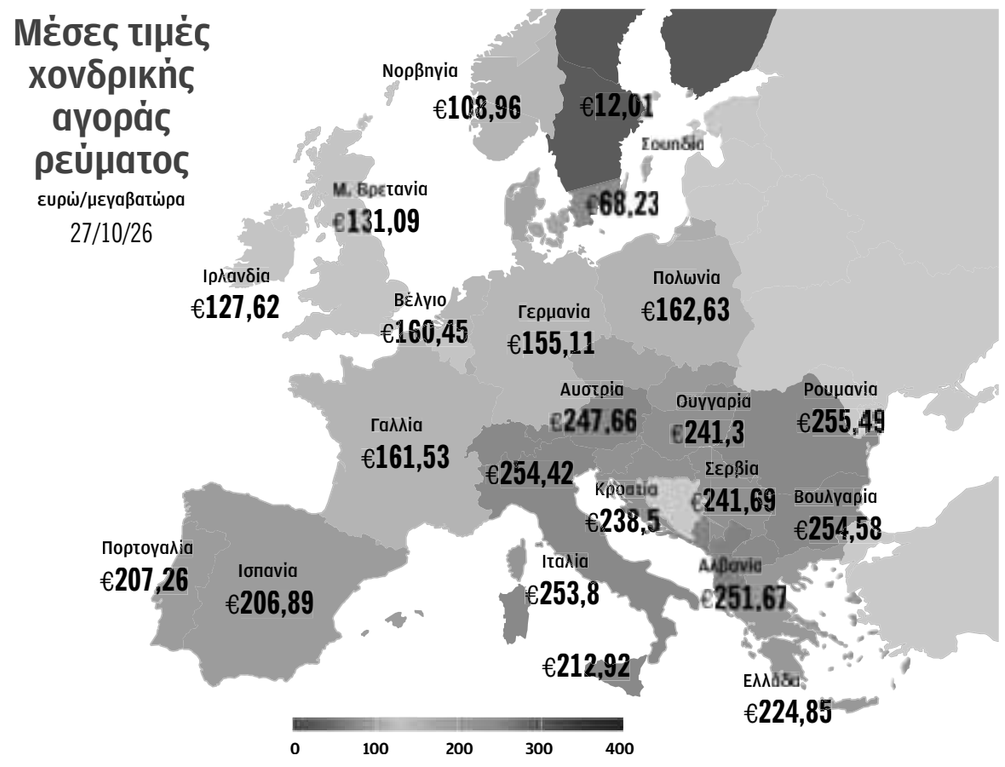
«Ανησυχώ για τα διυλισμένα προϊόντα, καθώς εισερχόμαστε στη χειμερινή περίοδο», δήλωσε ο Μπιρόλ, υπογραμμίζοντας ότι σε αρκετές περιοχές η κατανάλωση ντίζελ αυξάνεται αυτή την εποχή, μεταξύ άλλων και για την κάλυψη αναγκών θέρμανσης. Για την Ευρώπη προέβλεψε έναν δύσκολο χειμώνα, καθώς η μείωση των εισαγωγών φυσικού αερίου από τη Ρωσία συνδυάζεται με τις πρόσθετες διαταραχές που προκαλεί ο πόλεμος με το Ιράν.

Εντονη ανησυχία επικρατεί για την επάρκεια αερίου ενόψει χειμώνα, καθώς τα ευρωπαϊκά αποθέματα είναι σε χαμηλά επίπεδα.

Η έναρξη της χειμερινής περιόδου, με τις ανάγκες θέρμανσης να αυξάνονται και τα αποθέματα φυσικού αερίου να αποκτούν καθοριστική σημασία, ενισχύει την ανησυχία για την ικανότητα της Ευρώπης να εξασφαλίσει επαρκείς ποσότητες ενέργειας σε προσιτές τιμές. Ενας παρατεταμένος ψυχρός χειμώνας ή μια νέα διαταραχή στις διεθνείς προμήθειες θα μπορούσε να προκαλέσει ακόμη μεγαλύτερες ανατιμήσεις, δοκιμάζοντας τις αντοχές νοικοκυριών, επιχειρήσεων και κρατικών προϋπολογισμών.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά το Συμβούλιο Υπουργών Ενέργειας της ΕΕ, που συνεδριάζει την Πέμπτη στο Λουξεμβούργο, με την ασφάλεια εφοδιασμού ενόψει του χειμώνα 2026-2027 και τις πιέσεις στις ενεργειακές αγορές να βρίσκονται στο επίκεντρο. Οι Ευρωπαίοι υπουργοί καλούνται να αξιολογήσουν την ετοιμότητα της Ενωσης απέναντι σε ενδεχόμενες νέες διαταραχές, αλλά και να συζητήσουν τις προκλήσεις που δημιουργεί το υψηλό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, σε μια συγκυρία κατά την οποία οι προειδοποιήσεις του ΙΕΑ για παρατεταμένη αστάθεια καθιστούν ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη συντονισμένης ευρωπαϊκής αντίδρασης.

Στην Ελλάδα, η νέα ενεργειακή αναταραχή αποτυπώνεται με ιδιαίτερη ένταση στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, όπου οι τιμές ακολουθούν ανοδική πορεία για πέμπτο συνεχόμενο μήνα, επιστρέφοντας σε επίπεδα που είχαν καταγραφεί κατά την ενεργειακή κρίση του 2022. Χθες η μέση τιμή της μεγαβατώρας στη χονδρεμπορική αγορά άγγιξε σχεδόν τα 259 ευρώ, τα υψηλότερα επίπεδα του έτους, αποτέλεσμα κυρίως της υποχώρησης της παραγωγής των ΑΠΕ (κάτω από 35%) και της παράλληλης αύξησης της συμμετοχής του εισαγόμενου φυσικού αερίου (46%). Η περιορισμένη παραγωγή των φωτοβολταϊκών εξαφάνισε τις μηδενικές και χαμηλές τιμές που παρατηρούνται συνήθως τις μεσημεριανές ώρες, με την ελάχιστη τιμή να διαμορφώνεται στα 189,26 ευρώ και τη μέγιστη τις βραδινές ώρες στα 370 ευρώ. Επειτα από μια υποχώρηση στα 224,85 ευρώ, η μέση τιμή της μεγαβατώρας για τον Οκτώβριο, τέσσερις ημέρες πριν κλείσει ο μήνας, διαμορφώνεται στα 187,76 ευρώ, 20,12% πάνω από τα επίπεδα του Σεπτεμβρίου. Αυτό που προκαλεί τη μεγαλύτερη ανησυχία για την πορεία των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας μέσα στον χειμώνα είναι ότι δεν διαφαίνεται, προς το παρόν, αποκλιμάκωση των τιμών του φυσικού αερίου, το οποίο εξακολουθεί να αποτελεί βασικό παράγοντα διαμόρφωσης του κόστους ηλεκτροπαραγωγής. Για πρώτη φορά από το 2022, η τιμή του φυσικού αερίου στον ευρωπαϊκό κόμβο TTF ξεπέρασε χθες ενδοσυνεδριακά τα 97 ευρώ ανά μεγαβατώρα, παραμένοντας στη συνέχεια πάνω από τα 96 ευρώ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αυξήσεις στα πράσινα

Η χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας διαμορφώνει τον Οκτώβριο ένα πολύ αρνητικό έδαφος για τα κυμαινόμενα πράσινα τιμολόγια του Νοεμβρίου, στα οποία εξακολουθεί να βρίσκεται πάνω από το 50% των καταναλωτών, εξέλιξη που ενδεχομένως υποχρεώσει την κυβέρνηση να επαναφέρει τις επιδοτήσεις. Στο μεταξύ, το παράθυρο 12μηνης προστασίας από τις υψηλές τιμές που άνοιξε η ΔΕΗ με το σταθερό μπλε τιμολόγιο myHome Online και τη χαμηλή χρέωση των 11,5 λεπτών/κιλοβατώρα και πάγιο 3,5 ευρώ τον μήνα κλείνει στις 31 Οκτωβρίου. Δεδομένη θεωρείται η παράταση των επιδοτήσεων σε βενζίνη, πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης για το πρώτο δεκαπενθήμερο του Νοεμβρίου, με τις σχετικές αποφάσεις να ανακοινώνονται μέσα στην εβδομάδα, καθώς συνεχίζονται οι πιέσεις από τις διεθνείς τιμές πετρελαίου και προϊόντων. Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Τιμών Υγρών Καυσίμων για την Κυριακή 25 Οκτωβρίου δείχνουν τη μέση πανελλαδική τιμή της αμόλυβδης στα 2,150 ευρώ/λίτρο, του ντίζελ κίνησης στα 2,126 ευρώ/λίτρο και του πετρελαίου θέρμανσης στα 1,560 ευρώ/λίτρο. Η κυβέρνηση θα επιδιώξει πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο για στοχευμένες παρεμβάσεις σε ευάλωτα νοικοκυριά στις επικείμενες συνεδριάσεις των ευρωπαϊκών οργάνων.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι μελλοντικές απειλές δυσκολεύουν τον λαϊκισμό

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Η χειρότερη απειλή είναι συνήθως η άγνωστη, αυτή που δεν ξέρουμε ότι έρχεται, ενδεχομένως εκείνη που δεν γνωρίζαμε ότι υπάρχει. Το κακό είναι ότι οι «ύπουλες» απειλές αυξάνονται.

Κύματα θερμού αέρα, που αποκαλούνται «καταιγίδες ζέστης», προβλέπονται σε πολλές περιοχές αυξάνοντας τη μέση θερμοκρασία, με επιπτώσεις στην κατανάλωση ενέργειας και στη γεωργία. Η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή αναδεικνύει τη διασύνδεση μεταξύ ενέργειας, λιπασμάτων και τροφίμων. Εκθεση από το S&P Global Institute καταγράφει παραστατικά τις τάσεις που «προετοιμάζουν» τα μελλοντικά μεγάλα προβλήματα.

Η Μέση Ανατολή και η Ρωσία διαθέτουν περίπου το μισό των παγκόσμιων καθαρών εξαγωγών ντίζελ και περίπου 2 εκατ. βαρέλια ημερησίως από αυτή την προσφορά χάθηκαν. Οι παγκόσμιες τιμές τροφίμων επηρεάζονται από το ντίζελ, γιατί αποτελεί σημαντικό κόστος εισροών για αγρότες. Η ανησυχητική εξέλιξη είναι η σύμπτωση τριών παραγόντων: Η εκτίναξη της τιμής του πετρελαίου ντίζελ. Η περιορισμένη διαθεσιμότητα εισροών για την παραγωγή λιπασμάτων. Το φαινόμενο «Ελ Νίνιο» (El Nino), του περιοδικού κλιματικού κύκλου που προκαλεί αναστάτωση στις καιρικές συνθήκες στην υφήλιο.

Η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή αναδεικνύει τη διασύνδεση μεταξύ ενέργειας, λιπασμάτων και τροφίμων.

Τα Στενά του Ορμούζ, επισημαίνεται στην έκθεση, δεν εξυπηρετούν μόνο τη μεταφορά πετρελαίου και υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG), αλλά και σημαντικών ποσοτήτων ουρίας, αμμωνίας και θείου, που είναι απαραίτητα για την παραγωγή λιπασμάτων και τη διατήρηση της φυτικής παραγωγής». Οι τιμές της αμμωνίας έχουν υποχωρήσει χάρη σε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού, ωστόσο η εφοδιαστική αλυσίδα του θείου εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, με την τιμή του να καταγράφει αύξηση περίπου 70% τον Σεπτέμβριο σε σύγκριση με τον Ιανουάριο. Οι κλυδωνισμοί που προκύπτουν από το υψηλότερο κόστος ενέργειας και λιπασμάτων, καθώς και οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το φαινόμενο «Ελ Νίνιο» σε πολλές περιπτώσεις λειτουργούν σωρευτικά ενισχύοντας οι μεν τους δε. Σε αντίθεση με τις μεταβολές στις τιμές του πετρελαίου, οι οποίες γίνονται άμεσα αισθητές, ο πλήρης αντίκτυπος στον τομέα των τροφίμων χρειάζεται χρόνο για να εκδηλωθεί.

Οι αγρότες προμηθεύονται σπόρους, λιπάσματα και καύσιμα μήνες πριν από τη διάθεση της σοδειάς τους. Επομένως, η πίεση που ασκείται σήμερα στις αγροτικές καλλιέργειες ενδέχεται να επηρεάσει πλήρως τις αγορές τροφίμων το 2027. Λογικά η παραγωγή λιπασμάτων θα ανακάμψει σταδιακά και η γεωργία θα προσαρμοστεί στις υψηλότερες τιμές. Ωστόσο, αυτή η προσαρμογή επέρχεται μόνο αφότου το «σήμα» των τιμών έχει επιφέρει το αποτέλεσμά του και στις αγορές τροφίμων. Το σήμα αυτό γίνεται αισθητό με άνοδο τιμών, στο τραπέζι των νοικοκυριών.

Βέβαια οι επιπτώσεις θα διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα. Για τις εύπορες οικονομίες, ένας κλυδωνισμός στον τομέα των τροφίμων θα σήμαινε υψηλότερες τιμές στα καταστήματα τροφίμων, νέο κύμα πληθωρισμού, πιέσεις στο βιοτικό επίπεδο και προκλήσεις για κυβερνήσεις που ήδη αντιμετωπίζουν την κληρονομιά προγενέστερων αυξήσεων στις τιμές. Για χώρες που είναι ευάλωτες γιατί έχουν θέματα δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων του Δημοσίου, η αναστάτωση θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία, καθώς η άνοδος των επιτοκίων θα επεκτείνει την κρίση σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας.

Σε κάποιες χώρες, η εκτιμώμενη άνοδος λαϊκιστικών κομμάτων θα θέσει σε δοκιμασία τη ρητορική τους, που θα βρεθεί σε συνθήκες εξουσίας χωρίς περιθώρια εκπλήρωσης ουτοπικών υποσχέσεων. Οι κυβερνήσεις, εφόσον έχουν τη δυνατότητα, είναι πιθανό να καταφύγουν σε επιδοτήσεις και ελέγχους τιμών, όπως και σε προηγούμενες κρίσεις, αλλά πολλές από τις πλέον εκτεθειμένες χώρες διαθέτουν τον μικρότερο δημοσιονομικό χώρο για να αντιδράσουν.

Προβλέψεις για μόνο μία αύξηση επιτοκίων από ΕΚΤ τον Δεκέμβριο

Οικονομολόγοι εκτιμούν ότι δεν θα υπάρξει άλλη άνοδος έως τον Μάιο του 2028

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα αφήσει αμετάβλητα τα επιτόκια την επόμενη εβδομάδα και θα τα αυξήσει για μία τελευταία φορά τον Δεκέμβριο, λένε οι οικονομολόγοι. Η άποψή τους αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις της αγοράς, η οποία προεξοφλεί πολύ περισσότερες αυξήσεις επιτοκίων. Η συντριπτική πλειονότητα των οικονομολόγων που συμμετείχαν σε δημοσκόπηση του Bloomberg εκτίμησε ότι η ΕΚΤ θα αυξήσει το επιτόκιο καταθέσεων κατά 25 μονάδες βάσης, στο 2,75%, στην τελευταία συνεδρίασή της για το 2026 και θα το διατηρήσει σε αυτά τα επίπεδα μέχρι τον Μάιο του 2028. Οι traders, αντίθετα, βλέπουν άλλες τρεις κινήσεις το επόμενο έτος.

Τα αποτελέσματα της έρευνας υπογραμμίζουν τη διαφορά των απόψεων γύρω από το πόσο επιθετικά θα πρέπει να κινηθούν οι αξιωματούχοι για να επαναφέρουν τον πληθωρισμό στον στόχο του 2%, καθώς τώρα διαμορφώνεται σε σχεδόν διπλάσια επίπεδα. Ενώ οι επενδυτές εστιάζουν στη σταθερή άνοδο των τιμών του πετρελαίου, οι αναλυτές στηρίζουν τις απόψεις τους για τα επιτόκια στο γεγονός ότι δεν διαπιστώνονται δευτερογενείς επιπτώσεις στον πληθωρισμό.

Σε αντίθετη κατεύθυνση οι εκτιμήσεις της αγοράς, η οποία βλέπει άλλες τρεις κινήσεις το επόμενο έτος.

«Δεν υπάρχουν ακόμη ενδείξεις ότι ο ενεργειακός πληθωρισμός εξαπλώνεται ευρύτερα, στον καθορισμό των μισθών και των τιμών», δήλωσε στο Bloomberg ο Μπας βαν Γκέφεν, οικονομολόγος της Rabobank. «Η ΕΚΤ δεν χρειάζεται να επιταχύνει τον κύκλο αύξησης των επιτοκίων της και μπορεί να περιμένει μέχρι τον Δεκέμβριο».

Η ΕΚΤ ανέβασε τα επιτόκια δύο φορές ως απάντηση στον πόλεμο του Ιράν, τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο. Ενώ ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε και έφτασε στο 3,8% τον περασμένο μήνα, η ανάπτυξη αποδείχθηκε πιο ανθεκτική από ό,τι αναμενόταν. Οι αξιωματούχοι θέλουν να αποτρέψουν την ενσωμάτωση του ενεργειακού σοκ στην οικονομία και σκέφτηκαν ακόμη μία αύξηση των επιτοκίων αυτόν τον μήνα. Ωστόσο θεωρείται πιο πιθανό η κίνηση να γίνει στη συνεδρίαση του Δεκεμβρίου, όταν και θα δημοσιοποιηθούν οι νέες προβλέψεις της ΕΚΤ για την οικονομία.

Οι προβλέψεις του Σεπτεμβρίου μιλούσαν για αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,9% φέτος και 1,4% το 2027, με πληθωρισμό στο 3% και στο 2,5% αντίστοιχα. Στο δυσμενές σενάριο, ο πληθωρισμός προβλεπόταν να φτάσει στο 3,1% και στο 3,2%.

Με τις τιμές του πετρελαίου να ξεπερνούν τα 110 δολάρια το βαρέλι, περισσότερα από τα δύο τρίτα των οικονομολόγων θεωρούν ότι η οικονομία της Ευρωζώνης πηγαίνει χειρότερα από τις εκτιμήσεις του Σεπτεμβρίου.

«Οσο περισσότερο παραμένει υψηλός ο πληθωρισμός, τόσο πιο δύσκολο γίνεται να απορρίψουμε τις δευτερογενείς επιπτώσεις για τους μισθούς, τις τιμές και τις προσδοκίες», δήλωσε στο Bloomberg ο Ντένις Σεν, λέκτορας στη Διεθνή Σχολή Διοίκησης στο Βερολίνο. «Για την ΕΚΤ, ο υψηλότερος του στόχου πληθωρισμός είναι πλέον πολύ μεγαλύτερος μεσοπρόθεσμος κίνδυνος από τον χαμηλότερο του στόχου δείκτη».

Πέρα από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, οι κεντρικοί τραπεζίτες παρακολουθούν και κατά πόσον οι αυξανόμενες αποδόσεις των ομολόγων δυσχεραίνουν τις χρηματοοικονομικές συνθήκες. Η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ και άλλοι έχουν υποστηρίξει ότι αυτό θα περιορίσει την οικονομική ανάπτυξη καθώς και τη μεταφορά του ενεργειακού κόστους στον πληθωρισμό.

Με την απόδοση του γαλλικού 10ετούς ομολόγου να φτάνει στο 5% αυτή την εβδομάδα για πρώτη φορά από το 2002, ορισμένοι επενδυτές βλέπουν ακόμη και τον κίνδυνο μιας νέας κρίσης χρέους του ευρώ. Η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από το πόσο άσχημα θα έπρεπε να γίνουν τα πράγματα πριν παρέμβει η ΕΚΤ με το εργαλείο Transmission Protection Instrument, το οποίο δεν έχει χρησιμοποιήσει ποτέ έως σήμερα. Οι οικονομολόγοι εκτιμούν ότι ο πήχυς για μια παρέμβαση είναι πολύ υψηλός, με το 70% να μην περιμένει ότι θα γίνει σε οποιαδήποτε μορφή και περίπου το 90% να αποκλείει τη χρήση του TPI, το οποίο σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει μια αδικαιολόγητη δυναμική της αγοράς που απειλεί τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής σε ολόκληρη την Ευρωζώνη.

Η ΕΚΤ ανέβασε τα επιτόκια δύο φορές ως απάντηση στον πόλεμο του Ιράν, τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο.

Φόβοι για ενεργειακό σοκ διαρκείας

Στα ύψη οι τιμές σε πετρέλαιο, καύσιμα, φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια στην έναρξη του χειμώνα

Στο 74,62% οι αποθήκες αερίου

Οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης φυσικού αερίου στην Ε.Ε., σύμφωνα με το Gas Infrastructure Europe, ήταν γεμάτες μόλις κατά 74,62% στις 22 Οκτωβρίου. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της τελευταίας πενταετίας, ο οποίος διαμορφώνεται περίπου στο 86% για τη συγκεκριμένη περίοδο του έτους.

1.000
λίτρα πετρελαίου θέρμανσης με βάση τις τρέχουσες τιμές κοστίζουν φέτος περί τα 400 ευρώ ακριβότερα σε σχέση με πέρυσι.

30%
αυξημένο θα είναι φέτος σε σχέση με πέρυσι το επίδομα θέρμανσης για περισσότερους από 1,17 εκατ. δικαιούχους.

Παρεμβάσεις 1,4 δισ.

«Από τον Απρίλιο το συνολικό ύψος των παρεμβάσεών μας έχει φτάσει στο 1,4 δισ. ευρώ, στοχευμένα για την ενεργειακή κρίση, εκ των οποίων τα 862 εκατ. ευρώ αφορούν την αντιμετώπιση του ενεργειακού κόστους και 541 εκατ. ευρώ μόνιμα μέτρα κοινωνικής ενίσχυσης», λέει ο Κ. Πιερρακάκης.

Η εκτίμηση Goldman Sachs

Το TTF θα μπορούσε να ανέλθει στα 150 ευρώ/MWh έως το τέλος του έτους, σε ένα σενάριο όπου οι εξαγωγές LNG από τον Περσικό Κόλπο δεν θα ξεπερνούν το 25% των κανονικών επιπέδων και ο χειμώνας θα είναι ψυχρότερος του μέσου όρου, εκτιμά η Goldman Sachs.

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Με ένα νέο ενεργειακό σοκ διαρκείας που απειλεί να αναζωπυρώσει τον πληθωρισμό, να εξαντλήσει τις οικονομικές αντοχές νοικοκυριών και επιχειρήσεων και να δοκιμάσει τα δημοσιονομικά περιθώρια των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, βρίσκεται αντιμέτωπη η Ευρώπη στην είσοδο του χειμώνα. Η κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή και ο κίνδυνος νέων διαταραχών στον ενεργειακό εφοδιασμό εκτοξεύουν τις τιμές ενέργειας, επαναφέροντας μνήμες της κρίσης του 2022.

Το πετρέλαιο τύπου Brent, έπειτα από τρεις εβδομάδες συνεχούς ανόδου, ξεπέρασε την Παρασκευή τα 114 δολάρια το βαρέλι, καταγράφοντας αύξηση 58,6% σε ετήσια βάση. Πρόκειται για τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων πέντε μηνών, καθώς οι φόβοι για νέες διαταραχές στην προσφορά εντείνονται από τις επιθέσεις των Χούθι σε σαουδαραβικές ενεργειακές εγκαταστάσεις και το ενδεχόμενο περαιτέρω στρατιωτικής κλιμάκωσης στην περιοχή. Οι ανησυχίες ενισχύθηκαν μετά τις πληροφορίες ότι ο πρόεδρος Τραμπ εξετάζει το ενδεχόμενο νέων πληγμάτων κατά του Ιράν, ενώ οι ΗΠΑ ενισχύουν τη στρατιωτική τους παρουσία στην περιοχή με την ανάπτυξη δεύτερου αεροπλανοφόρου. Η Goldman Sachs Research δεν αποκλείει περαιτέρω άνοδο των τιμών σε περίπτωση παράτασης των εχθροπραξιών και νέων διαταραχών στην προσφορά. Στο δυσμενές σενάριό της, η τιμή του πετρελαίου θα μπορούσε να φτάσει ακόμη και στα 130 δολάρια το βαρέλι έως τα μέσα του 2027.

Ακόμη πιο άμεση είναι η επίδραση της γεωπολιτικής έντασης στην ευάλωτη ευρωπαϊκή αγορά φυσικού αερίου. Η τιμή αναφοράς στον ολλανδικό κόμβο TTF κινήθηκε την Παρασκευή στα 94 ευρώ/μεγαβατώρα, τα υψηλότερα επίπεδα από τον Δεκέμβριο του 2022, τον πρώτο χειμώνα με τις μειωμένες ροές ρωσικού αερίου μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η τιμή είναι τριπλάσια από τα περυσινά επίπεδα των 31 ευρώ/μεγαβατώρα, αυξημένη κατά 193,75%.

Οι ανησυχίες επεκτείνονται πέραν των τιμών και στην επάρκεια του φυσικού αερίου τη χειμερινή περίοδο με τις υψηλές καταναλώσεις για θέρμανση. Ο Διαχειριστής Ευρωπαϊκών Συστημάτων Φυσικού Αερίου (ENTSOG) εκτιμά ότι λόγω των χαμηλών ευρωπαϊκών αποθεμάτων, σε περίπτωση ενός ψυχρού χειμώνα θα απαιτηθεί μείωση της χειμερινής κατανάλωσης κατά 15% έναντι του μέσου όρου της τελευταίας πενταετίας. Στο δυσμενές σενάριο, κατά το οποίο οι εξαγωγές LNG από τον Περσικό Κόλπο δεν θα ξεπερνούν το 25% των κανονικών επιπέδων και ο χειμώνας θα είναι ψυχρότερος του μέσου όρου, σύμφωνα με την Goldman Sachs οι τιμές φυσικού αερίου στην Ευρώπη θα μπορούσαν να ανέλθουν στα 150 ευρώ/μεγαβατώρα έως το τέλος του έτους.

Η πρόβλεψη είναι ιδιαίτερα ανησυχητική και για την πορεία των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς το φυσικό αέριο εξακολουθεί να ορίζει τις τιμές στις χονδρεμπορικές αγορές για πολλές ώρες της ημέρας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Στην Ελλάδα, η επίπτωση αναμένεται ακόμη μεγαλύτερη λόγω της υψηλής συμμετοχής του εισαγόμενου καυσίμου στο μείγμα ηλεκτροπαραγωγής, που φτάνει έως και πάνω από το 35% όταν οι καιρικές συνθήκες περιορίζουν την παραγωγή των ΑΠΕ. Η μέση τιμή της μεγαβατώρας έφτασε την περασμένη εβδομάδα έως και πάνω από τα 240 ευρώ, τα υψηλότερα επίπεδα από το 2023, εκτοξεύοντας τη μέση τιμή του Οκτωβρίου (έως και τις 24 του μηνός) στα υψηλά των 181,52 ευρώ. Πρόκειται για άνοδο της τάξης του 62,84% σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2025, που προοιωνίζεται νέες πιέσεις στα τιμολόγια του Νοεμβρίου.

Οι επιπτώσεις του νέου κύματος ανατιμήσεων είναι ήδη αισθητές και στην αγορά καυσίμων. Παρά τις επιδοτήσεις κυβέρνησης και διυλιστηρίων η τιμή της βενζίνης παραμένει ακριβότερη κατά 23,1% και του πετρελαίου κίνησης κατά 35,8% σε σχέση με πέρυσι. Ακριβότερο κατά 31,4% και μετά τη διπλή επιδότηση στην αντλία πληρώνουν φέτος το πετρέλαιο θέρμανσης τα νοικοκυριά που δεν δικαιούνται επίδομα θέρμανσης. Η οικονομική ασφυξία αποτυπώνεται ήδη στη ζήτηση καυσίμων, η οποία τον Σεπτέμβριο υποχώρησε κατά 3,8% στη βενζίνη και 3,6% στο πετρέλαιο κίνησης. Υπό τον φόβο νέων ανατιμήσεων οι καταναλωτές σπεύδουν για προμήθειες πετρελαίου θέρμανσης σε ποσότητες όμως αισθητά χαμηλότερες από πέρυσι στην έναρξη της χειμερινής περιόδου. Οπως αναφέρει στην «Κ» ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Πρατηριούχων Εμπόρων Καυσίμων, Θέμης Κιουρτζής, οι αρχικές παραγγελίες έχουν μειωθεί από τα 900-1.000 λίτρα πέρυσι στα 600-700 λίτρα φέτος, ενώ σημαντικό μέρος των αγορών πραγματοποιείται πλέον με πιστωτικές κάρτες και άτοκες δόσεις.

Οι εξελίξεις στο μέτωπο των τιμών, λίγες ημέρες μετά τη Σύνοδο Κορυφής όπου δεν κατέστη δυνατή μια κοινή ευρωπαϊκή παρέμβαση, ανεβάζει το επίπεδο συναγερμού ενόψει του Eurogoup της 9ης Νοεμβρίου, καθώς η ανάγκη για μέτρα ανακούφισης γίνεται ολοένα πιο επιτακτική, υπό το βάρος και των αυξανόμενων κοινωνικών πιέσεων σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Οι κυβερνητικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα από τον Απρίλιο ανέρχονται σε 1,4 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 862 εκατ. ευρώ αφορούν την αντιμετώπιση του ενεργειακού κόστους και 541 εκατ. ευρώ μόνιμα μέτρα κοινωνικής ενίσχυσης.

Οι τιμές των καυσίμων

ΑΜΟΛΥΒΔΗ	27/2/26	22/10/26	Μεταβολή
Διυλιστηριακή τιμή ανά μετρικό τόνο	€1.259,48	€1.520,37	20,7%
Τιμή αντλίας (ανά λίτρο για όλη την Ελλάδα)	€1,751	€2,168	23,8%

ΝΤΙΖΕΛ ΚΙΝΗΣΗΣ	27/2/26	22/10/26	Μεταβολή
Διυλιστηριακή τιμή ανά μετρικό τόνο	€1.090,52	€1.521,82	39,5%
Τιμή αντλίας (ανά λίτρο για όλη την Ελλάδα)	€1,565	€2,125	35,8%

ΝΤΙΖΕΛ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	27/2/26	22/10/26	Μεταβολή
Διυλιστηριακή τιμή ανά μετρικό τόνο	€849,34	€1.124,10	32,3%
Τιμή αντλίας (ανά λίτρο για όλη την Ελλάδα)	€1,179	€1,559	32,2%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η κλιμάκωση της έντασης στη Μ. Ανατολή και ο κίνδυνος διαταραχών στον ενεργειακό εφοδιασμό επαναφέρουν μνήμες της κρίσης του 2022.

Οι ανησυχίες επεκτείνονται και στην επάρκεια φυσικού αερίου τη χειμερινή περίοδο, λόγω των χαμηλών ευρωπαϊκών αποθεμάτων.

Το γκολφ αποκτά νέα διάσταση στην Κύπρο

Το πρώτο ψηφιακό driving range με Toptracer είναι γεγονός

ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ εμπειρία γκολφ κάνει την εμφάνισή της στην Κύπρο, συνδυάζοντας την παράδοση του αθλήματος με την τεχνολογία, την ψυχαγωγία και τη σύγχρονη κοινωνική ζωή. Στο Cap St Georges, με φόντο την εντυπωσιακή ακτογραμμή της Πάφου, λειτουργεί το πρώτο ψηφιακό driving range της Κύπρου με τεχνολογία Toptracer™, δημιουργώντας έναν νέο προορισμό που απευθύνεται όχι μόνο στους έμπειρους golfers, αλλά και σε όσους θέλουν να γνωρίσουν το άθλημα για πρώτη φορά.

Σε δύο επίπεδα και με 24 θέσεις, το νέο driving range προσφέρει μια διαφορετική προσέγγιση στην προπόνηση και το παιχνίδι. Η τεχνολογία Toptracer καταγράφει την πορεία της μπάλας σε πραγματικό χρόνο, προσφέροντας στους παίκτες άμεση εικόνα της απόδοσής τους και μετατρέποντας κάθε χτύπημα σε μια διαδραστική εμπειρία. Κάθε θέση μπορεί να φιλοξενήσει έως και έξι άτομα, γεγονός που κάνει τον χώρο κατάλληλο για παρέες φίλων, οικογένειες, εταιρικές εκδηλώσεις και φιλικές αναμετρήσεις.

Παράλληλα, τα διαδραστικά παιχνίδια και οι διαφορετικές προκλήσεις που προσφέρει η πλατφόρμα σημαίνουν ότι δεν χρειάζεται προηγούμενη εμπειρία στο γκολφ. Ένας αρχάριος μπορεί να απολαύσει την εμπειρία εξίσου με έναν έμπειρο παίκτη.

Ο χώρος διαθέτει σύγχρονο εστιατόριο και bar, όπου οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν φαγητό, signature ποτά και ζωντανές αθλητικές μεταδόσεις σε μεγάλες οθόνες. Η πανοραμική θέα στη θάλασσα συμπληρώνει το σκηνικό, δημιουργώντας έναν χώρο που μπορεί να λειτουργήσει εξίσου ως προορισμός για ένα απόγευμα με φίλους, ένα ποτό την ώρα του ηλιοβασιλέματος ή μια βραδινή έξοδο.

Έτσι, το driving range αποκτά έναν πιο κοινωνικό χαρακτήρα: δεν είναι απλώς ένας χώρος για προπόνηση, αλλά ένα σημείο συνάντησης γύρω από το γκολφ και τη σύγχρονη lifestyle εμπειρία.

Για όσους θέλουν να συνεχίσουν το παιχνίδι και την προπόνησή τους ανεξάρτητα από τις καιρικές συνθήκες, υπάρχει και η υπερσύγχρονη Αίθουσα Προσομοιωτή Γκολφ, εξοπλισμένη με τεχνολογία Foresight Falcon και Toptracer.

Ο προσομοιωτής προσφέρει προηγμένη παρακολούθηση των χτυπημάτων, δεδομένα απόδοσης και διαδραστικά παιχνίδια, αλλά και εικονικές εμπειρίες γκολφ.

Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο για στοχευμένη προπόνηση όσο και για φιλικές αναμετρήσεις ή μια διαφορετική δραστηριότητα με την οικογένεια και την παρέα.

Σημαντικό μέρος της νέας εμπειρίας αποτελεί και η δυνατότητα εκμάθησης. Επαγγελματίες γκολφ με πιστοποίηση PGA προσφέρουν εξατομικευμένη προπόνηση για διαφορετικά επίπεδα και ηλικίες. Μέσα από την αξιοποίηση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, οι παίκτες μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα την τεχνική τους και να δουλέψουν στοχευμένα πάνω στις δεξιότητές τους. Τα προγράμματα περιλαμβάνουν μαθήματα γνωριμίας για αρχάριους, προπόνηση junior, ατομικά μαθήματα και ομαδικές συνεδρίες.

Αυτό που κάνει το εγχείρημα ξεχωριστό είναι ακριβώς ο συνδυασμός διαφορετικών εμπειριών.Το γκολφ συναντά την τεχνολογία, η προπόνηση την ψυχαγωγία και το φαγητό τη θέα της Μεσογείου. Παράλληλα, ένα premium κατάστημα ειδών γκολφ συμπληρώνει την εμπειρία, μέσα στο ιδιαίτερο περιβάλλον του Cap St Georges.

Πρόκειται, ουσιαστικά, για έναν χώρο που επιχειρεί να επαναπροσδιορίσει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε το γκολφ στην Κύπρο: όχι μόνο ως άθλημα, αλλά ως αφορμή για παιχνίδι, κοινωνική επαφή, γαστρονομία και διασκέδαση.

Από μια πρώτη γνωριμία με το γκολφ μέχρι μια απαιτητική προπόνηση, από μια οικογενειακή έξοδο μέχρι μια βραδιά με φίλους, το νέο ψηφιακό driving range φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν διαφορετικό παραθαλάσσιο προορισμό.

Ένα μέρος για να παίξεις, να μάθεις, να συναγωνιστείς, να γευτείς και να χαλαρώσεις με τη Μεσόγειο να αποτελεί το φυσικό σκηνικό.

Cap St Georges Hotel and Resort
Μανίκη 3, Τ.Κ. 8570,
Άγιος Γεώργιος Πέγειας, Κύπρος
Τηλ.: +357 2600 0000

Δύο πόλεις, δύο διαφορετικές λύσεις στη στεγαστική κρίση

Το Βερολίνο κρατικοποιεί χιλιάδες κατοικίες, η Πράγα προωθεί ιδιωτικές επενδύσεις

Η απουσία προσιτής στέγης εξελίσσεται σε έναν από τους μεγαλύτερους πονοκεφάλους για τα μεγάλα αστικά κέντρα της Ευρώπης, όπου οι διαδηλώσεις και η οργή των πολιτών πυροδοτούν έντονες πολιτικές αναταράξεις. Απέναντι στο πιεστικό πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης, το Βερολίνο και η Πράγα υιοθετούν αντίθετες στρατηγικές. Η γερμανική πρωτεύουσα προκρίνει τη μετωπική σύγκρουση με τους επιχειρηματικούς κολοσσούς μέσω κρατικοποιήσεων, την ώρα που η πρωτεύουσα της Τσεχίας ανοίγει την πόρτα σε ιδιωτικά κεφάλαια δισεκατομμυρίων, μετατρέποντας τις παλιές βιομηχανικές ζώνες της σε νέες οικιστικές γειτονιές.

Στο Βερολίνο, η στεγαστική κρίση έχει προσλάβει διαστάσεις πολιτικής θύελλας. Την ώρα που η μητρόπολη των τεσσάρων εκατομμυρίων κατοίκων καταγράφει έλλειμμα περίπου 100.000 κατοικιών, τα κόμματα που διαπραγματεύονται τον σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού, με πρωτοπόρο το αριστερό Die Linke, προωθούν ένα πρωτοφανές σχέδιο μεταβίβασης δεκάδων χιλιάδων ακινήτων στο δημόσιο. Η πρόταση στοχεύει στις εταιρείες ακινήτων που διαθέτουν πάνω από 10.000 διαμερίσματα και τις υποχρεώνει να παραχωρήσουν τις επιπλέον ιδιοκτησίες τους. Συνολικά βρίσκονται στο στόχαστρο περισσότερες από 144.000 κατοικίες, σε μια προσπάθεια των Αρχών να μειώσουν δραστικά τις τιμές των ενοικίων. Το εγχείρημα αυτό, ωστόσο, προκαλεί ισχυρούς τριγμούς και αντιδράσεις. Η προτεινόμενη αποζημίωση, η οποία βασίζεται σε συνταγματική ρήτρα που δεν έχει εφαρμοσθεί ποτέ στην πράξη, διαμορφώνεται λίγο πάνω από τις 100.000 ευρώ ανά διαμέρισμα. Σύμφωνα με υπολογισμούς των Financial Times, το ποσό αυτό υπολείπεται κατά περισσότερο από 40% της μέσης λογιστικής αξίας με την οποία αποτιμώνται τα ακίνητα στα βιβλία των εταιρειών. Ετσι, ο κολοσσός Vonovia, λόγου χάριν, η μεγαλύτερη εταιρεία ακινήτων στην Ευρώπη, που κατέχει περίπου 130.000 διαμερίσματα στη γερμανική πρωτεύουσα, αντιμετωπίζει ζημίες ύψους 8,4 δισ. ευρώ. Ο διευθύνων σύμβουλος του κολοσσού, Λούκα Μούτσιτς, κάνει λόγο για ένα αντισυνταγματικό μέτρο

Στο Βερολίνο καταγράφεται έλλειμμα περίπου 100.000 κατοικιών. Τα κόμματα που διαπραγματεύονται τον σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού, με πρωτοπόρο το αριστερό Die Linke, προωθούν ένα σχέδιο μεταβίβασης δεκάδων χιλιάδων ακινήτων στο δημόσιο από εταιρείες ακινήτων.

Η τσεχική πρωτεύουσα δρομολογεί διάφορα έργα που υποστηρίζονται από ιδιώτες επενδυτές και στοχεύουν στη μετατροπή πρώην βιομηχανικών περιοχών σε νέες κατοικίες και πάρκα.

που πλήττει καίρια την επενδυτική βεβαιότητα, ενώ από την πλευρά της εταιρείας Heimstaden, ο συν-διευθύνων σύμβουλος Κρίστιαν Φλάντελαντ προειδοποιεί ότι η προοπτική αυτή καθιστά τη γερμανική αγορά απαγορευτική για τα διεθνή κεφάλαια.

Την ίδια ώρα, η Πράγα γράφει ένα εντελώς διαφορετικό σενάριο, απαντώντας με τον δικό της τρόπο στη στεγαστική κρίση. Χωρίς να αγγίξει το ιστορικό κέντρο της, το οποίο γλίτωσε σε μεγάλο βαθμό από τους βομβαρδισμούς του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η πόλη μετατρέπεται σε ένα απέραντο εργοτάξιο. Το κέντρο με τις μπαρόκ εκκλησίες, τους γοτθικούς πυργίσκους και τις κόκκινες κεραμοσκεπές περιβάλλεται σήμερα από τσιμεντένιες πολυκατοικίες της κομμουνιστικής περιόδου. Ανάμεσα στα δύο άκρα, διαμορφώνονται πλέον νέες γειτονιές, με μεγάλες λεωφόρους, πάρκα και σύγχρονα κτίρια μεικτής χρήσης – που κατά κύριο λόγο κατασκευάζονται από Τσέχους και Σλοβάκους δισεκατομμυριούχους επενδυτές.

Το οικιστικό «λίφτινγκ», που διήρκεσε δύο δεκαετίες και ξεπέρασε τα 10 δισ. δολάρια, σε εγκαταλελειμμένους σιδηροδρομικούς σταθμούς, εργοστάσια και αποθήκες εμπορευμάτων, κυρίως στο Μπούμπνι-Ζάτορι στα βόρεια και στο Σμίχοφ στα νοτιοδυτικά, αποτελεί την πιο σημαντική προσπάθεια για την αναμόρφωση της τσεχικής πρωτεύουσας από την πτώση του κομμουνισμού πριν από σχεδόν 40 χρόνια. Στο τιμόνι αυτού του μετασχηματισμού βρίσκονται ισχυροί επιχειρηματίες, ανάμεσά τους οι δισεκατομμυριούχοι Μίχαλ Στρναντ, Πάτρικ Τκατς και Λούντεκ Σεκίρα, που δημιουργούν όπως λένε γειτονιές-πρότυπα. Για τους κατασκευαστές, το διακύβευμα είναι να αφήσουν το στίγμα τους στην πόλη του 1,4 εκατ. κατοίκων, όσο και τα οικονομικά οφέλη, καθώς η τσεχική οικονομία αναπτύσσεται ταχύτερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και η αγορά κατοικίας της είναι από τις πιο δυναμικές της περιοχής.

Η πολυετής καθυστέρηση αυτών των αναπλάσεων –βαριά κληρονομιά της γραφειοκρατίας και του περίπλοκου ιδιοκτησιακού καθεστώτος της μετακομμουνιστικής εποχής– επιχειρείται πλέον να ξεπεραστεί μέσω του νέου μητροπολιτικού σχεδίου, ενός νέου πολεοδομικού πλαισίου που ψηφίστηκε πρόσφατα και διοχετεύει την κατασκευαστική δραστηριότητα σε παραμελημένες ζώνες. Προβλέπει μεταξύ άλλων ότι οι κατασκευαστές υποχρεώνονται να συνεισφέρουν στη δημιουργία κρίσιμων υποδομών για την κοινότητα, όπως σχολεία, πάρκα και οδικά δίκτυα. Μέχρι στιγμής, οι δημόσιες αντιδράσεις απέναντι στα μεγάλα έργα της Πράγας παραμένουν σχετικά ήπιες. Η ραγδαία αυτή οικιστική ανάπτυξη ωστόσο εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους. Οπως επισημαίνει το Bloomberg, η μαζική εισροή κατοίκων σε ήδη επιβαρυμένες περιοχές αναμένεται να ασκήσει ασφυκτικές πιέσεις στις συγκοινωνίες, στις δημόσιες υπηρεσίες και στις γειτονιές. Την ίδια ώρα, ο Μάρτιν Ουρεντντσεκ, επικεφαλής του Τμήματος Κοινωνικής Γεωγραφίας στο Πανεπιστήμιο του Καρόλου, θέτει έναν ευρύτερο προβληματισμό για την υπερβολική ελευθερία κινήσεων που παραχωρείται στους δισεκατομμυριούχους επενδυτές: «Βιώνουμε μια κατάσταση που θυμίζει τη διαμόρφωση της καπιταλιστικής πόλης κατά τη Βιομηχανική Επανάσταση, όταν επικρατούσε ο ελεύθερος ανταγωνισμός χωρίς κεντρικό σχεδιασμό», προειδοποιεί ο Τσέχος ακαδημαϊκός, υπογραμμίζοντας με νόημα πως «σήμερα, ο ρόλος του πολεοδόμου τείνει συχνά να εξυπηρετεί απλώς εκείνους που χρηματοδοτούν τα έργα».

Κατρακυλούν οι μετοχές των ευρωπαϊκών εταιρειών πολυτελείας

Οι μετοχές των μεγαλύτερων εταιρειών πολυτελείας της Ευρώπης κινούνται στα χαμηλότερα επίπεδα της τελευταίας δεκαετίας, στον απόηχο των τριμηνιαίων αποτελεσμάτων της Hermès και της LVMH, που διέψευσαν τις ελπίδες ότι η ύφεση του κλάδου φτάνει στο τέλος της.

Η μετοχή της Hermès σημείωσε πτώση 4,9% την Πέμπτη, αφού η εταιρεία πίσω από τις τσάντες Birkin ανακοίνωσε απογοητευτικές πωλήσεις για το γ΄ τρίμηνο, κυρίως λόγω της υποτονικής ζήτησης στην Κίνα. Η μετοχή της διαπραγματεύεται σε τιμή που αντιστοιχεί σε περίπου 27 φορές τα εκτιμώμενα κέρδη της, από το υψηλό των περίπου 70 που είχε επιτύχει μετά την πανδημία. Η LVMH, η οποία ανακοίνωσε επίσης μέτρια αποτελέσματα την περασμένη εβδομάδα εν μέσω πτώσης των πωλήσεων στην Κίνα, έχει δει την αποτίμησή της να καταρρέει τους τελευταίους μήνες. Σήμερα διαπραγματεύεται σε τιμή που αντιστοιχεί σε περίπου 16 φορές τα εκτιμώμενα κέρδη της, στο χαμηλότερο επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας.

Οι τιμές των μετοχών και των δύο εταιρειών έχουν υποχωρήσει περίπου 40% φέτος, καθώς δεν επιβεβαιώθηκε η αναμενόμενη ανάκαμψη του κλάδου των ειδών πολυτελείας.

Οι εύποροι Κινέζοι πελάτες έχουν περιορίσει τις δαπάνες τους εν μέσω κρίσης στον τομέα των ακινήτων, δυσκολιών στις χρηματοπιστωτικές αγορές και προσπάθειας των Αρχών να φορολογήσουν τον πλούτο που διατηρούν στο εξωτερικό. Η Kering ενέτεινε τις ανησυχίες αργά την Πέμπτη, δηλώνοντας ότι η κατανάλωση στην Κίνα παραμένει υποτονική, μιας και οι πωλήσεις της Gucci ήταν χαμηλότερες των εκτιμήσεων.

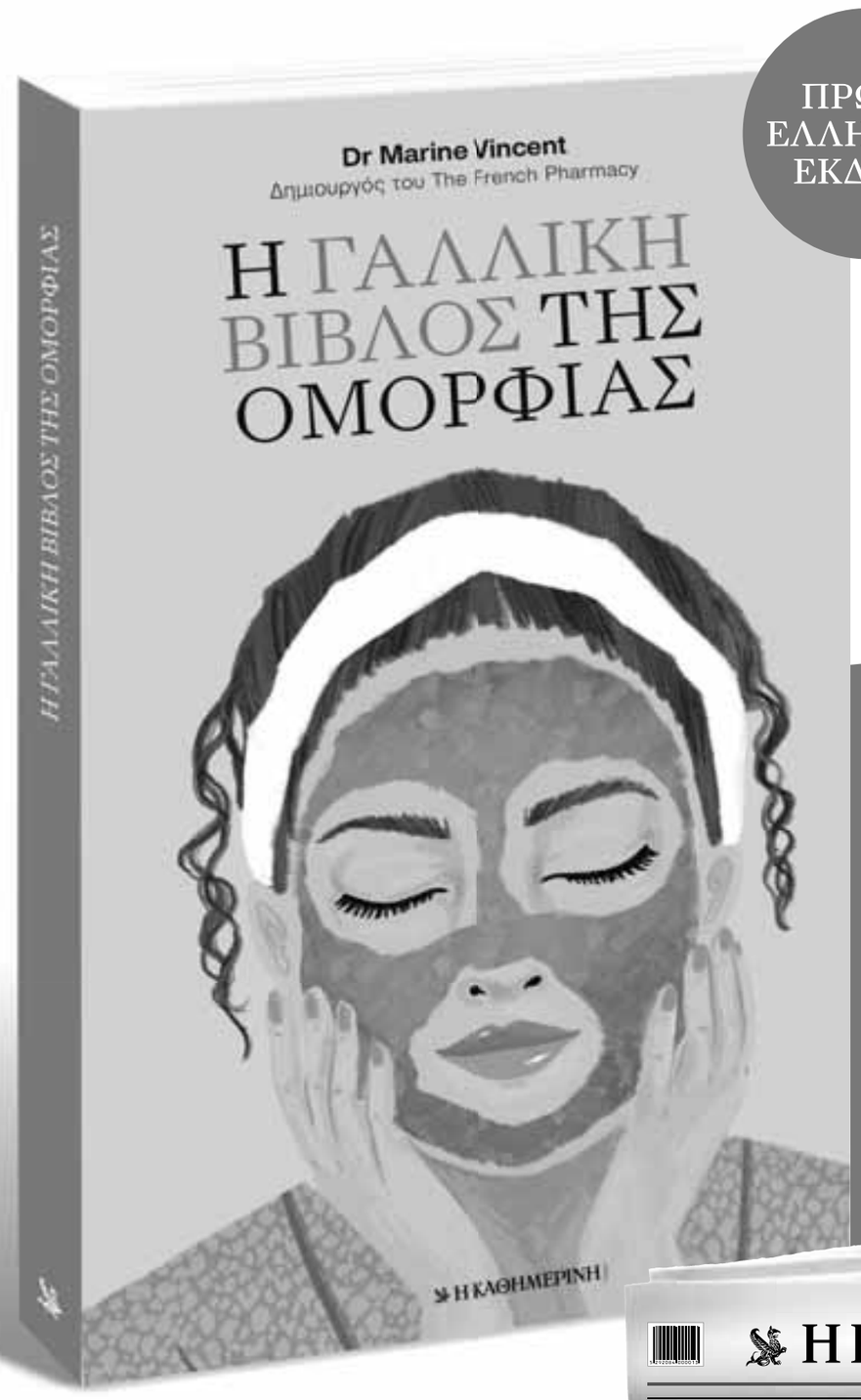
Παράλληλα, ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή έχει προκαλέσει πληθωριστικές πιέσεις και έχει διαταράξει εμπορικά κέντρα όπως το Ντουμπάι. «Οι αποτιμήσεις αντανακλούν τόσο τα απογοητευτικά αποτελέσματά τους όσο και ένα πιο αδύναμο μακροοικονομικό περιβάλλον», σημείωσε αναλύτρια της Bernstein στο Bloomberg. Η LVMH παραμένει μια επένδυση που εξαρτάται από τη μακροοικονομική κατάσταση και πιθανότατα θα χρειαστεί η Κίνα να επιστρέψει στην ανάπτυξη, πρόσθεσε. Οι επενδυτές της Hermès, εν τω μεταξύ, δεν έχουν πια εμπιστοσύνη στο ανθεκτικό επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας. Σημειωτέον ότι

Τα τριμηνιαία αποτελέσματα των Hermès και LVMH διέψευσαν τις ελπίδες ότι η ύφεση του κλάδου φτάνει στο τέλος της.

η Hermès θεωρείται συνήθως ασφαλέστερη επιλογή σε περιόδους αστάθειας, καθώς διαθέτει μεγάλες λίστες αναμονής για τα πιο περιζήτητα προϊόντα της.

Παρά τις προσιτές τιμές, οι επενδυτές δεν φαίνονται ακόμη πρόθυμοι να αγοράσουν, εκμεταλλευόμενοι την πτώση των τιμών των μετοχών εταιρειών πολυτελείας, ιδίως εν μέσω του νέου κινδύνου που προκύπτει από την εξάπλωση των κοινωνικών αναταραχών στη Γαλλία.

Για την Hermès, οι κοινωνικές αναταραχές «προσθέτουν επιπλέον κίνδυνο, δεδομένου ότι οι προγραμματισμένες διαδηλώσεις απειλούν την επισκεψιμότητα των καταστημάτων και τον τουρισμό», έγραψε αναλύτρια του Bloomberg Intelligence.

Ένα βιβλίο που θα αλλάξει τον τρόπο που φροντίζετε την επιδερμίδα σας

- Χρήσιμες συμβουλές για λάμψη και υγεία
- Κορυφαία προϊόντα
- Μυστικά περιποίησης για κάθε τύπο δέρματος

ΚΥΡΙΑΚΗ 01/11

Πάρτε μέτρα πριν μιλήσουν οι αγορές

Αναγκαία η άμεση δημοσιονομική προσαρμογή στις χώρες με υψηλό χρέος, λένε στην «Κ» ΔΝΤ και Bruegel

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Μήνυμα για άμεση δημοσιονομική προσαρμογή τώρα, προτού την επιβάλλουν οι αγορές, στέλνουν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και το think tank Bruegel, μέσω της «Κ», για τις χώρες που αντιμετωπίζουν υψηλό χρέος, μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, σημαντικές ανάγκες αναχρηματοδότησης και ραγδαία αυξανόμενα βάρη εξυπηρέτησης χρέους. Οπως προειδοποιούν, τα δημοσιονομικά ελλείμματα αρκετών μεγάλων οικονομιών δεν μπορούν να διατηρηθούν για πολύ ακόμη και οι κυβερνήσεις πρέπει να δράσουν προτού η εμπιστοσύνη της αγοράς διαλυθεί. Κατά το ΔΝΤ μάλιστα το υψηλό δημόσιο χρέος έχει πάψει να είναι απλά ένα δημοσιονομικό ζήτημα, αλλά μέσω της αγοράς ομολόγων βρίσκεται στον πυρήνα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αυτό σημαίνει ότι η δημοσιονομική αξιοπιστία είναι αναγκαία όχι μόνο για τη βιωσιμότητα του χρέους αλλά και για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκέντρωσε το ΔΝΤ για την «Κ», το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους μεγάλων οικονομιών –το οποίο μετράει το σύνολο των πληρωμών τόκων και λήξεων χρέους, ως ποσοστό του ΑΕΠ, και ισούται με τις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες μείον το προβλεπόμενο πρωτογενές ισοζύγιο– αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά έως το 2031.

Μεγάλη αύξηση στη Γαλλία

Το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους μεγάλων οικονομιών εκτιμάται πως θα αυξηθεί σημαντικά έως το 2031. Η μεγαλύτερη αύξηση αναμένεται στη Γαλλία, όπου θα εκτιναχθεί κατά 178%, καθώς από το 8,56% του ΑΕΠ φέτος θα αυξηθεί στο 23,6% του ΑΕΠ στο τέλος της επόμενης πενταετίας. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η αύξηση θα φτάσει το 84%, καθώς το κόστος εξυπηρέτησης χρέους από το 6,8% του ΑΕΠ φέτος θα αυξηθεί στο 12,5% του ΑΕΠ το 2031.

Εκτίναξη κόστους

Η μεγαλύτερη αύξηση αναμένεται στη Γαλλία όπου θα εκτιναχθεί κατά 178%, καθώς από το 8,56% του ΑΕΠ φέτος θα αυξηθεί στο 23,6% του ΑΕΠ στο τέλος της επόμενης πενταετίας. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η αύξηση θα φτάσει στο 84% καθώς το κόστος εξυπηρέτησης χρέους από το 6,8% του ΑΕΠ φέτος θα αυξηθεί στο 12,5% του ΑΕΠ το 2031. Ακολουθεί η Γερμανία, στην οποία, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, το κόστος εξυπηρέτησης θα σημειώσει άνοδο 35% καθώς από το 11,26% του ΑΕΠ φέτος θα σκαρφαλώσει στο 15,14% του ΑΕΠ στο τέλος επόμενης πενταετίας. Στην Ιταλία, το 2031 θα διαμορφωθεί στο 24,4% του ΑΕΠ της από 20,6% φέτος, μία αύξηση άνω του 18%. Στις ΗΠΑ αν και το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους δεν εκτιμάται πως θα καταγράψει σημαντική μεταβολή τα επόμενα χρόνια, ωστόσο θα κινείται στα πολύ υψηλά επίπεδα του 41%-42% του ΑΕΠ της. Οσον αφορά το ένα μέρος αυτού του κόστους, τις πληρωμές τόκων, οι ΗΠΑ αναμένεται να σημειώσουν τις υψηλότερες ως ποσοστό του ΑΕΠ. Συγκεκριμένα, το ΔΝΤ εκτιμά ότι, σε σχέση με πριν από την πανδημία, οι δαπάνες για τόκους θα υπερδιπλασιαστούν στο 5,7% του ΑΕΠ το 2031, ενώ φέτος θα διαμορφωθούν στο 4,3% του ΑΕΠ. Ακολουθεί η Ιαπωνία όπου οι πληρωμές τόκων θα διπλασιαστούν στο 3,3% το 2031 από 1,67% του ΑΕΠ φέτος, τη στιγμή που το συνολικό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους θα κινείται στο 38%-39% του ΑΕΠ της περίπου όλα τα έτη. Σημαντική αύξηση στις πληρωμές τόκων θα δει και η Γερμανία, κατά 53% από το 2026 έως το 2031, όταν θα διαμορφωθούν στο 1,73% του ΑΕΠ της. Στη Γαλλία, η αντίστοιχη αύξηση θα είναι 47% και στην Ιταλία 16%.

Οπως σημειώνει στην «Κ» ο αναπληρωτής διευθυντής (Deputy Director) στο Τμήμα Νομισματικών και Κεφαλαιαγορών του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, Αθανάσιος Βαμβακίδης, σε πολλές οικονομίες κρίνεται απαραίτητη μια σταδιακή δημοσιονομική προσαρμογή, και αυτή πρέπει να γίνει όσο αυτές εξακολουθούν να αναπτύσσονται, αλλιώς θα γίνει πολύ πιο επώδυνη. «Είναι αναγκαίο να αποκατασταθούν τα δημοσιονομικά "μαξιλάρια" όσο η ανάπτυξη εξακολουθεί να υπερβαίνει τις προσδοκίες. Ο στόχος δεν είναι η λιτότητα αυτή καθαυτήν, αλλά η διασφάλιση ότι το δημόσιο χρέος θα παραμείνει σε βιώσιμη τροχιά και ότι οι κυβερνήσεις θα διατηρήσουν τη δυνατότητα να αντιδρούν σε μελλοντικά σοκ», επισημαίνει χαρακτηριστικά. Οπως εξηγεί, «οι χώρες που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες πιέσεις είναι κατά κανόνα εκείνες που συνδυάζουν υψηλό χρέος, μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, σημαντικές ανάγκες αναχρηματοδότησης και ραγδαία αυξανόμενες δαπάνες για τόκους. Η ακριβής πορεία προσαρμογής θα διαφέρει από χώρα σε χώρα, ανάλογα με τους θεσμούς, τις προοπτικές ανάπτυξης και τις συνθήκες χρηματοδότησης, ωστόσο η γενική κατεύθυνση αποσκοπεί στην αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μέσω αξιόπιστων μεσοπρόθεσμων πλαισίων».

Σύμφωνα με τον αξιωματούχο του ΔΝΤ, η ανάγκη για προσαρμογή είναι ιδιαίτερα έντονη σε οικονομίες όπου η δυναμική του δημόσιου χρέους γίνεται ολοένα και πιο ευαίσθητη στα επιτόκια. «Αρκετές ανεπτυγμένες οικονομίες, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων μεγάλων ευρωπαϊκών χωρών και των Ηνωμένων Πολιτειών, αντιμετωπίζουν αυξανόμενα βάρη εξυπηρέτησης χρέους που θα μπορούσαν να απορροφήσουν ένα αυξανόμενο μερίδιο των κρατικών εσόδων».

Και όπως τονίζει ο κ. Βαμβακίδης, «η νωρίτερη, σταδιακή και αξιόπιστη εξυγίανση είναι προτιμότερη από την καθυστερημένη και απότομη προσαρμογή που επιβάλλεται από τις αγορές». Οπως εξηγεί, οι επιτυχημένες προσαρμογές συνήθως συνοδεύονται από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που αυξάνουν τη δυνητική ανάπτυξη, βελτιώνουν την παραγωγικότητα και ενισχύουν την εμπιστοσύνη, καθιστώντας τη δημοσιονομική προσπάθεια πιο ανθεκτική και λιγότερο δαπανηρή.

Δύσκολη συγκυρία

Το πολιτικό και οικονομικό σκηνικό σε πολλές ευάλωτες χώρες κάνει εξαιρετικά δύσκολη την αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή, όπως επισημαίνει στην «Κ» ο Ζολτ Ντάρβας, οικονομολόγος και ανώτερος επιστημονικός συνεργάτης (Senior Fellow) στο think tank Bruegel. «Τα δημοσιονομικά ελλείμματα αρκετών προηγμένων οικονομιών, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, της Γαλλίας, του Βελγίου και του Ηνωμένου Βασιλείου, παραμένουν εξαιρετικά μεγάλα και δεν μπορούν να διατηρηθούν επ' αόριστον», τονίζει. «Στη Γαλλία, στο Βέλγιο και στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα επίσημα κυβερνητικά σχέδια προβλέπουν τη σταδιακή μείωση αυτών των ελλειμμάτων. Για τις χώρες αυτές, το κρίσιμο ερώτημα είναι κατά πόσον οι κυβερνήσεις θα μπορέσουν να υλοποιήσουν τις αναγκαίες δημοσιονομικές προσαρμογές, εν μέσω πολιτικών και οικονομικών περιορισμών», σημειώνει ο κ. Ντάρβας.

Η κατάσταση στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι διαφορετική, επισημαίνει ο οικονομολόγος. «Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου, καθώς και το ΔΝΤ, προβλέπουν ότι τα δημοσιονομικά ελλείμματα θα παραμείνουν ουσιαστικά αμετάβλητα, στα επίπεδα του 7%-8% του ΑΕΠ, κατά την επόμενη πενταετία. Τόσο υψηλά και επίμονα ελλείμματα δεν είναι δυνατόν να διατηρηθούν μακροπρόθεσμα. Επομένως, το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι αν η δημοσιονομική πολιτική θα αλλάξει τελικά πορεία, αλλά πότε. Μια ουσιαστική προσαρμογή ενδέχεται να καθυστερήσει μέχρι την ολοκλήρωση των επόμενων προεδρικών εκλογών, το 2028», τονίζει ο κ. Ντάρβας.

Ο κ. Βαμβακίδης του ΔΝΤ υπογραμμίζει πως ένα ζήτημα που χρήζει μεγαλύτερης προσοχής είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ των δημοσιονομικών ευπαθειών και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. «Το υψηλό δημόσιο χρέος δεν είναι πλέον μόνο ένα δημοσιονομικό ζήτημα. Οι αγορές κρατικών ομολόγων βρίσκονται στον πυρήνα του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Μια απότομη αύξηση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων θα μπορούσε να επηρεάσει τις τράπεζες, τις ασφαλιστικές εταιρείες, τα συνταξιοδοτικά ταμεία, τα επενδυτικά κεφάλαια και τις ιδιωτικές πιστωτικές αγορές». Οπως επισημαίνει χαρακτηριστικά, «αυτό σημαίνει ότι η δημοσιονομική αξιοπιστία έχει αποκτήσει ολοένα και μεγαλύτερη σημασία όχι μόνο για τη βιωσιμότητα του χρέους αλλά και για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας». Τα ενθαρρυντικά νέα είναι, όπως προσθέτει, ότι οι αγορές παραμένουν ανθεκτικές και η παγκόσμια οικονομία συνεχίζει να αναπτύσσεται. «Το βασικό σημείο είναι επομένως η προληπτική δράση: η ανασύσταση των δημοσιονομικών αποθεμάτων και η αντιμετώπιση των ευπαθειών τώρα είναι πολύ λιγότερο δαπανηρή από το να γίνει αυτό αφού δοκιμαστεί η εμπιστοσύνη της αγοράς».

Σύμφωνα με τους οικονομολόγους του Bruegel και του ΔΝΤ, αν και ο κίνδυνος μιας νέας κρίσης έχει σαφώς αυξηθεί, αυτή δεν θεωρείται πιθανή. Το βέβαιο είναι ότι οι δημοσιονομικά αδύναμες χώρες είναι άμεσα εκτεθειμένες στις διαθέσεις των αγορών και είναι πολύ πιο ευάλωτες σε μελλοντικά σοκ.

«Αν και το κόστος δανεισμού των κυβερνήσεων έχει αυξηθεί παγκοσμίως, ο κίνδυνος μιας επικείμενης δημοσιονομικής κρίσης παραμένει περιορισμένος», σημειώνει ο κ. Ντάρβας του Bruegel. Κατά την άποψή του, «η Γαλλία είναι επί του παρόντος η πιο ευάλωτη από τις μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες, ωστόσο η πιθανότητα εκδήλωσης κρίσης παραμένει χαμηλή. Η Γαλλία δεν είναι μια "δεύτερη Ελλάδα": διαθέτει μια μεγάλη και διαφοροποιημένη οικονομία, έναν ισχυρό εταιρικό τομέα και σημαντική θεσμική επάρκεια. Επιπλέον, παρά το δύσκολο εσωτερικό πολιτικό περιβάλλον, η κυβέρνηση έχει δρομολογήσει δημοσιονομική εξυγίανση της τάξης του 0,9% του ΑΕΠ για το 2025 και του 0,4% για το 2026».

Τα κρίσιμα ερωτήματα αφορούν, κατά τον Ντάρβας, τη μελλοντική κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής: «κατά πόσον ο προϋπολογισμός του 2027 θα συνεχίσει την προσπάθεια προσαρμογής, κατά πόσον θα εγκριθεί ταχύτερα από ό,τι ο προϋπολογισμός του 2026 –ο οποίος εγκρίθηκε μόλις τον Φεβρουάριο– και ποιες πολιτικές θα ακολουθήσουν ο επόμενος πρόεδρος και η επόμενη κυβέρνηση μετά τις εκλογές του 2027».

Ο κίνδυνος έχει αυξηθεί, αλλά είναι σημαντικό να μην υπερεκτιμάται, διαμηνύει από την πλευρά του ο κ. Βαμβακίδης του ΔΝΤ. Το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, το κόστος δανεισμού έχει αυξηθεί σημαντικά και ο δημοσιονομικός χώρος έχει περιοριστεί περαιτέρω έπειτα από χρόνια κρίσεων – συμπεριλαμβανομένης της πανδημίας, του πληθωρισμού, των γεωπολιτικών εντάσεων και των αυξημένων αμυντικών δαπανών. Παράλληλα, το βασικό μας σενάριο εξακολουθεί να προβλέπει συνεχιζόμενη παγκόσμια ανάπτυξη, και όχι μια γενικευμένη κρίση δημόσιου χρέους», όπως τονίζει. Η κύρια ανησυχία έγκειται, όπως επισημαίνει, «στο ότι τα υψηλά επίπεδα χρέους καθιστούν τις κυβερνήσεις πιο ευάλωτες σε δυσμενείς κλυδωνισμούς – είτε αυτοί προέρχονται από ασθενέστερη ανάπτυξη, υψηλότερο πληθωρισμό, αναζωπύρωση της μεταβλητότητας στις αγορές, είτε από περαιτέρω άνοδο των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων».

Ο κίνδυνος επικείμενης κρίσης

«Αν και το κόστος δανεισμού των κυβερνήσεων έχει αυξηθεί παγκοσμίως, ο κίνδυνος μιας επικείμενης δημοσιονομικής κρίσης παραμένει περιορισμένος», σημειώνει ο κ. Ντάρβας του Bruegel. Κατά την άποψή του, «η Γαλλία είναι επί του παρόντος η πιο ευάλωτη από τις μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες, ωστόσο η πιθανότητα εκδήλωσης κρίσης παραμένει χαμηλή. Η Γαλλία δεν είναι μια "δεύτερη Ελλάδα": διαθέτει μια μεγάλη και διαφοροποιημένη οικονομία, έναν ισχυρό εταιρικό τομέα και σημαντική θεσμική επάρκεια».

Κίνδυνοι στην Ευρώπη

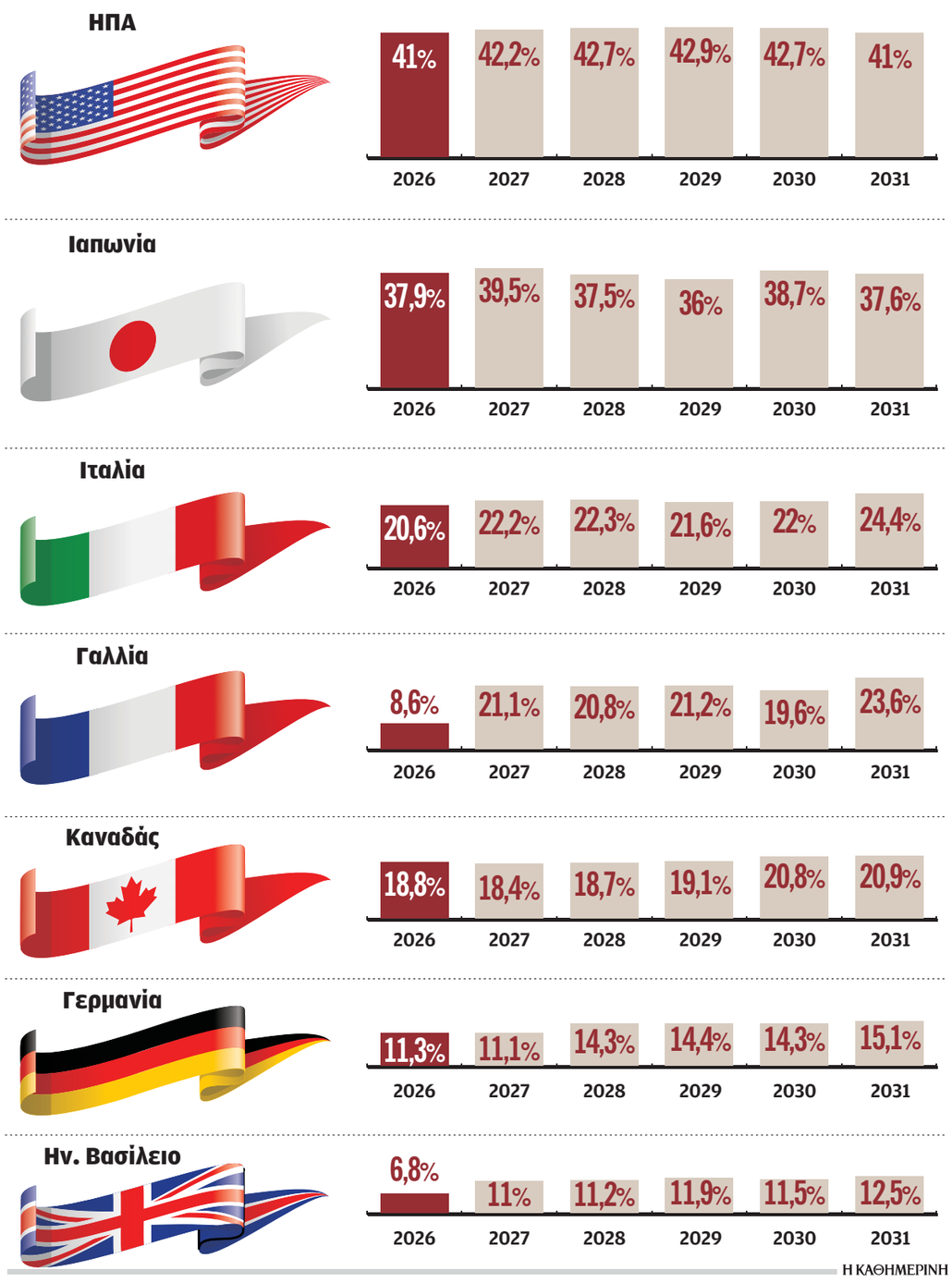
Στην Ευρώπη, οι κίνδυνοι διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα, σημειώνει ο κ. Βαμβακίδης. «Το σημερινό περιβάλλον είναι πολύ διαφορετικό από εκείνο της κρίσης δημόσιου χρέους στη Ζώνη του Ευρώ πριν από μία δεκαετία. Η Ευρώπη επωφελείται πλέον από ισχυρότερη τραπεζική εποπτεία, πιο στιβαρούς μηχανισμούς διαχείρισης κρίσεων και καθιερωμένα δίκτυα ασφαλείας πολιτικής. Ωστόσο χώρες με υψηλά επίπεδα χρέους, επίμονα ελλείμματα, αδύναμες προοπτικές ανάπτυξης ή πολιτική αβεβαιότητα παραμένουν περισσότερο εκτεθειμένες στις πιέσεις των αγορών».

Η πρόκληση για ΗΠΑ

Οσον αφορά τις ΗΠΑ, κατά τον ίδιο, η πρόκληση δεν αφορά τόσο μια άμεση κρίση χρηματοδότησης, όσο τη σταδιακή διάβρωση του δημοσιονομικού περιθωρίου. «Δεδομένου του μεγέθους και του παγκόσμιου ρόλου της αγοράς κρατικών τίτλων των ΗΠΑ, η ζήτηση για αμερικανικό δημόσιο χρέος παραμένει ισχυρή. Εντούτοις, τα επίμονα μεγάλα ελλείμματα και το αυξανόμενο κόστος των τόκων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε άνοδο των ασφαλίστρων κινδύνου (term premia) και να αυξήσουν το κόστος χρηματοδότησης σε ολόκληρο το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Επομένως, ο κίνδυνος δεν έγκειται τόσο σε μια επικείμενη κρίση, όσο στην πιθανότητα οι δημοσιονομικές ευπάθειες να καταστούν πηγή ευρύτερων πιέσεων στις αγορές μεσοπρόθεσμα».

Οι εκτιμήσεις του ΔΝΤ για το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους

Περιλαμβάνει τις λήξεις και τις πληρωμές τόκων, % του ΑΕΠ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κάθε εβδομάδα,
Νέες ευκαιριες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy
Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Ελληνική υπόθεση η εξαγορά της 70χρονης ΔΕΛΤΑ

ΜΕΒΓΑΛ και «Ελληνικά Γαλακτοκομεία» διεκδικούν την ιστορική γαλακτοβιομηχανία

Η ΔΕΛΤΑ διαθέτει πέντε παραγωγικές εγκαταστάσεις (3 εργοστάσια ΔΕΛΤΑ και 2 της «Κουρέλλας»), καθώς πριν από ένα χρόνο προχώρησε στην πώληση της παραγωγικής μονάδας που είχαν οι «Ευρωτροφές» στο Σχηματάρι. Η τελευταία ασχολείται πλέον αποκλειστικά με την εμπορία ζωοτροφών και όχι και με την παραγωγή. Στη φωτογραφία, το εργοστάσιο της ΔΕΛΤΑ στον Αγιο Στέφανο.

Οι βασικοί σταθμοί στην ιστορία της ΔΕΛΤΑ

1952 Ο **Αριστείδης Δασκαλόπουλος** μεταφέρει στην οδό Διδότου το γαλακτοπωλείο που λειτουργούσε **από το 1890** ο πατέρας του στην οδό Ζωοδόχου Πηγής. Τότε στην ουσία ιδρύεται η ΔΕΛΤΑ.

1965 Ανοίγει το εργοστάσιο της ΔΕΛΤΑ στον **Ταύρο Αττικής.**

1968 Η εταιρεία εισέρχεται στον κλάδο του **παγωτού.**

1983 Ο **Δημήτρης Δασκαλόπουλος,** γιος του Αριστείδη, αναλαμβάνει τη διοίκηση της εταιρείας.

1987 Λανσάρει πρώτη τη **χάρτινη** ασηπτική **συσκευασία** γάλακτος.

1989 Εισέρχεται στην κατηγορία των χυμών με το σήμα **Life.**

1990 Εισέρχεται στο **Χρηματιστήριο Αθηνών.**

1994 Εξαγοράζει την **«Μπάρμπα Στάθης».**

2001 Εξαγοράζει το **60% της Goody's**

2005 Η ΔΕΛΤΑ συγχωνεύεται με την **Chipita** του Σπύρου Θεοδωρόπουλου και δημιουργείται η **Vivartia.**

2007 Η Vivartia εξαγοράζεται από την **MIG** με επικεφαλής τον **Ανδρέα Βγενόπουλο.**

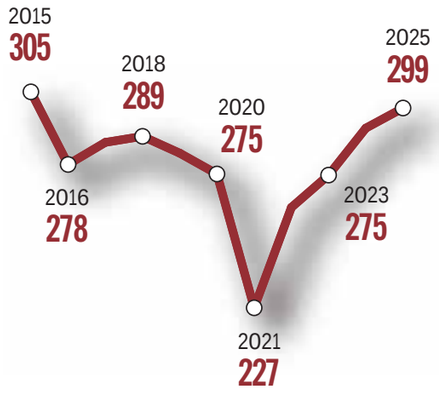
2010 Η **Chipita** αποχωρεί από τη Vivartia.

2021 Το fund **CVC** εξαγοράζει τη Vivartia.

2025 Η Vivartia πουλάει την **«Μπάρμπα Στάθης»** και τη **«Δωδώνη»**, την οποία είχε εξαγοράσει πλήρως το 2023.

2026 Η Vivartia πουλάει τον **κλάδο εστίασης (Goody's, Everest κ.ά.).**

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΔΕΛΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ
ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Γεννήθηκε το 1952 με βάση το γάλα και ανδρώθηκε χάρη σε αυτό. Η ονομασία του σοκολατούχου γάλακτός της, του Milko, χρησιμοποιήθηκε για να χαρακτηρίσει μια ολόκληρη γενιά στην Ελλάδα, τα παιδιά των δεκαετιών του '80 και του '90, ενώ τα ψυγεία παγωτού της αποτελούσαν «καταφύγιο» για τους οπαδούς της στη διαμάχη που είχαν με τον «αιώνιο» αντίπαλο, την ΕΒΓΑ.

Στη διάρκεια των επτά και πλέον δεκαετιών της ζωής της εξελίχθηκε από ένα γαλακτοπωλείο που βρισκόταν στην οδό Διδότου, στα Εξάρχεια, στον μεγαλύτερο όμιλο τροφίμων της Ελλάδας με δραστηριότητα που υπερέβη κατά πολύ τα όρια μιας απλής γαλακτοβιομηχανίας. Ειρωνεία; Ή μπορεί και όχι. Μετά την πώληση και του κλάδου εστίασης, η ΔΕΛΤΑ για πρώτη φορά στην ιστορία της θα αλλάξει ιδιοκτήτη ως μια γαλακτοβιομηχανία και όχι ως ένας ευρύς όμιλος τροφίμων, όπως είχε γίνει στην περίπτωση της απόκτησής της από τη MIG και αργότερα από το CVC. Σαν μια επιστροφή στις ρίζες. Αλλωστε, αν και στη Vivartia, όπου ανήκει η ΔΕΛΤΑ, έχει απομείνει και η δραστηριότητα των κατεψυγμένων ζυμών μέσω της «Μ. Αραμπατζής ΑΒΕΕ - Ελληνική Ζύμη», στόχος του CVC, που θα συνεχίσει και θα ολοκληρώσει την επένδυση εντός της προσεχούς διετίας, είναι να πουλήσει ξεχωριστά τις δύο εταιρείες.

Και αν για τις ζύμες το ενδιαφέρον που φέρεται να υπάρχει είναι και διεθνές, οι φερόμενοι ως «μνηστήρες» για τη ΔΕΛΤΑ, λόγω και της φύσης των προϊόντων του χαρτοφυλακίου της, είναι εγχώριοι με έδρα από τη Θεσσαλία και πάνω. Αρμόδιες πηγές, άλλωστε, από την ιστορική γαλακτοβιομηχανία επισημαίνουν στην «Καθημερινή» της Κυριακής ότι η εταιρεία θα καταλήξει τελικά σε κάποιον εγχώριο «παίκτη» στην αγορά γαλακτοκομικών, όπου θα επέλθει μεγαλύτερη συγκέντρωση. Πιο πιθανοί διεκδικητές της εταιρείας θεωρούνται η «Ελληνικά Γαλακτοκομεία» της οικογένειας Σαράντη με έδρα τα Τρίκαλα και η ΜΕΒΓΑΛ με έδρα τη Θεσσαλονίκη, στην οποία συμμετέχει και ο Σπύρος Θεοδωρόπουλος. Αμφότερες έχουν συζητήσει και στο παρελθόν για την εξαγορά της ΔΕΛΤΑ, χωρίς, ωστόσο, οι διαπραγματεύσεις με το CVC να ευοδωθούν. Βεβαίως, εάν η ΔΕΛΤΑ καταλήξει σε κάποια από τις δύο παραπάνω, θεωρείται ότι θα ζητηθούν συγκεκριμένες δεσμεύσεις από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Αυτό, πάντως, δεν είναι το μοναδικό στοιχείο που συνδέει τις δύο εταιρείες με τη ΔΕΛΤΑ. Κατ' αρχάς έχουν πλούσιο χαρτοφυλάκιο που μοιάζει με αυτό της ΔΕΛΤΑ, έστω και αν κάθε μία έχει διαφορετικό δυνατό στοιχείο: γάλα, τυριά, γιαούρτια και χυμούς.

Δεύτερον, τις συνδέει με τη ΔΕΛΤΑ μια σχέση «αγάπης και μίσους», με τους δρόμους τους να έχουν μέσα στο πέρασμα των ετών συναντηθεί. Επί σειράν ετών ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ προσπαθούσαν να έρθουν κοντά και να δημιουργήσουν έναν μεγάλο «παίκτη» στην ελληνική γαλακτοβιομηχανία, με τη ΔΕΛΤΑ να έχει ως πλεονέκτημα τον έλεγχο της Αττικής και της νότιας Ελλάδας και τη ΜΕΒΓΑΛ τον έλεγχο της μεγαλύτερης ζώνης γάλακτος από πλευράς παραγωγής, η οποία βρίσκεται στη Βόρεια Ελλάδα. Οι συζητήσεις μάλιστα για τον «γάμο» «Βορείων και Νοτίων» φημολογείται ότι ξεκίνησαν το 2000, όταν ο Αριστείδης Δασκαλόπουλος, ιδρυτής της ΔΕΛΤΑ, πήγε στη Θεσσαλονίκη για να γιορτάσει τα 50 χρόνια από την ίδρυση της ΜΕΒΓΑΛ, συναντώντας τον ιδρυτή της δεύτερης Κωνσταντίνο Χατζάκο. Το 2006 υπεγράφη προσύμφωνο για την εξαγορά ποσοστού της ΜΕΒΓΑΛ από τη ΔΕΛΤΑ. Λόγω διαφωνίας μεταξύ των μετόχων και των διοικούντων (σ.σ. οικογένειες Χατζηθεοδώρου, Συμεωνίδη και ο Πέτρος Παπαδάκης) η συμφωνία «πάγωσε», ενώ η διαφωνία μεταξύ των μετόχων της βορειοελλαδίτικης εταιρείας μεταφέρθηκε και στα δικαστήρια. Το 2010 ανακοινώθηκε ότι η ΔΕΛΤΑ θα εξαγοράσει το 57,8% της ΜΕΒΓΑΛ έναντι 77,8 εκατ. ευρώ, εξαγορά που θα γινόταν σε δύο φάσεις: αρχικά θα εξαγόραζε το 14,8% από τη Μ. Χατζάκου έναντι 19,6 εκατ. ευρώ και το υπόλοιπο από την οικογένεια Παπαδάκη - Χατζηθεοδώρου έναντι 57 εκατ. ευρώ και αφού θα είχε προηγηθεί η έγκριση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Δύο χρόνια μετά ανακοινώθηκε ότι δεν θα προχωρήσει η συμφωνία και ότι η ΔΕΛΤΑ θα κρατούσε μόνο ένα 6,5% από το 14,8% που είχε αγοράσει. Το 2014 υπεγράφη προσύμφωνο εξαγοράς για να αγοράσει το 43% η ΔΕΛΤΑ, αλλά ούτε αυτή τη φορά προχώρησε και οι δύο πλευρές οδηγήθηκαν στα δικαστήρια. Το 2016, τελικά, η ΔΕΛΤΑ έφτασε να κατέχει το 43,2% της ΜΕΒΓΑΛ (ίδιο ποσοστό είχε και η κυρία Μαίρη Χατζάκου) συμμετέχοντας σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της δεύτερης. Το 2021 η ΔΕΛΤΑ πούλησε το ποσοστό που είχε στη ΜΕΒΓΑΛ, ήτοι το 43,2%, στην οικογένεια Χατζάκου, με το ήμισυ τελικά αυτού του ποσοστού, το 21,6%, να περνάει στον κ. Σπύρο Θεοδωρόπουλο. Ο τελευταίος διατηρεί άριστες σχέσεις με την κυρία Μαίρη Χατζάκου, τους συνδέει πολυετής φιλία, ενώ πολύ καλές είναι οι σχέσεις του και με τον κ. Θανάση Παπανικολάου, διευθύνοντα σύμβουλο της Vivartia. Αλλωστε ο κ. Θεοδωρόπουλος είχε διατελέσει διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Vivartia από το 2006 έως το 2010, μετά τη συγχώνευση της ΔΕΛΤΑ με την Chipita και έως την αποχώρησή του από τη Vivartia (μαζί με την Chipita), καθώς η «συγκατοίκηση», υπό την ιδιοκτησία πλέον της Marfin Investment Group (MIG), και τον Ανδρέα Βγενόπουλο δεν ήταν η πλέον ανέφελη.

Ταραχώδης στην αρχή, αλλά με θετική εξέλιξη στη συνέχεια ήταν η σχέση «Ελληνικών Γαλακτοκομείων» με τη ΔΕΛΤΑ. Ενα από τα πιο γνωστά επεισόδια: Το 2005 η ΔΕΛΤΑ μέσω της θυγατρικής της «Βίγλα Ολύμπου ΑΕΒΕ» παρουσίασε το γάλα «Αυθεντικό περιοχής Ολύμπου». Η «Ολυμπος» τότε κατέθεσε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά της «Βίγλα» για τη χρήση του ονόματος και η τελευταία απάντησε με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ζητώντας επίσης τη διακοπή της χρήσης των σημάτων από την «Ολυμπος». Το 2014 οι ιδρυτές της τελευταίας Τάκης και Μιχάλης Σαράντης είχαν υποστηρίξει, μιλώντας σε δημοσιογράφους, ότι την ίδια χρονιά πρότειναν την εξαγορά της ΔΕΛΤΑ έναντι 200 εκατ. ευρώ, κάτι που η τελευταία διέψευσε. Οι δύο εταιρείες ήρθαν πιο κοντά όταν το 2022 ο τρικαλινός όμιλος εξαγόρασε τη United Milk Company, θυγατρική της ΔΕΛΤΑ στη Βουλγαρία, ενώ το 2025 εξαγόρασε τη γαλακτοβιομηχανία «Δωδώνη», η οποία από το 2021 είχε περάσει στον έλεγχο του CVC. Αν και η δεύτερη γενιά της οικογένειας Σαράντη που έχει αναλάβει τη διοίκηση της «Ελληνικά Γαλακτοκομεία» διαψεύδει το ενδιαφέρον για τη ΔΕΛΤΑ, παράγοντες της αγοράς με γνώση επιμένουν ότι αυτό εξακολουθεί να υπάρχει.

Αυτό ωστόσο στο οποίο είχε μετεξελιχθεί η ΔΕΛΤΑ, ειδικά όταν έγινε Vivartia, ένας τεράστιος όμιλος τροφίμων με γαλακτοκομικά, τυροκομικά, χυμούς, κρουασάν και άλλα προϊόντα ζυμών, κατεψυγμένα λαχανικά και αλυσίδες εστίασης, δεν υπάρχει πια. Τα προϊόντα άρτου και ζαχαρωδών (Chipita) έχουν φύγει από το 2010, η «Μπάρμπα Στάθης» και η «Δωδώνη» πωλήθηκαν το 2025 σε Ideal Holdings και «Ελληνικά Γαλακτοκομεία», αντιστοίχως, ενώ πριν από περίπου 10 ημέρες ανακοινώθηκε η πώληση του κλάδου εστίασης (Goody's, Everest, La Pasteria, Flocafe, Jackaroo και άλλα) στη Recipe United, συμφερόντων Πρεμ Γουάτσα.

Το χαρτοφυλάκιο γαλακτοκομικών της Vivartia περιλαμβάνει εκτός από τη ΔΕΛΤΑ και τις θυγατρικές της: την εταιρεία «Ευρωτροφές», βασικό προμηθευτή ζωοτροφών των συνεργαζόμενων με τη ΔΕΛΤΑ παραγωγών, την εμπορική - εισαγωγική - εξαγωγική εταιρεία «Δανιήλ Γκατένιο και Υιός» γαλακτοκομικών και τυροκομικών, την «Κουρέλλας», η οποία παράγει βιολογικά γαλακτοκομικά και τυροκομικά προϊόντα, και την Cold Sin, που δραστηριοποιείται στη διανομή παγωτού.

Η Nutrico, υπό την οποία συγκεντρώνονται οι δραστηριότητες της ΔΕΛΤΑ και των θυγατρικών της, είχε κύκλο εργασιών 298,7 εκατ. ευρώ το 2025, έναντι 291,5 εκατ. ευρώ το 2024, λόγω κυρίως της αύξησης των εξαγωγών γιαουρτιού. Σημειώνεται εδώ ότι η Ιταλία αποτελεί τη βασική αγορά για τα επώνυμα γιαούρτια της ΔΕΛΤΑ. Μετά και την αποπληρωμή δανεισμού, η καθαρή εισροή από την πώληση της «Δωδώνη» ήταν 84,1 εκατ. ευρώ, ενώ το καθαρό αποτέλεσμα ήταν ζημιές 4 εκατ. ευρώ. Η ΔΕΛΤΑ διαθέτει πέντε παραγωγικές εγκαταστάσεις (3 εργοστάσια ΔΕΛΤΑ και 2 της «Κουρέλλας»), καθώς πριν από ένα χρόνο προχώρησε στην πώληση της παραγωγικής μονάδας που είχαν οι «Ευρωτροφές» στο Σχηματάρι. Η τελευταία ασχολείται πλέον αποκλειστικά με την εμπορία ζωοτροφών και όχι και με την παραγωγή.

Την εποχή της παντοκρατορίας της Vivartia, το 2008, ο τζίρος του ομίλου είχε φτάσει περίπου στο 1,5 δισ. ευρώ, ενώ της ΔΕΛΤΑ Τρόφιμα έφτανε την ίδια εποχή στο επίπεδο των 400 εκατ. ευρώ.

Από ένα γαλακτοπωλείο στα Εξάρχεια, η ΔΕΛΤΑ εξελίχθηκε στον μεγαλύτερο όμιλο τροφίμων της Ελλάδας.

Οι συζητήσεις για τον «γάμο» «Βορείων και Νοτίων» στα γαλακτοκομικά φημολογείται ότι άρχισαν το 2000.

Τα ρεκόρ κρύβουν τις αδυναμίες του τουρισμού

Υποχώρηση της μέσης διάρκειας παραμονής, σε πέντε νησιά το 47% των διεθνών αφίξεων, περισσότερο από το 50% της ετήσιας κίνησης τους θερινούς μήνες. Οι ελλείψεις σε υποδομές υπονομεύουν την επόμενη ημέρα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ο ελληνικός τουρισμός βρίσκεται σήμερα στην αφετηρία ενός νέου αναπτυξιακού κύκλου, αποτελώντας τον κεντρικότερο εξωστρεφή πυλώνα της εθνικής οικονομίας, με την άμεση συνεισφορά του το 2025 να ανέρχεται σε 32,4 δισ. ευρώ ή στο 13% του ΑΕΠ, καταγράφοντας μάλιστα ονομαστικό ρυθμό αύξησης +7,3%, σχεδόν διπλάσιο από εκείνον του συνολικού ΑΕΠ (+4,9%). Μπορεί, όμως, να συνεχίσει έτσι; Οπως καταδεικνύει η νέα μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ, το τουριστικό brand της Ελλάδας, όσο ισχυρό κι αν είναι διεθνώς, δεν αυτοσυντηρείται, ούτε η δυναμική του κλάδου συνεχίζεται αυτομάτως χωρίς συγκεκριμένες θεσμικές προϋποθέσεις και στρατηγικό σχεδιασμό. Η πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) Αγάπη Σμπώκου επισημαίνει ότι η ισχυρή ανταγωνιστική θέση της χώρας δεν είναι τυχαία, ούτε οφείλεται μόνο στα φυσικά χαρακτηριστικά της, αλλά αποτελεί αποτέλεσμα γνώσης, επενδύσεων, επιχειρηματικότητας, ανθρώπινης προσπάθειας και αντοχής μέσα από διαδοχικές κρίσεις, υπογραμμίζοντας πως ακριβώς γι' αυτό «η επόμενη ημέρα δεν μπορεί να είναι απλή επανάληψη της προηγούμενης». Οπως τονίζει χαρακτηριστικά η κ. Σμπώκου, «χρειάζεται, με άλλα λόγια, να περάσουμε από το περισσότερο στο ουσιαστικό», διευκρινίζοντας ότι το επόμενο βήμα δεν είναι απλώς «περισσότερος τουρισμός», αλλά η καλύτερη διαχείριση των ροών στον χώρο και στον χρόνο, η ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου, οι σύγχρονες υποδομές, η αξιοποίηση της τεχνολογίας και των δεδομένων, η βιωσιμότητα στην πράξη και η μεγαλύτερη ανταποδοτικότητα για τις κοινωνίες που φιλοξενούν την τουριστική δραστηριότητα.

Με τον πολλαπλασιαστή της τουριστικής δραστηριότητας στους υπόλοιπους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, η συνολική συμβολή της διαμορφώνεται μεταξύ 71,3 και 85,9 δισ. ευρώ, αντιστοιχώντας στο 28,7% έως 34,6% του ΑΕΠ, αναφέρει η μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ «Ο ελληνικός τουρισμός: Επιτεύγματα, προκλήσεις, προοπτικές».

Σε αυτή τη μετάβαση, η γνώση και η τεκμηρίωση αποτελούν προϋπόθεση σοβαρών επιλογών, σημειώνει ο γενικός διευθυντής του ΙΝΣΕΤΕ Ηλίας Κικίλιας. Σύμφωνα με τον ίδιο, ο τουρισμός δεν είναι ένας απομονωμένος κλάδος, αλλά επηρεάζει και επηρεάζεται από την οικονομία, την κοινωνία, τις υποδομές και το φυσικό περιβάλλον. Η επιτυχία του τομέα αναδεικνύει με μεγαλύτερη καθαρότητα τις απαιτήσεις της επόμενης φάσης, και όπως τονίζει ο κ. Κικίλιας «σε έναν τομέα τόσο σημαντικό για τη χώρα, η ποιότητα των αποφάσεων εξαρτάται από την ποιότητα της γνώσης πάνω στην οποία στηρίζονται». Με βάση αυτά τα δεδομένα, οι οικονομολόγοι του ΙΝΣΕΤΕ αποδομούν τους ισχυρισμούς περί «μονοκαλλιέργειας του τουρισμού». Στον δείκτη τουριστικής ανταγωνιστικότητας του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF TTDI) η Ελλάδα κατατάσσεται 21η παγκοσμίως, δηλαδή 38 θέσεις υψηλότερα από τη γενική οικονομική ανταγωνιστικότητά της, υπολειπόμενη όμως των άμεσων Ευρωπαίων ανταγωνιστών της, όπως η Ισπανία (2η) και η Πορτογαλία (12η), εξαιτίας των σοβαρών ελλειμμάτων στις δημόσιες υποδομές και στη διακυβέρνηση.

Πίσω από αυτές τις επιδόσεις, το ΙΝΣΕΤΕ εντοπίζει όμως δομικές ασυμμετρίες που καθιστούν επιτακτική τη χάραξη ενός εθνικού master plan. Η πρώτη αφορά τη σχέση δαπάνης και διάρκειας παραμονής: ενώ η μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση αυξήθηκε το 2025 στα 97 ευρώ (+27,5% έναντι του 2019), η μέση διάρκεια παραμονής υποχώρησε στις 6,1 διανυκτερεύσεις (-17,2% έναντι του 2019), συγκρατώντας τη μέση κατά κεφαλήν δαπάνη στα 595 ευρώ.

> **Η συνολική συμβολή της τουριστικής δραστηριότητας διαμορφώνεται μεταξύ 71,3 και 85,9 δισ. ευρώ, αντιστοιχώντας στο 28,7% έως 34,6% του ΑΕΠ.**

> **Η κλιματική κρίση εκτιμάται ότι απειλεί με μείωση των διανυκτερεύσεων έως -7,3%, ωστόσο μόλις το 8% των ξενοδοχείων διαθέτει πράσινη πιστοποίηση.**

Η δεύτερη ασυμμετρία είναι χωρική και χρονική: πέντε περιφέρειες απορροφούν το 83% των επισκέψεων και το 90% των εισπράξεων, αφήνοντας στις υπόλοιπες οκτώ μόλις το 10% των εσόδων, ενώ πέντε νησιά δέχονται το 47% των διεθνών αφίξεων. Αν και το μερίδιο του γ΄ τριμήνου υποχώρησε στο 52,4% των αφίξεων το 2025, περισσότερο από το ήμισυ της ετήσιας κίνησης εξακολουθεί να συμπυκνώνεται σε τρεις θερινούς μήνες.

Σύμφωνα με το νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό, το 90,2% των δήμων εμφανίζει μικρή έως μηδαμινή τουριστική ανάπτυξη, ενώ οι υπερανεπτυγμένες περιοχές αντιπροσωπεύουν μόλις το 0,7% της επικράτειας. Η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα συνολικού όγκου, αλλά ζήτημα τοπικού και χρονικού συνωστισμού, το οποίο απαιτεί θεσμικά ισχυρούς οργανισμούς διαχείρισης προορισμών (DMMOs), επισημαίνεται χαρακτηριστικά.

Στο πεδίο του χωροταξικού εξορθολογισμού, η έρευνα ισχυρίζεται πως τα ξενοδοχεία δεν έχουν «καταλάβει» τις ελληνικές ακτές: Από το σύνολο των 3.121 ξενοδοχείων 4 και 5 αστέρων, μόλις τα 608 βρίσκονται σε οικόπεδα όμορα της παραλίας, με το μήκος της ακτογραμμής μπροστά τους να ανέρχεται σε 110,5 χιλιόμετρα, δηλαδή στο 0,6% της συνολικής ακτογραμμής της Ελλάδας (17.020 χλμ.).

Η πραγματική πηγή αλλοίωσης του τοπίου είναι η εκτός σχεδίου δόμηση, η οποία αφορά πρωτίστως το real estate, καθώς στις δηλώσεις αυθαιρέτων το 61% αφορά δευτερεύουσα κατοικία και μόλις το 3,5% τουριστικές εγκαταστάσεις. Σε μια χώρα όπου το 35% της χερσαίας επικράτειας προστατεύεται από το δίκτυο Natura 2000, η μελέτη προτείνει την κατάργηση των παρεκκλίσεων της εκτός σχεδίου δόμησης, την ταχεία εξειδίκευση των πολεοδομικών σχεδίων και τη θέσπιση Εθνικού Προγράμματος Προστασίας Ακτών κατά της διάβρωσης.

Επενδύσεις

Κομβικός πυλώνας του σχεδιασμού εκτιμάται πως πρέπει να είναι η κάλυψη του χάσματος μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων. Το 2025 οι τουριστικές επιχειρήσεις επένδυσαν 5 δισ. ευρώ, ωστόσο η εμπειρία του επισκέπτη υπονομεύεται από τις ελλείψεις στις δημόσιες υποδομές.

Προτείνονται η άμεση αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων για τον εκσυγχρονισμό της αεροναυτιλίας, η πλήρης στελέχωση των αεροδρομίων ενόψει του συστήματος EES, η εθνική στρατηγική για την ακτοπλοΐα –καθώς το 95% των λιμανιών ανήκει στο Δημόσιο– και η δημιουργία μητροπολιτικού συνεδριακού κέντρου στην Αθήνα, σε συνδυασμό με την ενεργοποίηση των ΟΤΑ σε έργα καθαριότητας, προσβασιμότητας και σήμανσης.

Φορολογία

Εξίσου κρίσιμη είναι η δημοσιονομική και χρηματοδοτική μεταρρύθμιση. Σε συγκριτική μελέτη επτά μεσογειακών χωρών, η Ελλάδα κατατάσσεται 5η στη φορολογική ανταγωνιστικότητα του τουρισμού, καθώς τα λειτουργικά κέρδη των ελληνικών ξενοδοχείων (ΚΠΦΤΑ) αντιστοιχούν μόλις στο 56,9% των φόρων και εισφορών τους, έναντι 171,1% στην Κύπρο. Το «νεκρό σημείο» λειτουργίας είναι κατά 14,6% υψηλότερο από την Κύπρο, αναγκάζοντας τις επιχειρήσεις να παραμένουν κλειστές εκτός αιχμής. Τα δημόσια έσοδα από το τέλος ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση εκτινάχθηκαν το 2025 στα 588 εκατ. ευρώ, αποροφώντας το 4,4% του κύκλου εργασιών ξενοδοχείων και βραχυχρόνιας μίσθωσης, χωρίς ανταποδοτικότητα. Το ΙΝΣΕΤΕ προτείνει την εναρμόνιση του ΦΠΑ διαμονής με τους ανταγωνιστές, την αναθεώρηση του τέλους ανθεκτικότητας, τη μείωση του μη μισθολογικού κόστους και τη σύσταση εξειδικευμένου χρηματοδοτικού φορέα –κατά το πρότυπο της αυστριακής ÖHT– για δάνεια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που παραμένουν αποκλεισμένες από το τραπεζικό σύστημα.

Δημογραφικό

Στην κοινωνική διάσταση, η έρευνα αναδεικνύει τον τουρισμό ως δημογραφική «γραμμή ζωής»: μεταξύ 2011 και 2021, ενώ ο πληθυσμός της χώρας μειώθηκε κατά -3,1%, το Νότιο Αιγαίο κατέγραψε αύξηση +6,1%. Παρότι το 82,4% αξιολογεί θετικά την οικονομική συμβολή του κλάδου (NSI +72,1), η κοινωνική αποδοχή πλήττεται από τη δυσαρέσκεια για τα ενοίκια (NSI -66,0) και την ακρίβεια (NSI -46,4).

Παράλληλα, η απασχόληση στα καταλύματα και στην εστίαση έφτασε το γ΄ τρίμηνο του 2025 στους 475.200 εργαζομένους, με το προσωπικό να βαθμολογείται από τους ξένους επισκέπτες με το εξαιρετικό 9,5 στα 10, μολονότι οι κενές θέσεις εργασίας ανήλθαν στο 14% και μόλις το 24% των εργαζομένων προέρχεται από τουριστικές σχολές. Η δημιουργία πραγματικών σταδιοδρομιών απαιτεί τον εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων σπουδών, την αναβάθμιση της μαθητείας και προγράμματα επανακατάρτισης, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους.

Κλιματική αλλαγή

Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ελληνικού τουρισμού θα κριθεί στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στο άνοιγμα νέων αγορών, υπογραμμίζει η μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ. Η κλιματική κρίση εκτιμάται ότι απειλεί με μείωση των διανυκτερεύσεων από -0,9% έως -7,3% λόγω θερινής υπερθέρμανσης, ωστόσο το 73% των τουριστικών επιχειρήσεων δεν έχει θέσει στόχο μείωσης εκπομπών και μόλις το 8% των ξενοδοχείων διαθέτει πράσινη πιστοποίηση, την ώρα που καταργούνται τα αυτοδηλούμενα σήματα μέσω της ευρωπαϊκής οδηγίας ECGT.

Απαιτούνται δεσμευτικά σχέδια υδατικής επάρκειας, αξιοποίηση της ευρωπαϊκής ρήτρας «νησιωτικότητας» και ένταξη των επιχειρήσεων στην πρωτοβουλία «Metron Sustainable Tourism» του ΣΕΤΕ. Ταυτόχρονα, με την Ελλάδα τελευταία στην Ε.Ε. στον δείκτη ψηφιοποίησης το 2025, η άνοδος της Agentic τεχνητής νοημοσύνης καθιστά επιτακτική τη δημιουργία εθνικού data hub, ώστε το ελληνικό προϊόν να παραμείνει ορατό στα ψηφιακά οικοσυστήματα της νέας γενιάς ταξιδιωτών. Η συστηματική διείσδυση στις αγορές της Ασίας –με την Κίνα να καταγράφει τουριστικές δαπάνες 250,6 δισ. δολαρίων το 2024 και την Ινδία να ανέρχεται δυναμικά– συνιστά τη μεγαλύτερη μελλοντική ευκαιρία.

Για να διασφαλίσει ο νέος αναπτυξιακός κύκλος μεγαλύτερο βάθος, διάρκεια και ουσιαστικό αποτύπωμα απαιτείται, όπως σημειώνει η πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων Αγάπη Σμπώκου προλογίζοντας τη μελέτη, μια «κοινή κατεύθυνση» ανάμεσα στην πολιτεία, την αυτοδιοίκηση, τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους, μετατρέποντας τη θεσμική συνεργασία σε πραγματικό όχημα μακρόχρονης ανθεκτικότητας.

Το χάσμα της χωρικής ανισοκατανομής και της εποχικότητας

90%

των δημοτικών ενοτήτων, που καλύπτουν το 95% της επιφάνειας της χώρας, έχουν μικρή έως μηδαμινή τουριστική ανάπτυξη: το ζήτημα για τη χώρα δεν είναι ο όγκος, αλλά η διαχείριση των ροών.

47% των διεθνών αφίξεων συγκεντρώνεται σε πέντε νησιά

52,4% των διεθνών αφίξεων στο γ΄τρίμηνο

6,1 διανυκτερεύσεις η μέση διάρκεια παραμονής (-17,2% vs 2019)

ΧΩΡΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

	% έκτασης χώρας	% δήμων
Υπερανεπτυγμένες τουριστικά	0,7%	1,7%
Ανεπτυγμένες τουριστικά	4,5%	8,1%
Μικρή/μηδαμινή ανάπτυξη	94,9%	90,2%

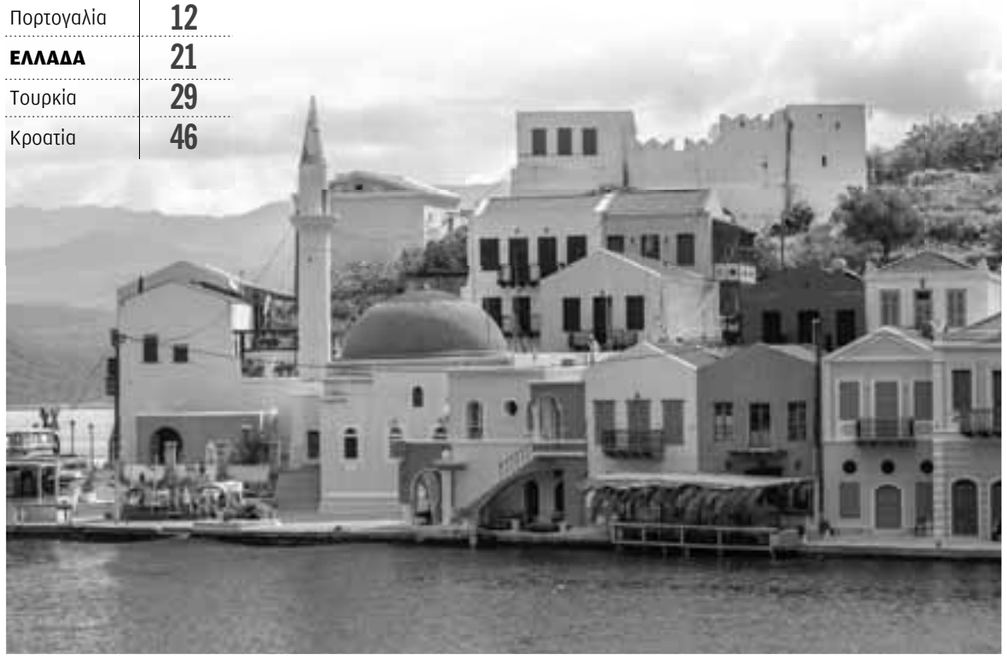
Η ΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Κατάταξη Ελλάδας και ανταγωνιστών βάσει WEF TTDI 2024

Ισπανία	2η θέση
Γαλλία	4
Ιταλία	9
Πορτογαλία	12
ΕΛΛΑΔΑ	21
Τουρκία	29
Κροατία	46

Η ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

	Φόρος εισοδήματος εταιρειών	ΦΠΑ διαμονής	Τέλος διαμονής (4*)	ΚΠΦΤΑ ως % φόρων & εισφορών
Κύπρος	12,5%	9%	-	171,1%
Πορτογαλία	20%	6%	€3	111,9%
Τουρκία	25%	10%	2% της τιμής	91,6%
Ισπανία	25%	10%	€4,0	85,5%
Κροατία	18%	13%	€2,3	82,5%
Ιταλία	24% + 3,9% IRAP	10%	€4,5	69,8%
ΕΛΛΑΔΑ	22%	13%	€10,0	56,9%

ΠΗΓΗ: ΙΝΣΕΤΕ — Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ακρίβεια εκτόξευσε τα έσοδα από ΦΠΑ στα 23 δισ. στο εννεάμηνο

Της **ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Σαφής είναι πλέον η επίδραση της ενεργειακής κρίσης στα φορολογικά έσοδα του 2026. Τα οριστικά στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το εννεάμηνο, που δημοσιεύθηκαν χθες, δείχνουν αφενός «φουσκωμένα» έσοδα από ΦΠΑ λόγω των ανατιμήσεων που ενισχύουν την ονομαστική αξία των συναλλαγών, αφετέρου μειωμένα έσοδα από ειδικούς φόρους κατανάλωσης (ΕΦΚ) που σημαίνουν περιορισμένη κατανάλωση καυσίμων.

Συγκεκριμένα, τα έσοδα από ΦΠΑ διαμορφώθηκαν σε 23,062 δισ. ευρώ στο εννεάμηνο έναντι στόχου για 21,664 δισ. ευρώ που είχε συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του 2026. Αν εξαιρεθεί το ποσό των 306 εκατ. ευρώ που αφορά τη σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας Οδού, πρόκειται για υπέρβαση του στόχου κατά 1,093 δισ. ευρώ. Αντίστροφη είναι η εικόνα στα έσοδα από τους ΕΦΚ, τα οποία διαμορφώθηκαν στα 5,326 δισ. ευρώ έναντι του στόχου για 5,565 δισ. ευρώ. Η διαφορά των 239 εκατ. ευρώ αποδίδεται εξ ολοκλήρου στα μειωμένα έσοδα από τους ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων.

Η υποεκτέλεση αυτή καταγράφεται εν μέρει λόγω των υψηλών θερμοκρασιών του περασμένου χειμώνα, που οδήγησαν σε μικρότερη κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης. Παράλληλα, όμως, ευθύνεται και η ενεργειακή κρίση, καθώς τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο, σε μια περίοδο εκρηκτικής τουριστικής κίνησης, οι υψηλές τιμές καυσίμων αποθάρρυναν την κατανάλωση καυσίμων, οδηγώντας σε μειωμένα έσοδα κατά 6 και 8 εκατ. ευρώ αντιστοίχως. Την επίδραση της ενεργειακής κρίσης στα φορολογικά έσοδα αναγνωρίζει και το οικονομικό επιτελείο. Στο προσχέδιο του προϋπολογισμού 2027, ο φετινός στόχος για τα έσοδα από τον ΦΠΑ αναθεωρήθηκε στα 30,777 δισ. ευρώ, δηλαδή 1,548 δισ. ευρώ πάνω από τις αρχικές εκτιμήσεις. Επίσης, τα έσοδα από τους ΕΦΚ εκτιμώνται πλέον στο ποσό των 7,176 δισ. ευρώ για ολόκληρο το έτος, μειωμένα κατά 283 εκατ. ευρώ από τις αρχικές προσδοκίες. Συνολικά στο εννεάμηνο, τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 55,526 δισ. ευρώ, εξαιρώντας το ποσό για τη σύμβαση παραχώρησης της Εγνατίας Οδού και 135 εκατ. ευρώ από την άδεια λειτουργίας καζίνο στο Ελληνικό. Πρόκειται για αύξηση κατά 1,426 δισ. ευρώ ή 2,6% από τον στόχο του προϋπολογισμού. Δεύτερη πηγή της υπέρβασης, πέρα από τον ΦΠΑ, ήταν τα έσοδα των φόρων εισοδήματος, που ανήλθαν σε 20,171 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 360 εκατ. έναντι του στόχου. Αυξημένα κατά 63 εκατ. ευρώ ήταν και τα έσοδα των φόρων ακίνητης περιουσίας. Σημειώνεται ότι μόνο τον Σεπτέμβριο, τα φορολογικά έσοδα ανήλθαν σε 6,486 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 74 εκατ. ευρώ ή 1,1% πάνω από τον στόχο που είχε περιληφθεί στον προϋπολογισμό του 2026.

> **Οι εισπράξεις από τον ΕΦΚ υπολείπονται κατά 239 εκατ. του στόχου, λόγω μείωσης της κατανάλωσης καυσίμων.**

Στο εννεάμηνο, τα φορολογικά έσοδα ανήλθαν σε 55,526 δισ. και ήταν αυξημένα κατά 1,426 δισ. ή 2,6% έναντι του στόχου του προϋπολογισμού.

Στο fund EOS το 70% της UTC

Η εξαγορά του 70% της UTC International Transport A.E., της κορυφαίας ελληνικής εταιρείας αεροπορικών εμπορευματικών μεταφορών ψυχόμενων και ευπαθών προϊόντων, αποτελεί την πέμπτη επένδυση του EOS Hellenic Renaissance Fund II με επικεφαλής τον Απόστολο Ταμβακάκη. Οι ιδρυτικοί μέτοχοι διατηρούν ποσοστό 20%, ενώ το υπόλοιπο 10% κατέχεται από λοιπούς ιδιώτες επενδυτές. Ο ιδρυτής της UTC, Ιωάννης Μίχος, παραμένει στη θέση του διευθύνοντος συμβούλου, για να οδηγήσει την εταιρεία στην επόμενη φάση ανάπτυξής της.

Η UTC ιδρύθηκε το 2004 από τον Ιωάννη Μίχο και έχει έδρα τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος». Δραστηριοποιείται στον τομέα των εξειδικευμένων υπηρεσιών logistics και διεθνών εμπορευματικών μεταφορών (freight forwarding) με ευέλικτο επιχειρηματικό μοντέλο. Εστιάζει σε ευπαθή φορτία, φορτία υψηλής αξίας και φορτία με αυστηρά χρονικά περιθώρια. Η εταιρεία εξυπηρετεί απρόσκοπτα όλες τις ημέρες του χρόνου, καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, και στηρίζεται σε μακροχρόνιες συνεργασίες με όλες τις μεγάλες αεροπορικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Εξυπηρετεί περισσότερους από 50 προορισμούς παγκοσμίως, με ισχυρή παρουσία σε Βόρεια Αμερική, Μέση Ανατολή και Ευρώπη. Η UTC παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις logistics, που περιλαμβάνουν αεροπορικές, θαλάσσιες και οδικές μεταφορές, εκτελωνισμό, αποθήκευση, συσκευασία και διανομή. Πελάτες της είναι, για παράδειγμα, οι μεγαλύτερες εταιρείες ιχθυοκαλλιεργειών στην Ελλάδα, όπως η Avramar (πλέον Cooke Hellas), τα Ιχθυοτροφεία Κεφαλονιάς, η Philosofish, το Γαλαξίδι, καθώς επίσης και βιομηχανίες τροφίμων, όπως η «Δωδώνη» κ.ά. Πέρα από τη μεταφορά ευπαθών προϊόντων, η UTC παρέχει και υπηρεσίες μεταφοράς κοσμημάτων και έργων τέχνης, μεταφοράς κατοικιδίων ζώων, ανταλλακτικών και εφοδίων πλοίων, ενώ αναλαμβάνει τη συσκευασία, την αποθήκευση, τον εκτελωνισμό των φορτίων.

Η UTC παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις logistics, που περιλαμβάνουν αεροπορικές, θαλάσσιες και οδικές μεταφορές, εκτελωνισμό, αποθήκευση, συσκευασία και διανομή.

Η UTC International Transport A.E. είναι η κορυφαία ελληνική εταιρεία αεροπορικών εμπορευματικών μεταφορών ψυχόμενων και ευπαθών προϊόντων.

Το 2025 ο κύκλος εργασιών της διαμορφώθηκε σε 21,04 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας μείωση 13,91% σε σύγκριση με το 2024. Τα κέρδη μετά φόρων της UTC ανήλθαν σε 4,71 εκατ. ευρώ έναντι 4,58 εκατ. ευρώ το 2024, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της στα τέλη της χρήσης του 2025 ήταν 3,19 εκατ. ευρώ.

Ο κ. Ι. Μίχος, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της UTC, δήλωσε: «Καλωσορίζουμε με μεγάλη χαρά την EOS Capital Partners στο μετοχικό κεφάλαιο της UTC. Η συναλλαγή αυτή ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο για την εταιρεία μας και σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης. Η στήριξη των νέων μας εταίρων ενισχύει τις δυνατότητες και στρατηγικές ευελιξίες της ομάδας μας για να οδηγήσουμε την UTC στην επόμενη μέρα, επεκτεινόμενοι σε νέους κλάδους και υπηρεσίες. Παράλληλα, θα συνεχίσουμε να προσφέρουμε στους πελάτες μας την αξιοπιστία και την ποιότητα υπηρεσιών που λαμβάνουν εδώ και είκοσι χρόνια». Από την πλευρά του ο κ. Ν. Χρυσανθόπουλος, Senior Partner της EOS Capital Partners επισήμανε: «Η UTC έχει κατακτήσει μια μοναδική θέση σε έναν ιδιαίτερα εξειδικευμένο κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας. Το οφείλει στην επιχειρησιακή αρτιότητα, την αξιοπιστία και την τεχνογνωσία που έχουν αναπτύξει ο κ. Ιωάννης Μίχος και η ομάδα του εδώ και δύο δεκαετίες. Βλέπουμε σημαντικές δυνατότητες να αξιοποιήσουμε αυτή τη βάση, να διευρύνουμε το φάσμα των υπηρεσιών και το πελατολόγιο της εταιρείας και να αδράξουμε τις ευκαιρίες που προσφέρει μια κατακερματισμένη αγορά».

Οι φόροι που θα φέρουν το ιστορικό ρεκόρ στα έσοδα

Το 2027 το κράτος αναμένεται να εισπράξει 30 δισ. ευρώ από ΦΠΑ,

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Το 2027, πάνω από το 50% των συνολικών φορολογικών εσόδων της χώρας –τα οποία θα φτάσουν αισίως στο ιστορικό υψηλό των περίπου 78 δισ. ευρώ, ενισχυμένα κατά περίπου 27 δισ. ευρώ συγκριτικά με πριν από μια 10ετία, καθώς το 2018 ήταν 51,3 δισ. ευρώ– θα προέλθουν από δύο πηγές: τον ΦΠΑ και τον φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων. Τα στοιχεία καταγράφουν πολύ μεγάλη αλλαγή στη «συνταγή», καθώς το μερίδιο αυτών των δύο δεξαμενών έχει αυξηθεί κατά περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με πριν από 10 χρόνια.

Σύμφωνα με το προσχέδιο του προϋπολογισμού 2027, τα φορολογικά έσοδα προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 77,9 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 2,15 δισ. ευρώ σε σχέση με την εκτίμηση για το 2026. Η μεγαλύτερη πηγή παραμένει ο ΦΠΑ, με 30,6 δισ. ευρώ ή το 39,3% του συνόλου. Ακολουθούν ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων με 17 δισ. ευρώ (21,8%), ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων με 9,8 δισ. ευρώ (12,6%) και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης με 7,3 δισ. ευρώ (9,4%). Οι φόροι ακίνητης περιουσίας αποδίδουν 2,4 δισ. ευρώ (3%), ενώ όλες οι υπόλοιπες κατηγορίες μαζί περίπου 10,8 δισ. ευρώ.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι εισπράξεις από τον ΦΠΑ προβλέπεται να υποχωρήσουν οριακά το 2027, στα 30,58 δισ. ευρώ, από 30,78 δισ. ευρώ το 2026, δηλαδή κατά περίπου 200 εκατ. ευρώ. Η μείωση δεν αποτυπώνει αποδυνάμωση της κατανάλωσης ούτε πρόθεση μείωσης συντελεστών, αλλά οφείλεται σε συγκυριακούς λόγους, με κυριότερο το τέλος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Τα έργα και οι επενδύσεις που χρηματοδοτήθηκαν από το Ταμείο ενίσχυσαν τα τελευταία χρόνια τις εισπράξεις ΦΠΑ, μια πρόσθετη πηγή εσόδων που εκλείπει με την ολοκλήρωση του προγράμματος. Η σύγκριση με το 2018 αναδεικνύει το εύρος της αλλαγής. Τότε τα φορολογικά έσοδα ανέρχονταν σε 51,3 δισ. ευρώ, δηλαδή 26,6 δισ. ευρώ λιγότερα από την πρόβλεψη για το 2027 (αύξηση 51,8%). Ο ΦΠΑ απέφερε 17,2 δισ. ευρώ και ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων μόλις 4,4 δισ. ευρώ, με αποτέλεσμα οι δύο πηγές να καλύπτουν το 42,2% των εσόδων, έναντι 51,9% το 2027. Ως ποσοστό του ΑΕΠ, οι φόροι αυξάνονται από 27,8% σε 28,4%.

Αντιθέτως, αρκετές κατηγορίες υστερούν σημαντικά έναντι του ΑΕΠ. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης μένουν ουσιαστικά στάσιμοι, με αύξηση μόλις 2,2% (από 7,15 δισ. σε 7,31 δισ. ευρώ), ενώ οι φόροι κεφαλαίου αυξάνονται κατά 11%. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα έσοδα μειώνονται και σε απόλυτους αριθμούς: οι φόροι ακίνητης περιουσίας υποχωρούν κατά 22,6% (από 3,06 δισ. σε 2,37 δισ. ευρώ), οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής κατά 52,6% (από 1,3 δισ. σε 0,6 δισ. ευρώ) και οι λοιποί τρέχοντες φόροι κατά 6,9%.

Οι διαφορετικές ταχύτητες αλλάζουν τη σύνθεση των εσόδων. Το μεγαλύτερο κέρδος μεριδίου καταγράφει ο ΦΠΑ, από 33,6% το 2018 σε 39,3% το 2027 (+5,7 μονάδες), και ακολουθεί ο φόρος νομικών προσώπων, από 8,6% σε 12,6% (+4 μονάδες). Οριακά ενισχύονται ο φόρος φυσικών προσώπων (από 21,2% σε 21,8%) και οι φόροι επί των εισαγωγών (από 0,5% σε 0,7%). Στον αντίποδα, οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης χάνουν 4,5 μονάδες (από 13,9% σε 9,4%) και οι φόροι ακίνητης περιουσίας υποχωρούν στο μισό (από 6% σε 3%). Μειωμένο μερίδιο έχουν επίσης οι λοιποί τρέχοντες φόροι (από 4,8% σε 3%), οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής (από 2,5% σε 0,8%) και οι φόροι κεφαλαίου (από 0,5% σε 0,3%). Η αλλαγή του εισπρακτικού μοντέλου αποδίδεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην τεχνολογία. Η ραγδαία διάδοση των ηλεκτρονικών πληρωμών περιόρισε τις συναλλαγές με μετρητά και, κατ' επέκταση, τη φοροδιαφυγή στον ΦΠΑ, με αποτέλεσμα σημαντικά υψηλότερες εισπράξεις. Παράλληλα, τα ηλεκτρονικά βιβλία και η ψηφιακή τιμολόγηση έκαναν διαφανείς τις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, γεγονός που οδήγησε σε περισσότερα δηλωθέντα κέρδη από την πλευρά των νομικών προσώπων και, επομένως, σε υψηλότερο φόρο εισοδήματος.

ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Θέση Επιστημονικού/ής Λειτουργού - Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού (11/RIF2026)

ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ
Το Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΙδΕΚ) είναι ο Εθνικός Φορέας, αρμόδιος για την υποστήριξη και προώθηση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στην Κύπρο.

Ως εκτελεστικός βραχίονας του Συστήματος Διακυβέρνησης Έρευνας και Καινοτομίας, παρέχει χρηματοδότηση και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας προς την ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα της χώρας, συνεισφέροντας στην επίτευξη του οράματος να καταστεί η Κύπρος μια δυναμική και ανταγωνιστική οικονομία.

ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
• **Επιστημονικός/ή Λειτουργός - Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού (11/RIF2026),** με σύμβαση Ορισμένου Χρόνου, συνολικής διάρκειας είκοσι τεσσάρων (24) μηνών.

ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ
• €2.334 μεικτός μηνιαίος μισθός
• 13ος μισθός
• Παροχή συμμετοχής σε Ταμείο Προνοίας, με εισφορά εργοδότη ύψους 7% επί του μεικτού μηνιαίου μισθού.
• Δωρεάν χώρος στάθμευσης

ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ
• Οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσα από την ιστοσελίδα του ΙδΕΚ (www.research.org,cy).
• Η τελευταία μέρα υποβολής αιτήσεων είναι η **Κυριακή, 15 Νοεμβρίου 2026.**
• Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν εμπιστευτικού χειρισμού και η διαδικασία επιλογής και πρόσληψης θα πραγματοποιηθεί με άκρα εχεμύθεια.
• Για οποιεσδήποτε ερωτήσεις μπορείτε να επικοινωνείτε με το **hr@research.org.cy.**

Όλες οι αιτήσεις θα τύχουν εμπιστευτικού χειρισμού και η διαδικασία επιλογής και πρόσληψης θα πραγματοποιηθεί με άκρα εχεμύθεια.

*Μένουμε **ασφαλείς** σε κάθε **χώρο εργασίας** με τη σύσταση **Επιτροπών Ασφάλειας!***

Η **διαβούλευση** μεταξύ εργοδότη και εργοδοτουμένων κατά τη διαδικασία **εκτίμησης** των **επαγγελματικών κινδύνων** και εφαρμογής **προστατευτικών μέτρων**, συμβάλλει στην **πρόληψη** των **εργατικών ατυχημάτων** και των **επαγγελματικών ασθενειών**.

Όραμά μας: Μηδέν Θανατηφόρα Εργατικά Ατυχήματα!

Περισσότερα στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας:

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Απροετοίμαστοι για τα γεράματά μας

Το μοντέλο στήριξης των ηλικιωμένων από τους νέους τελειώνει σταδιακά λόγω του δημογραφικού

Της **ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ανατροφή των παιδιών τελειώνει και έπειτα από λίγα χρόνια ξεκινάει η φροντίδα των ηλικιωμένων γονέων. Μερικές φορές, δε, οι υποχρεώσεις φροντίδας παιδιών και γονέων συμπίπτουν χρονικά. Αυτή είναι η πραγματικότητα για πολλές οικογένειες στην Ελλάδα, καθώς η μοναδική λύση που ξέρουν από τους γηραιότερους για την υποστήριξη της τρίτης ηλικίας είναι προσωπικές θυσίες και επίπονη οικονομική συνδρομή, αφού η σύνταξη από μόνη της δεν επαρκεί για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών. Στην ελληνική οικογένεια, το μοντέλο φροντίδας των ηλικιωμένων πατούσε ανέκαθεν γερά στη διαγενεακή αλληλεγγύη, ενώ τα τελευταία χρόνια στηρίζεται επικουρικά σε ακριβοθώρητους φροντιστές, κατά κύριο λόγο αλλοδαπούς, αφού το επάγγελμα στη χώρα ασθενεί. Αλλωστε, περισσότεροι από οκτώ στους δέκα ανθρώπους που ζουν σε νοικοκυριά με ανάγκη μακροχρόνιας φροντίδας στην Ελλάδα δεν λαμβάνουν επαγγελματική φροντίδα στο σπίτι, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2024.

Ωστόσο οι σημερινοί τριαντάρηδες, σαραντάρηδες και πενηντάρηδες θα έχουν να αντιμετωπίσουν μία διαφορετική πραγματικότητα, όταν σε μερικές δεκαετίες φτάσουν στα δικά τους γεράματα. Μια γενιά που γερνάει φτωχότερη σε σύγκριση με τους γονείς και τους παππούδες της, με λιγότερα παιδιά και μικρότερο οικογενειακό κύκλο, στατιστικά «καταδικασμένη» να ζήσει και να αυτοσυντηρηθεί περισσότερο, θα πρέπει να στηριχθεί στους καρπούς των δικών της αποφάσεων. Πρακτικά, η διαγενεακή αλληλεγγύη δεν μπορεί να συνεχιστεί στον ίδιο βαθμό με σήμερα, καθώς δεν το επιτρέπουν ούτε ο τρόπος ζωής που επιλέγουν οι σημερινοί νέοι ούτε τα οικονομικά τους. Και το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ότι οι νέες συνθήκες μπορεί να πιάσουν το κράτος και

Μια γενιά που γερνάει φτωχότερη σε σχέση με τους γονείς της και με λιγότερα ή καθόλου παιδιά πρέπει να στηριχθεί στις δικές της δυνάμεις.

τους ίδιους απροετοίμαστους.

Καθοριστικό στοιχείο για τις συνθήκες της καθημερινότητας τις επόμενες δεκαετίες είναι η σημαντική άνοδος του προσδόκιμου ζωής. Ερευνα της UBS υπολογίζει ότι από 78 έτη το 2020 και 82 έτη σήμερα, το προσδόκιμο θα ανέλθει στα 91 έτη το 2100, παρατείνοντας την περίοδο συνταξιοδότησης. Το δεδομένο αυτό γίνεται προβληματικό όταν συνδυαστεί με την ταυτόχρονη μείωση της γονιμότητας, με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ να δείχνουν πτώση των καταγεγραμμένων γεννήσεων από 114.766 το 2010 σε 65.618 το 2025. Ηδη, η αναλογία των ατόμων άνω των 65 ετών ως προς τα παιδιά καταγράφει σταθερή αύξηση μετά την πανδημία.

Παράλληλα, αναδύονται νέα οικογενειακά μοντέλα, τα οποία αναπόφευκτα θα επηρεάσουν το μελλοντικό μοντέλο φροντίδας των ηλικιωμένων. Τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά αυξήθηκαν κατά 32% μεταξύ 2011 και 2021, τα διαζύγια παραμένουν σε υψηλά επίπεδα (15.853 το 2025), ενώ πληθαίνουν τα ζευγάρια που επιλέγουν να κάνουν ένα ή κανένα παιδί.

Αλληλένδετη με τα δημογραφικά στοιχεία είναι η οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών. Οσοι βρίσκονται σε ηλικία εργασίας δεν έχουν τις οικονομικές δυνατότητες που είχαν οι γονείς και οι παππούδες τους, αδυνατώντας να αποταμιεύσουν με άνεση για το μέλλον τους, πόσο μάλλον να υποστηρίξουν επιπλέον γενιές. Οι μισθοί παραμένουν χαμηλότεροι μετά την κρίση και η αγοραστική δύναμη συμπιέζεται από τον επίμονο πληθωρισμό. Πρόσθετο εμπόδιο αποτελούν η αστικοποίηση και η αυξανόμενη στροφή προς την ενοικίαση, καθώς η ακριβή στέγη περιορίζει τη δυνατότητα των νεότερων γενιών να αποκτήσουν δική τους κατοικία. Οι συνθήκες αυτές δυσχεραίνουν τόσο τη φιλοξενία όσο και την παροχή οικονομικής στήριξης προς τους ηλικιωμένους γονείς.

Πώς ετοιμάζεται λοιπόν για τα γεράματα μία γενιά που θα ζήσει σε μια διαφορετική Ελλάδα; «Οι ελάχιστοι που έχουν την πρόνοια και τη δυνατότητα να κάνουν σωστό οικονομικό προγραμματισμό, θα ζήσουν και θα πεθάνουν αξιοπρεπώς», δήλωσε στην «Κ» ο καθ. Βύρων Κοτζαμάνης, διευθυντής ερευνών στο Ινστιτούτο Δημογραφικών Ερευνών και Μελετών, λέγοντας ότι σε έναν κόσμο με δημογραφικό πρόβλημα, τα νοικοκυριά πρέπει να εστιάσουν σε τέσσερα κρίσιμα πεδία. Κατ' αρχάς, οφείλουν να φροντίσουν για τη χρηματοδότηση της μεγαλύτερης περιόδου συνταξιοδότησης. Οπως εξήγησε ο κ. Κοτζαμάνης σε πρόσφατη εκδήλωση της Hellenic Financial Planners Association, το δημογραφικό θα ασκήσει τεράστιες πιέσεις στο δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα, υποχρεώνοντας τα νοικοκυριά να δημιουργούν από νωρίς συμπληρωματικές αποταμιεύσεις, ώστε να διατηρήσουν το βιοτικό τους επίπεδο μετά την έξοδο από την εργασία. Δεύτερον, θα πρέπει να προετοιμαστούν για τις αυξημένες ιατρικές δαπάνες με επαρκή οικονομικά αποθέματα ή προσηκουσα ασφαλιστική κάλυψη για το ενδεχόμενο εμφάνισης χρόνιων ασθενειών που αυξάνεται με την ηλικία. Τρίτον, άμεσα συνδέεται και η προετοιμασία για αυξημένες δαπάνες φροντίδας, αν δηλαδή προκύψει ανάγκη προσαρμογής της κατοικίας και παροχής κατ' οίκον βοήθειας, εξάρτηση ή απώλειας της αυτονομίας. Τέλος, η αύξηση του προσδόκιμου ζωής επηρεάζει την κληρονομική διαδοχή και τη μεταβίβαση περιουσίας. Οι κληρονομιές θα μεταβιβάζονται πιθανότατα σε μεγαλύτερες ηλικίες, πολλές φορές ακόμα κι όταν οι κληρονόμοι θα βρίσκονται κοντά στη συνταξιοδότηση. Ετσι, σύμφωνα με τον κ. Κοτζαμάνη, τα νοικοκυριά καλούνται να επανεξετάσουν τη διαχείριση της περιουσίας τους και να υιοθετήσουν πιο σταδιακές στρατηγικές μεταβίβασης του πλούτου, ώστε να προσαρμοστούν καλύτερα στις ανάγκες των διαφορετικών γενεών.

Η μοναδική ηλικιακή ομάδα που θα αυξηθεί στην Ελλάδα στην επόμενη 30ετία θα είναι οι ηλικιωμένοι κατά περίπου 750.000, ξεπερνώντας τα 3,1 εκατομμύρια, ενώ οι υπόλοιποι θα μειωθούν κατά περίπου 2,7 εκατομμύρια.

Συνολικά, τα δημογραφικά δεδομένα υποχρεώνουν τα νοικοκυριά να ετοιμαστούν για γεγονότα, τα οποία μπορεί να προκύψουν σε πολύ μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα απ' ό,τι στο παρελθόν. Συγκεκριμένα, για τους σημερινούς εργαζομένους η πίεση σωστής προετοιμασίας εντείνεται, καθώς όχι μόνο θα ζήσουν περισσότερο και πιθανώς περισσότερα χρόνια εκτός εργασίας, αλλά μπορεί να μην έχουν στενό οικογενειακό κύκλο με δυνατότητα να συνδράμει οικονομικά. Οικονομολόγοι τονίζουν στην «Κ» ότι ένα μεγαλύτερο κομμάτι των αποταμιεύσεων θα πρέπει να ενισχύει το κεφαλαιοποιητικό σκέλος της σύνταξης είτε σε δημόσιο είτε σε ιδιωτικό επίπεδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα προγράμματα εθελοντικής μακροχρόνιας αποταμίευσης για ενηλίκους και για παιδιά. Επίσης, αναλυτές επισημαίνουν την ανάγκη επένδυσης σε επικουρικά προγράμματα μακροχρόνιας φροντίδας. «Σταδιακά όσο μπορούμε, πρέπει να στήνουμε έναν κουμπαρά της οικογένειας, γιατί δεν μπορούμε να βασιζόμαστε στη στήριξη του κράτους», ανέφερε χαρακτηριστικά οικονομολόγος στην «Κ», αναγνωρίζοντας βέβαια τη δυσκολία αποταμίευσης στις νέες γενιές.

Αλλωστε, τα στοιχεία τεκμηριώνουν ότι είμαστε απροετοίμαστοι και σε επίπεδο προγραμμάτων μακροχρόνιας φροντίδας, ιδιωτικής ασφάλισης και εθελοντικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Σύμφωνα με δεδομένα του ΟΟΣΑ, το 2023 οι συνολικές δαπάνες για μακροχρόνια φροντίδα στην Ελλάδα ήταν χαμηλότερες από το 0,5% του ΑΕΠ, έναντι 1,8% κατά μέσον όρο στις χώρες του οργανισμού. Παράλληλα, στην Ελλάδα αντιστοιχούσαν μόλις 0,2 εργαζόμενοι μακροχρόνιας φροντίδας ανά 100 άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω, έναντι 5 κατά μέσον όρο στον ΟΟΣΑ.

Οι προβολές των δημογράφων σκιαγραφούν τις συνθήκες που θα επικρατούν στην Ελλάδα σε 30 με 40 χρόνια. Με τις γεννήσεις να παραμένουν λιγότερες από τους θανάτους, ο πληθυσμός θα συρρικνωθεί από 1,95 έως και 2,45 εκατομμύρια περίπου σε σχέση με σήμερα. Η μοναδική ηλικιακή ομάδα που θα αυξηθεί θα είναι οι ηλικιωμένοι κατά περίπου 750.000, ξεπερνώντας τα 3,1 εκατομμύρια, ενώ οι υπόλοιποι θα μειωθούν κατά περίπου 2,7 εκατομμύρια. Η μεγαλύτερη απώλεια δε θα αφορά τους πολύ νέους έως 20 ετών. Διαμορφώνεται έτσι μία κοινωνία με περίπου 4 εκατομμύρια άτομα σε ηλικία εργασίας από τα περίπου 6 εκατομμύρια που σήμερα έχουν τη δυνατότητα να συντηρήσουν το συνταξιοδοτικό σύστημα. «Σε μία οικονομία στην οποία υπάρχουν λιγότεροι εργαζόμενοι, είναι φοβερά δύσκολο να σκεφτεί κανείς την καθημερινότητα όπως την έχουμε συνηθίσει. Πρώτον, ποιος θα δουλεύει και ποιος θα παράγει; Δεύτερον, ποιος θα καινοτομεί; Η καινοτομία έρχεται από νέους ανθρώπους», δήλωσε στην «Κ» ο Μάνος Ματσαγγάνης, καθηγητής Δημόσιας Οικονομικής στο Πολυτεχνείο του Μιλάνου και επικεφαλής του Προγράμματος Ευρωπαϊκής Οικονομίας του ΕΛΙΑΜΕΠ, επισημαίνοντας τα προβλήματα μιας γερασμένης κοινωνίας.

Δεδομένου ότι το δημογραφικό αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα, υπάρχει μία σειρά από παραδείγματα μέτρων στις ανεπτυγμένες οικονομίες, τα οποία όμως οι οικονομολόγοι κρίνουν σε μεγάλο βαθμό αναποτελεσματικά. Οι δημογραφικές τάσεις μέχρι τα μέσα του αιώνα θεωρούνται μη αναστρέψιμες, εκτός ακραίων αλλαγών, και συνεπώς παρεμβάσεις όπως voucher για παιδικούς σταθμούς, γονικές άδειες, φορολογικές απαλλαγές, επιδόματα παιδιού και επιδόματα γέννησης, μπορούν μόνο να συγκρατήσουν την ταχύτητα του ρυθμού γήρανσης του πληθυσμού.

Πάντως, την ευημερία μιας κοινωνίας που γερνάει μπορεί να στηρίξει η υψηλότερη παραγωγικότητα μέσω επενδύσεων αυτοματοποίησης και τεχνητής νοημοσύνης, όπως δήλωσε στην «Κ» ο Πάνος Τσακλόγλου, καθηγητής στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Επίσης, η μετανάστευση έχει τη δυνατότητα να συμβάλει ουσιαστικά στην προσαρμογή στις νέες δημογραφικές συνθήκες, εφόσον οι δεξιότητες των μεταναστών ανταποκρίνονται στις ανάγκες της οικονομίας και υποστηρίζεται η οικονομική και κοινωνική ένταξή τους. Τέλος, ο κ. Τσακλόγλου ως βασικός αρχιτέκτονας του ΤΕΚΑ (Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης) ανέδειξε τη σημασία του κεφαλαιοποιητικού συστήματος για την αξιοπρεπή διαβίωση των μελλοντικών συνταξιούχων. Σύμφωνα με τον ίδιο, το κεφαλαιοποιητικό σύστημα επιμερίζει διαφορετικά τους κινδύνους, προσφέροντας παράλληλα, κατά μέσον όρο, υψηλότερες αποδόσεις σε σχέση με το διανεμητικό. Επιπλέον, ενισχύει την αποταμίευση, μέρος της οποίας μπορεί να κατευθυνθεί σε εγχώριες επενδύσεις, ενώ μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός περιορισμού της παραοικονομίας και ενίσχυσης της εμπιστοσύνης στο συνταξιοδοτικό σύστημα συνολικά.

Σε 30 με 40 χρόνια ο πληθυσμός της χώρας θα συρρικνωθεί από 1,95 έως και 2,45 εκατομμύρια περίπου σε σχέση με σήμερα.

Προς νέο ρεκόρ οι αιτήσεις για συνταξιοδότηση στην Ελλαδα

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Δύο αντίρροπες τάσεις συνθέτουν τη νέα εικόνα του ασφαλιστικού: από τη μία βρίσκονται οι ληξιπρόθεσμες εκκρεμείς αιτήσεις για απονομή κύριας σύνταξης, που υποχωρούν σταθερά, έσπασαν δε προς τα κάτω το «ψυχολογικό όριο» των 12.000 και περιορίστηκαν τον Ιούλιο στις 11.755, και από την άλλη οι νέες αιτήσεις συνταξιοδότησης που εκτοξεύονται, φτάνοντας στις 129.614 στο επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου, στον υψηλότερο αριθμό που έχει καταγραφεί από το 2019 και μετά.

Η διπλή αυτή δυναμική, όπως αποτυπώνεται στα τελευταία στοιχεία της έκθεσης «Ατλας», δείχνει έναν ΕΦΚΑ που επιταχύνει την έκδοση αποφάσεων, τη στιγμή ακριβώς που δέχεται το μεγαλύτερο κύμα αιτήσεων της τελευταίας εξαετίας. Η αποκλιμάκωση των εκκρεμοτήτων «τρέχει» παράλληλα με την εξαιρετικά σημαντική αλλά και δύσκολη προσπάθεια του ΕΦΚΑ να ολοκληρώσει την ενοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων του σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα, ενιαίο για όλα τα πρώην ταμεία και συμβατό με όλες τις υπηρεσίες του Δημοσίου. Οι ληξιπρόθεσμες αιτήσεις –αυτές που καθυστερούν πάνω από 90 ημέρες– υποχώρησαν κατά 434 σε σχέση με τις 12.189 του Ιουνίου και κατά 3.399 συγκριτικά με τον περυσινό Ιούλιο.

Η μείωση του «στοκ» φαίνεται ακόμη πιο σημαντική σε σύγκριση με το παρελθόν. Τον Ιούλιο του 2025 υπήρχαν 15.154 εκκρεμείς συντάξεις, το 2024 ήταν 19.567, το 2023 έφταναν στις 31.772, το 2022 είχαν αγγίξει τις 56.263, το 2021 τις 94.152 και το 2020 το σύστημα ήταν έτοιμο να... εκραγεί με 144.293 αιτήσεις εν αναμονή. Μέσα σε έξι χρόνια οι εκκρεμότητες μειώθηκαν κατά 132.538 ή 91,9%, χάρη κυρίως στη βελτίωση των αυτοματοποιημένων διαδικασιών έκδοσης αποφάσεων, αλλά και στη συνεργασία της διοίκησης του ΕΦΚΑ με τους εργαζομένους στον φορέα.

Από τις 11.755 ληξιπρόθεσμες εκκρεμείς αιτήσεις, η συντριπτική πλειονότητα αφορά συντάξεις γήρατος (8.193 αιτήσεις ή 69,7%), ακολουθούμενες από τις συντάξεις αναπηρίας (1.623 ή 13,8%), τις συντάξεις λόγω θανάτου (1.464 ή 12,5%) και τα αναπηρικά επιδόματα (475 ή 4%). Σε επίπεδο ταμείων, το μεγαλύτερο βάρος σηκώνει το πρώην ΙΚΑ με 5.104 αιτήσεις (43,4%), δηλαδή έχουν υποβληθεί από πρώην εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα, ενώ ακολουθούν ο ΟΑΕΕ με 2.213 (18,8%), το ΕΤΑΑ με 1.497 (12,8%), ο ΟΓΑ με 1.437 (12,2%) και το ΓΛΚ με 897 (7,6%). Μικρότερες εκκρεμότητες καταγράφουν τα ειδικά ταμεία (544), το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (63), ενώ στο ΝΑΤ δεν υπάρχει καμία. Προσοχή, όμως. Στα μεγέθη αυτά δεν συνυπολογίζονται οι διεθνείς συντάξεις, που απαιτούν διασταυρώσεις για χρόνους ασφάλισης στο εξωτερικό. Οπως επίσης δεν υπολογίζεται και μια σειρά από περιπτώσεις με φακέλους που δεν είναι ολοκληρωμένοι ή υπάρχουν οφειλές κ.λπ. Και βέβαια μιλάμε μόνο για ληξιπρόθεσμες αιτήσεις, ήτοι αιτήσεις που έχουν υποβληθεί πριν από τουλάχιστον 90 ημέρες.

Παρά τη «βροχή» νέων αιτήσεων, οι κύριες συντάξεις που βρίσκονται σε εκκρεμότητα έχουν περιοριστεί στις 11.755.

Την ίδια στιγμή, η ροή των νέων αιτήσεων κινείται ανοδικά. Οι 129.614 του επταμήνου είναι κατά 12.739 περισσότερες από τις 116.875 της αντίστοιχης περιόδου του 2025 και ξεπερνούν ακόμη και τις 129.263 του 2022, χρονιάς με αθρόα έξοδο προς τη σύνταξη αμέσως μετά την πανδημία. Μόνο τον Ιούλιο υποβλήθηκαν 18.982 νέες αιτήσεις, αριθμός που υπολείπεται μόλις κατά 559 από τον περυσινό Ιούλιο και αποτελεί την τρίτη υψηλότερη επίδοση από το 2019, πίσω από το ρεκόρ του 2020 (20.192 αιτήσεις, λόγω λήξης του πρώτου lockdown).

Πίσω από το κύμα βρίσκονται δύο παράγοντες: η μαζική συμπλήρωση ετών ασφάλισης από εργαζομένους που προσελήφθησαν πριν από 35-40 χρόνια, αλλά και η εδραίωση του μοντέλου του «εργαζόμενου συνταξιούχου».

Πάνω από 308.000 συνταξιούχοι έχουν επιλέξει να συνεχίσουν να εργάζονται, από τότε που έπαψε να ισχύει η περικοπή 30% στη σύνταξη. Οι εργαζόμενοι αυτοί καταβάλλουν κανονικά ασφαλιστικές εισφορές μέσω παρακράτησης στις μεικτές αποδοχές τους και επιπλέον έναν πόρο υπέρ ΕΦΚΑ ίσο με το 10% του ετήσιου εισοδήματός τους από εργασία.

Το κρίσιμο στοιχείο είναι ότι, παρά την έκρηξη των αιτήσεων, το ισοζύγιο παραμένει θετικό για τον ΕΦΚΑ. Στο επτάμηνο απονεμήθηκαν 139.066 νέες συντάξεις έναντι 129.614 νέων αιτήσεων, δηλαδή ο φορέας εκκαθάρισε περισσότερους φακέλους από όσους εισήλθαν. Ακόμη και μέσα στον Ιούλιο, όπου οι νέες αιτήσεις (18.982) ξεπέρασαν κατά 468 τις ολοκληρωμένες (18.514), η εικόνα παραμένει διαχειρίσιμη. Ενδεικτικό της πίεσης είναι ότι οι μη ληξιπρόθεσμες εκκρεμείς (κάτω των 90 ημερών) αυξήθηκαν στις 19.287 τον Ιούλιο, από 18.120 τον Ιούνιο, αν και παραμένουν χαμηλότερες κατά 1.795 σε σχέση με πέρυσι.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες εκτιμούν ότι η ανοδική τάση θα συνεχιστεί τους επόμενους μήνες. Είναι μάλιστα πολύ πιθανό να καταρριφθεί προς τα πάνω το ρεκόρ των 212.151 νέων αιτήσεων του 2021, καθώς οι εκτιμήσεις τοποθετούν το σύνολο του 2026 πάνω από τις 210.000.

Ο λογαριασμός ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών

Δόθηκαν 46,7 δισ. ευρώ, ανακτήθηκε το 22,8%, αλλά η καθαρή επιβάρυνση για τους φορολογουμένους ήταν 2 δισ., λέει μελέτη των ΙΟΒΕ/LSE

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η ιστορία των ελληνικών τραπεζών και του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας δεν τελειώνει στην ανακεφαλαιοποίηση και στα 46,7 δισ. ευρώ δημόσιων κεφαλαίων που διοχετεύθηκαν συνολικά στις τράπεζες από το 2010. Σχεδόν δύο χρόνια μετά την παύση λειτουργίας του ΤΧΣ, στο τέλος του 2024, μελέτη του ΙΟΒΕ και του Financial Markets Group του LSE επιχειρεί να αποτιμήσει το ευρύτερο όφελος της παρέμβασης για την οικονομία.

Η μελέτη εξετάζει πώς η στήριξη συνέβαλε στην προστασία των καταθέσεων και στην αποτροπή άτακτων τραπεζικών καταρρεύσεων, ποιες θα ήταν οι ευρύτερες οικονομικές συνέπειες χωρίς αυτήν, τι άλλαξε στις τράπεζες και ποιος ήταν ο λογαριασμός για τον φορολογούμενο. Οι συγγραφείς επισημαίνουν ότι χωρίς παρέμβαση η ύφεση θα ήταν βαθύτερη, με μεγαλύτερες απώλειες στην απασχόληση και στις επενδύσεις.

Στο πιθανότερο σενάριο της μελέτης, όπου η διάσωση του τραπεζικού συστήματος θα γινόταν με καθυστέρηση, σύμφωνα με τους μελετητές το πραγματικό ΑΕΠ θα ήταν κατά μέσον όρο 7% χαμηλότερο την πρώτη δεκαετία μετά το «κούρεμα» του ελληνικού χρέους (PSI). Η σωρευτική απώλεια παραγωγής θα έφτανε στα 133,7 δισ. ευρώ ή 65,7% του ΑΕΠ του 2011. Σύμφωνα με τους συντάκτες, πρόκειται «για υποθετική εκτίμηση και όχι για καταγεγραμμένη ζημιά ή βεβαιότητα για το τι θα είχε συμβεί».

Η μελέτη αποδίδει αυτή την απώλεια σε έναν φαύλο κύκλο. Η αδυναμία των τραπεζών να χρηματοδοτηθούν περιορίζει τα δάνεια, ο αυξημένος κίνδυνος χρεοκοπίας ανεβάζει το κόστος χρήματος και οι επιχειρήσεις περιορίζουν επενδύσεις και απασχόληση. Με τις παραδοχές του σεναρίου, τα κρατικά επιτόκια θα ήταν περίπου 30% υψηλότερα στα πρώτα χρόνια, ενώ η πίεση θα περνούσε και στην κατανάλωση και στην αγορά εργασίας. Οι συγγραφείς περιγράφουν τον κίνδυνο δημιουργίας τραπεζών «ζόμπι» που δεν θα μπορούσαν να επιτελέσουν τον ρόλο τους στη χρηματοδότηση της ανάκαμψης.

Με βάση τα συνολικά στοιχεία το ΤΧΣ διέθεσε 46,7 δισ. για ανακεφαλαιοποιήσεις, κινήσεις αναδιάρθρωσης και αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου. Από αυτά, τα 14,4 δισ. αφορούσαν την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού που προέκυψε από τις 12 τράπεζες που έκλεισαν την περίοδο 2011-2013, από την ΑΤΕ, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και την Εμπορική έως μικρές συνεταιριστικές κ.ά. Τα κεφάλαια αυτά, όπως σημειώνεται, δόθηκαν στην ουσία για να προστατευθούν καταθέσεις 42,4 δισ. που ήταν τοποθετημένες σε αυτές τις τράπεζες και οι οποίες διαφυλάχθηκαν στο ακέραιο.

Η παρέμβαση του ΤΧΣ δεν σταμάτησε στις μικρές τράπεζες. Μετά το PSI, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες βρέθηκαν αντιμέτωπες με μεγάλες απώλειες από τα κρατικά ομόλογα, ενώ η ύφεση επιδείνωσε την ποιότητα των δανείων και πίεζε τις καταθέσεις.

Οι τράπεζες ανακεφαλαιοποιήθηκαν σε τρεις γύρους. Το 2013 άντλησαν 28,7 δισ. ευρώ, με 25,6 δισ. από το ΤΧΣ και 3,1 δισ. από ιδιώτες. Το 2014 συγκέντρωσαν 8,3 δισ. αποκλειστικά από ιδιώτες. Και το 2015 άντλησαν άλλα 11 δισ., 5,4 δισ. από το ΤΧΣ και 5,6 δισ. από ιδιώτες. Συνολικά, οι τρεις γύροι έφεραν στις τράπεζες 48 δισ. ευρώ, από τα οποία περίπου 31 δισ. προήλθαν από το ΤΧΣ και τα υπόλοιπα από ιδιώτες επενδυτές. Επιπλέον των ποσών αυτών το Ταμείο συμμετείχε στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποίησαν στη συνέχεια οι τράπεζες έτσι ώστε να μην εξαϋλωθεί η συμμετοχή του, διαθέτοντας άλλα 1,35 δισ. Εως και το 2024 από το σύνολο των συμμετοχών του που διέθεσε και τα ποσά που εισέπραξε ως ανακτήσεις δανείων έλαβε 7,39 δισ., ποσοστό περίπου 22,8%. Με δεδομένο ότι διατηρεί ακόμη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Εθνικής, η μελέτη υπολογίζει επιπλέον ανακτήσεις 590 εκατ., ποσό που όμως έχει υπολογιστεί σε τιμές 2024, όταν η τιμή της μετοχής της τράπεζας ήταν υποπολλαπλάσια της σημερινής.

Πέραν της αποφυγής της κατάρρευσης των τραπεζών και της απώλειας καταθέσεων, η μελέτη αναγνωρίζει ένα ακόμα παράπλευρο «όφελος», αυτό της συμβολής στην αλλαγή του τρόπου διοίκησης των τραπεζών. Πριν από την κρίση, σύμφωνα με τη μελέτη, τα διοικητικά συμβούλια συχνά δεν είχαν την απαιτούμενη ανεξαρτησία και τεχνογνωσία για να ελέγχουν τις διοικήσεις. «Ο διευθύνων σύμβουλος αποφάσιζε και το διοικητικό συμβούλιο απλώς επικύρωνε τις αποφάσεις του», αναφέρεται χαρακτηριστικά. Από το 2013, και κυρίως το 2016-2017, ανανεώθηκαν οι διοικήσεις, ενισχύθηκε η χρηματοοικονομική εμπειρία και η παρουσία μη Ελλήνων μελών.

Οι αλλαγές αυτές, μαζί με τις παρεμβάσεις για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ήρθαν σε σύγκρουση με παγιωμένα συμφέροντα. Οπως σημειώνει η έκθεση, «οι παρεμβάσεις του ΤΧΣ συγκρούστηκαν με επιχειρηματικά συμφέροντα που προηγουμένως ωφελούνταν από τις πιστοδοτικές αποφάσεις των τραπεζών». Οι μελετητές εκτιμούν ότι η βελτίωση της διακυβέρνησης θα μπορούσε να έχει αυξήσει την αξία του ενεργητικού των τεσσάρων συστημικών τραπεζών κατά 15-20 δισ. ευρώ. Πρόκειται για εκτίμηση που βασίζεται σε διεθνή σύγκριση, όχι για ποσό που εισπράχθηκε ή καταγράφηκε ως άμεσο κέρδος.

Η ευρύτερη αποτίμηση των δημόσιων οικονομικών είναι πιο σύνθετη από τον λογαριασμό του ΤΧΣ. Η μελέτη συνυπολογίζει, μεταξύ άλλων, το όφελος για το Δημόσιο από τη μείωση του χρέους μέσω του PSI, τα έσοδα από την παροχή έκτακτης ρευστότητας μέσω ELA –τα οποία συνδέονται με 5,5 δισ. ευρώ υψηλότερα μερίσματα της ΤτΕ προς το κράτος– και περίπου 2,3 δισ. ευρώ από προμήθειες εγγυήσεων βάσει του νόμου 3723/2008, γνωστού ως νόμου Αλογοσκούφη. Από την άλλη πλευρά, εξετάζει το κόστος των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, αθροίζοντας 3,76 δισ. που είχαν ήδη συμψηφιστεί με φορολογικές υποχρεώσεις τραπεζών έως τα μέσα του 2024, ενώ με βάση τις παραδοχές της μελέτης, το μελλοντικό κόστος από την απόσβεση του υπολοίπου θα μπορούσε να φτάσει έως τα 10 δισ. την περίοδο 2026-2041. Σε αυτά προσθέτει τα εκτιμώμενα έσοδα ύψους 2,5 δισ. από προμήθειες του προγράμματος «Ηρακλής», που έδωσε κρατικές εγγυήσεις 16,3 δισ. έως τον Σεπτέμβριο του 2024.

Στις πιο συναφείς περιπτώσεις της Ευρωζώνης που κατέφυγαν σε προγράμματα στήριξης των τραπεζών, οι ανακτήσεις άλλαξαν σημαντικά την τελική επιβάρυνση.

Στην Ιρλανδία, το καθαρό κόστος για τον φορολογούμενο έφτασε τα 45,7 δισ., ενώ η εταιρεία διαχείρισης NAMA ανέκτησε περίπου 64% της αξίας των στοιχείων που ανέλαβε. Στην Ισπανία, από τα 61,5 δισ. ακαθάριστου κόστους, τα 51,3 δισ. προήλθαν από τον φορολογούμενο και η SAREB ανέκτησε περίπου 30%. Στον συγκριτικό πίνακα της μελέτης, το καθαρό κόστος αντιστοιχεί σε 26,8% του ΑΕΠ στην Ιρλανδία, 4,8% στην Ισπανία, 7,6% στην Πορτογαλία και 18% στην Κύπρο. Η κυπριακή περίπτωση διαφέρει, καθώς το bail-in περίπου 9 δισ. ευρώ από ανασφάλιστους καταθέτες και άλλους πιστωτές περιόρισε την κρατική επιβάρυνση, αλλά έπληξε την εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα.

Η διεθνής εμπειρία των εταιρειών διαχείρισης –με ανακτήσεις από περίπου 29% στην Ιαπωνία έως 64% στην Ιρλανδία έναντι 22,8% στην Ελλάδα– δείχνει πόσο καθοριστικοί είναι παράγοντες όπως η ταχύτητα εκτέλεσης, οι όροι μεταφοράς και η αποτελεσματική διαχείριση των προβληματικών στοιχείων για την τελική επιβάρυνση του φορολογουμένου.

Για την Ελλάδα, ο αναλυτικός λογαριασμός του ΤΧΣ δείχνει 36,3 δισ. καθαρή επιβάρυνση των φορολογουμένων ή 19,5% του ΑΕΠ, πριν από τον υπολογισμό του οφέλους που είχε το PSI για τους φορολογουμένους με τη μορφή διαγραφή χρέους. Αν στην εξίσωση μπει και το PSI και οι υπόλοιπες εισπράξεις μέσω προμηθειών και τόκων, η επιβάρυνση περιορίζεται κοντά στα 2 δισ. ευρώ.

Το κόστος διάσωσης των τραπεζών

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ	Εκροές	Ανακτήσεις	Αναμενόμενες ανακτήσεις	Καθαρό αποτέλεσμα για τον φορολογούμενο	Κόστος ως % του ΑΕΠ
Ανακεφαλαιοποιήσεις τραπεζών	-30,97	6,10	0,59	-24,29	-13,1%
Εξυγιάνσεις τραπεζών	-14,40	0,88	0,55	-12,97	-7,0%
Συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου	-1,35	1,29	0,40	0,34	0,2%
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	-0,20	0,82	-	0,62	0,3%
Σύνολο ΤΧΣ	**-46,92**	**9,08**	**1,55**	**-36,30**	**-19,5%**
PSI – ζημία για τις ελληνικές τράπεζες (ΤτΕ, 2024)				**38,29**	**20,6%**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Χωρίς το πακέτο στήριξης η ύφεση θα ήταν βαθύτερη, με μεγαλύτερες απώλειες στην απασχόληση και στις επενδύσεις.

Η μελέτη αναγνωρίζει ένα ακόμα παράπλευρο «όφελος», αυτό της συμβολής στην αλλαγή του τρόπου διοίκησης των τραπεζών.

ECONOMIST ENTERPRISE

22nd Annual Cyprus Summit

A strategic gateway for regional co-operation

Geopolitics – Growth – Investment

November 9th -10th 2026 | The Landmark Nicosia

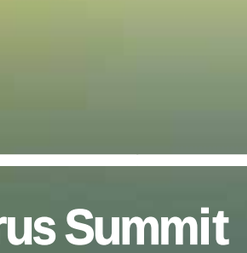
hazlis & rivas
Economist Enterprise Events for south-east Europe

In collaboration with
European Parliament Office in Cyprus

Top-flight speakers discuss eurozone's competitiveness, foreing policy and defence

Tasos Chatzivasileiou
Deputy minister of foreign affairs
Government of Greece

Loucas Fourlas
Member
European Parliament (EPP)

Olga Eftychidou
Head of legal
Sioufas and Associates Law Firm

Evangelos Chrysafis
Executive vice-chairman
METLEN
Chairman
METKA

www.hazliseconomist.com | www.22ndcyprussummit.economist.com

Platinum sponsors: ecommbx, pwc
Premium gold sponsor: HANIKIAN LAW FIRM
Premium energy sponsor: ExxonMobil
Gold sponsors: capital.com, Sioufas & Associates Law Firm
Silver sponsors: Chevron, Medical Trade International, XM
Bronze sponsor: IOANNIDES DEMETRIOU
Communication sponsor: KATHIMERINI
Official airline carrier: AEGEAN
Telecommunications provider: NOVA
Logistics supplier: DHL
Contributor: NESPRESSO
Supported by: Cyprus Chamber of Commerce & Industry
Supporters: Lino3D, CONEQ, ARTECNIK PRODUCTIONS, NOA
Digital agency: AdPIXEL

Συνέντευξη στον **ΛΕΥΤΕΡΗ ΜΠΙΝΤΕΛΑ**

Μοχάμεντ Χασάν Αλσουαΐντι, *υπουργός Επενδύσεων των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων*

Βλέπουμε ευκαιρίες σε ενέργεια, ναυτιλία, τεχνολογία

Οι κοινές επενδύσεις Εμιράτων - Ελλάδας ξεπερνούν τα 4 δισ. ευρώ και το διμερές εμπόριο, εκτός πετρελαίου, εκτινάχθηκε 80% την τελευταία πενταετία

Οι κοινές επενδύσεις Ελλάδας και Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (ΗΑΕ) έχουν ξεπεράσει τα 4 δισ. ευρώ. Το διμερές μη πετρελαϊκό εμπόριο αυξήθηκε κατά 80% σε πέντε χρόνια. Ο υπουργός Επενδύσεων των ΗΑΕ Μοχάμεντ Χασάν Αλσουαΐντι εξηγεί στην «Κ» πού βλέπει τις επόμενες ευκαιρίες, από τις ψηφιακές υποδομές και τη ναυτιλία έως τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Μιλάει επίσης για το πώς η πρόσφατη περιφερειακή σύγκρουση επηρέασε την οικονομία των Εμιράτων.

– Ποιες ευκαιρίες βλέπετε για να ενισχυθούν οι επενδυτικοί δεσμοί ΗΑΕ και Ελλάδας στα ακίνητα και στη φιλοξενία; Πώς μπορεί το υπουργείο σας να διευκολύνει τέτοιες συνεργασίες;

– Τα ακίνητα και η φιλοξενία προσφέρονται για να βαθύνει η επενδυτική σχέση των δύο χωρών. Ο ώριμος τουριστικός κλάδος της Ελλάδας και οι προοπτικές αστικής ανάπτυξης ανοίγουν πεδίο συνεργασίας στη φιλοξενία, στα έργα μεικτών χρήσεων και στις υποστηρικτικές υποδομές. Οι επενδυτές και οι εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων από τα ΗΑΕ έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σε αυτούς τους χώρους. Μπορούν λοιπόν να φέρουν κεφάλαια και τεχνογνωσία. Μαζί με Έλληνες εταίρους που γνωρίζουν την αγορά, μπορούν να χτίσουν συνεργασίες που θα δημιουργούν μακροπρόθεσμη αξία.

Εχουμε ήδη αρχίσει να διερευνούμε αυτές τις δυνατότητες, με τη συμμετοχή μας στο περυσινό Athens Riviera Summit. Ενα ετήσιο φόρουμ όπως αυτό κρατάει ζωντανή τη δυναμική. Φέρνει πιο κοντά κυβερνήσεις και επενδυτές και βοηθάει ώστε οι συζητήσεις να καταλήξουν σε συγκεκριμένες επενδυτικές συνεργασίες. Η βάση, άλλωστε, είναι γερή. Το 2022, η ADQ, κρατική επενδυτική εταιρεία του Αμπου Ντάμπι, υπέγραψε συμφωνία επενδυτικής συνεργασίας με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων. Σήμερα, η ADQ έχει ενταχθεί στη L'IMAD Holding Company, επίσης κρατικό επενδυτικό οργανισμό του Αμπου Ντάμπι, στο πλαίσιο της ενοποίησης των επενδύσεων των δύο εταιρειών. Η πρωτοβουλία ελληνοαραβικής επενδυτικής συνεργασίας έχει ξεπεράσει τον αρχικό στόχο των 4 δισ. ευρώ.

Τη σχέση αυτήν τη βλέπουμε και ως αμφίδρομη. Το υπουργείο στηρίζει τους επενδυτές σε κάθε στάδιο: από το αρχικό ενδιαφέρον έως την εγκατάσταση, την επανεπένδυση και την επέκτασή τους στα ΗΑΕ. Συντονίζουμε τις δυνατότητες και των επτά εμιράτων, ώστε να καλύπτουμε τις ανάγκες των επενδυτών, να απλοποιούμε τις διαδικασίες και να επιταχύνουμε την τοποθέτηση κεφαλαίων. Παράλληλα, φροντίζουμε το επενδυτικό περιβάλλον να είναι προβλέψιμο, διαφανές και διεθνώς ανταγωνιστικό. Ετσι, οι ελληνικές επιχειρήσεις –και ανάμεσά τους εκείνες των ακινήτων και της φιλοξενίας– μπορούν να εγκατασταθούν με ασφάλεια στα ΗΑΕ και να συνεχίσουν από εκεί την ανάπτυξή τους.

– Πέρα από τα έργα που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη, σε ποιους τομείς βλέπετε τις μεγαλύτερες δυνατότητες για βαθύτερη επενδυτική συνεργασία;

– Βλέπουμε περιθώρια να διευρυνθεί η συνεργασία μας στις ψηφιακές τεχνολογίες, στην προηγμένη μεταποίηση, στη ναυτιλία και στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Σε αυτούς τους τομείς οι δύο χώρες έχουν συμπληρωματικά πλεονεκτήματα. Αυτά μπορούν να γεννήσουν νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και να στηρίξουν την ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής. Πρόκειται, βέβαια, για πεδία πιθανής συνεργασίας. Κάθε επιμέρους επενδυτική απόφαση θα εξαρτάται από την εντολή και την εμπορική αξιολόγηση του εκάστοτε κρατικού επενδυτικού ταμείου.

Η τεχνολογία είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα. Η συμφωνία συνεργασίας για την τεχνητή νοημοσύνη και την τεχνολογία υπεγράφη τον περασμένο Μάιο. Θέτει τις βάσεις για κοινά έργα σε ψηφιακές υποδομές, εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης και καινοτομία. Μας δίνει τη δυνατότητα να ενώσουμε πόρους και τεχνογνωσία για να στηρίξουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό και των δύο οικονομιών.

Στη ναυτιλία η Ελλάδα και τα ΗΑΕ αλληλοσυμπληρώνονται. Ο ελληνικός στόλος αντιστοιχεί σε πάνω από το 19% της παγκόσμιας χωρητικότητας. Τα Εμιράτα έχουν εμπειρία στα logistics και στη διεθνή συνδεσιμότητα. Ακόμη ένα πεδίο ανοίγουν οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, με αιχμή τα διεθνή χρηματοοικονομικά κέντρα των ΗΑΕ. Το πρώτο εξάμηνο του 2026, οι ενεργές εταιρείες στο Διεθνές Χρηματοοικονομικό Κέντρο του Ντουμπάι (DIFC) ξεπέρασαν τις 10.000, αυξημένες κατά 30% σε ετήσια βάση. Την ίδια περίοδο, τα κεφάλαια υπό διαχείριση στο Abu Dhabi Global Market (ADGM) αυξήθηκαν κατά 54%. Αν ενισχύσουμε τους δεσμούς του ελληνικού χρηματοοικονομικού συστήματος με αυτά τα κέντρα, μπορούμε να κινητοποιήσουμε κεφάλαια. Μπορούμε επίσης να διευκολύνουμε τις διασυνοριακές επενδύσεις και να στηρίξουμε επιχειρήσεις που θέλουν να επεκταθούν σε ευρύτερες αγορές.

– Πώς βλέπετε τον ρόλο της Ελλάδας ως πύλης προς τις ευρωπαϊκές αγορές; Τι ευκαιρίες μπορεί να δημιουργήσει αυτό για στενότερους επενδυτικούς δεσμούς;

– Η Ελλάδα είναι σημαντικός εταίρος στη φιλοδοξία των ΗΑΕ να συνδέσουν πιο στενά τις αγορές. Τα Εμιράτα διαθέτουν υποδομές logistics, διεθνή συνδεσιμότητα και επενδυτικές δυνατότητες. Αυτά συμπληρώνονται από τη στρατηγική θέση της Ελλάδας, τη ναυτιλιακή τεχνογνωσία της και την πρόσβασή της στην ευρωπαϊκή αγορά. Ο συνδυασμός αυτών των πλεονεκτημάτων μπορεί να στηρίξει νέους εμπορικούς διαδρόμους και ισχυρότερες εφοδιαστικές αλυσίδες. Μπορεί επίσης να ενισχύσει τις επενδυτικές ροές ανάμεσα σε Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Ασία.

Η σχέση αυτή έχει ήδη αποδώσει καρπούς, σε επενδύσεις και σε εμπόριο. Οι κοινές επενδύσεις έχουν ξεπεράσει τα 4 δισ. ευρώ. Το διμερές μη πετρελαϊκό εμπόριο αυξήθηκε κατά 80% σε πέντε χρόνια. Επιπλέον, περισσότερες από 120 ελληνικές εταιρείες εγκαταστάθηκαν στα ΗΑΕ μέσα στο δωδεκάμηνο έως τον περασμένο Ιούλιο. Είναι απτές ενδείξεις μιας σχέσης που αναπτύσσεται και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Υπάρχουν πολλά περιθώρια να προχωρήσουμε πιο πέρα. Η ενέργεια και η αποθήκευσή της, η ναυτιλιακή εφοδιαστική, οι υποδομές και οι αναδυόμενες τεχνολογίες προσφέρονται για βαθύτερη συνεργασία. Η συνεργασία μας στην τεχνητή νοημοσύνη και την τεχνολογία διαρκώς διευρύνεται. Ετσι η σχέση ανοίγεται σε νέους κλάδους, καθώς όλο και περισσότερες επιχειρήσεις βλέπουν τις ευκαιρίες στις δύο αγορές. Ο δεύτερος γύρος πολιτικών διαβουλεύσεων έγινε τον Ιούλιο στην Αθήνα. Εκεί οι δύο κυβερνήσεις έθεσαν ως προτεραιότητα την προώθηση διμερών έργων στρατηγικής σημασίας. Χαιρετίσαμε, επίσης, τη στήριξη της Ελλάδας στην πορεία των ΗΑΕ και της Ε.Ε. προς μια Συμφωνία Ολοκληρωμένης Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης (CEPA). Το ζητούμενο τώρα είναι να μεταφραστεί αυτή η ισχυρή στρατηγική σχέση σε εμπορικά βιώσιμα έργα. Και οι δύο κυβερνήσεις έχουν ρόλο να παίξουν. Πρέπει να εντοπίζουν ευκαιρίες, να φέρνουν τους επενδυτές σε επαφή με αξιόπιστους εταίρους και να αίρουν τα εμπόδια.

– Ποια είναι τα επόμενα βήματα της συνεργασίας σας με την Ελλάδα στην ψηφιακή συνδεσιμότητα, στα κέντρα δεδομένων και στα υποθαλάσσια καλώδια;

– Οι ψηφιακές υποδομές είναι φυσικό πεδίο βαθύτερης συνεργασίας. Η Ελλάδα, χάρη στη θέση και τη συνδεσιμότητά της, μπορεί να παίξει κομβικό ρόλο στη διασύνδεση της Ευρώπης με την Ανατολική Μεσόγειο. Τα ΗΑΕ φέρνουν ισχυρά επενδυτικά κεφάλαια και εμπειρία στην ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών. Μαζί μπορούμε να ενισχύσουμε την ψηφιακή διασύνδεση Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Ασίας.

Το πλαίσιο υπάρχει ήδη. Το 2024 υπογράψαμε με το ελληνικό υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης συμφωνία για την προώθηση επενδύσεων σε ψηφιακές υποδομές. Η έμφαση δόθηκε σε κέντρα δεδομένων στην Ελλάδα με δυνητική ισχύ έως 500 MW. Τώρα πρέπει να μετουσιώσουμε αυτό το πλαίσιο σε συγκεκριμένες επενδύσεις. Μιλάμε για κέντρα δεδομένων, για ψηφιακή συνδεσιμότητα και για τις υποδομές που απαιτεί η αυξανόμενη ζήτηση για υπηρεσίες cloud, τεχνητή νοημοσύνη και άλλες αναδυόμενες τεχνολογίες. Για να περάσουμε όμως από τις υπογραφές στην υλοποίηση, δεν αρκούν τα κεφάλαια. Χρειάζονται αξιόπιστες υποδομές, προβλέψιμοι κανόνες και φερέγγυοι τοπικοί εταίροι. Ο δικός μας ρόλος είναι να εντοπίζουμε στρατηγικές ευκαιρίες και να φέρνουμε κοντά τους κατάλληλους εταίρους. Είναι επίσης να απομακρύνουμε ό,τι καθυστερεί τα έργα.

– Σχεδιάζουν εταιρείες των ΗΑΕ νέες επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην Ελλάδα, όπως τα υπεράκτια αιολικά ή τα φωτοβολταϊκά; Πώς μπορεί να βαθύνει η συνεργασία των δύο χωρών, ώστε η Ελλάδα να εξελιχθεί σε κορυφαίο ενεργειακό κόμβο διέλευσης για την Ευρώπη;

– Η ενέργεια είναι ήδη ένα από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα της επενδυτικής μας σχέσης. Η εξαγορά της TERNA Ενεργειακής από τη Masdar, κρατική εταιρεία των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων που δραστηριοποιείται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το 2025, αποτυπώνει την κοινή μας δέσμευση στην ενεργειακή μετάβαση. Ενώνει την ελληνική τεχνογνωσία με κεφάλαια από τα Εμιράτα, με στόχο την ανάπτυξη έργων στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή.

Η συνεργασία αυτή φέρνει ήδη νέες επενδύσεις. Τον περασμένο Απρίλιο, η TERNA Ενεργειακή παρουσίασε τον διευρυμένο ρόλο της ως πλατφόρμας ανάπτυξης της Masdar στην Ανατολική Ευρώπη. Ο ρόλος αυτός περιλαμβάνει έργα παραγωγής από ΑΠΕ, αποθήκευσης ενέργειας και υβριδικών συστημάτων. Στόχος της εταιρείας είναι να έχει σε λειτουργία έργα ισχύος 6 GW έως το 2030. Το έργο αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία, ισχύος 680 MW, είναι από τα μεγαλύτερα του χαρτοφυλακίου της.

Τα υπεράκτια αιολικά ανοίγουν ακόμη έναν δρόμο. Η TERNA Ενεργειακή αναπτύσσει, σε συνεργασία με τη Saitec Offshore Technologies, το πιλοτικό πλωτό αιολικό πάρκο AEGEANFLOAT, ισχύος 45 MW. Το έργο επελέγη πρόσφατα για στήριξη από το Ταμείο Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Είναι άλλο ένα δείγμα του πώς η συνεργασία μας προωθεί νέες ενεργειακές τεχνολογίες. Προτεραιότητα τώρα είναι να αξιοποιήσουμε αυτήν τη δυναμική και να αναπτύξουμε την επόμενη γενιά εμπορικά βιώσιμων έργων. Για τους επενδυτές από τα ΗΑΕ θα συνεχίσουν να μετράνε οι αξιόπιστοι Ελληνες εταίροι και η ρυθμιστική σταθερότητα. Θα μετράει, επίσης, η δυνατότητα να αποκτήσουν τα έργα κλίμακα. Οι δύο κυβερνήσεις μπορούν να βοηθήσουν εντοπίζοντας ευκαιρίες, διευκολύνοντας τις συνεργασίες και παραμερίζοντας τα εμπόδια.

– Πώς επηρέασε η πρόσφατη περιφερειακή σύγκρουση την οικονομία και την εικόνα των ΗΑΕ; Εχει πληγεί η φήμη της χώρας ως ασφαλούς και ξένοιαστου προορισμού;

– Καμία οικονομία δεν είναι θωρακισμένη απέναντι σε εξωτερικές αναταράξεις, και τα ΗΑΕ δεν αποτελούν εξαίρεση. Αυτό που μετράει είναι πώς αντιδρά μια χώρα: αν μπορεί να κινηθεί γρήγορα, να προσαρμοστεί και να προχωρήσει. Η κρίση δοκίμασε κλάδους όπως οι αερομεταφορές και ο τουρισμός. Τα ΗΑΕ όμως αντέδρασαν άμεσα και διασφάλισαν τη συνέχεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η χώρα παρέμεινε συνδεδεμένη με τις διεθνείς αγορές. Αυτή ακριβώς η ικανότητα είναι που στηρίζει τη μακροπρόθεσμη εμπιστοσύνη στη χώρα.

Ακόμη ένα σημαντικό πεδίο συνεργασίας ΗΑΕ - Ελλάδας μπορεί να αποτελέσουν οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Το πρώτο εξάμηνο του 2026 οι ενεργές εταιρείες στο Διεθνές Χρηματοοικονομικό Κέντρο του Ντουμπάι ξεπέρασαν τις 10.000, αυξημένες κατά 30% σε ετήσια βάση. Αν ενισχύσουμε τους δεσμούς του ελληνικού χρηματοοικονομικού συστήματος με αυτούς των Εμιράτων, μπορούμε να κινητοποιήσουμε κεφάλαια, σημειώνει ο υπουργός Επενδύσεων των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων.

Το τελευταίο διάστημα, περισσότερες από 120 ελληνικές εταιρείες εγκαταστάθηκαν στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τονίζει ο Μοχάμεντ Χασάν Αλσουαΐντι.

> **Η ψηφιακή διασύνδεση Ευρώπης - Ασίας**
>
> Οι ψηφιακές υποδομές αποτελούν τομέα όπου μπορεί να διαμορφωθεί βαθύτερη συνεργασία. Η Ελλάδα, χάρη στη θέση και τη συνδεσιμότητά της, μπορεί να παίξει κομβικό ρόλο στη διασύνδεση της Ευρώπης με την Ανατολική Μεσόγειο. Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα φέρνουν ισχυρά επενδυτικά κεφάλαια και εμπειρία στην ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών. Μαζί μπορούμε να ενισχύσουμε την ψηφιακή διασύνδεση Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Ασίας.

> **Οι μεγάλες δυνατότητες στην πράσινη ενέργεια**
>
> Η ενέργεια είναι ήδη ένα από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα της επενδυτικής μας σχέσης. Η εξαγορά της TERNA Ενεργειακής από τη Masdar, κρατική εταιρεία των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων που δραστηριοποιείται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το 2025, αποτυπώνει την κοινή μας δέσμευση στην ενεργειακή μετάβαση. Ενώνει την ελληνική τεχνογνωσία με κεφάλαια από τα Εμιράτα, με στόχο την ανάπτυξη έργων στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή.

HELLENiQ ENERGY

Η HELLENiQ ENERGY ανακοινώνει ότι υπεγράφη συμφωνία για την απόκτηση της Κυπριακής εταιρείας πετρελαιοειδών και εμπορίας καυσίμων STAROIL (CYPRUS) LTD, από την θυγατρική της HELLENiQ ENERGY Cyprus Holdings Ltd. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής τελεί υπό την έγκριση της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) της Κύπρου.

Η συμφωνία αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό βήμα στη μακροχρόνια παρουσία και ανάπτυξη της HELLENiQ ENERGY στην Κύπρο και επιβεβαιώνει την εμπιστοσύνη του Ομίλου στις προοπτικές της Κυπριακής αγοράς.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ (ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999
ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 12(1)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 12(1) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμών, με την παρούσα γνωστοποιείται ότι η εταιρεία Winestories Ltd προτίθεται να υποβάλει αίτηση στον ΕΟΑ Λεμεσού για τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών της Δήλωσης Πολιτικής για την ακόλουθη ανάπτυξη: Αλλαγή χρήσης υφιστάμενης κατοικίας σε αποθηκευτική ανάπτυξη Κατηγορίας Β με βοηθητικούς χώρους προσωπικού - Επέκταση Οινοποιείου.
Η αίτηση αφορά το τεμάχιο με αριθμό 1036 και Φύλλο/Σχέδιο 53/02 στην περιοχή Κοινοτικού Συμβουλίου Αγίου Αμβροσίου Λεμεσού. Το τεμάχιο βρίσκεται στην οδό Γρηγόρη Αυξεντίου 32.
Η παρέκκλιση για την οποία υποβάλλεται η αίτηση αφορά: Τη χωροθέτηση αποθηκευτικής ανάπτυξης Κατηγορίας Β εντός Οικιστικής Ζώνης Η3.
Περισσότερες πληροφορίες είναι δυνατό να ληφθούν από τα Γραφεία του ΕΟΑ Λεμεσού κατά τις εργάσιμες ώρες και ημέρες. Έγγραφες παραστάσεις είναι δυνατό να υποβληθούν στον ΕΟΑ Λεμεσού εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Η No1 ενημερωτική εφαρμογή στην Κύπρο
Available on the iPhone App Store
Κατεβάστε την εφαρμογή της Καθημερινής Κύπρου στο κινητό σας
ANDROID APP ON Google play

Ταχύτερη εξυπηρέτηση με χρέωση

Από τον έλεγχο στα αεροδρόμια έως το delivery και τα τηλεφωνικά κέντρα, η προτεραιότητα κοστίζει

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Η προτεραιότητα επί πληρωμή έχει περάσει και στα τηλεφωνικά κέντρα. Η Vodafone προσφέρει την υπηρεσία Priority Line, δίνοντας στους συνδρομητές τη δυνατότητα να αποκτήσουν πιο γρήγορη πρόσβαση στην τηλεφωνική εξυπηρέτηση έναντι χρέωσης λίγο μεγαλύτερης των δύο ευρώ.

Αυτό που κάποτε ήταν αυτονόητο, τώρα πωλείται ως προτεραιότητα και premium αναβάθμιση. Οι αεροπορικές εταιρείες δημιούργησαν το «προσχέδιο» αυτής της στρατηγικής, χρεώνοντας έξτρα σχεδόν οτιδήποτε θεωρείται «βασική άνεση». Η επιλογή θέσης, οι αποσκευές, η προτεραιότητα επιβίβασης και η ταχύτερη διέλευση από τον έλεγχο ασφαλείας απέκτησαν τη δική τους τιμή. Σταδιακά, η ίδια λογική πέρασε και σε άλλους κλάδους. Από τις μετακινήσεις και το delivery μέχρι την τηλεφωνική εξυπηρέτηση, οι καταναλωτές καλούνται να πληρώσουν κάτι παραπάνω για να περιορίσουν την αναμονή. Το προϊόν δεν είναι πάντοτε μια καλύτερη υπηρεσία. Συχνά είναι απλώς η ταχύτερη πρόσβαση σε αυτήν.

Πότε η προτεραιότητα αποτελεί μια επιπλέον ευκολία και πότε καλλιεργεί την αίσθηση ότι η εξυπηρέτηση δύο ταχυτήτων γίνεται ο κανόνας;

Μεμονωμένα, τέτοιες χρεώσεις μπορεί να φαίνονται ασήμαντες. Στην πράξη, όμως, προστίθεται σε μια σειρά από μικρές πληρωμές που ανεβάζουν τον τελικό λογαριασμό. Για όποιον βιάζεται ή δυσκολεύεται να περιμένει όρθιος για πολλή ώρα, η παράκαμψη της ουράς μπορεί να αξίζει τα επιπλέον χρήματα. Ιδίως στα πολυσύχναστα αεροδρόμια, όπου η αναμονή στον έλεγχο ασφαλείας δοκιμάζει συχνά την υπομονή των επιβατών, το fast lane φαντάζει σωτήριο. Δεν προκαλεί, λοιπόν, έκπληξη ότι το διάστημα Ιουλίου - Σεπτεμβρίου 2026 η χρήση της υπηρεσίας ταχείας διέλευσης από τον έλεγχο ασφαλείας αυξήθηκε κατά 25% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025. Το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης καταγράφηκε στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», όπου η επιβατική κίνηση κορυφώνεται τους καλοκαιρινούς μήνες. Τα ποσοστά, βέβαια, δεν μένουν σταθερά όλο τον χρόνο, καθώς ακολουθούν την εποχικότητα της ταξιδιωτικής κίνησης. Οσο ανεβαίνει η ζήτηση στις περιόδους αιχμής, τόσο ενισχύεται και η ελκυστικότητα της δυνατότητας να προσπεράσει κανείς την ουρά.

Η αξία της υπηρεσίας μετριέται σε λεπτά που γλιτώνει κανείς από την αναμονή. Και η προτεραιότητα δεν σταματάει στις πύλες των αεροδρομίων. Εχει περάσει και στα τηλεφωνικά κέντρα, όπου η αναμονή στο ακουστικό μπορεί να φέρει στα όρια ακόμη και τον πιο υπομονετικό πελάτη. Η Vodafone προσφέρει εδώ και κάποιο διάστημα την υπηρεσία Priority Line, δίνοντας στους συνδρομητές τη δυνατότητα να αποκτήσουν προτεραιότητα στην τηλεφωνική εξυπηρέτηση έναντι χρέωσης λίγο μεγαλύτερης των δύο ευρώ. Σύμφωνα με την εταιρεία, ο μέσος χρόνος απόκρισης διαμορφώνεται σε περίπου 25 δευτερόλεπτα. Για όποιον έχει περάσει μισή ώρα ακούγοντας μουσική μέχρι να εμφανιστεί επιτέλους μια ανθρώπινη φωνή, τα 25 δευτερόλεπτα μοιάζουν σχεδόν πολυτέλεια. Το μοντέλο αυτό, βέβαια, δεν μένει ασχολίαστο. Από πότε, αναρωτιούνται επικριτικά ορισμένοι, η γρήγορη εξυπηρέτηση έπαψε να θεωρείται στάνταρ και έγινε προνόμιο για όσους πληρώνουν κάτι παραπάνω;

Ετσι, ακόμη και η αναμονή αποκτά δύο εκδοχές. Εκείνη που υπομένεις δωρεάν και εκείνη που πληρώνεις για να αποφύγεις. Υπάρχει, βέβαια, και μια τρίτη επιλογή: η εξυπηρέτηση μέσω τεχνητής νοημοσύνης. Εκεί, το ερώτημα αλλάζει. Δεν είναι μόνο πόσο γρήγορα θα πάρεις απάντηση, αλλά αν ο ψηφιακός συνομιλητής θα καταφέρει να λύσει το πρόβλημα ή αν, έπειτα από μερικούς γύρους συνομιλίας, θα καταλήξεις να ζητάς επίμονα να μιλήσεις με άνθρωπο.

Και μπορεί τα παραπάνω να κρύβουν μια επιχειρηματική λογική, ωστόσο τα όρια αρχίζουν να ξεθωριάζουν όταν η ίδια πρακτική περνάει στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Γιατί εκεί δεν αγοράζει κανείς μόνο ακολούθους και likes, αλλά και προτεραιότητα στα σχόλια. Στο Χ, μπορεί κάποιος να πληρώσει για να αποκτήσει μεγαλύτερη προτεραιότητα στις απαντήσεις του, αυξάνοντας τις πιθανότητες να εμφανιστούν ψηλότερα κάτω από μια ανάρτηση.

Η «εμπειρία» είναι από τις αγαπημένες λέξεις του εταιρικού λεξιλογίου, που επιστρατεύεται για να δικαιολογήσει το κάτι παραπάνω που καλείται να πληρώσει ο καταναλωτής.

Τη δυνατότητα αυτή αξιοποίησε επιθετικά ο Ελον Μασκ, εντάσσοντας την προτεραιότητα των απαντήσεων στο συνδρομητικό μοντέλο του Χ, μετά την εξαγορά του Twitter και τη μετονομασία του. Ο κανόνας είναι απλός: όσο υψηλότερη η συνδρομή, τόσο μεγαλύτερη η προτεραιότητα στην κατάταξη των απαντήσεων. Το βασικό πακέτο ξεκινάει από 3 δολάρια τον μήνα, ενώ τα ακριβότερα, που φθάνουν μέχρι και 40 δολάρια, υπόσχονται «ενισχυμένη προτεραιότητα». Αυτό, βέβαια, δεν εγγυάται ότι κάθε απάντηση θα βρεθεί στην κορυφή, καθώς η κατάταξη εξαρτάται και από άλλους παράγοντες.

Υπηρεσίες δύο ταχυτήτων

Μπορεί οι αεροπορικές εταιρείες, αρχικά κυρίως οι χαμηλού κόστους, να άνοιξαν τον δρόμο, όμως γενικά οι μεταφορές αποδείχθηκαν πεδίον δόξης λαμπρόν για την εξάπλωση της πληρωμένης προτεραιότητας. Με την είσοδο των πλατφορμών κλήσης ταξί, η πρακτική αυτή άπλωσε τα φτερά της και στις αστικές μετακινήσεις. Και στην Ελλάδα, η επιλογή του priority δεν άργησε να κάνει την εμφάνισή της, παίρνοντας διαφορετική μορφή ανάλογα με την εφαρμογή. Γιατί στην προκειμένη, σημασία δεν έχει μόνο η διαδρομή, αλλά και το πόσο γρήγορα θα βρεθεί διαθέσιμο ταξί για να την κάνεις. Κι εδώ, το παιχνίδι αλλάζει στις ώρες αιχμής, όταν η ζήτηση χτυπάει κόκκινο, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, με εκατομμύρια επισκέπτες να διεκδικούν μια θέση στα πίσω καθίσματα.

Σε συνθήκες πίεσης, όταν το ταξί μοιάζει με είδος υπό εξαφάνιση, το κουμπί του Priority στη Freenow φαντάζει δελεαστική διέξοδος. Με μια επιπλέον χρέωση που μπορεί να φτάσει τα 4,45 ευρώ, ο επιβάτης επιχειρεί να εξασφαλίσει ταχύτερη εξυπηρέτηση. Ωστόσο, τα στοιχεία της εταιρείας δείχνουν ότι οι περισσότεροι δεν είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν για αυτή τη δυνατότητα, καθώς το 89% των διαδρομών πραγματοποιείται χωρίς Priority. Το ποσοστό αυτό προβάλλει η πλατφόρμα και ως απάντηση στις διαμαρτυρίες χρηστών που υποστηρίζουν ότι οι οδηγοί ενδέχεται να δείχνουν μεγαλύτερη προτίμηση σε όσους επιλέγουν την επί πληρωμή υπηρεσία. Το ερώτημα, ωστόσο, παραμένει. Πότε, όμως, η προτεραιότητα αποτελεί μια επιπλέον ευκολία και πότε καλλιεργεί την αίσθηση ότι η εξυπηρέτηση δύο ταχυτήτων γίνεται ο κανόνας, όταν στη μέση μπαίνει το κέρδος; Από την πλευρά της, η Freenow παρουσιάζει το Priority ως κίνητρο για τους οδηγούς, οι οποίοι αποκτούν ένα επιπλέον έσοδο. Ενα όφελος που, σύμφωνα με την εταιρεία, επιστρέφει τελικά στον πελάτη, βελτιώνοντας τη συνολική εμπειρία του. Η «εμπειρία», άλλωστε, είναι μια από τις αγαπημένες λέξεις του εταιρικού λεξιλογίου, που συχνά επιστρατεύεται από τις επιχειρήσεις για να δικαιολογήσει το κάτι παραπάνω που καλείται να πληρώσει ο καταναλωτής.

Στην Uber, η προσέγγιση είναι διαφορετική. Αντί για πληρωμένη προτεραιότητα, η πλατφόρμα εφαρμόζει το σύστημα των φιλοδωρημάτων, αφήνοντας την επιλογή στον επιβάτη. Και τα στοιχεία δείχνουν ότι πρόκειται για μια δυνατότητα που αξιοποιείται από σχετικά λίγους. Τους τελευταίους 12 μήνες, λιγότερο από το 4% των διαδρομών στην Ελλάδα περιελάμβανε φιλοδώρημα, με το μέσο ποσό στα 2 ευρώ.

Η προτεραιότητα έχει κάνει κατάληψη και στις ταχυμεταφορές και στη διανομή φαγητού. Στον κόσμο των courier, όποιος δεν θέλει απλώς να στείλει ένα δέμα, αλλά να το παραδώσει αυθημερόν ή σε συγκεκριμένο χρονικό περιθώριο, πληρώνει συχνά κάτι παραπάνω. Η ίδια τάση αποτυπώνεται και στις ηλεκτρονικές αγορές. Η Skroutz έχει εντάξει την ταχύτερη παράδοση στα προνόμια του Skroutz Plus, μιας συνδρομής που συνδυάζει μεταφορικά, προσφορές και άλλες διευκολύνσεις. Το 2025 τα 230.000 ενεργά μέλη της αντιστοιχούσαν στο 44% των παραγγελιών της πλατφόρμας. Στη διανομή φαγητού, η προτεραιότητα αποκτά πιο απτή μορφή. Τόσο η Wolt όσο και το efood προσφέρουν επιλογές παράδοσης κατά προτεραιότητα, με πρόσθετη χρέωση. Στο efood, η υπηρεσία Priority Delivery προβλέπει ότι ο διανομέας δεν θα κάνει ενδιάμεση στάση για άλλη παραγγελία καθ' οδόν προς τον πελάτη. Στη Wolt, η διαθεσιμότητα και η χρέωση της αντίστοιχης επιλογής εμφανίζονται κατά την παραγγελία, χωρίς να υπάρχει ενιαία τιμή για όλες τις περιπτώσεις.

Θέατρο Ριάλτο

Νοέμβριος 2026

4
ΤΕΤ 20:30 (120')
Τα μωρά τα φέρνει ο πελαργός
Μ. Ρέππας & Θ. Παπαθανασίου (13+)
Θέατρο Ανεμώνα

Θεσσαλονίκη 1943, κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής. Δύο άτεκνα ζευγάρια, ζουν στοιβαγμένα σε ένα παλιό σπίτι, με τη λαχτάρα για ένα μωρό, ενώ προσπαθούν να επιβιώσουν μέσα στην πείνα, τον τρόμο και τις δυσκολίες της εποχής. Οι ισορροπίες ανατρέπονται όταν ένας Εβραίος δραπέτης από το Άουσβιτς τους ζητά καταφύγιο. Το δράμα και η κωμωδία συνυπάρχουν στο έργο, αναδεικνύοντας την ανθρώπινη αλληλεγγύη. Σκηνοθεσία: Μαρίνος Ξενοφώντος. Ηθοποιοί: Ειρήνη Κωνσταντίνου, Γιάννης Κόκκινος, Κρίστοφερ Γκρέκο, Έλενα Χειλέτη, Γιάννα Λευκάτη, Άγγελος Χατζημιχαήλ, Νικόλας Αρκαδίου. **€18 / 12 / 8**

6
ΠΑΡ 20:30 (80')
The Fifth Step - David Ireland
National Theatre Live

Μια αιχμηρή, απολαυστική παράσταση σε σκηνοθεσία του Finn den Hertog, σε μαγνητοσκοπημένη μετάδοση από το West End του Λονδίνου. Ο βραβευμένος με Olivier Jack Lowden (*Slow Horses, Dunkirk*) συμπρωταγωνιστεί με τον βραβευμένο με Emmy και BAFTA Martin Freeman (*The Responder, Sherlock*) σε ένα νέο, ανατρεπτικό έργο, γεμάτο καυστικό χιούμορ, που απέσπασε εξαιρετικές κριτικές. Με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους. **€12 / 10**

13
ΠΑΡ 19:00 (70')
Αποτύπωμα στον πηλό: Βαλεντίνος Χαραλάμπους και η ψηφιοποίηση ενός ζωντανού αρχείου

Παρουσίαση του διεπιστημονικού έργου τεκμηρίωσης, μελέτης, οπτικοποίησης και προστασίας του πολυδιάστατου ζωντανού αρχείου του κεραμίστα καλλιτέχνη Βαλεντίνου Χαραλάμπους. Συνδιοργανωτές: The Cyprus Institute / APAC Labs - Pylon Art and Culture. **Ελεύθερη είσοδος.**

17
ΤΡΙ 20:30 (85')
Τα 39 Σκαλοπάτια
Θέατρο Λέξη

Ο Ρίτσαρντ βρίσκεται μπλεγμένος σε μία υπόθεση κατασκοπείας, φόνου μιας μυστηριώδους γυναίκας και συνομωσίας και αναγκάζεται να τραπεί σε φυγή. Καταδιώκεται και προσπαθεί να αποκαλύψει την αλήθεια, ταξιδεύοντας σε ολόκληρη τη Βρετανία, συναντώντας μια σειρά από παράξενους χαρακτήρες που τον μπλέκουν σε απίθανες περιπέτειες. Πρόκειται για ένα κωμικό θρίλερ γεμάτο δράση, ανατροπές και χιούμορ. Διασκευή: Patrick Barlow. Σκηνοθεσία: Μαρίνα Βρόντη. Ηθοποιοί: Αντρέας Παπαμιχαλόπουλος, Βασίλης Χαραλάμπους, Μάριος Δημητρίου, Μαρία Τσιάκκα. **€25 / 22 / 18**

20
ΠΑΡ 20:30 (120')
4 in Groop - Μαρία Παπαγεωργίου

Η Μαρία Παπαγεωργίου έρχεται για πρώτη φορά στο Θέατρο Ριάλτο με μία νέα μουσική παράσταση στην οποία συμπυκνώνει την καλλιτεχνική της διαδρομή αλλά και το παρόν της, που την έχει καθιερώσει ως μία από τις σημαντικότερες ερμηνεύτριες και δημιουργούς του καιρού μας. Κρατώντας μέσα της την προσωπική δισκογραφία της αλλά και τραγούδια της «Αλληλογραφίας» του Μίκη Θεοδωράκη, την ποίηση στις μουσικές του Θάνου Μικρούτσικου, τις επανεκδόσεις των βιβλίων της που συνεχίζουν να ενσωματώνονται οργανικά στους στίχους της, τους σημαντικούς τραγουδοποιούς που αγαπά, αλλά και τα τραγούδια από τον νέο της δίσκο, η Μαρία Παπαγεωργίου συνομιλεί και αλληλεπιδρά επί σκηνής με τους σημαντικούς μουσικούς συνεργάτες της, σε μια ουσιαστική συναυλιακή εμπειρία. Μουσικοί: Θάνος Μιχαηλίδης – τύμπανα, Γιώργος Θεοδωρακόπουλος – πλήκτρα, μπάσο, Ευριπίδης Ζεμενίδης – κιθάρες, ενορχηστρώσεις, Μαρία Παπαγεωργίου – ηλεκτρική και ακουστική κιθάρα. **€22 / 18**

22
ΚΥΡ 19:00 (70')
Βραδιά Οπερέτας - Τραγουδώντας στην Καταιγίδα | Π.Κ. Επιλογή

Ένα αφιέρωμα στην ελληνική οπερέτα μέσα από αγαπημένα αποσπάσματα έργων του Θεόφραστου Σακελλαρίδη όπως: *Η Κόρη της Καταιγίδος*, *Πικ Νικ*, *Θέλω να δω τον Πάπα* και *Ο Βαφτιστικός*. Μαζί με αυτά θα ακουστούν και άλλα γνωστά «σουξέ» της εποχής που ζωντανεύουν μελωδίες γεμάτες έρωτα, χιούμορ, θεατρικότητα και νοσταλγία. Σολίστ: Μαργαρίτα Ηλία, Μαρίζα Αναστασιάδη, Μάριος Ανδρέου, Στέλιος Γεωργίου, Δανάη Κωμοδρόμου, Σάββια Ιακώβου, Αντρέας Θεοδώρου και Δημήτρης Σιγαλός. Συμμετέχουν η Χορωδία της Πολιτιστικής Κίνησης «Επιλογή» και πενταμελές μουσικό σύνολο. Σκηνοθεσία – Διασκευή σεναρίου: Αγγέλα-Κλεοπάτρα Σαρόγλου. Μουσική επιμέλεια – Ενορχήστρωση: Μιχάλης Γρηγορίου. **€15 / 10**

27 - 29
ΠΑΡ - ΚΥΡ 19:00
Flash Festival

Το Flash Festival επιστρέφει για την δεύτερη έκδοσή του ως Φεστιβάλ. Ξεκίνησε το 2020 ως ετήσιο πρόγραμμα (FlashArt) που είχε ως στόχο τη στήριξη και ανάδειξη της σύγχρονης καλλιτεχνικής παραγωγής στην Κύπρο και συνεχίζει να δίνει χώρο σε νέες δημιουργίες και διαφορετικές καλλιτεχνικές προσεγγίσεις. Η φετινή τριήμερη διοργάνωση θα φιλοξενήσει παραγωγές από δημιουργούς που δραστηριοποιούνται στο ευρύτερο φάσμα της σύγχρονης τέχνης. Μερικές από τις παραστάσεις / δράσεις / πρότζεκτ που θα παρουσιαστούν είναι: *21S* των Emiddio Vasquez και Στέλιο Αντωνίου, η παράσταση *TRACKS: From Stone to Concrete* του x.ypno, καθώς και προβολές σε συνεργασία με το Queer Wave. **€8-€10 (€30 Κάρτα Φεστιβάλ).**

77777745
rialto.com.cy

Θεσμικός Χορηγός Επικοινωνίας
Official Communications Partner
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ολοένα και λιγότεροι Ελληνες με δικό τους κεραμίδι

Το ποσοστό της ιδιοκατοίκησης μειώθηκε από 77,2% το 2010 σε 69,4% το 2025, κοντά πλέον στον μέσο όρο της Ε.Ε.

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Σταδιακή υποχώρηση καταγράφει η ιδιοκατοίκηση στην Ελλάδα, με τα στοιχεία να αποτυπώνουν τη δυσκολότερη πρόσβαση στην αγορά κατοικίας για σημαντικό μέρος του πληθυσμού. Το 2010 το 77,2% του πληθυσμού έμενε σε ιδιόκτητη κατοικία, σύμφωνα με τη Eurostat, ενώ το 2025 το ποσοστό είχε υποχωρήσει στο 69,4%, σημειώνοντας πτώση 7,8 ποσοστιαίων μονάδων.

Η εξέλιξη αυτή παρατηρείται και σε άλλες χώρες της Ε.Ε., ωστόσο η Ελλάδα αντιμετωπίζει μια αντίφαση, καθώς διατηρεί μεγάλο οικιστικό απόθεμα και υψηλό ποσοστό ιδιοκτητών χωρίς στεγαστικό δάνειο, αλλά ταυτόχρονα συγκαταλέγεται στις χώρες με τη μεγαλύτερη επιβάρυνση των νοικοκυριών από το κόστος στέγασης.

Οπως προαναφέρθηκε, η υποχώρηση της ιδιοκατοίκησης αποτελεί ευρύτερη ευρωπαϊκή τάση. Σύμφωνα με στοιχεία που παρατίθενται σε έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από το 2010 έως το 2024 το ποσοστό μειώθηκε σε 21 από τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε. Μεταξύ των χωρών που κατέγραψαν μείωση περιλαμβάνονται η Ελλάδα, η Γερμανία, η Μάλτα, η Ισπανία, η Φινλανδία, το Λουξεμβούργο και η Δανία.

Αντιθέτως, αύξηση καταγράφηκε στην Ιταλία, στην Ολλανδία, στη Σλοβακία, στην Κροατία, στην Ουγγαρία και στην Πολωνία. Παράγοντες του υπουργείου Οικονομικών αναφέρουν ότι η διαφοροποίηση αυτή δείχνει ότι η πορεία της ιδιοκατοίκησης δεν καθορίζεται από έναν ενιαίο ευρωπαϊκό παράγοντα, αλλά επηρεάζεται από τις ιστορικές συνθήκες κάθε αγοράς, τις πολιτικές στέγασης, τη λειτουργία της αγοράς ενοικίων και τις δυνατότητες χρηματοδότησης της αγοράς κατοικίας. Σε επίπεδο ποσοστών, οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης εξακολουθούν να εμφανίζουν ιδιαίτερα υψηλή ιδιοκατοίκηση. Το 2025 η Σλοβακία και η Ρουμανία βρίσκονταν στην κορυφή της ευρωπαϊκής κατάταξης, με ποσοστά 93,8% και 93,2% αντιστοίχως, ενώ η Γερμανία βρισκόταν στο χαμηλότερο άκρο, με 47,2%.

Από τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε., η ιδιοκατοίκηση αυξήθηκε μόνο σε έξι: στην Ιταλία, στην Ολλανδία, στη Σλοβακία, στην Κροατία, στην Ουγγαρία και στην Πολωνία.

Η υψηλή ιδιοκατοίκηση σε χώρες όπως η Σλοβακία, η Κροατία και η Ουγγαρία συνδέεται, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με την έκθεση, με την ιστορική πορεία της ιδιωτικοποίησης κατοικιών και τις διαφορετικές δομές των αγορών στέγασης. Δεν σημαίνει, ωστόσο, ότι οι κάτοικοι αυτών των χωρών αντιμετωπίζουν απαραίτητα μικρότερες δυσκολίες ως προς το κόστος αγοράς κατοικίας. Συνολικά, ο μέσος όρος της Ε.Ε. υποχώρησε από 70,7% το 2010 σε 68,5% το 2025. Η ελληνική πτώση ήταν μεγαλύτερη, καθώς η χώρα πέρασε από το 77,2% στο 69,4%, περιορίζοντας σημαντικά τη διαφορά της από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Βασικός παράγοντας πίσω από τη μείωση της ιδιοκατοίκησης στην Ελλάδα είναι η επιδείνωση της προσιτότητας της κατοικίας. Σύμφωνα με ανάλυση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), οι τιμές των κατοικιών έχουν ανακάμψει έντονα μετά τη μεγάλη πτώση της περιόδου της οικονομικής κρίσης και αυξήθηκαν σωρευτικά κατά περίπου 85% από το 2017, έναντι αύξησης περίπου 47% στο κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα.

Η διαφορά αυτή σημαίνει ότι η αγορά κατοικίας απαιτεί πλέον μεγαλύτερους οικονομικούς πόρους σε σχέση με το εισόδημα. Ακόμη και για νοικοκυριά με σταθερή απασχόληση, η συγκέντρωση του απαιτούμενου κεφαλαίου για την αγορά ενός ακινήτου γίνεται ολοένα και δυσκολότερη. Η εικόνα επιβαρύνεται από τις αυστηρότερες προϋποθέσεις τραπεζικού δανεισμού, την ανάγκη καταβολής μεγάλης προκαταβολής και τα περιορισμένα αποθέματα αποταμίευσης.

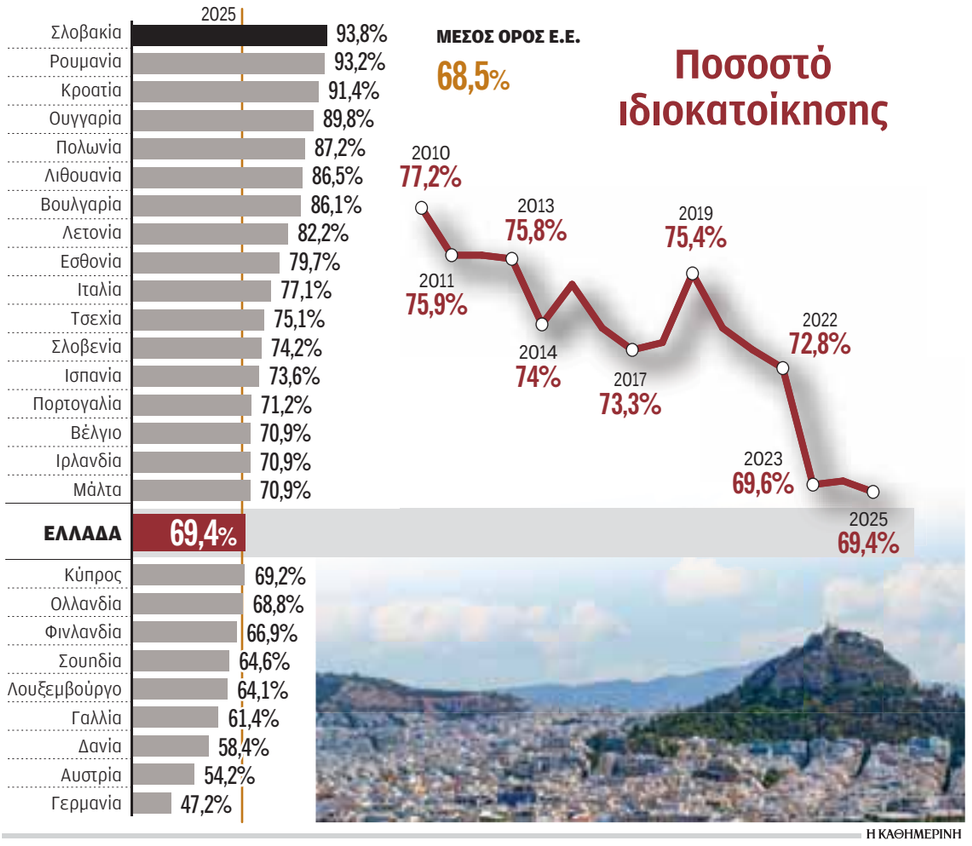
Το ΔΝΤ εκτιμά ότι, με ετήσια αποταμίευση ίση με το 10% του εισοδήματος, ένα νοικοκυριό θα μπορούσε να χρειαστεί περίπου 24 χρόνια για να συγκεντρώσει την απαιτούμενη προκαταβολή του στεγαστικού δανείου, ανάλογα με τις παραδοχές της ανάλυσης.

Η δυσκολία απόκτησης κατοικίας συνδέεται και με την αύξηση του κόστους ενοικίασης. Οταν ένα μεγάλο μέρος του μηνιαίου εισοδήματος κατευθύνεται στο ενοίκιο, περιορίζεται η δυνατότητα αποταμίευσης για μελλοντική αγορά. Σύμφωνα με τη Eurostat, το 2024 τα ελληνικά νοικοκυριά διέθεταν κατά μέσον όρο το 36% του διαθέσιμου εισοδήματός τους για τη στέγαση, έναντι 19% στην Ε.Ε. Παράλληλα, το 28,9% του πληθυσμού στην Ελλάδα ζούσε σε νοικοκυριά με στεγαστική επιβάρυνση τουλάχιστον 40% του διαθέσιμου εισοδήματος, έναντι 8,2% στην Ε.Ε.

Η επιβάρυνση αυτή περιορίζει ιδιαίτερα τις επιλογές των νέων, οι οποίοι συχνά δεν διαθέτουν οικογενειακή περιουσία ή επαρκείς αποταμιεύσεις για να μπορέσουν να αγοράσουν σπίτι. Το αποτέλεσμα είναι η καθυστέρηση της οικονομικής ανεξαρτητοποίησης και η μεγαλύτερη διάρκεια παραμονής στην ενοικίαση ή στο πατρικό σπίτι.

Η οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική κάμψη της οικοδομικής δραστηριότητας. Οταν η ζήτηση άρχισε να ανακάμπτει, η προσφορά νέων κατοικιών δεν αυξήθηκε με τον ίδιο ρυθμό, ιδιαίτερα στις περιοχές όπου συγκεντρώνονται οι περισσότερες θέσεις εργασίας και οι οικονομικές δραστηριότητες. Ταυτόχρονα, η ζήτηση έχει γίνει πιο συγκεντρωμένη γεωγραφικά. Η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη δέχονται ισχυρές πιέσεις, ενώ οι επενδύσεις από το εξωτερικό και η επέκταση των βραχυχρόνιων μισθώσεων επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα κατοικιών σε συγκεκριμένες αγορές.

Το ΔΝΤ επισημαίνει ότι περίπου το 35% του οικιστικού αποθέματος στην Ελλάδα δεν χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία. Από αυτό, περίπου το 12%-13% του συνολικού αποθέματος αντιστοιχεί σε κενές κατοικίες, ενώ το υπόλοιπο αφορά κυρίως εξοχικές ή δευτερεύουσες κατοικίες. Το στοιχείο αυτό αναδεικνύει ότι το πρόβλημα δεν αφορά μόνο τον συνολικό αριθμό των κατοικιών, αλλά και τη διαθεσιμότητά τους, την κατάσταση στην οποία βρίσκονται, τη γεωγραφική τους θέση και το κατά πόσον μπορούν να αξιοποιηθούν για να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες των νοικοκυριών. Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής είναι η ελληνική αγορά κατοικίας να βρίσκεται αντιμέτωπη με την αύξηση του κόστους αγοράς και ενοικίασης και την περιορισμένη αξιοποίηση ενός σημαντικού μέρους του διαθέσιμου οικιστικού αποθέματος.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μάχη για επιδότηση από «Ανακαίνιση Κατοικίας»

Στις 94.000 οι βεβαιώσεις επιλεξιμότητας – Μόλις 14.000 αφορούν κλειστά σπίτια που έχουν προτεραιότητα στο πρόγραμμα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

«Αγώνα δρόμου» θα κληθούν να κάνουν οι ενδιαφερόμενοι για την εξασφάλιση επιδότησης μέσω του προγράμματος «Ανακαίνιση Κατοικίας», προϋπολογισμού 500 εκατ. ευρώ μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027. Ηδη, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία που παρουσίασε πρόσφατα η υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας Δόμνα Μιχαηλίδου, κατά τους προηγούμενους μήνες εκδόθηκαν περίπου 94.000 βεβαιώσεις επιλεξιμότητας, από τις οποίες θα γίνει η τελική διαλογή για την ανάδειξη των δικαιούχων.

Ωστόσο, από το μέγεθος αυτό, μόλις οι 14.000 αφορούν κλειστές κατοικίες ή περίπου το 15%, ενώ οι υπόλοιπες 80.000 αφορούν ήδη κατοικούμενα σπίτια, κατά κανόνα από τους ιδιοκτήτες τους. Αυτό αλλάζει τα δεδομένα, καθώς από τα 500 εκατ. ευρώ, τα 200 εκατ. ευρώ αφορούν επιδοτήσεις αποκλειστικά για κλειστά ακίνητα, ενώ και από τα υπόλοιπα κεφάλαια είναι δυνατή η χρηματοδότηση και κλειστών ακινήτων, καθώς αυτή είναι, ορθώς, η προτεραιότητα του προγράμματος. Ωστόσο, επειδή υπάρχει και επιμερισμός πόρων ανά Περιφέρεια, ειδικά σε ό,τι αφορά την Αττική, που συγκεντρώνει και το μεγαλύτερο απόθεμα κλειστών κατοικιών, τα διαθέσιμα κεφάλαια υπολογίζονται σε περίπου 37,3 εκατ. ευρώ, ποσό μάλιστα που αφορά και την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, καθώς ενοποιούνται στην ίδια ομάδα περιοχών.

Με βάση τον οδηγό του προγράμματος, η πρώτη ομάδα των αιτήσεων χρηματοδότησης θα αφορά κλειστές κατοικίες, ο δεύτερος κύκλος θα αφορά ιδιοκατοικούμενα της πρώτης εισοδηματικής κατηγορίας και ο τρίτος ιδιοκατοικούμενα σπίτια της δεύτερης εισοδηματικής κατηγορίας. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται έγγαμοι με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα έως 25.000 ευρώ (άγαμοι έως 18.000 ευρώ), με προσαύξηση 5.000 ευρώ ανά παιδί. Αντίστοιχα, στη δεύτερη κατηγορία τα όρια αυξάνονται σε έως 25.000 ευρώ για τους άγαμους και έως 35.000 ευρώ για τους έγγαμους.

Ασφαλώς, εντύπωση έχει προκαλέσει η χαμηλή συμμετοχή κλειστών ακινήτων, κάτι, που σύμφωνα με φορείς της αγοράς ακινήτων, αλλά και μεμονωμένους ιδιοκτήτες, αφορά τη δυσλειτουργία που παρατηρήθηκε κατά το πρώτο στάδιο του προγράμματος, που αφορούσε την έκδοση βεβαίωσης επιλεξιμότητας. Αυτός ήταν και ο λόγος που δόθηκαν δύο μηνιαίες παρατάσεις.

Οπως επισήμανε σε δημόσια παρέμβασή του το Τμήμα Ανατολικής Κρήτης του ΤΕΕ, καταγράφηκαν σοβαρές δυσλειτουργίες κατά τη διασταύρωση των στοιχείων μεταξύ της ΑΑΔΕ και του ΔΕΔΔΗΕ, με αποτέλεσμα να αποκλείονται πολλές κλειστές κατοικίες, όχι επειδή δεν πληρούν τις προϋποθέσεις, αλλά ακριβώς λόγω της αδυναμίας ορθής αποτύπωσης της κατάστασής τους. Παράλληλα, το ΤΕΕ επεσήμανε και την έλλειψη δυνατότητας τροποποίησης της Βεβαίωσης Επιλεξιμότητας, αλλά και διαγραφής μιας αίτησης προκειμένου να υποβληθεί εκ νέου. Αντίστοιχα, όσα ακίνητα αποκτήθηκαν εντός του 2026 δεν κατέστη εφικτό να ενταχθούν και αυτά στο πρόγραμμα, ακριβώς επειδή ο νέος ιδιοκτήτης δεν είχε τη δυνατότητα να προβεί σε τυχόν διορθώσεις του Ε9 παρελθόντων ετών, αν αυτό είχε συμπληρωθεί πλημμελώς ή με λάθη από τον προηγούμενο ιδιοκτήτη.

Σε κάθε περίπτωση, κρίσιμο στοιχείο για την επιλεξιμότητα κατοικιών θα αποτελέσει και η ετοιμότητα των ακινήτων να ενταχθούν στο πρόγραμμα. Αυτό σημαίνει ότι οι ιδιοκτήτες, ειδικά των κλειστών κατοικιών που έχουν και προτεραιότητα, θα πρέπει να έχουν προχωρήσει τις σχετικές διαδικασίες για την τεχνική και νομική τακτοποίηση (εφόσον απαιτείται) των ακινήτων τους, σε συνεργασία με τον μηχανικό και πιθανώς και τον συμβολαιογράφο τους, παράλληλα με την προετοιμασία του φακέλου των τεχνικών παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν.

Ετσι, αν τυχόν παρατηρούνται αποκλίσεις στην επιφάνεια, σε σχέση με τα όσα τ.μ. αποτυπώνονται στο Κτηματολόγιο, ή/και το Ε9, θα πρέπει να γίνουν άμεσα οι σχετικές διορθώσεις. Μάλιστα, το πρόγραμμα προβλέπει και τη χορήγηση ποσού έως 2.500 ευρώ ακριβώς για την προετοιμασία των ακινήτων, ενώ η προκαταβολή διαμορφώνεται στο 50% του συνόλου της επιδότησης, στοιχείο επίσης σημαντικό.

Υπενθυμίζεται ότι το πρόγραμμα θα αφορά κατοικίες έως 120 τετραγωνικά μέτρα, που έχουν οικοδομική άδεια η οποία εκδόθηκε το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1990. Παράλληλα, προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στο τι εργασίες θα πραγματοποιηθούν και με ποια αναλογία, καθώς ένα ποσοστό θα πρέπει υποχρεωτικά να αφορά και ενεργειακή αναβάθμιση. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί το σύνολο της επιδότησης να διατεθεί π.χ. για αντικατάσταση κουφωμάτων, ούτε μόνο για την αλλαγή της κουζίνας. Θα πρέπει να υπάρξει επιμερισμός δαπανών σε ποσοστό από 20% έως 40% για εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης και σε ποσοστό έως 80% (μέγιστο) για εργασίες ανακαίνισης/επισκευών.

Σε αυτές περιλαμβάνονται η ανακαίνιση μπάνιου και κουζίνας, η αντικατάσταση δαπέδων και εσωτερικών θυρών, επιχρίσματα, χρωματισμοί και εργασίες γυψοσανίδας, ανακατασκευή κεραμοσκεπής και προβλεπόμενες παρεμβάσεις προσβασιμότητας, επισκευή ή αντικατάσταση ηλεκτρολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων και αντικατάσταση ειδών υγιεινής. Στις παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης περιλαμβάνονται αντικατάσταση κουφωμάτων, θερμομόνωση, συστήματα σκίασης, μηχανικός αερισμός, αντλίες θερμότητας, συστήματα βιομάζας, ηλιακοί θερμοσίφωνες και συστήματα έξυπνης διαχείρισης που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

CYVIEW 199
LATSIA
✔Modern Residential Development
✔Energy Efficient (Class A)
✔Well Design Living Spaces
✔Elegant Architecture
✔Available 2 Bedrooms
From €210.000 + VAT
Cyview
T & A CYVIEW DEVELOPERS & CONSTRUCTIONS LTD
Αγίου Γεωργίου 47, 3ος όροφος, 2224 Λατσιά
22486955
www.cyview-developers.com
info@cyview-developers.com

ALLWYN - ΚΟΕ

Ανανεώνουν τη χορηγική συνεργασία τους

Την ανανέωση της χορηγικής συνεργασίας, επισφράγισαν την Τετάρτη 21 Οκτωβρίου 2026 η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή και η Allwyn Κύπρου (Diamond Partner), ενισχύοντας τη διαχρονική στήριξη στον κυπριακό αθλητισμό και στους αθλητές που εκπροσωπούν την Κύπρο διεθνώς. Η υπογραφή πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Allwyn στη Λευκωσία, παρουσία του προέδρου της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής Γεώργιου Χρυσοστόμου, του διευθύνοντος συμβούλου της Allwyn Κύπρου Αλέξανδρου Ντάβου και διακεκριμένων Κύπριων αθλητών που προετοιμάζονται για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Los Angeles 2028. Η ανανέωση της συνεργασίας επιβεβαιώνει τη δέσμευση των δύο οργανισμών να συνεχίσουν να δημιουργούν ευκαιρίες για τους Κύπριους αθλητές, ενισχύοντας την παρουσία της χώρας στο διεθνές Ολυμπιακό πεδίο.

CYPRUS INSTITUTE OF DIRECTORS & CORPORATE GOVERNANCE

Max Nikias: Οι προκλήσεις των σύγχρονων Διοικητικών Συμβουλίων

Ο στρατηγικός ρόλος των Διοικητικών Συμβουλίων, οι αυξανόμενες ευθύνες των μελών τους και οι προκλήσεις της σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης βρέθηκαν στο επίκεντρο εκδήλωσης του Cyprus Institute of Directors & Corporate Governance (CyIoDCG) (Κυπριακό Ινστιτούτο Διοικητικών Συμβούλων και Εταιρικής Διακυβέρνησης), που πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 16 Οκτωβρίου στο PwC Experience Center στη Λευκωσία. Κεντρικός ομιλητής ήταν ο κυπριακής καταγωγής καθηγητής Max Nikias, επίτιμος πρόεδρος του Πανεπιστημίου της Νότιας Καλιφόρνιας (USC), ο οποίος ανέπτυξε τη θεματική «Guardians of the Enterprise: The Duties, Disciplines, and Judgment of the Effective Director».

Η παρουσίασή του επικεντρώθηκε στις θεμελιώδεις υποχρεώσεις των μελών Διοικητικών Συμβουλίων, με ιδιαίτερη αναφορά στο καθήκον επιμέλειας, το καθήκον πίστης, την ανεξαρτησία και την αποτελεσματική εποπτεία. Εξέτασε επίσης τη σημασία της ανεξάρτητης κρίσης, της συλλογικής γνώσης και της υπεύθυνης λήψης αποφάσεων.

PHILIP MORRIS

Στα €343 δισ. η συνεισφορά στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τη Μελέτη Οικονομικού Αποτυπώματος στην Ε.Ε. για την περίοδο 2021–2025: Μετασχηματισμός με ευρωπαϊκή βάση παρουσίασε στις Βρυξέλλες, η Philip Morris International, σε συνέδριο με προσκεκλημένους δημοσιογράφους από όλο τον κόσμο, μεταξύ των οποίων και της «Καθημερινής». Πρόκειται για τη δεύτερη έκδοση της Μελέτης Οικονομικού Αποτυπώματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την οποία εκπόνησε η EY-Parthenon. Η μελέτη, που καλύπτει την περίοδο 2021–2025, αποτυπώνει το εύρος της συνεισφοράς της PMI στην Ε.Ε. καθώς και τις δυνατότητες που έχει

αναπτύξει στο πλαίσιο του μετασχηματισμού της. Η εταιρεία συνεισέφερε σχεδόν €343 δισ. στην οικονομία της Ε.Ε., εκ των οποίων €22,3 δισ. κατευθύνθηκαν σε Ευρωπαίους προμηθευτές, €27,4 δισ. επενδύθηκαν στις ευρωπαϊκές δραστηριότητές της και €39,5 δισ. αφορούσαν εξαγωγές. Παράλληλα, η ευρωπαϊκή αλυσίδα αξίας της PMI στήριξε σχεδόν 164.000 θέσεις εργασίας το 2025. Τα ευρήματα της μελέτης καταδεικνύουν πώς οι σταθερές επενδύσεις, η καινοτομία και η βιομηχανική παρουσία της PMI συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

ΟΜΙΛΟΣ ΠΗΛΑΚΟΥΤΑ

Στήριξε το Race for the Cure για 6η χρονιά

Για έκτη συνεχόμενη χρονιά, ο Όμιλος Πηλακούτα στηρίζει το Race for the Cure Cyprus, συνεχίζοντας τη συνεργασία του με τη Europa Donna Κύπρου ως μέγας χορηγός της διοργάνωσης. Η συνεργασία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο των δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Ομίλου και της σταθερής του προσήλωσης στον αγώνα κατά του καρκίνου του μαστού. Με το μήνυμα «With every step we support each other!», η διοργάνωση έχει ως στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για τον καρκίνο του μαστού, αναδεικνύοντας τη σημασία της πρόληψης και της έγκαιρης διάγνωσης. Το Race for the Cure πραγματοποιείται σε πολλές πόλεις στην Ευρώπη, σε συνεργασία με οργανώσεις κατά του καρκίνου του μαστού. Πέρα από την ουσιαστική συμβολή στην ευαισθητοποίηση του κοινού, η διοργάνωση αναδεικνύει τη σημασία της δύναμη και της ελπίδας. Στην Κύπρο, το Race for the Cure διοργανώνεται από τη Europa Donna Κύπρου για 11η συνεχόμενη χρονιά. Φέτος, θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 1η Νοεμβρίου, με αφετηρία το Αθλητικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου, Αγλαντζιά, Λευκωσία. Η εκδήλωση θα ξεκινήσει στις 7:30 π.μ. Ο Όμιλος Πηλακούτα προσκαλεί το κοινό να συμμετάσχει είτε ατομικά είτε ως ομάδα, δηλώνοντας συμμετοχή στο https://www.raceforthecure.eu/en?r=1

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ολοκληρώθηκε η εξαγορά χαρτοφυλακίου της cdbbank

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της απόκτησης χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων και καταθέσεων, καθώς και ορισμένων άλλων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ (cdbbank). Η εξέλιξη αυτή έρχεται σε συνέχεια της Συμφωνίας για απόκτηση χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων και καταθέσεων στις 26 Μαρτίου 2026. Με την ολοκλήρωση της συμφωνίας, οι επηρεαζόμενοι λογαριασμοί έχουν μεταφερθεί νομικά στην Τράπεζα Κύπρου. Η Τράπεζα διαβεβαιώνει ότι εργάζεται ώστε η μετάβαση και η τεχνική ένταξη των λογαριασμών στα συστήματά της να πραγματοποιηθεί με τον πιο ομαλό και ασφαλή τρόπο, πάντα με γνώμονα την αδιάλειπτη εξυπηρέτησή τους. Η τεχνική ένταξη των λογαριασμών στα συστήματα της Τράπεζας Κύπρου θα ολοκληρωθεί σε μεταγενέστερο στάδιο, στη λήξη της Μεταβατικής Περιόδου. Μέχρι τότε, η καθημερινή εξυπηρέτηση των πελατών δεν αλλάζει και δεν απαιτείται να προβούν σε καμία ενέργεια. Η Τράπεζα Κύπρου θα παρέχει εκ των προτέρων καθοδήγηση για τα νέα στοιχεία λογαριασμού/IBAN, τις νέες κάρτες και τις οδηγίες πρόσβασης στην ψηφιακή τραπεζική, όπου αυτό απαιτείται.

AM DR ARGYRIS MICHAELIDES MEDICAL AESTHETIC CLINICS

THE SKINCLINIC

DR. ARGYRIS MICHAELIDES

Where skincare experience meets advanced technology and science

CO_2 LASER • PICO LASER • YAG • BOTOX • FILLERS • PRP • EXOSOME TREATMENT • LASER HAIR REMOVAL • TATTOO REMOVAL

• DERMATOLOGY •

Book Your Consultation

22871110 | AM Medaesthetics @am.medaesthetics

Ανοδική αντίδραση με ράλι των τραπεζών στο Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 1,56% και διαμορφώθηκε στις 2.569,82 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ισχυρή ανοδική αντίδραση σημειώθηκε στο ελληνικό χρηματιστήριο, έπειτα από ένα διήμερο έντονων απωλειών, με στήριξη από το δυναμικό ριμπάουντ των τραπεζικών μετοχών, καθώς και από το θετικό διεθνές κλίμα που έλαβε ώθηση από την πτώση των τιμών του πετρελαίου και τα εταιρικά αποτελέσματα, αν και ο τζίρος κινήθηκε σε μειωμένα επίπεδα.

Πέρα από τις ανακοινώσεις εννεαμήνου των εισηγμένων διεθνώς, η προσοχή στρέφεται στις αποφάσεις των κεντρικών τραπεζών. Τόσο η Fed όσο και η ΕΚΤ αναμένεται να διατηρήσουν αμετάβλητα τα επιτόκια στις συνεδριάσεις της 28ης και της 29ης Οκτωβρίου, αντιστοίχως. Το βάρος θα πέσει, επομένως, στις ενδείξεις για την επόμενη κίνησή τους, καθώς οι αγορές ήδη προεξοφλούν αυξήσεις κατά 25 μονάδες βάσης στις τελευταίες συνεδριάσεις του Δεκεμβρίου.

Οσον αφορά, πάντως, το εγχώριο ημερολόγιο εταιρικών αποτελεσμάτων, σήμερα δημοσιεύει αποτελέσματα εννεαμήνου ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών, ενώ την Πέμπτη ακολουθεί η Eurobank. Την Παρασκευή, πριν από την έναρξη της συνεδρίασης ανακοινώνουν η Alpha Bank και ο ΟΤΕ, ενώ την ίδια ημέρα δημοσιεύει και η Τράπεζα Πειραιώς. Τέλος, η CPI και η Νάκας ανακοινώνουν τα αποτελέσματα της δωδεκάμηνης οικονομικής χρήσης τους στο τέλος της εβδομάδας.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.569,82 μονάδες καταγράφοντας κέρδη 1,56%, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 261,87 εκατ. ευρώ.

Πέρα από τις ανακοινώσεις εννεαμήνου των εισηγμένων διεθνώς, η προσοχή στρέφεται στις αποφάσεις των κεντρικών τραπεζών. Τόσο η Fed όσο και η ΕΚΤ αναμένεται να διατηρήσουν αμετάβλητα τα επιτόκια στις συνεδριάσεις της 28ης και της 29ης Οκτωβρίου αντιστοίχως.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 1,70%, στις 6.567,6 μονάδες, ενώ κατά 0,90% υψηλότερα έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 3.040,05 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 3,43% έκλεισε η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ακολούθησαν η Aegean με άνοδο 2,93% και η Metlen με άνοδο 2,05%, ενώ το 1% ξεπέρασαν τα κέρδη στις Aktor, ΔΕΗ και Βιοχάλκο. Στον αντίποδα, με πτώση 4,52% έκλεισε η Allwyn και ακολούθησαν η Motor Oil με απώλειες 0,92%, με πτώση 0,55% η Coca-Cola και με πτώση 0,52% ο ΟΤΕ.

Ο τραπεζικός δείκτης υπερπέδωσε με άνοδο 3,19%, κλείνοντας στις 2.922,77 μονάδες, με την Alpha Bank να σημειώνει άνοδο 4,27%, την Eurobank να ενισχύεται κατά 3,98%, την Τράπεζα Πειραιώς να ακολουθεί με κέρδη 3.41%, την Τράπεζα Κύπρου να σημειώνει άνοδο 2,77% και την Εθνική Τράπεζα να ενισχύεται κατά 2,46%, ενώ κέρδη 1,10% κατέγραψε η Optima Bank και κέρδη 1,09% η CrediaBank.

Επειτα από έξι διαδοχικούς ανοδικούς μήνες, ο Οκτώβριος οδεύει προς αρνητικό κλείσιμο, καθώς απομένουν μόλις τρεις συνεδριάσεις για να καλυφθεί μια απόσταση περίπου 170 μονάδων στον Γενικό Δείκτη.

Σύμφωνα με την Beta Securities, τα τραπεζικά αποτελέσματα, που εισέρχονται στο προσκήνιο στο τέλος της εβδομάδας, θα μπορούσαν να προσφέρουν αφορμή για μερική αυτονόμηση της εγχώριας αγοράς. Οι εκτιμήσεις για το γ΄ τρίμηνο προβλέπουν αύξηση 11,5% στα έσοδα από τόκους (2,27 δισ. ευρώ), 16,5% στα προ προβλέψεων κέρδη (1,96 δισ. ευρώ) και 18,5% στα καθαρά κέρδη (1,26 δισ. ευρώ) σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο.

Σε κάθε περίπτωση, εκτός από τα τραπεζικά μεγέθη θα αξιολογηθεί η προοπτική για το τέλος της χρονιάς σε σχέση με τους αρχικούς στόχους, αλλά και τη δυνατότητα πιο γενναιόδωρων μερισματικών διανομών μετά τη σχετική απόφαση του SSM.

Με κέρδη έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Με θετικό πρόσημο έκλεισαν τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια τη Δευτέρα (26/10), καθώς τα ενθαρρυντικά εταιρικά αποτελέσματα αντιστάθμισαν τις πιέσεις από τις αυξημένες τιμές του πετρελαίου, στην έναρξη μιας κρίσιμης εβδομάδας για τις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής των κεντρικών τραπεζών.

Ο ευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ενισχύθηκε κατά 0,80% στις 640 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε άνοδο 0,72% στις 10.767 μονάδες, ο DAX στη Φρανκφούρτη κινήθηκε υψηλότερα κατά 1,03% στις 25.440 μονάδες και ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε κέρδη 0,83% στις 7.847 μονάδες.

Η βρετανική εταιρεία τεχνολογικών υπηρεσιών Computacenter και η δανική εταιρεία βιοτεχνολογίας Genmab ηγήθηκαν των κερδών. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν ότι τα εταιρικά αποτελέσματα μπορούν να στηρίξουν τις αγορές ακόμη και σε περιόδους που οι μακροοικονομικές ανησυχίες επιβαρύνουν το επενδυτικό κλίμα. Η ανάκαμψη αυτή ήρθε σε συνέχεια μιας διορθωτικής εβδομάδας για τις ευρωπαϊκές μετοχές, οι οποίες είχαν δεχθεί ισχυρές πιέσεις από τις πολιτικές εντάσεις στη Γαλλία και το ράλι στις τιμές του πετρελαίου.

Στις επιμέρους μετοχές, η Computacenter σημείωσε αλματώδη άνοδο άνω του 13%, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη ημερήσια αύξηση από τον Απρίλιο, αφότου προέβλεψε ότι τα ετήσια κέρδη της θα ξεπεράσουν τις εκτιμήσεις της αγοράς για τέταρτη φορά φέτος. Η Genmab ενισχύθηκε επίσης κατά 12% μετά την ανακοίνωση ενθαρρυντικών δεδομένων από τη μεσαίου σταδίου κλινική δοκιμή μιας πειραματικής θεραπείας για τον καρκίνο του παχέος εντέρου. Θετικό κλίμα επικράτησε και στη Γερμανία, όπου ο δείκτης DAX κατέγραψε άνοδο καθώς η έρευνα του ινστιτούτου Ifo έδειξε ότι το επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα βελτιώθηκε τον Οκτώβριο περισσότερο από το αναμενόμενο.

Ο ευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ενισχύθηκε κατά 0,80% στις 640 μονάδες.

Στον αντίποδα, τη μεγαλύτερη πτώση της ημέρας σημείωσε η πορτογαλική Galp Energia, η μετοχή της οποίας υποχώρησε κατά 10,8% μετά την κατάρρευση των συνομιλιών με την ισπανική Moeve για τη συγχώνευση των δραστηριοτήτων διύλισης, χημικών και λιανικής πώλησης καυσίμων.

Η προσοχή των επενδυτών στρέφεται τώρα στις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, οι οποίες αναμένονται αργότερα αυτή την εβδομάδα. Η ΕΚΤ πρόκειται να συνεδριάσει την Πέμπτη, με την αγορά να αναμένει ευρέως μια στάση αναμονής.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	172,725	-0,4237
ALCOA CORP	38,33	1,1079
ALTRIA GROUP	73,765	-0,7334
AMAZON COM	248,91	0,3669
AMER EXPRESS C	313,9	0,2171
AMER INTL GROU	80,9	-0,443
AMGEN	440,87	0,3665
APPLE INC	344,295	-0,9864
BANK OF AMERIC	50,87	0,6131
BAXTER INTL IN	25,1301	-0,6715
BOEING CO	188,8	0,2389
BRISTOL MYERS	61,265	-0,3497
CATERPILLAR IN	692,035	0,9725
THE CIGNA GP O	305,64	-0,4268
CHEVRON	232,25	-0,4116
CISCO SYSTEMS	109,8	3,0986
CITIGROUP	121,71	0,9037
CERVECERIAS	10,2999	-1,2474
COCA-COLA CO	92,555	-0,1672
COLGATE PALMOL	93,085	-1,0155
DANAOS CORP	159,6	0,7958
DIANA SHIPPING	2,545	0,5929
DOW INC	33,8187	3,7065
DUPONT DE NMOU	137,38	0,6078
GLBL X EM MR E	34,03	-0,3222
ENTERGY CP	107,39	0,0466
EXXONMBL HLD O	183,87	0,3602
FEDEX CORP	299,92	0,4017
FORD MOTOR CO	11,655	0,4741
INTL BUS MACHI	251,96	-0,631
GENERAL DYNAMI	354,03	1,3367
GE AEROSPACE O	287,96	0,8122
GOLDM SACHS GR	895,35	2,2463
HALLIBURTON CO	35,125	0,5871
THE HTFD INS O	136,9	0,1024
HP INC	33,865	0,6688
HOME DEPOT INC	318,165	-0,5206
INTEL CORP	90,72	4,3238
JOHNSON JOHNSO	265,31	0,5686
JPMORGAN CHASE	334,45	0,8656
LAZARD INC ORD	37,85	1,72
MCDONALD'S COR	249,95	0,5997
MERCK & CO	141,06	-2,8981
MICROSOFT CP	529,55	0,9609
3M COMPANY	172,76	-0,4036
MORGAN STANLEY	183,98	2,5015
NIKE INC CL B	37,685	1,0322
NORFOLK SOUTHE	331,915	0,5834
PFIZER INC	29,815	-0,716
PROCTER & GAMB	159,97	-0,6521
ROCKWELL AUTOM	431,07	1,164
SLB LMTD ORD	52,305	-1,4229
SOUTHERN	92,67	-0,2368
STEALTHGAS	8,21	-0,6053
UNISYS CORP	2,555	0,9881
UNITEDHEALTH G	411,68	-1,5332
US BANCORP	59,845	0,4448
VERIZON COMMS	43,44	-2,7318
WALT DISNEY CO	110,125	-2,1285
WELLS FARGO &	83,07	0,8253
WALMART INC OR	120,41	0,4589

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	3747	2,293
A.B.FOOD	1966	0,95
ADMIRAL GRP	3858	0,208
ANTOFAGASTA	3174	4,134
AVIVA	715,2	0,562
ASTRAZENECA	12854	0,234
BABCOCK INTL	999,2	6,388
BAE SYS.	2012	4,141
BARCLAYS	418,75	2,887
BR.AMER.TOB.	4510	1,76
BERKELEY GRHL	3498	-0,228
BR.LAND	417	0
BUNZL	2866	1,559
BP	630,76215	-1,206
BURBERRY GRP	1066,5	2,548
BT GROUP	211,2	-0,283
COCACOLA HBC A	4558	-0,044
CENTRICA	149,85	-0,465
COMPASS GROUP	34,19	0,737
CAPITA GROUP	296	-0,337
DCC ENERGY	6455	0,078
DIAGEO	1775,5	-0,838
EXPERIAN	2902,6038	-6,692
EASYJET	680,2	0,177
FRESNILLO	2358	2,122
GLENCORE	538,1	0,112
GSK	1915	1,109
HIKMA	1700	1,432
HAMMERSON	351,4	0,057
HSBC HLDGS.UK	1365,4	0,991
INTL CONSOL AI	411,4	4,231
INTERCON. HOTE	167,2	3,786
3I GRP.	2371	2,596
IMP.BRANDS	2867	0,245
INTERTEK GROUP	5925	0
ITV	64,3	0
JOHNSON MATTHE	2462	1,15
KINGFISHER	356,6	2,855
LAND SECS.	658,5	0
LEGAL&GEN.	300,9	0,635
LLOYDS GRP.	102,5	1,838
MARKS & SP.	1993	0,648
MONDI	759,6	1,96
NATIONAL GRID	1222,5	0,123
NEXT	15140	1,747
PRUDENTIAL	887,8	0,795
PERSIMMON	1302,5	1,758
PEARSON	1373	0,256
RELX	2998	-1,349
RIO TINTO	6243	0,193
ROLLS-ROYCE HL	1234,8	6,064
SAINSBURY(J)	353,2	1,117
SAGE GRP.	1157,5	-2,485
ST.JAMES'S PLA	1105	1,75
SMITHS GROUP	2666	2,263
SMITH&NEPHEW	1136,5	-1,431
SSE	2485	-1,467
STAND.CHART.	2010	2,63
SEVERN TRENT	3250	0,371
TRAVIS PERKINS	625	2,041
TESCO	533,28	-0,744
TAYLOR WIMPEY	82,4	-0,145
UNILEVER	4923	-0,294
UTD. UTILITIES	1506	0,266
VODAFONE GRP.	118,25	0,042
WPP	393,7	-1,18
WHITBREAD	2605	0,154

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	69,68	2,8
RICHEMONT N	163,1	1,02
GEBERIT N1	569,4	0,92
NOVARTIS N	127,48	-0,41
SGS N	102,7	-0,05
SWATCH GROUP I	172,05	1,41
ADECCO N	23,14	0,61
JULIUS BAER N	68,84	1,65
GIVAUDAN N	3940	-1,33
NESTLE SA	83,73	0,04
SWISSCOM N	682	-0,37
SWISS RE N	153,9	-0,36
UBS GROUP N	38,58	0,68
ZURICH INSURAN	619,2	0,13

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	159,85	2,35
ALLIANZ SE	431,2	3,3
BASF SE	52,24	-0,21
BAY MOT WERKE	57,74	0,32
BEIERSDORF	83,08	-1,04
BAYER N AG	45,56	1,58
COMMERZBANK	37,18	0,91
CONTINENTAL AG	67,4	0,86
DEUTSCHE BANK	28,705	0,78
DT BOERSE N	314,3	0,2
DT LUFTHANSA A	7,134	0,16
DT TELEKOM N	24,98	-0,37
E.ON SE NA	18,47	-0,08
FRESENIUS MEDI	40,75	0,29
HEIDELBERG MAT	146,4	-1,4
HENKEL AG&CO V	78,42	-0,28
INFINEON TECH	50,2	1,53
K+S NA	12,83	-0,17
MERCK KGAA	143,6	0,3
MUENCH RUECK N	557,4	0,8
RWE AG	56,7	1,08
THYSSENKRUPP A	14,105	0,5
VOLKSWAGEN VZ	69,32	0,22
VONOVIA SE	16,58	0,015
SIEMENS N	261,4	4,6
SAP SE	212,25	-2,15

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	41,54	2,67
AEGON	7,372	0,88
ABN AMRO BANK	39,73	2,85
AKZO NOBEL	58,8	0,31
ARCELORMITTAL	52,82	-0,9
ASML HOLDING	1430	1,75
HEINEKEN	77,24	-0,36
ING GROEP	29,035	2,02
KPN KON	4,09	-0,56
NN GROUP	76,92	1,1
IMCD	100,15	-1,04
RANDSTAD	40,27	-2,33
RELX	35,86	-1,1
VOPAK	53,85	-1,01
WOLTERS KLUWER	86,58	-1,81

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ENI	27,16	27,65
#N/A Invalid field.	5,96	1,71
MEDIOBANCA	25,08	25,08
RCS MEDIAGROUP	0,81	0,80
SNAM	5,99	5,96
TELECOM ITALIA	5,58	5,72
TENARIS	26,62	25,93
TERNA	9,51	9,48
UNICREDIT	73,38	1,86

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	5013	-1,01
ASAHI GROUP HL	1702	1,34
ASTELLAS PHARM	2558,5	1,85
BRIDGESTONE CO	4037	1,3
CANON INC	4949	1,19
CASIO COMPUTER	2311	-1,55
CITIZEN WATCH	2190	-0,32
CREDIT SAISON	4156	0,51
DAIWA SEC GROU	1700,5	-0,53
SUBARU	2652,5	-0,47
FUJIFILM HOLDI	3416	0,77
FUJITSU	4505	0,63
HITACHI	5533	-0,52
HONDA MOTOR	1798,5	0,19
IHI	2392,5	-2,35
ISUZU MOTORS	2118,5	0,24
KAWASAKI HVY I	2143,5	-0,9
KAJIMA CORP	4829	1,77
KEIO	784	2,38
KOBE STEEL	2029,5	0,57
KONICA MINOLTA	660,6	0,26
JTEKT	2047,5	0,32
MITSUB UFJ FG	3304	0,27
MITSUBISHI COR	4910	4,14
MITSUBISHI ELE	4696	-1,55
MITSUBISHI MOT	347,8	0,55
NEC CORPORATIO	5381	-0,17
NIKKON HLDG	4190	1,26
NIKON CORP	1685,5	-0,97
NISSUI CORP	1702	0,4
NISSAN MOTOR C	267,3	-0,52
NOMURA HOLDING	1416	-0,39
NISSAN CHEMICA	8103	-0,23
NIPPON PAPER I	1268	
OBAYASHI CORP	3030	3,86
ODAKYU ELEC RA	1793,5	1,67
OJI HOLDINGS	835	1,13
OSAKA GAS	5962	2,97
RICOH CO LTD	1829,5	0,55
SECOM	6850	1,33
SEVEN & I HLDG	2136,5	0,83
SHARP CORP	587,5	-0,74
SHIMIZU CORP	2078	2,41
SHISEIDO	3763	1,46
SONY GROUP COR	4135	-0,05
SMFG	3114	0
SUMITOMO CHEM	573,6	0,63
SUZUKI	3145	-0,16
TAISEI CORP	11400	1,47
TDK CORPORATIO	2585,5	-1,49
TOBU RAILWAY	2962,5	2
TOKIO MARINE H	584,8	2,2
TORAY INDUSTRI	1187	0,3
TREND MICRO	7565	4,2
TOPY INDS LTD	3030	0,5
TORAY INDUSTRI	1187	0,3
TOYOBO	1524	-0,91
TOYOTA MOTOR C	3117	0,39
YAMAHA CORP	1243	1,02

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	45,13	1,35
AIR LIQUIDE	175,36	0,39
ALSTOM	16,29	1,18
AXA	42,33	1,49
BNP PARIBAS	85,55	2,43
BOUYGUES	40,90	1,49
CAPGEMINI	124,15	0,16
CARREFOUR	13,78	-0,43
CASINO GUICHAR	0,18	1,32
CREDIT AGRICOL	15,10	1,17
DANONE	62,00	-0,39
DASSAULT SYSTE	24,55	0,45
L'OREAL	436,20	-0,02
L.V.M.H.	385,40	0,63
LAGARDERE	18,22	1,11
MICHELIN	31,84	1,82
PERNOD RICARD	67,72	0,12
KERING	179,56	0,81
PUBLICIS GROUP	99,26	-1,58
RENAULT	26,20	1,08
SAINT-GOBAIN	67,64	1,08
SANOFI	74,58	0,62
SCHNEIDER ELEC	235,70	1,86
SOCIETE GENERA	60,87	2,03
SODEXO	60,05	0,17
TF1	5,89	-1,26
THALES	232,90	2,15
VEOLIA ENVIRON	32,44	1,09

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	90,15	2,9697
AENA SME	26,62	0,4528
ACERINOX	16,88	1,4423
ACCIONA	209,6	2,0448
AMADEUS	56,7	0,1767
BBVA	22,73	2,2492
BANKINTER	14,095	0,6426
CAIXABANK	11,455	2,3225
DSTR INT ALIME	45,5	3,8813
ENDESA	43,85	0,3432
ENAGAS	17,53	-0,057
FERROVIAL NV	45,04	1,4186
FOMENTO DE CON	10,44	0,578
GRIFOLS	10,71	5,3097
IBERDROLA	21,97	0,3196
INT AIRLINES G	4,908	3,961
INDRA SISTEMAS	62,4	4,1389
INDITEX	57,24	0,8812
MAPFRE	4,31	-1,8223
MERLIN PROP	11,27	0,1778
ARCELORMITTAL	52,86	-0,8255
REPSOL	29,45	-0,0339
BCO DE SABADEL	3,515	1,8841
BANCO SANTANDE	11,154	-3,093
SACYR	3,986	0,8603
TELEFONICA	3,198	-6,4091
TECNICAS REUN	27,6	5,9908

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1188	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5695
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	176,15	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,4603
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,369	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,7768
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4747	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	20320,32
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,83820	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,4458
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	367,45	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	106,4935
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,4038	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1482,72
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	5,3473	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,8271
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,1385	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,5731
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9243	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,9695
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	136,40	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	71,540
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,4545	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4327
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	55,6746	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,821
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5927	PANT ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,6046
ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,2523		

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

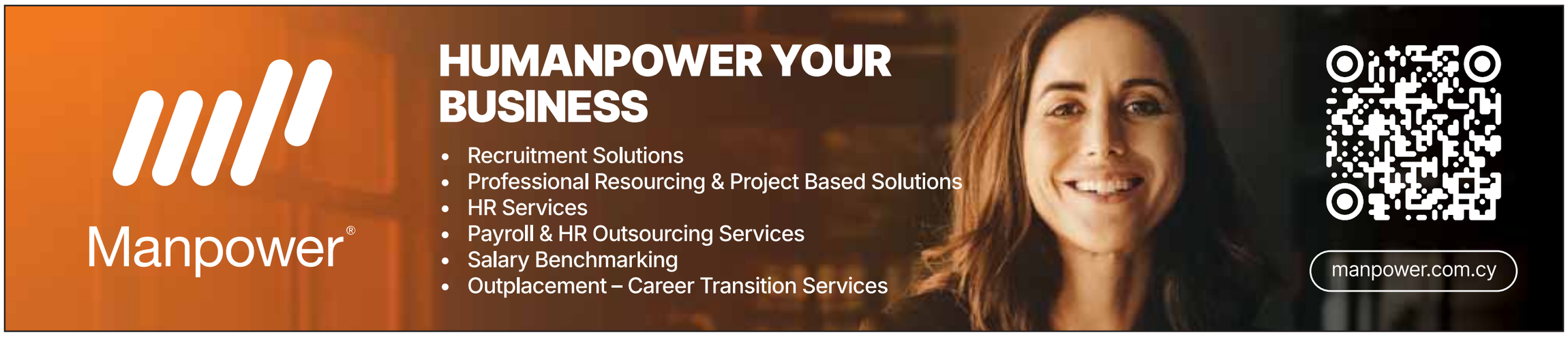
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2026	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1411
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8595
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4756
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2720

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	814,00	940,00
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	427,00	494,00
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	109.700	126.700
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	109,70	126,70

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	812,86	952,38
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	812,86	952,38
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	812,86	943,56

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.569,82	2.530,46	39,36	1,56%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	6.567,60	6.457,97	109,63	1,70%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΝ.Α. GROWTH ΧΑ	16.399,98	16.400,13	-0,15	0,00%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.726,62	5.734,00	-7,38	-0,13%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.200,52	2.194,42	6,10	0,28%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	3.040,05	3.013,07	26,98	0,90%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.536,54	1.510,78	25,76	1,71%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	567,22	560,88	6,34	1,13%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	3.061,38	3.010,88	50,50	1,68%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	12.064,80	11.863,41	201,39	1,70%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.462,44	4.422,84	39,60	0,90%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.551,09	3.520,96	30,13	0,86%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.197,27	5.117,65	79,62	1,56%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.922,77	2.832,50	90,27	3,19%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.461,47	7.413,38	48,09	0,65%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	13.672,12	13.250,88	421,24	3,18%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.253,58	5.240,61	12,97	0,25%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.770,81	4.807,89	-37,08	-0,77%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	9.972,76	9.875,87	96,89	0,98%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	12.031,56	11.868,84	162,72	1,37%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	10.077,44	9.994,16	83,28	0,83%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡ. ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.527,45	9.437,34	90,11	0,95%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	153.369.380,56
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	26.157.718,55
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	15.533.707,95
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	12.142.009,40
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	10.107.541,43
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.068.442,46
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.939.556,34
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	4.724.703,12
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	3.682.886,49
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	3.033.080,08
ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	2.735.715,73
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	2.526.607,86
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.321.835,97
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	1.568.611,62
ΤΡΟΦΙΜΑ	1.130.376,76
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	880.769,80
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	880.349,35
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	820.449,28
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	705.786,90
ΥΔΡΕΥΣΗ	697.707,20
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	591.593,46
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	396.732,44
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	378.488,80
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	353.290,95
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	334.175,78
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ Α.Ε.Ε.Α.Π.	220.516,89
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	218.185,54

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
LAVIPHARM (ΚΟ)	1,518	4,55%	ALLWYN AG (ΚΟ)	11,100	-4,52%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	11,320	4,43%	ΦΑΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	3,190	-3,04%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	4,273	4,27%	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	3,310	-2,36%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	4,520	4,15%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	4,095	-2,03%
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	4,313	3,98%	ΕΥΡΩΠ. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	1,722	-1,82%
QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	7,600	3,68%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,710	-1,72%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	39,820	3,43%	ΕΥΡΩΠΗ HOLDINGS (ΚΟ)	1,328	-1,34%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	9,410	3,41%	MOTOR ΟΪΛ (ΚΟ)	68,150	-0,94%
EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	11,480	3,24%	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	8,060	-0,74%
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	5,500	3,00%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,174	-0,68%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	47.131.090,07	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	0,48%
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	36.283.570,74	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,34%
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	33.166.560,82	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	0,33%
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	27.708.188,77	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0,31%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	22.630.556,48	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,31%
ΔΕΗ (ΚΟ)	15.250.406,56	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,31%
MOTOR ΟΪΛ (ΚΟ)	12.142.009,40	ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	0,29%
ALLWYN AG (ΚΟ)	7.693.294,18	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	0,27%
METLEN PLC (ΚΟ)	6.068.442,46	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ)	0,22%
JUMBO (ΚΟ)	4.724.703,12	ΟΤΕ (ΚΟ)	0,20%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΕΥΡΩΒ	4,313	3,98%
ΕΕΕ	54,5	-0,55%
ΠΕΙΡ	9,41	3,41%
ΕΤΕ	15,4	2,46%
ΑΛΦΑ	4,273	4,27%
ΔΕΗ	22,58	1,90%
MTLN	47,9	2,05%
MOH	68,15	-0,94%
BOCHGR	10,38	2,77%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	39,82	3,43%
ΟΤΕ	19,27	-0,52%
ΜΠΕΛΑ	27,24	0,67%
OPTIMA	12,88	1,10%
ALWN	11,1	-4,52%
TITC	47,5	-0,17%
ΕΛΠΕ	18,48	-0,16%
CENER	21,32	0,76%
ΔΑΑ	12,89	-0,31%
AKTR	10,08	1,31%
CREDIA	0,93	1,09%
BIO	15,28	1,87%
ΛΑΜΔΑ	5,89	-0,34%
ΑΡΑΙΓ	10,9	2,93%
ΕΛΧΑ	3,4	0,00%
ΕΥΔΑΠ	13,9	0,14%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	**227**	959	9.062
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	**5**	8	2.676
FTSE/Χ.Α. Large Cap	**222**	951	6.386
MSCI GREECE REBASED	**0**	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	**1.292**	19.640	2.293.783
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	**3**	16	10.587
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	**2**	10	4.350
AKTOR Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	**76**	940	226.485
Allwyn AG (ΚΟ)	**72**	330	15.549
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**300**	5.198	60.488
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	**0**	0	225
AUTOHELLAS (ΚΟ)	**0**	0	17
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	**1**	2	1.544
BALLY'S INTRALOT (ΚΟ)	**7**	1.150	1.508.834
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	**0**	0	474
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	**4**	17	490
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	**13**	262	5.637
CrediaBank (ΚΟ)	**43**	3.268	257.256
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	**0**	0	2.939
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	**49**	296	20.723
EUROBANK (ΚΟ)	**159**	4.129	16.326
EURONEXT ATHENS (ΚΟ)	**10**	15	165
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	**21**	76	14.453
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**3**	20	4.286
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	**65**	233	4.970
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	**4**	9	2.697
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	**59**	456	15.019
JUMBO (ΚΟ)	**18**	57	2.328
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	**21**	41	37.699
METLEN PLC (ΚΟ)	**41**	147	12.866
MIG (ΚΟ)	**0**	0	146
MOTOR ΟΙΛ (ΚΟ)	**5**	9	695
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**91**	1.310	10.340
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	**3**	13	329
ΟΤΕ (ΚΟ)	**3**	12	836
ΟΛΠ (ΚΟ)	**0**	0	52
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	**196**	1.564	31.818
ΔΕΗ (ΚΟ)	**13**	36	17.327
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**1**	1	168
TITAN (ΚΑ)	**1**	5	1.726
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	**8**	18	3.939
Δικαιώματα σε Δείκτες	**32**	557	3.142
FTSE/Χ.Α. Large Cap	**32**	557	3.142
Δικαιώματα σε Μετοχές	**10**	86	9.363
Allwyn AG (ΚΟ)	**0**	0	104
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**2**	6	3.034
EUROBANK (ΚΟ)	**1**	4	3.445
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**1**	1	1.151
ΟΤΕ (ΚΟ)	**0**	0	47
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΟ)	**0**	0	1.449
ΔΕΗ (ΚΟ)	**6**	75	133
Συνολική Δραστηριότητα	**1.561**	21.242	2.315.350

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 27 Οκτωβρίου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΒΚΥ	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)						4.3000	4.9800		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	10.2900	10.4000	10.3976	13.3910	"2,629"	10.3500	10.4000	10.4000	1.07
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.3300	1.3450	1.3342	-1.4700	"36,875"	1.3350	1.3400	1.3300	-1.48
ΛΕΠΕ	7Q Investments Public Limited (Σ)						0.1300	0.1320		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.1060	0.1130	0.1090	0.2610	"107,908"	0.1090	0.1130	0.1130	6.60
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.7000	2.7000	2.7000	-1.4290	200	2.7000	2.7400	2.7000	0.00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.3600	2.3600	2.3600	0.9910	639	2.3600	2.3800	2.3600	0.85
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0000	0.3000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0400	0.0425		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)	0.0750	0.0795	0.0752	-0.3840	"5,211"	0.0730	0.0795	0.0795	0.00
ΑΚΕΠ	"ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0465		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.3680		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0265	0.0275		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)"						0.0310	0.0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0165		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0110		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	0.0040	0.0040	0.0040	0.0000	"30,000"	0.0040	0.0045	0.0040	0.00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0105	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1.8600	0.0000		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.1800	0.2020	0.1961	-0.0530	"8,800"	0.2020	0.0000	0.2020	1.00
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.1920	0.2000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	1.5000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD						0.0000	0.3480		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0230	0.0000		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0060	0.0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0000	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	1.3300	1.3500	1.3456	-0.6920	"21,000"	1.3400	1.3600	1.3350	-1.11
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.4480	0.4960		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	6.0500	6.1000	6.1000	-0.9640	"9,125"	6.0500	6.1000	6.1000	0.00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0605		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC						3.1000	3.1600		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						1.2000	0.0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						2.3000	2.4800		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.5200	0.5600		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0.0000	0.0000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0000	0.2200		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.4500	0.4500	0.4500	-1.5510	"7,000"	0.4200	0.4640	0.4500	-3.43
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.2000	0.2000	0.2000	0.0000	"18,934"	0.1980	0.2060	0.2000	0.00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.0000		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.2200	1.2200	1.2200	2.8130	200	1.1900	1.2100	1.2200	2.52
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	"ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.2080		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	"ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0315		
ΝΤΟΔ	"DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.2420		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΡΙΧΣ1	REHUB PLC – Ομόλογα 2028 (Σ)						100.0000	0.0000		
ΡΙΧΣ2	REHUB PLC – Ομόλογα 2030 (Σ)						100.0000	0.0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.

NBG Securities

ΑΝΑΛΥΣΗ

Γαλόνια από φελλό

Του **ΚΩΣΤΑ ΣΤΟΥΠΑ**

Ο Τίτος Μάκκιος Πλαύτος τον είχε περιγράψει πριν από 2.200 χρόνια. Λεγόταν Πυργοπολυνείκης, «αυτός που κυρίευσε πολλούς πύργους», αν και κανένας πύργος δεν έπεσε ποτέ. Είχε νίκες στη Σκυθολατρωνία, μια χώρα που δεν υπήρξε, και δίπλα του τον Αρτοτρώγο να τον χειροκροτεί για ένα πιάτο φαΐ. Σήμερα ο Πυργοπολυνείκης έχει λογαριασμούς στα κοινωνικά δίκτυα.

Συνήθως πρόκειται για κάποιον απόστρατο αξιωματικό που ανακάλυψε, μετά τα εξήντα, ότι η πατρίδα τον χρειάζεται στα έδρανα της Βουλής ή στα τηλεοπτικά πάνελ. Δεν έχω πρόβλημα με στρατιωτικούς στην πολιτική. Εχω πρόβλημα με τη συγκεκριμένη τακτική και στρατηγική.

Κάθε φορά που συμβαίνει κάτι: μια συμφωνία, μια διαπραγμάτευση, ένα αεροπλάνο που αργεί ή πέφτει; Εμφανίζεται και γεμάτος οργή κατηγορεί τους πάντες για: προδοσία, ραγιαδισμό, υποτέλεια κ.λπ. Ολοι προδότες, εκτός από τον ίδιο, που στα χρόνια της θητείας του δεν διακρίθηκε παρά στην εκπαίδευση των στρατιωτών στη συλλογή της γόπας.

Στην ίδια γραμμή στέκεται η εθνομηδενιστική Αριστερά. Ο ένας βλέπει παντού ξεπούλημα, ο άλλος παντού ιμπεριαλισμό. Ο ένας θαυμάζει τον Πούτιν ως προστάτη της Ορθοδοξίας, ο άλλος ως αντίπαλο του ΝΑΤΟ. Καταλήγουν στο ίδιο «όχι» σε κάθε αμυντική συνεργασία.

Δεν είναι όλοι έτσι, αλλά είναι αρκετοί. Οι στρατιωτικοί προσφέρονται για «ψεκασμό» και θεωρίες συνωμοσίας. Ο στρατιωτικός εκπαιδεύεται να βλέπει παντού εχθρό και σχέδιο, και η συνωμοσιολογία είναι ανάλυση απειλής χωρίς το φίλτρο των αποδείξεων. Οποιος έζησε με απόρρητα πιστεύει ότι η αλήθεια κρύβεται πάντα σε όσα δεν λέγονται. Προσθέστε την πικρία της κομμένης σύνταξης από τα μνημόνια και το χαμένο κύρος μετά τη συνταξιοδότηση. Κι ενώ οι σοβαροί γράφουν σε περιοδικά στρατηγικής, τα πάνελ καλούν όσους φωνασκούν ασυστόλως.

Διαβάστε τα social media τους. «Δυστυχώς και νέα επιτυχία της Τουρκίας με συνεπή Στρατηγική», γράφει κάποιος, με κεφαλαίο Σ και τρία θαυμαστικά. Σε άλλη ανάρτηση:

«Π Ρ Ο Σ Ο Χ Η!!!». Αναπαράγει με ευλάβεια τον τουρκικό Τύπο που πανηγυρίζει ότι «ανατράπηκαν τα σχέδια της Αθήνας».

Η Τουρκία ό,τι μπορούσε να κάνει λάθος το έκανε τα τελευταία χρόνια. Η Τουρκία αποβλήθηκε από το πρόγραμμα των F-35 το 2019, τα νέα της Typhoon δεν θα έρθουν πριν από το 2030 και το KAAN δεν έχει μηχανή. Εξι F-35 της μένουν σε αποθήκη στις ΗΠΑ, όσο κρατάει τους ρωσικούς S-400. Αγόρασε πυραύλους για να δείξει ανεξαρτησία και κατέληξε να διαπραγματεύεται για παλιά F-16. Αυτό λέγεται λάθος διάγνωση του συσχετισμού δυνάμεων.

Και ο άλλος ήρωας, η Ρωσία; Υποσχόταν καφέ στο Κίεβο σε τρεις ημέρες και, σχεδόν πέντε χρόνια μετά, τα βρίσκει μπαστούνια στο Ντονμπάς. Ούτε με την πριμοδότηση του Τραμπ δεν καταφέρνει να κάμψει την Ουκρανία.

Κάθε προσπάθεια να αποφύγουμε μια σύγκρουση με μια εμφανώς υπέρτερη οικονομικά και στρατιωτικά δύναμη, τη βαφτίζει ενδοτισμό. Ας έχει η άλλη πλευρά οκταπλάσιο πληθυσμό και πενταπλάσιο ΑΕΠ.

Κανένας σοβαρός επενδυτής δεν ποντάρει σε ένα στοίχημα που οι πιθανότητες είναι πέντε προς ένα. Αντισταθμίζει τον κίνδυνο: με συμμαχίες, με όπλα που αλλάζουν την εξίσωση, με διπλωματία που κερδίζει χρόνο. Αυτό λέγεται αποτροπή, όχι υποχώρηση. Ο πόλεμος δεν είναι πάνελ. Είναι ισολογισμός, και τον πληρώνουν άλλοι.

Τι πουλάνε λοιπόν; Πουλάνε θυμό, που όπως κάθε «φούσκα» έχει μεγάλη ζήτηση και μπδενική εσωτερική αξία. Ολα αυτά για μια θέση στη Βουλή, στον εξώστη κάποιου λαϊκιστή ή στο πάνελ κάποιου καναλιού.

Στον «Μεγάλο Δικτάτορα» του Τσάπλιν, ο Χίνκελ ξηλώνει ένα ένα τα παράσημα του στρατάρχη του σε κάθε αποτυχία. Στη δική μας εκδοχή δεν χρειάζεται κανείς να τα ξηλώσει. Τα γαλόνια, όταν ανεβαίνουν στο μπαλκόνι, αποδεικνύονται αυτό που ήταν: φελλός. Επιπλέει παντού. Δεν στηρίζει τίποτα.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε πρώτη φορά στο Liberal.gr.

Ενδιαφέρον για αγορά της Pizza Fan

Εφόσον προχωρήσει η μεταβίβαση το δίκτυο θα λειτουργήσει με το ίδιο σήμα

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Σε εξέλιξη βρίσκονται ήδη συζητήσεις για την επόμενη ημέρα της Pizza Fan, καθώς ήδη φαίνεται ότι υπάρχει ενδιαφέρον για την απόκτηση της μεγαλύτερης αλυσίδας πίτσας στην Ελλάδα με το πλέον αναγνωρίσιμο σήμα.

Ηδη πολύ γνωστός επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στον κλάδο της καφεστίασης με αλυσίδα καφέ και γλυκών και αλμυρών σνακ, και με παρουσία και σε άλλους χώρους - τοπόσημα της πρωτεύουσας, δεν διαψεύδει το ενδιαφέρον του, επισημαίνοντας πάντως στους συνομιλητές του την ανάγκη να γίνουν με ταχύτητα οι όποιες κινήσεις. Κι αυτό διότι όσο διάστημα παραμένει κλειστή η αλυσίδα, απαξιώνεται και μένει περισσότερος χώρος στους ανταγωνιστές. Ταυτόχρονα αυξάνεται το κόστος επανεκκίνησης, διότι μεγάλο μέρος των πρώτων υλών που είναι ευπαθείς θα πρέπει να πεταχθούν και να αγοραστούν νέες ποσότητες.

Σε περίπτωση, πάντως, που προχωρήσουν οι διαδικασίες και η Pizza Fan αλλάξει χέρια, είναι πολύ πιθανό να παραμείνει το δίκτυο σε λειτουργία υπό το ίδιο σήμα. «Η εταιρεία δεν δηλητηρίασε κανέναν με τα προϊόντα της. Πρόκειται για επιχείρηση στρατηγικά τοποθετημένη στην αγορά, με πολύ αναγνωρίσιμο σήμα και με φανατικό κοινό», επισήμανε στην «Καθημερινή» επιχειρηματίας του κλάδου. Υπενθυμίζεται ότι η αλυσίδα διαθέτει 109 καταστήματα εκ των οποίων τα 20 είναι εταιρικά, ενώ τα υπόλοιπα λειτουργούν με το σύστημα της δικαιόχρησης (franchising). Εχει δικό της σύστημα παραγγελιοληψίας και διανομής και όλα τα καταστήματα λειτουργούν χωρίς σάλα εστίασης, παρέχοντας τα γεύματα είτε με τη μορφή της παραλαβής από το κατάστημα (take away) είτε με τη μορφή της παράδοσης στο σπίτι (delivery).

Η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων του ιδιοκτήτη της εταιρείας, κίνηση στην οποία προχώρησαν χθες οι αρμόδιες αρχές, δεν επηρεάζει τη μεταβίβασή της σε νέο ιδιοκτήτη, καθώς, όπως τόνισαν εξειδικευμένοι νομικοί στην «Καθημερινή», αυτή μπορεί να αρθεί. Αυτό γίνεται με κατάθεση αίτησης για την άρση ή τροποποίηση της δέσμευσης από τον σημερινό ιδιοκτήτη, η οποία εξετάζεται από το δικαστικό συμβούλιο, ενώ θεωρείται ιδιαιτέρως σημαντικό το επιχείρημα της διάσωσης των θέσεων εργασίας, οι οποίες εν προκειμένω υπολογίζονται σε 2.500 συνολικά. Βεβαίως και σε αυτή την περίπτωση μπορεί να υπάρξει εμπλοκή, εάν για παράδειγμα η επιχείρηση θεωρηθεί από τις δικαστικές αρχές ότι είναι προϊόν εγκληματικών ενεργειών.

Κρίσιμο ζήτημα είναι η διάσωση των θέσεων εργασίας, οι οποίες υπολογίζονται σε 2.500 συνολικά.

Γνωστός επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται στον κλάδο της καφεστίασης με αλυσίδα καφέ και γλυκών και αλμυρών σνακ και με παρουσία και σε άλλους χώρους - τοπόσημα της πρωτεύουσας δεν διαψεύδει το ενδιαφέρον του για την Pizza Fan, επισημαίνοντας πάντως την ανάγκη να γίνουν με ταχύτητα οι όποιες κινήσεις. Κι αυτό διότι όσο διάστημα παραμένει κλειστή η αλυσίδα, απαξιώνεται και μένει περισσότερος χώρος στους ανταγωνιστές.

Οι ανταγωνιστές

Η διεκδίκηση της Pizza Fan από τις άλλες δύο μεγάλες αλυσίδες εστίασης που συμπληρώνουν την πρώτη τριάδα, ήτοι την Domino's και την L' Artigiano, δεν συγκεντρώνει μεγάλες πιθανότητες. Η Daufood Greece η οποία αποτελεί τον master franchisee της Domino's Pizza στην Ελλάδα στηρίζεται μεν αποκλειστικά στο μοντέλο του take away και του delivery, όπως και η Pizza Fan, αλλά έχει διαφορετική φιλοσοφία. Δραστηριοποιείται στην πιο premium πίτσα η οποία διατίθεται σε υψηλότερες τιμές σε σύγκριση με την Pizza Fan. Και αυτή πάντως έχει δημιουργήσει υπηρεσία για πάρτι, ενώ μόλις το 2022 ξεκίνησε τη συνεργασία με τις πλατφόρμες (efood, wolt κ.λπ.), καθώς μέχρι τότε λειτουργούσε μέσα από το δικό της σύστημα παραγγελιοληψίας και διανομής. Η Daufood διαθέτει 53 καταστήματα στην Ελλάδα, εκ των οποίων τα 22 είναι εταιρικά. Ο κύκλος εργασιών της, σύμφωνα με τον τελευταίο δημοσιευμένο στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) ισολογισμό, διαμορφώθηκε το 2024 σε 28,45 εκατ. ευρώ έναντι 26,41 εκατ. ευρώ το 2023. Ακόμη λιγότερες πιθανότητες συγκεντρώνει η διεκδίκηση της Pizza Fan από τον τρίτο «παίκτη», την L' Artigiano. Σε αντίθεση με τις άλλες δύο, η εταιρεία βασίζεται κυρίως στα εταιρικά καταστήματα (15 από τα 23 καταστήματά της είναι εταιρικά), ενώ ο τζίρος της είναι αρκετά χαμηλότερος, 4,02 εκατ. ευρώ το 2025 από 4,11 εκατ. ευρώ το 2024 και με κέρδη προ φόρων στα 0,46 εκατ. ευρώ.

Πέρα από τις τρεις μεγάλες αλυσίδες σημαντική παρουσία στην κατηγορία έχει και η La Pasteria, η οποία σε λίγο θα περάσει στην κατοχή της Recipe Unlimited, συμφερόντων Fairfax, αποτελώντας μέχρι τώρα ένα από τα σήματα του κλάδου εστίασης της Vivartia. Βεβαίως, η La Pasteria που αριθμεί 14 καταστήματα διαφοροποιείται σημαντικά, καθώς αποτελεί στην πραγματικότητα αλυσίδα εστίασης στην κατηγορία της ιταλικής κουζίνας και τα καταστήματά της διαθέτουν σάλα. Υπό αυτή την έννοια, μαζί με κάποιες άλλες συνοικιακές επιχειρήσεις, αποτελούν ουσιαστικά τους μοναδικούς «απογόνους» της πιτσαρίας υπό την έννοια του εστιατορίου με σάλα καθημένων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πρώτη πιτσαρία της Αθήνας άνοιξε το 1970 και ήταν η Porto Fino στην Αγία Παρασκευή, δημιούργημα δύο αδελφών που, αφού μετανάστευσαν στον Καναδά για να εργαστούν, επέστρεψαν στην Ελλάδα και άνοιξαν το κατάστημα. Αρκετές, άλλωστε, από τις συνοικιακές επιχειρήσεις που έχουν απομείνει στη χώρα είναι δημιούργημα Ελλήνων μεταναστών.

Σε αδιέξοδο τα συνταξιοδοτικά συστήματα λόγω δημογραφικού

Στη μέγγενη της μείωσης των γεννήσεων και της αύξησης του προσδόκιμου ζωής

Αντιμέτωπη με μια συστημική απειλή είναι η παγκόσμια οικονομία, καθώς η δημογραφική κρίση πυροδοτεί αλυσιδωτές πιέσεις στα συνταξιοδοτικά ταμεία ανά τον πλανήτη. Η αύξηση του προσδόκιμου ζωής σε συνδυασμό με την κατακόρυφη πτώση των γεννήσεων διαμορφώνει ένα εκρηκτικό κοκτέιλ, δοκιμάζοντας τα όρια του κοινωνικού κράτους.

Τα συνταξιοδοτικά συστήματα χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες: τα προγράμματα καθορισμένων παροχών, που εγγυώνται στους δικαιούχους προκαθορισμένο εισόδημα, και τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, όπου το τελικό ύψος της σύνταξης εξαρτάται από τις συσσωρευμένες αποταμιεύσεις και τις επενδυτικές αποδόσεις.

Η δημογραφική γήρανση προκαλεί ισχυρούς κλυδωνισμούς και στα δύο μοντέλα, αλλά με διαφορετικό τρόπο: τα συστήματα καθορισμένων παροχών επιβαρύνονται με διαρκώς διογκούμενες υποχρεώσεις λόγω της αύξησης του προσδόκιμου ζωής, ενώ στα συστήματα καθορισμένων εισφορών ο κίνδυνος μετακυλίεται στους ίδιους τους ασφαλισμένους, οι οποίοι απειλούνται να εξαντλήσουν τα κεφάλαιά τους όσο παρατείνεται η ζωή τους, εξέλιξη που ασκεί ακόμη μεγαλύτερη πίεση στην κερδοφορία των ταμείων.

Τα στοιχεία του Παγκόσμιου Δείκτη Συντάξεων του Marsh CFA Institute για το 2026 είναι απογοητευτικά. Από τα 55 συνταξιοδοτικά συστήματα που εξετάζει ο δείκτης, τα 43 καταγράφουν δείκτες γονιμότητας χαμηλότερους από το όριο αναπλήρωσης του πληθυσμού (2,1 παιδιά ανά γυναίκα), ενώ σε 23 χώρες ο δείκτης υποχωρεί κάτω από το 1,5.

Το πρόβλημα είναι «τεράστιο και γιγαντώνεται με την πάροδο του χρόνου», προειδοποιεί ο Σεμπαστιάν Μπετερμιέ, διευθυντής του Διεθνούς Κέντρου Διαχείρισης Συντάξεων (ICPM), σημειώνοντας πως ορισμένα ταμεία καταβάλλουν συντάξεις ακόμη και για σχεδόν μισόν αιώνα. «Οσο αυξάνεται το προσδόκιμο ζωής, τόσο περισσότερα χρόνια καλούνται να καλύψουν τα ταμεία. Αναλογιστείτε το βάρος που επωμίζεται η επόμενη γενιά... Πρόκειται για πραγματική ωρολογιακή βόμβα», δήλωσε στο CNBC.

Το μέγεθος της πρόκλησης αποτυπώνεται στον Παγκόσμιο Δείκτη Συντάξεων (MCGPI) του Marsh CFA Institute για το 2026, που δημοσιεύθηκε την προηγούμενη Τρίτη. Από τα 55 συνταξιοδοτικά συστήματα που εξετάζει ο δείκτης, τα 43 καταγράφουν δείκτες γονιμότητας χαμηλότερους από το όριο αναπλήρωσης του πληθυσμού (2,1 παιδιά ανά γυναίκα), ενώ σε 23 χώρες, ο δείκτης υποχωρεί κάτω από το 1,5.

Την ίδια στιγμή, το προσδόκιμο ζωής μετά τα 65 στις ανεπτυγμένες οικονομίες έχει αυξηθεί κατά 50,9% από το 1950, ξεπερνώντας πλέον τα 20 επιπλέον έτη. Η χρηματοδότηση των μελλοντικών συντάξεων και της φροντίδας ηλικιωμένων καθίσταται κρίσιμη, καθώς η αναλογία εργαζομένων προς συνταξιούχους συνεχίζει να υποχωρεί. «Ελάχιστα συστήματα, με τη σημερινή μορφή τους, θεωρούνται βιώσιμα», προειδοποιεί η έκθεση του MCGPI. Οι τριγμοί είναι ήδη ορατοί στις ΗΠΑ: το Κύριο Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης (OASI), που καλύπτει δεκάδες εκατομμύρια Αμερικανούς, προβλέπεται να εξαντλήσει τα αποθεματικά του στο τέλος του 2032, σύμφωνα με την τελευταία έκθεση των διαχειριστών του

Καθώς οι εκροές για την καταβολή συντάξεων ξεπερνούν τις νέες εισφορές, αρκετά ταμεία αναγκάζονται να αναζητήσουν υψηλότερες αποδόσεις, αναλαμβάνοντας αναπόφευκτα μεγαλύτερο επενδυτικό ρίσκο. Στην Αυστραλία, το 1/3 των ταμείων κατέγραψε αρνητικές ταμειακές ροές σε τριετή βάση, στρεφόμενο σε σύνθετες τοποθετήσεις όπως τα ιδιωτικά κεφάλαια (private equity). Αντιστοίχως, τα δημόσια ταμεία των ΗΠΑ διακρατούν μόλις το 20% των κεφαλαίων τους σε ομόλογα, επενδύοντας το υπόλοιπο σε μετοχές και εναλλακτικά περιουσιακά στοιχεία – γεγονός που τα καθιστά πολύ πιο ευάλωτα στις διακυμάνσεις των αγορών, σε σχέση με τα αντίστοιχα ταμεία στην Ευρώπη και τον Καναδά.

Ο Ντέιβιντ Ελία, διευθύνων σύμβουλος του αυστραλιανού συνταξιοδοτικού ταμείου Hostplus, πάντως, εμφανίζεται πιο καθησυχαστικός, τονίζοντας ότι η δημογραφική γήρανση είναι ένας μόνον από τους παράγοντες που διαμορφώνουν τα χαρτοφυλάκια. Υπογραμμίζοντας τη σημασία της ευρείας διαφοροποίησης, εκτιμά πως οι κυβερνήσεις διαθέτουν τα εργαλεία –μέσω τεχνολογίας και μεταναστευτικής πολιτικής– για να αμβλύνουν τις πιέσεις και να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες. «Δεν υποτιμώ την ικανότητα των κυβερνήσεων να βρίσκουν δημιουργικές λύσεις σε τέτοια ζητήματα. Ωστόσο, αργά ή γρήγορα, θα αναγκαστούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ευθέως, σε αυτόν τον κανόνα δεν υπάρχουν εξαιρέσεις», κατέληξε.

Ανοδο κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Ανοδο κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 304,49 μονάδες, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 0,16%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €183.680,91.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 178,89 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη σε ποσοστό 0,16%. Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη κατέγραψαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 0,14%, η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,04% και τα Ξενοδοχεία σε ποσοστό 0,16%.

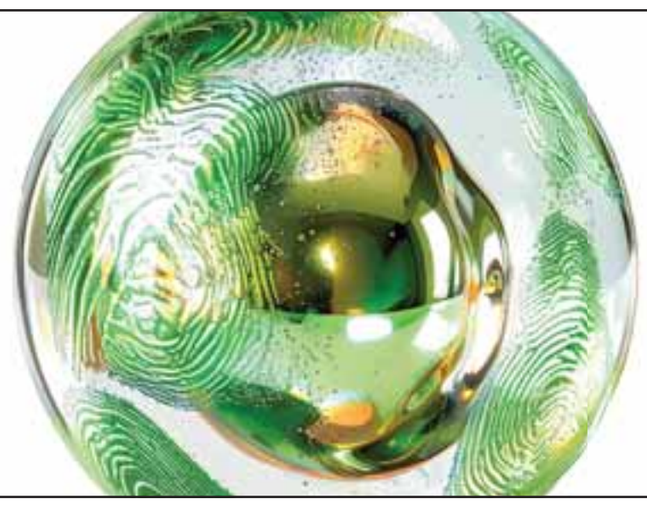
Αντίθετα, ο δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών παρουσίασε πτώση σε ποσοστό 1,45%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με όγκο συναλλαγών €55.662,25 (τιμή κλεισίματος €6,10 - χωρίς μεταβολή), της Δήμητρα Επενδυτική με €49.198,69 (τιμή κλεισίματος €1,33 - πτώση 1,48%), της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων με €28.257,90 (τιμή κλεισίματος €1,33 - πτώση 1,11%), της Τράπεζας Κύπρου με €27.335,23 (τιμή κλεισίματος €10,4 - άνοδος 1,07%) και της Louis plc με €11.760,47 (τιμή κλεισίματος €0,11 - άνοδος 6,60%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 5 κινήθηκαν ανοδικά, 3 καθοδικά, ενώ 5 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 107.

Deloitte.

What makes an organisation truly resilient?

Learn how Deloitte protects and innovates

Scan for more

© 2026 Deloitte Limited